

A

adhere

- przylegać *to adhere to each other* przylegać do siebie (cząsteczki)
- przywierać *to adhere to the substrate* przywierać do podłoża
- przyczepiać się *to adhere to the surface* przyczepić się do powierzchni (pseudopodia)
- łączyć się *to adhere to one another* łączyć się (komórki)
- dotrzeć do *to adhere to a specific cell type* dotrzeć do komórki specyficznego typu (patogen)
- adherować

adherence

- kontakt
- adherencja (bakteriologia)

adherence genes

- geny adherencji

adherent

- przylegający

adhering

- przytwierdzony *the adhering bacteria* przytwierdzone bakterie

adhering junctions

- obwódki przylegania (*dot. połączeń między komórkami*)
- strefy przylegania

adhesion

- adhezja *the adhesion of water to the walls* adhezja wody do ścian; *adhesion between cells* adhezja komórek
- przyleganie
- zjawisko adhezji
- połączenie *integrins maintain adhesion between the ECM and the microfilaments inside the cell* integriny utrzymują połączenie między MP a mikrofilamentami wewnątrz komórki
- adhezyjny

adhesion complex

- kompleks adhezyjny

adhesion factors

- czynniki adhezji

adhesion genes

- geny odpowiedzialne za adhezję komórek

adhesion molecules

- cząsteczki adhezyjne komórki
- cząsteczki adhezyjne

- cząsteczki adhezji komórkowej

adhesion process

- proces przylegania

adhesion proteins

- białka adhezyjne
- adhezyny
- adhezyny białkowe *P1 adhesin protein* adhezyna białkowa P1

adhesion structure

- struktura adhezyjna

adhesive

- lepki
- klejący
- adhezyjny *the adhesive properties of water* właściwości adhezyjne wody

adhesive associations

- połączenia adhezyjne

adhesive disk

- krążek czepny (*trofozoitów pasożyta*)
- tarcza czepna

adhesive forces

- siły adhezji

adhesive glue cells

- komórki lepkie
- kolloblasty (*u żebroplawów*)
- lepiące komórki czepne

adhesive proteins

- białka adhezyjne
- adhezyny
- adhezyny białkowe

adhesive tape method

- metoda taśmy samoprzylepnej (*mikrobiologia*)

Adiantum capillus-veneris

- adiantum włos Wenery
- niekropień właściwy
- Adiantum capillus-veneris

adipocytes

- adipocyty

adipokines

- adipokiny

adiponectin

- adiponektyna

adipose capsule of kidney

- torebka tłuszczowa nerki

adipose cell

- adipocyt
- komórka tłuszczowa

adipose tissue

- tkanka tłuszczowa

adjacent

- przylegający *a promoter adjacent to the site of insertion of a cloned fragment* promotor przylegający do miejsca wprowadzania klonowanego fragmentu
- sąsiadujący *to be adjacent to sth* sąsiadować z czymś
- sąsiadujące ze sobą (*geny, komórki*) *to lie/be immediately adjacent to sth* leżeć w bezpośrednim sąsiedztwie czegoś
- przyległy
- graniczący *a thick segment adjacent to the distal tubule* gruby segment graniczący z kanalikiem dystalnym
- najbliżej leżący *the adjacent endometrial tissue* najbliżej leżące komórki endometrium
- przylegające do siebie *adjacent cells* przylegające do siebie komórki
- niedaleko położony *a repressor protein encoded by an adjacent gene* białko represora kodowane przez niedaleko położony gen
- graniczące ze sobą (biocenozy)

adjoining

- sąsiadujący *ecotones and their adjoining communities* ekotony i sąsiadujące z nimi zespoły

adjust

- regulować (*objętość, osmolarność moczu*)
- przystosowywać się
- zaadoptować się *the somatic division helps the body adjust to the external environment* układ somatyczny umożliwia adaptację organizmu do środowiska zewnętrznego
- przystosować się do panujących warunków (organizm)
- zmieniać (*skład czegoś*)
- korygować (*pozycję łańcuchów bocznych aminokwasów*)
- dopasować *ectotherms adjust body temperature* zwierzęta ektotermiczne dopasowują temperaturę ciała do otoczenia

adjustable lens

- soczewka, która może zmieniać swoją pozycję

adjustment

- przystosowanie

- zmiany *to make the adjustments necessary to maintain homeostasis* dokonywać zmian niezbędnych do utrzymania homeostazy organizmu
- obróbka (filtratu w kanalikach)

adjuvant effect

- efekt adiuwancyjny

adjuvants

- adiuwanty

adluminal compartment

- przedział adluminalny (*dot. jąder męskich*)

administer

- zaaplikować (*lek*)
- podać (*lek*) *an easy-to-administer vaccine* łatwa do podania szczepionka; *the drug is administered together with 5-fluorocytosine* lek podaje się w skojarzeniu z 5-fluorocytozyną
- stosować *chemotherapy administered to cancer patients* chemioterapia stosowana w leczeniu chorób nowotworowych
- prowadzić (*chemioprophylaktykę*)

administration

- podawanie *immunologic responses following administration of the drug* odpowiedzi immunologiczne po podaniu leku
- podanie *the route of administration* droga podania; *nasal administration of a vaccine* donosowe podanie szczepionki
- stosowanie *administration of vitamin A* stosowanie witaminy A
- zastosowanie *treatment is supplemented by administration of erythromycin* leczenie jest uzupełniane przez zastosowanie erytromycyny

administration of antibiotics

- antybiotykoterapia

admit

- przepuszczać (*światło*)
- przyjąć (*pacjenta do szpitala*)

A-DNA

- forma A-DNA

adnexa

- przydatki

adolescence

- wiek dojrzewania *until adolescence* aż do wieku dojrzewania

adolescent growth spurt

- wzrost pokwitaniowy u osób przed uzyskaniem dojrzałości płciowej

- faza młodzieńczego wzrostu *to stimulate the adolescent growth spurt in males at puberty*
pobudzać fazę młodzieńczego wzrostu u dojrzewających chłopców

adolescents

- młode osoby *adolescents ages 12 to 20* młode osoby w wieku od 12 do 20 lat
- nastolatki
- młodzi ludzie
- młodzież

adoptive transfer experiments

- doświadczenia z adoptywnym transferem komórek

ADP

- patrz: *adenosine diphosphate*

ADP ribosyl transferase

- transferaza adenozyndifosforanu rybozy

ADPKD

- patrz: *autosomal dominant polycystic kidney disease*

adrenal androgen

- nadnerczowy androgen

adrenal cortex

- kora nadnerczy

adrenal cycle

- cykl nadnerczowy

adrenal diabetes

- cukrzyca nadnerczowa

adrenal glands

- nadnercza

adrenal glucocorticoid hormones

- hormony glikokortykoidowe nadnerczy

adrenal glucocorticoids

- glikokortykosteroidy nadnerczowe

adrenal hyperplasia

- przerost nadnerczy

adrenal hypertrophy

- przerost nadnerczy

adrenal insufficiency

- niewydolność nadnerczy

adrenal medulla

- rdzeń nadnerczy

adrenal medullary cells

- komórki rdzenia nadnerczy

adrenal medullary secretion

- wydzielanie rdzenia nadnerczy

adrenal steroids

- steroidy nadnerczowe

adrenal sulfokinase

- sulfokinaza nadnerczowa

adrenal vein

- żyła nadnerczowa

adrenally insufficient

- z niewydolnością nadnerczy (*pacjent*)

adrenals

- nadnercza

adrenarche

- adrenarche

adrenergic

- adrenergiczny *$\alpha 1$ -adrenergic receptor* receptor *$\alpha 1$ -adrenergiczny*

adrenergic neuron

- neuron adrenergiczny

adrenergic receptors

- receptory noradrenergiczne

adrenergic sweating

- pocenie się adrenergiczne

adrenocortical

- dot. kory nadnerczy *adrenocortical hormones* hormony kory nadnerczy

adrenocortical cells

- komórki kory nadnerczy

adrenocortical hormones

- hormony kory nadnerczy

adrenocortical secretion

- wydzielanie kory nadnerczy

adrenocortical tumor

- guz rdzenia nadnerczy

adrenocorticotropic hormone

- hormon adrenokortykotropowy
- ACTH
- kortykotropina

adrenogenital syndrome

- zespół nadnerczowo-płciowy

adrenomedullin

- adrenomedulina

adsorb

- adsorbować się *to adsorb to the solid phase* adsorbować się na fazie stałej (przeciwciężła)
- przylegać (*wirus do komórki*)
- zaadsorbować

adsorbance test

- test adsorbancji

adsorbed

- adsorbowany *adsorbed to latex* adsorbowane na lateksie (*antygeny*)
- zaadsorbowany *viruses adsorbed to the cell surface receptors* wirusy zaadsorbowane do receptorów powierzchniowych komórki
- absorbowany

adsorption

- adsorpcja (*jeden z 5 etapów w litycznym cyklu namnażania wirusów*) *adsorption of the viruses to their target cells* adsorpcja wirusów do komórek docelowych
- przyłączanie
- przyłączenie się *after attachment to a host-cell receptor...* po przyłączeniu się do receptorów na powierzchni komórki gospodarza... (*o wirusach*)

adult

- forma dorosła *the larva and adult* larwa i forma dorosła
- występujący u osób dorosłych *adult leukemia* białaczka występująca u osób dorosłych
- postać dorosła
- dojrzały *an adult vegetative phase* faza wegetatywna dojrzała (*dot. rozwoju roślin*); *a larva develops into an adult animal* larwa rozwija się w dojrzałe zwierzę
- dorosły osobnik
- postać dojrzała *animals that develop directly into adults* zwierzęta rozwijające się bezpośrednio w postacię dojrzałą
- imago (*postać dorosła owada*)
- dorosły (*osobnik*)
- dot. człowieka dorosłego *adult white cells* leukocyty człowieka dorosłego
- w stadium dojrzałym *adult amphibians* płazy w stadium dojrzałym

- u dorosłych *adult inclusion conjunctivitis* wtępowe zapalenie spojówek u dorosłych

adult immunization schedule

- wykaz szczepień dorosłych

adult mortality

- śmiertelność dorosłych

adult neural stem cells

- somatyczne komórki macierzyste układu nerwowego

adult phase

- faza dojrzała (*dot. rozwoju roślin*)

adult respiratory distress syndrome

- zespół ostrej niewydolności oddechowej dorosłych
- ARDS

adult stem cells

- somatyczne komórki macierzyste
- dorosłe komórki macierzyste

adult structures

- struktury w ciele dorosłego osobnika

adult teeth

- zęby stałe

adult vaccine

- szczepionka dla dorosłych

adulthood

- życie dorosłe *in adulthood* w życiu dorosłym
- dorosłość *to reach adulthood* osiągnąć dorosłość
- dojrzałość
- wiek dojrzały *synapses that survived into adulthood* synapsy, które przetrwały do wieku dojrzałego

adultlike

- przypominający osobnika dorosłego *embryos that develop directly into adultlike forms* zarodki przeobrażające się bezpośrednio w formę przypominającą osobnika dorosłego

adult-onset

- wieku dojrzałego *adult-onset diseases* choroby wieku dojrzałego

advanced

- rozwinięty *more advanced ape species* bardziej rozwinięte gatunki małp

- zaawansowane stadium **a patient with advanced AIDS** pacjent z zaawansowanym stadium AIDS

advanced glycosylation end products

- końcowe produkty zaawansowanej glikacji

advances

- zaloty **the advances of males** zaloty samców
- odkrycia **some of the most significant advances in biology** niektóre z najważniejszych odkryć w biologii
- postęp **advances in agriculture** postęp w rolnictwie
- wydarzenia **significant advances in human culture** istotne wydarzenia w dziejach kultury ludzkiej
- zaawansowane **advances in biochemical techniques** zaawansowane metody biochemiczne
- osiągnięcia **technical advances** osiągnięcia techniczne
- postępy **advances in human genetics** postęp badań nad genetyką/postępy w genetyce

advantage

- przewaga **the allele with a selective advantage** allel z przewagą selekcyjną (nad drugim); **alleles that provide reproductive advantage** allele, które zapewniają przewagę reprodukcyjną
- korzyść **such alleles are of no particular advantage or disadvantage** allele takie nie przynoszą określonej korzyści ani szkody
- lepsza cecha **individuals with reproductive advantages** osobniki o lepszych cechach reprodukcyjnych

advantage of sex

- korzyść z rozmnażania płciowego

advantageous

- korzystny (*adaptacja ewolucyjna, mutacja genów, fenotyp, allele*)
- użyteczny (*proces*)
- przystosowawczy (*element budowy ciała*)
- przynoszący korzyści (*elementy genetyczne*)

adventitia

- błona zewnętrzna
- przydanka (*warstwa ścian naczyń krwionośnych*)

adventitial cyst

- torbiel przydankowa

adventitious

- przybyszowy **adventitious roots** korzenie przybyszowe; **adventitious organs** organy przybyszowe (botanika)

adventitious plantlets

- roślinki potomne
- rozmnożki
- roślinki przybyszowe

adventitious roots

- korzenie przybyszowe

adverse

- niekorzystny (*czynniki środowiska*)
- niesprzyjający (*warunki środowiska*)

adverse effects

- szkodliwy wpływ **to have adverse effects on...** mieć szkodliwy wpływ na...
- niepożądane skutki

adversely affect

- mieć negatywny wpływ na
- niekorzystnie wpływać na **changes in climate that adversely affect plants and animals** zmiany klimatyczne niekorzystnie wpływające na rośliny i zwierzęta

adversely affected

- ponosić szkody **in parasitism the host is adversely affected** w pasożytnictwie żywiciel ponosi szkody

adynamic ileus

- niedrożność porażenna jelit

aequorin

- akworyna

aerate

- napowietrzać **worms aerate the earth** robaki napowietrzają ziemię; **an aerated solution** napowietrzony roztwór
- zapewnić natlenienie
- dotlenić **to keep sth aerated** dotleniać coś

aeration

- upowietrzenie tkanki płucnej
- napowietrzanie (*gleby*)
- wietrzenie (*mikrobiologia*)

aerial

- nadziemny (*lodyga*)
- znajdujący się nad powierzchnią gleby **the shoot system is aerial** system pędowy znajduje się nad powierzchnią gleby

aerial hyphae

- strzępki powietrzne

aerial mycelia

- grzybnia powietrzna

aerial parts

- nadziemne części (*budowa roślin*)

aerial plant body

- nadziemne części rośliny *stems that support the aerial plant body* łodygi podtrzymujące nadziemne części rośliny

aerial portion of a plant

- części rośliny, które stykają się z powietrzem

aerial roots

- korzenie powietrzne (*u roślin*)

aerial stem

- nadziemna łodyga

aerobactin

- aerobaktyna

aerobes

- organizmy tlenowe
- tlenowce

aerobic

- tlenowy *aerobic reaction* reakcja tlenowa; *under strict aerobic conditions* w warunkach ściśle tlenowych
- aerobowy
- oddychający tlenowo *aerobic protists* pierwotniaki oddychające tlenowo

aerobic bacteria

- bakterie tlenowe

aerobic cellular respiration

- tlenowe oddychanie komórkowe

aerobic conditions

- warunki aerobowe *under aerobic conditions* w warunkach aerobowych

aerobic exercise

- ćwiczenia aerobowe

aerobic glycolysis

- glikoliza tlenowa

aerobic metabolism

- utlenienie *the complete aerobic metabolism of one molecule of glucose* całkowite utlenienie jednej cząsteczki glukozy

aerobic oxidation

- utlenianie aerobowe

aerobic respiration

- oddychanie aerobowe
- oddychanie tlenowe
- metabolizm tlenowy

aerobic respiratory pathway

- reakcje oddychania tlenowego *when amino acids enter the aerobic respiratory pathway...* gdy aminokwasy włączają się w reakcje oddychania tlenowego/szlak oddychania tlenowego...
- szlak oddychania tlenowego

aerobically

- w warunkach tlenowych *the bacteria can be cultured aerobically* bakterie te rosną w warunkach beztlenowych

aerobically respiring

- oddychający tlenowo *aerobically respiring organisms* organizmy oddychające tlenowo

aerogenic

- transmission is direct and aerogenic* transmisja zakażenia przebiega drogą bezpośredniego kontaktu i drogą oddechową; *an aerogenic infection* zarażenie drogą kropelkową

aerogenic transmission

- droga powietrzna (droga przenoszenia drobnoustrojów chorobotwórczych)
- droga kropelkowa
- transmisja drogą powietrzną

aerogenically

- drogą oddechową *the virus is transmitted aerogenically* wirus przenosi się drogą oddechową/powietrzną; *aerogenically transmitted viruses* wirusy przenoszone drogą oddechową
- drogą powietrzną

aerophagia

- aerofagia

aerosol droplets

- aerozol *the pathogens are transmitted by aerosol droplets* patogeny przenoszone są za pośrednictwem aerozolu/drogą powietrzno-kropelkową/drogą kropelkową
- droga powietrzno-kropelkowa
- droga kropelkowa
- krople aerozolu

aerosol infection

- zakażenie drogą oddechową

aerosol transmission

- przenoszenie drogą kropelkową

aerosolization

- przenoszenie drogą kropelkową

aerosolized

- w postaci aerozolu **aerosolized botulinum toxin** toksyna botulinowa w postaci aerozolu

aerosolized droplet

- droga kropelkowa **the infection is transmitted by inhalation of aerosolized droplet** zakażenie przenosi się drogą kropelkową

aerosolized virus

- skażony aerozol

aerosols

- droga kropelkowa
- aerozole **the drug is administered in an aerosol** lek podawany jest w postaci aerozolu; **aerosol ribavirin** rybawiryna w aerozolu

aerotolerant

- aerotolerancyjny (bakterie)

aerotolerant anaerobes

- beztlenowce aerotolerancyjne

aesculin-positive

- eskulino-dodatni (bakterie)

AEV

- patrz: *avian erythroblastosis virus*

AFC

- patrz: *antibody-forming cell*

afebrile

- bez gorączki **the patient was afebrile** u chorej stwierdzono brak gorączki/pacjentka nie gorączkowała; **the patient remained afebrile throughout the clinical illness** pacjent nie gorączkował przez cały okres choroby klinicznej
- bezgorączkowy (przebieg choroby)
- niegorączkujący

afebrile period

- okres bezgorączkowy

affect

- afekt
- wpływać na **to affect transcription of genes** wpłynąć na transkrypcję genów
- atakować **the cancer cells usually affect the skin** komórki rakowe zwykle atakują skórę
- oddziaływać na **to affect gene expression** oddziaływać na ekspresję genów

- działać na **hormones that affect metabolism** hormony działające na metabolizm; **toxins that affect the nervous system** substancje toksyczne działające na układ nerwowy
- modyfikować **receptors that directly affect enzyme activity** receptory samodzielnie modyfikujące aktywność enzymów
- determinować **genes that affect an organism's traits** geny determinujące cechy organizmu; **the enzymes affected by single genes** enzymy determinowane przez pojedyncze geny
- wytworzyć **genes that interact to affect the phenotype** geny współdziałające w wytworzeniu fenotypu
- powodować zaburzenie działania **genes that affect enzymes** geny powodujące zaburzenie enzymów
- zaburzać **mutations that affect arginine's biosynthetic pathway** mutacje zaburzające biosyntezę arginy
- wpływać na procesy życiowe **antibiotics that affect archaea** antybiotyki wpływające na procesy życiowe archeonów
- szkodzić **the compounds that affect the host** związki, które szkodzą gospodarzowi
- zachorować na **the disease affects both men and women** zachorować na nią mogą zarówno mężczyźni, jak i kobiety
- chorować **multiple sclerosis affects millions of people worldwide** na stwardnienie rozsiane chorują miliony osób na całym świecie; **syphilis affects only humans** na kiłę chorują wyłącznie ludzie
- ograniczyć **the disease can affect the ability to carry on routine daily activities** choroba ta może ograniczyć zdolność wykonywania codziennych czynności
- wywierać wpływ na **prostaglandins affect a number of physiological processes** prostaglandyny wywierają wpływ na wiele procesów fizjologicznych w organizmie
- dotyczyć **the condition affects more than 200 million people worldwide** schorzenie to dotyczy ponad 200 milionów ludzi na świecie
- zagrażać **the procedure does not affect masculinity** zabieg ten w żadnym stopniu nie zagraża męskości
- wpływać niekorzystnie na **many medications can affect development of the fetus** wiele lekarstw może wpływać niekorzystnie na rozwój płodu
- uszkadzać **chemical reactions affecting DNA and proteins** procesy chemiczne uszkadzające DNA i białka
- warunkować **factors such as climate change and evolution affect diversity** czynniki takie jak zmiany klimatyczne czy ewolucyjne warunkują różnorodność
- kształtować **loci that affect the trait** geny kształtujące daną cechę
- przechodzić na **the infection did not affect musculature** zakażenie nie przeszło na mięśnie

- występować u **the condition may affect neonates** schorzenie to może występować u noworodków
- doprowadzić do zajęcia
- zakażyć **the virus affects only humans** wirus zakaża wyłącznie ludzi

affected

- dotknięty **the genetic disorder and affected individuals** choroba genetyczna i dotknięte nią osoby
- zmieniony (*gen*)
- uszkodzony (*gen*)
- chory (człowiek) **the affected individuals became dehydrated** chorzy cierpieli na odwodnienie
- nawiedzany **forests affected by frequent fires** lasy nawiedzane przez częste pożary
- uzależniony od **a level of protein organization that is affected by hydrogen bonding** poziom organizacji białek uzależniony od wiązań wodorowych
- obciążony mutacją (człowiek)
- zagrożony (*obszar mózgu*)
- uszkodzony **neurons that secrete acetylcholine were especially affected** uszkodzeniu uległy zwłaszcza neurony, które uwalniają acetylocholinę
- dotknięty zawalem **only a small region of cardiac muscle was affected** tylko część mięśnia sercowego była dotknięta zawałem
- zaatakowany (*organ*)
- zajęty chorobowo **the mucosae of the intestinal tract were also affected** zmiany chorobowe wystąpiły również na błonach śluzowych układu pokarmowego; **Broca's area was also affected by trauma** trauma wywołała także zmiany w obszarze Broca
- cierpiący na **individuals affected by the disorder** osoby cierpiące na to schorzenie/dotknięte tym schorzeniem
- dotknięty
- zależący od **species richness is also affected by geologic history** bogactwo gatunkowe zależy również od historii geologicznej obszaru
- modulowany przez **the level of translation of different cistrons in pokaryotes can be affected by...** poziom translacji różnych cistronów u organizmów prokariotycznych może być modulowany przez...

affected lymph nodes

- zajęte węzły

affecting

- dotyczący **the pathogenic process affecting many different organs** proces chorobotwórczy dotyczący wielu różnych narządów

afferent

- aferentny **afferent nerve pathways** aferentne szlaki nerwowe

- doprowadzający **afferent arterioles** tętniczki doprowadzające
- dośrodkowy (neurony) **the cranial nerves that are afferent only** nerwy czaszkowe mające charakter tylko dośrodkowy

afferent autonomic pathways

- aferentne drogi autonomiczne

afferent fibers

- włókna aferentne

afferent impulses

- impulsacja aferentna

afferent nerves

- nerwy aferentne
- nerwy doprowadzające

afferent neuron transmission

- transmisja w neuronie aferentnym

afferent neurons

- neurony dośrodkowe
- neurony aferentne
- neurony doprowadzające
- neurony wstępujące

afferents

- nerwy czuciowe
- włókna czuciowe
- włókna dośrodkowe

afferents

- włókna czuciowe
- włókna dośrodkowe
- włókna aferentne **baroreceptor afferents** włókna aferentne biegnące od baroreceptorów

affinity

- powinowactwo **atoms and their affinity for electrons** atomy oraz ich powinowactwo do elektronów; **biotin is bound with strong affinity by avidin** biotyna jest wiązana z dużym powinowactwem przez awidynę; **proteins with a low affinity to anti-infective agents** białka o niskim powinowactwie do leków przeciwdrobnoustrojowych; **stains with differing affinities to different bacteria** barwniki różniące się powinowactwem wobec różnych bakterii
- pokrewieństwo **evolutionary affinities among organisms** pokrewieństwo ewolucyjne między organizmami; **organisms with close affinities to amoebas** organizmy blisko spokrewnione z amebami

affinity chromatography

- chromatografia powinowactwa

affinity ligands

- ligandy w chromatografii powinowactwa
competitive inhibitors of enzymes used as affinity ligands inhibitory kompetytywne enzymów stosowane jako ligandy w chromatografii powinowactwa

affinity tag

- metka powinowactwa

affixed

- przyłączony (*przeciwciła do antygeny*)

afflict

- dotykać *this type of cancer most often afflicts men 65 and older* ten typ nowotworu dotyka szczególnie często mężczyzn powyżej 65 roku życia;
individuals afflicted with pneumonitis osoby z zapaleniem płuc

afford protection

- zapewnić ochronę przed infekcją

afibrinogenemia

- afibrynogenemia

aflatoxicosis

- aflatoksykoza

aflatoxin B1

- aflatoksyna B1

aflatoxins

- aflatoksyny

AFLP markers, AFLPs

- patrz: *amplified fragment length polymorphisms*

AFP

- α-fetoproteina AFP
- alfa-fetoproteina

African eyeworm

- afrykańska nitkowica oczna

African meningitis belt

- afrykański pas zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych

African sleeping sickness, African trypanosomiasis

- śpiączka afrykańska
- trypanosomoza afrykańska

after-depolarization

- depolaryzacja następcza (*dot. potencjału czynnościowego*)

after-discharge

- wyładowania następcze (*dot. neuronów*)

after-hyperpolarization

- hiperpolaryzacja następcza (*potencjału czynnościowego*)

afterload

- obciążenie następcze (*mięśnia sercowego*)

afterloaded

- wtórnie obciążony (*dot. skurczów serca*)

afterloading

- obciążenie następcze (*mięśnia sercowego*)

Ag response

- odpowiedź na antygen

against

- w stosunku do *vibration of the basilar membrane bend the hairs against the surrounding fluid* drgania błony podstawowej zginają rzęski w stosunku do otaczającego płynu
- względem *hair cells that are bent against the tectorial membrane* komórki słuchowe zgięte względem błony nakrywkowej
- chroniący przed działaniem *to be one of the immune system's lines of defense against disease-causing pathogens* być jednym ze składników bariery immunologicznej, chroniącej przed działaniem drobnoustrojów chorobotwórczych
- skierowany przeciw *purifying selection against deleterious mutations* dobór oczyszczający skierowany przeciw szkodliwym mutacjom
- wbrew *against gravity* wbrew sile grawitacji
- aktywny wobec *a compound against Gram-positive bacteria* związek aktywny wobec bakterii Gram-dodatnich

agammaglobulinemic

- z agammaglobulinemią *the patient became agammaglobulinemic* u pacjenta wystąpiła agammaglobulinemia

aganglionic

- bezzwojowy (*odcinek jelita grubego*)

agar

- agar *mannitol-salt agar* agar zawierający mannitol i sól; *cysteine-tellurite agar* agar z tellurynem i cysteiną
- agarowy

- kostka agarowa
- podłoże

agar block

- kostka agarowa

agar diffusion test

- metoda dyfuzji w agarze (*dot. badania oporności bakterii*)
- test krążkowy

agar dilution test

- metoda rozcieńczeń w podłożu agarowym

agar gel precipitation

- precipitacja w żelu agarowym

agar medium

- pożywka agarowa

agar plate

- płytka agarowa
- szalka z pożywką agarową
- szalka z agarem

agar surface

- powierzchnia agarowa

agarose

- agaroz

agarose beads

- ziarna agarozu

agarose gel

- żel agarozowy

agarose gel electrophoresis

- elektroforeza w żelu agarozowym *separation of the fragments by agarose gel electrophoresis* rozdzielanie fragmentów za pomocą elektroforezy w żelu (agarozowym)

age

- starzeć się (drzewo)
- roku życia *and the production of mature gametes ceases at approximately age 50* produkcja dojrzałych gamet trwa do około pięćdziesiątego roku życia; *incidence is particularly high between the ages of five and 15 years* ryzyko zakażenia jest szczególnie wysokie między 5. a 15. rż.; *this disease occurs between the ages of one and 20* choroba ta występuje w wieku od 1 do 20 lat
- panowanie *the age of Homo sapiens* panowanie *Homo sapiens*

age at maturity

- wiek dojrzewania

age class

- klasa wiekowa (*ewolucja*)

age cohort

- kohorta wiekowa

age determination technique

- technika określania wieku osobników

age distribution of divergences

- rozkład czasu dywergencji *to examine the age distribution of divergences between duplicated paralogs* zanalizować rozkład czasu dywergencji zduplikowanych paralogów

age interval

- przedział wiekowy (*ewolucja*)

Age of Cycads

- wiek sagowców

Age of Fishes

- wiek ryb

age structure

- struktura wiekowa
- struktura wiekowa populacji

aged

- zestarzały (*DNA*)

aged blood cells

- stare krwinki

age-dependent

- związany z wiekiem (*defekt*)

age-group

- grupa wiekowa

age-induced

- spowodowany wiekiem (*wady odporności*)

agenesis

- agenezja

agent

- czynnik *chemical/physical agents* czynniki chemiczne/fizyczne
- substancja
- środek
- czynnik zakaźny *the agent that causes hepatitis D* czynnik zakaźny powodujący zapalenie wątroby typu D
- pośrednik (*w procesie*)
- przyczyna (*procesu*)

- czynnik etiologiczny *S. epidermidis is a frequent agent in foreign body infections*. *epidermidis jest częstym czynnikiem etiologicznym zakażeń u chorych z wszczepionym ciałem obcym; the vectors of the sleeping sickness agents* wektory czynników etiologicznych śpiączki afrykańskiej
- preparat
- związek *a very strong oxidizing agent* silny związek utleniający

agent of choice

- lek z wyboru

agent of evolutionary change

- czynnik zmian ewolucyjnych
- siła ewolucyjna

agent of mutation

- czynnik mutacyjny

agents of disease

- czynniki chorobotwórcze

agents of gene transfer

- czynniki przenoszące geny

age-specific

- specyficzny dla wieku

age-structure diagram

- diagram dotyczący struktury wiekowej populacji
- diagram struktury wiekowej

ageusia

- ageuzja

agglutinate

- aglutynować *antibodies that agglutinate antigen-loaded particles* przeciwciała aglutynujące cząsteczki zawierające znaczną liczbę antygenów; *viruses that are capable of agglutinating various different human erythrocytes* wirusy wykazujące zdolność aglutynacji ludzkich erytrocytów
- ulec aglutynacji
- powodować aglutynację

agglutinating antibodies

- przeciwciała aglutynujące *to measure the titer of agglutinating antibodies to O and H antigens* określić w surowicy pacjenta miano przeciwciał aglutynujących antygeny O i H

agglutination

- aglutynacja (krwinek)
- aglutynacja krwinek
- metoda aglutynacji *the antigens are detected by agglutination with specific antibodies* antygeny

wykrywane są metodą aglutynacji ze swoistymi przeciwciałami

agglutination method

- metoda aglutynacji (dot. przeciwciał)

agglutination procedure

- aglutynacja

agglutination reaction

- reakcja aglutynacji
- odczyn aglutynacji *to identify colonies by detection of the O:1 antigen in an agglutination reaction* identyfikować kolonie przez wykrycie antygeny O:1 odczynem aglutynacji

agglutination test

- test aglutynacji

agglutinins

- aglutyniny

agglutinogens

- aglutynogeny

aggravate

- zaostrzać (objawy)

aggravating effect

- efekt nasilania objawów

aggregate

- gromadzić się w jednym miejscu
- ulegać agregacji
- łączyć się ze sobą
- tworzyć skupienia
- skupiać się w agregaty (*komórki*)
- zlepiać (*krwinki*)
- agregat *extracellular aggregates* zewnątrzkomórkowe agregaty; *protein aggregates* agregaty białkowe; *macromolecular aggregations* agregaty makrocząsteczek
- skupisko
- zgrupowanie *simple molecular aggregates* proste molekularne zgrupowania
- grupa *to live within aggregates* żyć w grupach (o danych osobnikach zwierząt)
- stado
- zbiór (cząsteczek, kationów, anionów)
- nibyśluznia

aggregate embryo

- „podwójny” zarodek

aggregate fruit

- owoc zbiorowy
- owoc wieloorzeszkowy

aggregated

- zwinięty (*włókna chromatyny*)
- zagregowany **aggregated IgA** zagregowana IgA

aggregated distribution

- rozmieszczenie skupiskowe
- rozmieszczenie agregacyjne (*ekologia*)

aggregated IgA

- zagregowana IgA

aggregated lymphatic nodules

- kępkę Peyera
- grudki limfatyczne
- grudki chłonne

aggregation

- nagromadzenie *the aggregation of red cells* nagromadzenie erytrocytów
- agregacja *the aggregation of platelets* agregacja płytek krwi
- połączenie się
- tworzenie agregatów (*podczas replikacji rotawirusa*)

aggregative adherence fimbriae

- fimbrie agregacyjne

aggregative adherence fimbriae I

- fimbrie agregacyjne typu I

aggress against

- males that aggress against the young* samce agresywne w stosunku do młodych

aggressins

- agresyny

aggressive

- groźny (*patogen*)
- intensywny (*terapia*)

aggressive hepatiti

- agresywne zapalenie wątroby

aggressive infection

- agresywna postać zakażenia

aggressive medical intervention

- szybka interwencja medyczna

aggressively

- agresywnie (*rozprzestrzeniać się*)

aggressiveness

- agresja

agile

- zwinny *to be agile* poruszać się zwinnie

aging

- starzenie się *some bacterial colonies undergo autolysis with aging* niektóre kolonie bakterii ulegają z wiekiem autolizie
- proces starzenia
- starzejący się *aging people* starzejący się ludzie
- starzenie się organizmu
- starzenie się człowieka
- procesy starzenia się

aging genes

- geny związane ze starzeniem

aging process

- proces starzenia się *signs of the aging process* oznaki starzenia

agitate

- mieszać (*preparat bakteryjny w mikserze*)

agitation

- wzbudzenie *thermal agitation of DNA* molekule termiczne wzbudzenie cząsteczek DNA

agnathans

- bezżuchowce
- bezszczękowce

agonist

- agonista *a GABAB agonist* agonista receptorów GABAB; *a calcium agonist* agonista wapnia
- mięsień agonistyczny

agonistic

- agonistyczny

agranular

- bezzziarnisty (*komórka, cytoplazma*)
- bez ziarnistości
- nieziarnisty

agranular endoplasmic reticulum

- siateczka gładka
- siateczka nieziarnista

agranular leukocytes

- agranulocyty

agranular reticulum

- siateczka gładka
- siateczka nieziarnista

agricultural

- rolniczy *agricultural areas* obszary rolnicze
- rolny *agricultural waste* odpady rolne

- uprawny (*gatunek rośliny, gleba*)

agricultural applications

- zastosowanie w rolnictwie *to have agricultural applications* mieć zastosowanie w rolnictwie

agricultural chemicals

- chemikalia stosowane w rolnictwie

agricultural crops

- uprawy rolne

agricultural development

- rozwój rolnictwa

agricultural disturbance

- rabunkowe rolnictwo

agricultural field

- pole uprawne

agricultural land

- tereny rolnicze
- pola uprawne

agricultural losses

- straty w rolnictwie

agricultural pollution

- zanieczyszczenia rolnicze

agricultural problems

- problemy rolnictwa

agriculturalist

- rolnik ogrodnik

agriculturally important crops

- ważne rośliny uprawne

agronomics

- agronomia

agronomist

- agronom

agronomy

- agronomia

AH interval

- odstęp AH (*dot. EKG serca*)

ahead of

- przed *an inward current that depolarizes the axon membrane ahead of the action potential* prąd dośrodkowy, który depolaryzuje błonę aksonu przed potencjałem czynnościowym

aid

- wspomagać *the animal's digestive juices aid germination by helping to break down the seed coat* zwierzęce soki trawienne wspomagają kiełkowanie, uszkadzając łupinę nasienną;
cofactors that aid RNA ribozymes in self-replication kofaktory wspomagające rybozomy RNA w samopowielaniu
- ułatwić realizację *a genetic map was produced to aid the project* aby ułatwić realizację projektu sekwencjonowania genomu, opracowano jego mapę genetyczną
- pomagać w *these methods aid the identification of functionally important regions of DNA* metody te pomagają w identyfikowaniu funkcjonalnie istotnych rejonów DNA

AIDS dementia complex

- zespół demencji związany z AIDS

AIDS encephalopathy

- encefalopatia związana z AIDS

AIDS patients

- chorzy z AIDS chorzy na AIDS

AIDS-associated Kaposi sarcoma

- mięsak Kaposiego u pacjentów z AIDS

AIDS-defining diseases

- choroby wskazujące na AIDS

ailment

- schorzenie *people with heart ailments* osoby ze schorzeniami układu krążenia

air

- atmosfera *to release oxygen to the air* uwalniać tlen do atmosfery
- prądy powietrza *spores carried by the air* zarodniki niesione prądami powietrza

air breathing

- oddychanie powietrzem

air bubbles

- pęcherze powietrzne

air canal

- kanał powietrzny (*w łodydze rośliny*)

air chamber

- zbiorniczek powietrza (*budowa narządu tympalnego owadów*)

air channels

- kanały powietrzne (*u grzybieni*)

air circulation

- cyrkulacja atmosferyczna
- cyrkulacja powietrza

air conduction

- przewodnictwo powietrzne (*dot. słuchu*)

air currents

- prądy powietrza

air ducts

- przewody powietrzne (w systemie tchawkowym owada)

air embolism

- zator powietrzny

air exchange

- wymiana gazowa *the gaseous exchange between A and B* wymiana gazowa zachodząca między A i B; *aquatic anthropods have gills for gas exchange* stawonogi wodne oddychają skrzelami; *lungs for gas exchange* płuca umożliwiające oddychanie powietrzem atmosferycznym

air leak

- zespół przecieku powietrza

air masses

- masy powietrza

air pollutants

- zanieczyszczenia
- zanieczyszczenia powietrza *tobacco smoke and other air pollutants* dym papierosowy oraz inne zanieczyszczenia powietrza

air pollution

- zanieczyszczenie powietrza

air pump

- napowietrzacz (w uprawie hydroponicznej)

air sacs

- worki powietrzne (w płucach)
- pęcherzyki płucne
- pęcherzyki powietrzne (*dot. budowy ziaren pyłkowych szyszki*)

air spaces

- przestrzenie oddechowe (*dot. płuc*)
- przestwory międzykomórkowe
- komory powietrzne (w kokosie)
- przestrzenie wypełnione powietrzem (*dot. płuc blaszkowych u pająków*)
- przestrzenie powietrzne (liścia)

air stone

- porowaty materiał (w uprawie hydroponicznej)

air temperature

- temperatura powietrza

air trapping

- pułapki powietrzne
- powstawanie pułapki powietrznej

air tubes

- komory powietrzne (w miękiszu roślin)
- rurki wypełnione powietrzem (w systemie tchawkowym owadów)
- rurki powietrzne (*czyli tchawki u uwadów*)

airborne

- unoszący się w powietrzu *airborne spores* zarodniki unoszące się w powietrzu/niesione prądem powietrza
- niesiony prądem powietrza
- przenoszony przez powietrze
- lotny zapachy
- niesiony wiatrem
- przenoszony przez wiatr
- niesiony powietrzem (zapachy)
- przenoszony drogą powietrzną (*drobnoustroje*)

airborne spread

- rozprzestrzenianie się drogą kropelkową

air-breather

- zwierzę oddychające powietrzem

air-breathing

- oddychający powietrzem *air-breathing organisms* organizmy oddychające powietrzem
- oddychający powietrzem atmosferycznym

air-dried

- wysuszony (*rozmaż, wydzielina do badania*)
- wysuszony na powietrzu

airflow

- przepływ w drogach oddechowych
- przepływ powietrza (w drogach oddechowych)

airfoils

- struktury płatowe (*dot. skrzydeł*)
- lotki i sterówki

airspace

- przestrzeń powietrzna (w drogach oddechowych)

airway

- *dot. dróg oddechowych* *airway fluoroscopy*

*fluoroscopia dróg oddechowych; **airway obstruction** zwężenie dróg oddechowych; **smooth muscle in the airway** mięśnie gładkie dróg oddechowych*

airway closure

- zamknięcie dróg oddechowych

airway epithelial cells

- komórki nabłonka oddechowego

airway epithelium

- nabłonek dróg oddechowych

airway inflammation

- zapalenie dróg oddechowych

airway obstruction

- zwężenie dróg oddechowych
- obturacja dróg oddechowych

airways

- drogi oddechowe *infections of the upper respiratory tract* zakażenia górnych dróg oddechowych
- układ oddechowy

akinesia

- akineza

Al

- glin
- aluminium

ala (l. mn. alae)

- skrzydło
- skrzydło krzyżowe (*na kości krzyżowej*)

ala of the vomer

- skrzydło lemieszka

alae

- l.mn. od *ala*

alanine

- alanina

alanine aminotransferase

- aminotransferaza alaninowa

alanyl-tRNA synthetase

- alanylo-tRNA syntetaza

alar

- skrzydłowy

alar cartilage of the nose

- chrząstka skrzydłowa nosa

alar fold

- fałd skrzydłowy (*przy więzadle rzepki*)

alar ligament

- więzadło skrzydłowe

alarm call

- alarm *to give a high-pitched alarm call* podnieść piskliwy alarm
- głos alarmowy *the snake alarm call given by certain monkeys* głos alarmowy na widok węża wydawany przez niektóre małpy
- głos ostrzegawczy

alarm pheromones

- feromony ostrzegawcze (*mrówek*)

alarm reaction

- reakcja alarmowa *to initiate an alarm reaction that enables you to think more quickly* zainicjować reakcję alarmową pozwalającą na szybkie podejmowanie decyzji

alarm substance

- substancja alarmowa (*uwalniana przez zwierzęta/ryby*)

alarmones

- alarmony

alastrim

- alastrim (*łagodniejsza forma ospy prawdziwej*)

albendazole

- albendazol

albinism

- albinizm

albino

- albinotyczny

albino girl

- dziewczynka albinoska

Albulidae

- Albulidae
- albulowate

Albuliformes

- Albuliformes
- albulokształtne

albumen

- białko jaja

albumin

- albumina

albuminuria

- albuminuria

alcid birds

- ptaki z rodziny alkowatych
- alki

alcohol dehydrogenase

- dehydrogenaza alkoholowa

alcohol dependence

- alkoholizm

alcohol fermentation

- fermentacja alkoholowa

alcohol intoxication

- intoksykacja alkoholowa
- zatrucie alkoholowe

alcohol poisoning

- przedawkowanie alkoholu

alcohol problems

- alkoholizm

alcohol use

- używanie alkoholu
- picie alkoholu

alcoholic preparations

- preparaty alkoholowe

alcoholism

- alkoholizm

alcohol-related

- wywołany piciem alkoholu *alcohol-related cancers and other diseases* rak i inne choroby wywołane piciem alkoholu

aldehyde dehydrogenase

- dehydrogenaza aldehydowa

aldehyde sugars

- cukry aldehydowe
- aldehydocukry
- aldozy

aldehydes

- aldehydy

alder tree

- olsza

aldose

- aldoza

aldosterone

- aldosteron

aldosterone synthase

- syntaza aldosteronu

AIDS-associated

- współwystępujący z AIDS

alert

- informować *neurons alert the CNS to changes in stimulus intensity* neurony informują CUN o zmianach w intensywności pobudzenia
- czujny *to feel alert* odczuwać pełną czujność

alert state

- stan czuwania

alertness

- czujność

aleurone

- warstwa aleuronowa
- komórki aleuronowe
- komórki warstwy aleuronowej

alfalfa

- lucerna

alga

- l. poj. od *algae*

algae (l. poj. alga)

- glony

algal

- dot. glonów *algal bodies* ciała glonów

algal beds

- kobierce glonów morskich

algal blooms

- zakwity glonów

algid malaria

- ciężka malaria tropikalna

algin

- algina

alginate

- alginian

alginate capsule

- alginianowa otoczka

alien species

- gatunki inwazyjne
- gatunki zawleczone

alight

- wylądować (owad)

align

- odpowiadać **anti-codons that align with codons on mRNA** antykodony odpowiadające kodonom w mRNA
- dopasować **to align sequences** dopasować/przyrównać sekwencje (dot. DNA)
- przyrównać **aligning multiple DNA or protein sequences** przyrównywanie wielu sekwencji DNA lub białek
- ustawiać się **at metaphase, all the cell's chromosomes align at the cell's midplane** w metafazie wszystkie chromosomy komórki ustawiają się w płaszczyźnie równikowej komórki
- ułożyć się **when the tetrads align on the midplane...** gdy tetrady ułożą się w płaszczyźnie równikowej komórki...; **amino acids align in the proper sequence so they can link** aminokwasy układają się we właściwej kolejności, aby mogły się połączyć; **to align with each other** ułożyć się obok siebie (dwuniciowe helisy DNA)
- porównać (sekwencje DNA)

aligned

- dopasowany **two homologous sequences that are not perfectly aligned** dwie homologiczne sekwencje, które nie są idealnie dopasowane
- zespolony **the sister chromatids remain closely aligned along their lengths** chromatydy siostrzane są ściśle zespolone na całej długości (w obrębie każdej pary chromosomów homologicznych)

alignment

- ustawienie w jednej linii **alignment of the first toe with the rest of the toes** ustawienie palucha w jednej linii z pozostałymi palcami stopy
- dopasowanie **precise alignment of the DNA sequences on homologous chromosomes** precyzyjne dopasowanie sekwencji DNA chromosomów homologicznych; **alignment of the genes on the normal and inverted chromosomes** dopasowanie genów na normalnym chromosomie oraz tym z inwersją
- przyrównanie **to maximize the quality of the alignment between the sequences** zmaksymalizować jakość przyrównania sekwencji;

protein sequence alignment przyrównywanie sekwencji białkowych
- szeregowanie (sekwencjami)

alimentary canal

- przewód pokarmowy

alimentary route

- droga pokarmowa **to be transmitted to humans by the alimentary route** zostać przeniesionym na ludzi drogą pokarmową

alimentary transmission

- zakażenie drogą pokarmową
- zakażenie przez przewód pokarmowy

aliphatic

- alifatyczny (łańcuchy boczne)

aliphatic hydrocarbon compounds

- węglowodory alifatyczne

aliphatic hydrocarbon substrates

- węglowodory alifatyczne **bacteria cultivated on aliphatic hydrocarbon substrates** bakterie hodowane na węglowodorach alifatycznych

aliquot

- próbka
- porcja

alive

- żywy **collenchyma cells are alive at maturity** komórki zwarency w stadium dojrzałym są żywe; **to remain alive** utrzymywać swoją żywotność (nasienie)

alkali

- zasady
- środowisko zasadowe **effect of alkali** wpływ środowiska zasadowego; **hydrolysis in alkali** hydroliza w środowisku zasadowym; **to destroy the mRNA strand with alkali** zniszczyć nić mRNA w drodze hydrolizy alkalicznej

alkali treatment

- zobojętnienie **the lysate is easily renatured after the alkali treatment** lizat łatwo renaturuje po zobojętnieniu

alkaline

- alkaliczny (środowisko jelita)
- zasadowy (śluz) **if the stroma becomes more basic...** jeśli dojdzie do zmiany odczynu stromy na bardziej zasadowy...
- wykazujący odczyn zasadowy **the fluid from the seminal vesicles is alkaline** wydzielina pęcherzyków jest wykazuje odczyn zasadowy

- jałowy (*gleba*)
- mający charakter zasady
- o odczynie zasadowym *cells that secrete alkaline mucus* komórki wydzielające śluz o odczynie zasadowym

alkaline conditions

- odczyn zasadowy *to be activated by alkaline conditions* zostać zaktywowanym przez odczyn zasadowy; *the alkaline conditions denature the DNA* odczyn zasadowy powoduje denaturację DNA

alkaline lysate

- liza alkaliczna *extraction with phenol removes the remaining protein from an alkaline lysate* ekstrakcja fenolem usuwa białka pozostałe po lizie alkalicznej

alkaline lysis

- liza alkaliczna

alkaline phosphatase

- fosfataza alkaliczna

alkaline stains

- barwniki zasadowe

alkaline tolerance

- tolerancja na związki zasadowe

alkalinity

- alkalizacja

alkaloid

- alkaloid

alkaptonuria

- alkaptonuria

alkyl

- alkilowy

alkyl group

- grupa alkilowa

alkyl phospholipid

- alkilofosfolipid

alkylated

- alkilowany

alkylating

- alkilujący *alkylating agents* czynniki alkilujące

alkylating chemicals

- związki alkilujące

alkylation

- alkilacja

alkylguanine

- alkiloguanina

alkyl-phospholipid

- alkilofosfolipid

alkyltransferase

- alkilotransferaza

allantoin

- alantoina

allantois

- omocznia

Allee effect

- efekt Alleego *a population that shows an Allee effect* populacja wykazująca efekt Alleego

allele

- allel (wersja genu) *the alleles for color are not linked* allele determinujące/odpowiedzialne za ubarwienie ciała nie są sprzężone; *the alleles for each locus separate/segregate from each other during meiosis* podczas mejozy allele z każdego locus rozdzielają się i wchodzą do różnych gamet; *in both species, alleles at the same locus affect flower color* u obu gatunków kolor kwiatów determinują allele położone w tym samym locus; *when plants X received the allele for pink flowers from plant Y...* po przeniesieniu allelu determinującego różową barwę kwiatów Y do kwiatów X...; *to cause substantial changes of allele frequencies* spowodować znaczące zmiany częstości alleli; *alleles that are identical by descent* allele o wspólnym pochodzeniu; *alleles that are not identical by descent* allele, które nie pochodzą od wspólnego przodka; *the allele for green eyes is dominant to the allele for brown eyes* allel kodujący oczy zielone dominuje nad warunkującym oczy brązowe; *alleles of different loci* allele z różnych loci; *individuals with different alleles of a given locus* osobniki o różnych allelach w jednym locus; *alleles representing a single locus* allele z jednego locus; *alleles with large effects* allele o silnym wpływie na fenotyp; *multiple alleles for a locus* wiele alleli jednego locus; *the white allele is completely dominant* allel determinujący czerwone ubarwienie dominuje całkowicie
- zmutowany allel choroby *individuals who carry alleles for sickle cell anemia* nosiciele zmutowanych alleli anemii sierpowatej
- częstość allelu *the S allele will increase if...* częstość allelu S wzrośnie jeśli...

B

blastula

- blastula *the blastula stage* stadium blastuli; *a chick blastula* blastula kureczka; *at the mid-blastula transition* w stadium blastuli

blastulae

- l.mn. od *blastula*

Blattodea

- karaczany
- helmce
- Blattodea

bleach out

- utleniać się

bleached

- wybielony
- odbarwiony (*podczas znakowania specyficznym barwnikiem fluorescencyjnym*)

bleaching

- wybielanie (*czyli aktywacja rodopsyny światłem*)
to exhibit little bleaching wolno ulegać utlenianiu (*precypitat*)
- blednięcie (*raf koralowych*)

bleb

- pęcherzyk
- pęcherz podskórny

bleeding

- krwawienia *bleeding of the gums* krwawienie z dziąseł
- krwawiący (*żyłaki*)

bleeding disorder

- choroba krwotoczna
- skaza krwotoczna
- zaburzenie krzepnięcia

bleeding gums

- krwawienia z dziąseł

bleeding tendency

- skłonność do krwawień

bleeding ulcer

- krwawiący wrzód

blend

- wtopić się *to blend against the background*
wtopić się w tło (*ryba*)

blend inseparably

- mieszać się (*cechy rodzicielskie u potomstwa*)

blender

- mikser (*do rozbijania komórek*)

blending inheritance

- dziedziczenie polegające na mieszaniu się cech
- dziedziczenie polegające na łączeniu się cech
- hipoteza o mieszaniu się cech
- dziedziczenie następujące w wyniku zlewania się cech pochodzących od rodziców

blending of traits

- mieszanie (łączenie) się cech (*ewolucja*)

blepharitis

- zapalenie powiek

blight of potatoes

- zaraza ziemniaczana

blind

- ślepo zakończony *blind vagina* ślepo zakończona pochwa
- ślepy *a network of dead-end tubules* sieć ślepych/ślepo zakończonych kanalików

blind end

- ślepe zakończenie *the blind end of the vagina*
ślepe zakończenie pochwy

blind gut

- ślepe jelito

blind loop syndrome

- zespół ślepej pętli
- syndrom ślepej pętli

blind spot

- plamka ślepa (*dot. siatkówki*)

blind-ended

- ślepo zakończony *blind vagina* ślepo zakończona pochwa
- ślepy *a network of dead-end tubules* sieć ślepych/ślepo zakończonych kanalików

blindly

- ślepo (*ślepo zakończona struktura anatomiczna*)

blindness

- ślepotą
- awitaminoza A

- ciemne plamy przed oczami (*doświadczane przechodząc z silnego oświetlenia dziennego do ciemnego pokoju*)

blister

- pęcherzyk **painful blisters in genital area**
bolesne pęcherzyki na narządach płciowych

blister contents

- płyn pęcherzykowy

blister-like lesions

- pęcherzyki

bloating

- wzdęcia

blob-like

- palczasty **blob-like appendages** palczaste wypustki (*pierwotniaków*)

block

- blok **a block of several exons** blok kilku eksonów
- segment (*chromosomu*); **blocks of peat** bloki torfu
- bariera
- skupienie **blocks of tissue** skupienia tkanki
- grupa (*komórek*)
- blokować **to block gene expression** blokować ekspresję genów; **cervical mucus that blocks sperm from entering the uterus** śluz szyjkowy blokujący wejście plemników do jamy macicy
- uniemożliwiać **barrier methods of contraception that block the sperm from meeting the egg** metody mechanicznej antykoncepcji, które uniemożliwiają połączenie plemnika z komórką jajową
- hamować **molecules that block the interaction of fibronectin with its receptor protein on cell surfaces** cząsteczki hamujące interakcję fibronektyny ze swoistym receptorem na powierzchni komórek; **drugs that block the effects of histamine** leki hamujące skutki działania histaminy
- pochłaniać (*światło*)
- wstrzymywać **the cell-cycle checkpoints block key events from being initiated during the cell cycle** punkty kontrolne cyklu komórkowego wstrzymują uruchomienie kluczowych wydarzeń cyklu komórkowego
- przeciwdziałać
- uniemożliwiać **the tetracyclines block aminoacyl tRNA from binding to the A site on the ribosome** tetracykliny uniemożliwiają aminoacylo-tRNA zwiążanie się z miejscem A w rybosomie
- zapobiegać **the skin blocks the entry of pathogens** skóra zapobiega wnikaniu patogenów do organizmu
- blokować działanie **types of cancer cells that can block TC cells** rodzaje komórek

nowotworowych mogące blokować działanie limfocytów TC

- zarastać **the scar tissue which blocks the oviducts** tkanka bliznowata zarastająca światło jajowodu

block blood flow

- zaczipować **to block blood flow in vessels**
zaczipować naczynia (skrzep)

block duplication

- duplikacja segmentowa (*genetyka*)

block of loci

- blok loci

block of mesoderm

- blok mezodermy
- zespół komórek mezodermalnych

block to polyspermy

- blokada polispermii
- blok polispermii

blockage

- zator **a partial blockage of the artery** częściowy zator tętnicy
- zablokowanie **blockage of the ducts** zablokowanie przewodów
- blokada **blockade of the reticuloendothelial system** blokada układu siateczkowo-śródbłonkowego

blockage of e-type

- blokowanie typu e (*dot. rybosomów*)

blockage of i-type

- blokowanie typu i (*dot. rybosomów*)

blockage of nasal passages

- zatkanie nosa

blocked

- niedrożny (*jajowody*)

blood

- stężenie we krwi **blood glucose** stężenie glukozy we krwi
- krew **uterine blood** krew przepływająca przez macicę; **hormones that are transported by the blood** hormony transportowane z krwią/przez krew
- układ krążenia **to enter the blood** przedostać się do układu krążenia

blood agar

- agar z krwią **sheep blood agar** agar z krwią baranią
- agar krwawy

blood agar plates

- podłoże agarowe z krwią *to culture sth on blood agar plates* hodowlać coś na podłożu agarowym z krwią

blood buffer

- bufor krwi

blood cavity

- hemocel (*u stawonogów i niektórych mięczaków*)

blood cells

- komórki krwi krwinki

blood chemistry

- skład chemiczny krwi
- chemia krwi
- biochemia krwi

blood cholesterol level

- poziom cholesterolu we krwi

blood circulation

- krążenie krwi *to enter the blood circulation* dostać się do krążenia krwi/układu krwionośnego
- układ krwionośny

blood clots

- skrzepy krwi

blood clotting

- krzepnięcie krwi *defective blood clotting* zaburzenia krzepnięcia krwi
- powstawanie skrzepów *to prevent spontaneous clotting* zapobiec spontanicznemu powstawaniu skrzepów
- tworzenie skrzepów *platelets function in blood clotting* płytki krwi uczestniczą w tworzeniu skrzepów

blood clotting cascade

- kaskada krzepnięcia

blood clotting factor VIII

- faktor VIII krzepnięcia krwi

blood coagulation

patrz: *blood clotting*

blood coagulation pathways

- mechanizmy krzepnięcia krwi *the activation of blood coagulation pathways* aktywacja mechanizmów krzepnięcia

blood concentrate

- koncentrat krwi

blood culture

- posiew bakteriologiczny krwi *to perform a blood culture* wykonać posiew bakteriologiczny krwi; *to obtain blood culture* pobrać krew na posiew; *two sets of blood cultures were collected* pobrano dwie próbki krwi na posiew bakteriologiczny
- posiew krwi *cultural detection of the pathogen in blood cultures* hodowla umożliwiająca wykrycie patogenu w posiewach krwi; *three sets of blood cultures were negative with S. lugdunensis* wykonano 3 posiewy krwi, z których każdy był ujemny w kierunku *S. lugdunensis*
- hodowa krwi *blood cultures were negative after 3 days of incubation* hodowle próbek z krwi pacjenta po 3 dniach inkubacji pozostawały ujemne
- hodowla z krwi

blood culture bottle

- butelka do posiewu krwi

blood culture instrument

- urządzenie do posiewu krwi

blood disorders

- zaburzenia przepływu krwi

blood electrolytes

- elektrolity krwi

blood eosinophilia

- eozynofilia

blood film

- rozmaz krwi

blood flow

- przepływ krwi *the cerebral blood flow* przepływ krwi w mózgowiu; *uterine blood flow* przepływ krwi przez macicę
- napływ krwi *normal high blood flow to the skin* fizjologicznie duży napływ krwi do skóry

blood flow velocity

- szybkość przepływu krwi
- prędkość przepływu krwi

blood flukes

- przywry krwi
- przywry bytujące we krwi

blood forms

- postacie występujące we krwi (*o pasożycie*)

blood gas measurement

- badanie gazometryczne krwi
- oznaczenie gazów we krwi

blood gases

- gazy we krwi

blood glucose

- stężenie glukozy we krwi krążącej

blood glucose concentration

- poziom glukozy we krwi

blood glucose level

- stężenie glukozy we krwi

blood group

- grupa krwi *individuals with type A blood* osoby z grupą krwi A

blood group alleles

- allele grup krwi

blood group antibodies

- przeciwciała przeciwko grupom krwi

blood group antigens

- antygeny grup krwi *A and B blood group antigens* antygeny grup krwi A i B
- antygeny grupowe krwi

blood group genotypes

- genotypy grup krwi

blood group systems

- układy grupowe krwi

blood group tests

- oznaczanie grup krwi

blood homeostasis

- homeostaza krwi

blood loss

- anemia *hookworms may cause serious tissue damage and blood loss* tęgoryjce mogą powodować groźne uszkodzenia tkanek oraz anemię

blood loss anemia

- anemia spowodowana utratą krwi

blood low in oxygen

- krew uboga w tlen

blood meal

- żerowanie *ingestion of microfilaria with a blood meal* spożycie mikrofilarii wraz z krwią w czasie żerowania
- krew *lice require frequent blood meals* wszy często potrzebują pożywienia (krwi); *to take a*

blood meal from the host pobierać krew z organizmu gospodarza
- posiłki z krwi

blood monocytes

- monocyty krwi

blood pH

- pH krwi

blood plasma

- osocze krwi

blood platelets

- trombocyty
- płytki krwi

blood pressure

- ciśnienie krwi *blood pressure of 150/80 mm Hg*
ciśnienie krwi 150/80 mm Hg

blood pressure cuff

- aparat do pomiaru ciśnienia krwi

blood pressure fall

- spadek ciśnienia tętniczego krwi

blood pressure fluctuations

- zmiany ciśnienia krwi

blood pressure homeostasis

- homeostaza ciśnieniowa
- utrzymanie ciśnienia krwi na stałym poziomie

blood pressure measurement

- pomiar ciśnienia krwi

blood products

- produkty krwiopochodne
- preparaty krwiopochodne

blood proteins

- białka krwi

blood protozoa

- pierwotniaki krwi

blood schizonts

- schizonty krwinkowe

blood serum

- surowica krwi

blood sinus

- zatoka krwionośna
- naczynie zatokowe

blood smear

- wymaz krwi
- rozmaz krwi

blood smear preparation

- rozmaz krwi *Giemsa staining of a blood smear preparation* rozmaz krwi wybarwiony metodą Giemsy

blood spot

- kropla krwi

blood stages

- postacie występujące we krwi (*zarodźców malarii*)

blood stream

- prąd krwi *eggs distributed in the blood stream* jaja roznoszone z prądem krwi; *the viruses reach their target organ with the bloodstream* wirusy docierają do narządu docelowego drogą krwi/wraz z prądem krwi

blood sugar level

- stężenie glukozy we krwi
- poziom cukru we krwi

blood sugar-lowering hormone

- hormon obniżający stężenie glukozy

blood supply

- ukrwienie *a temporary loss of blood supply to a bone* czasowa utrata ukrwienia kości; *the organ has a copious blood supply* organ ten jest obficie ukrwiony; *tissue types are needed to provide a blood supply to organs* typy tkanek niezbędne do unaczynienia organów
- dopływ krwi *the blood supply to the structure is limited* dopływ krwi do struktury jest ograniczony; *a decrease in blood supply* zmniejszenie dopływu krwi
- przepływ krwi *to restore a normal blood supply* przywrócić prawidłowy przepływ krwi
- zaopatrzenie w krew
- krew *routine screening of the blood supply for HCV* rutynowe badania krwi dla HCV; *screening of the blood supply* badania przesiewowe krwi

blood transfusion

- przetaczanie krwi

blood type

- grupa krwi *a man with blood type AB* mężczyzna o grupie krwi AB

blood typing

- oznaczanie grupy krwi *to perform blood typing* przeprowadzić oznaczanie grupy krwi

- typowanie krwi

blood urea nitrogen

- azot mocznikowy we krwi
- BUN
- stężenie azotu mocznikowego

blood vessel walls

- ściany naczyń krwionośnych

blood vessels

- naczynia krwionośne
- naczynia

blood volume

- objętość krwi

blood with EDTA

- krew z EDTA *5-10 ml EDTA blood* 5-10 ml krwi z EDTA

blood-borne

- przenoszony przez krew *blood-borne compound* związek przenoszony przez krew

blood-borne antigens

- antygeny pochodzące z krwi

blood-brain barrier

- bariera krew-mózg *to cross the blood-brain barrier* przechodzić przez barierę krew-mózg (*lek*)

blood-clotting factors

- czynniki krzepnięcia krwi

blood-clotting proteins

- białka zaangażowane w proces krzepnięcia krwi

blood-concentration procedure

- procedura zagęszczania krwi

blood-CSF barrier

- bariera krew-płyn mózgowo-rdzeniowy

blood-drinking bats

- nietoperze-wampiry

blood-enriched agar

- agar wzbogacony z krwią

blood-forming cells

- komórki krwiotwórcze
- komórki macierzyste krwi

bloodmeal

- the bug ingests trypomastigote forms of T. cruzi in*

bloodmeals from infected hosts pluskwiak połyka formy trypanosom *T. cruzi*, posilając się krwią zarażonych żywicieli

blood-retinal barrier

- bariera krwi-siatkówka

blood-screening procedures

- procedury badań przesiewowych

bloodstream

- krążenie *O₂ in the bloodstream enters cells* tlen obecny w krążeniu/krwi wchodzi do komórek
 - krew *the toxin is transported to the peripheral nervous system in the bloodstream* toksyna jest transportowana z krwią do obwodowego systemu nerwowego
 - krwiobieg *a substance released into the bloodstream* substancja uwalniana do krwiobiegu; *to enter the bloodstream* wnikać/dostać się do krwiobiegu; *antibodies in the bloodstream* przeciwciała w krwiobiegu; *the cell surface of the bloodstream* powierzchnia komórek postaci obecnych w krwiobiegu
 - układ krwionośny
 - strumień krwi *the hormone molecules then diffuse from the bloodstream across both the plasma membrane and nuclear envelope* cząsteczki hormonu następnie dyfundują ze strumienia krwi, przekraczając błonę komórkową i otoczkę jądrową; *the hormones travel in the bloodstream to target cells* cząsteczki hormonów wraz ze strumieniem krwi docierają do komórek docelowych

bloodsuckers

hookworms are bloodsuckers tęgoryjce odżywiają się krwią

bloodsucking

- krwiopijny *bloodsucking insects* owady krwiopijne
 - żywiące się krwią

blood-sucking

- ssący krew *blood-sucking parasites* pasożyty ssące krew

blood-testis barrier

- bariera krwi-jądro

blood-tinged

- o krwistym podbarwieniu (*śluz*)

blood-vessel endothelium

- śródbłonek naczyń krwionośnych

bloody

- krwawy *bloody diarrhea* krwawa bieguna

bloody diarrheas

- krwawe biegunki

bloody expectoration

- krwioplucie

bloody stools

- krwawe stolce
 - obecność krwi w kale

bloom

- zakwit *diatom blooms* zakwity okrzemek
 - zakwitnąć
 - kwitnąć *plants that bloom in fall* rośliny, które kwitną jesienią

blooming

- kwitnienie *the flower's blooming season* okres kwitnienia kwiatu

blooms

- czerwone pływy
 - zakwity *dinoflagellate blooms* zakwity wywoływane przez bruzdnice

blossom

- kwitnąć *the rose blossom* kwitnienie róży/kwiat róży
 - kwiat

blot

- odwzorowanie *the Western blot* odwzorowanie Western (biologia molekularna); *DNA, RNA, and protein blots* metody odwzorowania DNA, RNA i białek
 - odcisk *the blot that is subjected to autoradiography* odcisk poddawany analizie autoradiograficznej
 - filtr *detection of biological molecules in vitro in blots* detekcja cząsteczek biologicznych w warunkach in vitro na filtrach
 - przenosić (rozdzielone elektroforetycznie białka na membranę)

blotted (onto)

- przeniesiony *the mRNA from the gel is then blotted onto a membrane...* następnie mRNA przenosi się na odpowiednią membranę...
 - umieszczony *electrophoretically separated RNA is blotted onto a nitrocellulose filter* rozdzielony elektroforetycznie RNA umieszcza się na membranie nitrocelulozowej
 - poddany blottingowi *protein antigens blotted onto the filter paper* antygeny białkowe poddane blottingowi na membranę

blotches

- plamistość (*na skórze węża*)

- plamy

blotting techniques

- techniki odwzorowania (*do badań RNA i białek*)

blowfly

- mucha plujka

blowing soil

- erozja wiatrowa gleby

blowout fracture

- złamanie rozprężające oczodołu
- złamanie typu blow out

blubber

- sadło
- tłuszcz (*walenia*)

blue-light photoreceptors

- fotoreceptory światła niebieskiego

blue-white screening

- poszukiwanie na podstawie białej lub niebieskiej barwy kolonii
- poszukiwanie rekombinantów na podstawie barwy kolonii bakteryjnej
- system rozpoznawania rekombinantów na podstawie barwy
- system biały-niebieski **blue-white screening in E. coli** system biały-niebieski/poszukiwanie rekombinantów na podstawie barwy kolonii bakteryjnej u *E. coli*

blue-white selection

- selekcja transformantów oparta na białej lub niebieskiej barwie kolonii **vectors which utilize blue-white selection** wektory, w których zastosowano selekcję transformantów opartą na białej lub niebieskiej barwie kolonii
- selekcja na podstawie białego lub niebieskiego zabarwienia

blunt

- tępy (*koniec fragmentu DNA*)
- osłabić (*odpowiedź humoralną*)

blunt abdominal trauma

- tępy uraz jamy brzusznej

blunt end ligation

- ligacja tępych końców **blunt end ligation of large DNA fragments** ligacja tępych końców dużych fragmentów DNA

blunt end molecule

- cząsteczka DNA z tępym końcem

blunt trauma

- uraz tępy

blunted

- stępiony (*koniec cDNA/ DNA*)

blunted antibody response

- zanikająca odpowiedź humoralna

blunted villi

- skrócone kosmki

blunt-ended

- tępo zakończony (*dwuniciowy cDNA*)

blurred vision

- zakłócenia widzenia
- zamazana wizja

B-lymphoblastoid cells

- komórki limfoidalne linii B

BMI

- patrz: *body mass index*

BMP

- patrz: *bone morphogenic protein*

BMP4

- patrz: *bone morphogenic protein 4*

Bochdalek's hernia

- przepuklina Bochdaleka

bodied

gray-bodied individuals osobniki o szarym ciele; **a soft-bodied/hard-bodied organism** organizm o miękkim/twardym ciele

bodily secretions

- wydzieliny ciała

body

- trzon **the body of the ischium** trzon kości kulszowej
- ustrojowy **body cells** komórki ustrojowe
- organizm **to be present throughout the body** występować w całym organizmie
- dot. organizmu **body tissues** tkanki organizmu; **to maintain body functions** utrzymać funkcje organizmu
- zawartość w organizmie **total body calcium** całkowita zawartość wapnia w organizmie/całkowity wapń w organizmie
- tułów
- ciało **animals digest food in the body** zwierzęta trawią pokarm we wnętrzu ciała

- ustrój *a drug that exerts multiple effects throughout the body* lek wywierający liczne działania w całym ustroju
- grzybnia

C

carbon

- węgiel węglowy *a four-carbon fatty acid*
4-węglowy kwas tłuszczowy; *a two-carbon chain*
łańcuch dwuwęglowy; *the hydroxyl group on the 3'-carbon* grupa hydroksylowa przy węglu 3'
- atom węgla *sugars that contain five carbons*
cukry zawierające pięć atomów węgla; *phosphate groups that are bound at carbons 1 and 6* grupy fosforanowe przyłączone do atomów węgla w pozycji 1 i 6
- dot. związków węgla *hydrogens from water are used to reduce carbon* pochodzące z wody atomy wodoru służą do redukcji związków węgla

carbon autotrophic plants

- rośliny autotroficzne względem węgla

carbon chain

- łańcuch węglowy *carbon chains of amino acids*
łańcuchy węglowe aminokwasów

carbon compounds

- związki węgla

carbon cycle

- obieg węgla

carbon dioxide

- ditlenek węgla

carbon fixation

- asymilacja węgla
- wiązanie węgla *the energy that is used to carry out carbon fixation* energia wykorzystywana w reakcjach wiązania węgla

carbon fixation pathway

- szlak wiązania CO₂

carbon fixation reaction

- reakcja wiązania węgla

carbon monoxide

- tlenek węgla CO

carbon monoxide diffusing capacity

- rozszerzona pojemność tlenu węgla

carbon monoxide poisoning

- zatrucie tlenkiem węgla

carbon reduction

- redukcja związków węgla

carbon reduction phase

- faza redukcji węgla

carbon skeleton

- szkielet węglowy (*cząsteczki*)

carbon tetrachloride

- czterochlorek węgla

carbonaceous chondrites

- chondryty węgliste

carbonate ion

- jon węglanowy

carbonic acid

- kwas węglowy

carbonic acid-bicarbonate system

- układ dwuwęglany/kwas węglowy

carbonic anhydrase

- anhidraza węglanowa

Carboniferous

- karboński

Carboniferous period

- karbon
- okres karbonu

carbon-to-carbon bonds

- wiązania między atomami węgla
- wiązania węgiel-węgiel

carbonyl group

- grupa karbonylowa

carbonyl group carbon

- węgiel grupy karbonylowej

carboxy terminus (również 'C terminus')

- C koniec *the C terminus of its lacZ gene* C koniec genu lacZ
- koniec karboksylowy *a protein with a tag of 10 amino acids at its carboxy terminus* białko mające swoisty znacznik na swoim końcu karboksylowym (10 aminokwasów kodowanych przez tmRNA); *the largest subunit of the polymerase has a seven amino acid repeat at the C terminus* największa podjednostka tej polimerazy zawiera na końcu karboksylowym siedmioaminokwasowe powtórzenia
- C-koniec

carboxyhemoglobin

- karboksyhemoglobina
- COHb

carboxyl end

- patrz: *carboxy terminus*

carboxyl end of protein

- koniec karboksylowy białka

carboxyl group

- grupa karboksylowa

carboxyl group

- grupa karboksylowa

carboxyl penicillins

- karboksypenicyliny

carboxyl terminals

- końce karboksylowe (*białek*)

carboxylate

- karboksylowy (*jon*)

carboxylation

- karboksylacja

carboxylic acids

- kwasy karboksylowe

carboxylpenicillins

- karboksypenicyliny

carboxypeptidase

- karboksypeptydaza

carboxy-terminal

- C-końcowy *a mutant gene that expresses only the C-terminal portion of β -galactosidase* zmutowany gen, kodujący tylko C-końcową część β -galaktozydazy; *the C-terminal region of the protein* rejon C-końcowy białka; *the carboxy-terminal half of one subunit C* końcowa połówka jednej podjednostki

carboxy-terminal domain

- terminalna domena karboksylowa
- CDT
- C-końcowa domena *the carboxy-terminal domain of RNA Pol II* C-końcowa domena RNA Pol II
- domena CTD
- domena ulokowana na końcu C

carboxy-terminal region

- karboksylowy końcowy region *proteins that lack the carboxy-terminal region of the normal receptor* białka nie mające karboksylowego

końcowego regionu występującego w prawidłowym receptorze

carbuncles

- czyraki mnogie
- karbunkuły

carcass

- padlina
- tuszka *chicken carcass* tuszka z kurczaka
- martwy *to obtain food from the insect carcasses* żywić się martwymi owadami
- padły *hyenas can consume an entire elephant carcass* hieny mogą pożreć całego padłego słonia
- szczątki

carcinoembryonic antigen

- antygen karcynoembrionalny
- antygen rakowo-płodowy

carcinogenesis

- karcynogeneza
- nowotworzenie
- proces karcynogenezy
- onkogeneza

carcinogenic

- kancerogeny
- onkogeny (*wirus*)

carcinogenic retroviruses

- onkogenne retrowirusy

carcinogens

- czynniki rakotwórcze
- substancje rakotwórcze
- karcynogeny
- czynniki rakotwórcze obecne w środowisku

carcinoma

- rak *carcinoma of the prostate* rak gruczołu krokowego; *carcinoma of the colon* rak okrężnicy
- karcynoma (typ nowotworu)
- nabłoniak
- zmiana o charakterze rakowym

carcinomatous changes

- zmiany o charakterze złośliwym *genital warts that show carcinomatous changes* zmiany w obrębie narządów płciowych mające charakter złośliwy

card agglutination trypanosomosis test

- test aglutynacji CATT

Cardamine hirsuta

- rzeżucha włochata
- Cardamine hirsuta

cardia

- wpust żołądka

cardiac

- sercowy *cardiac Na⁺ channels* sercowe kanały sodowe
- dot. serca *cardiac function* czynność serca
- kardiologiczny *cardiac complications* powikłania kardiologiczne

cardiac abnormalities

- zaburzenia pracy serca

cardiac and vasomotor centers

- ośrodek sercowo-naczyniowy (w rdzeniu przedłużonym mózgu)

cardiac apex

- koniuszek serca

cardiac arrest

- zatrzymanie czynności serca
- nagłe zatrzymanie krążenia
- zatrzymanie akcji serca

cardiac arrhythmias

- zaburzenia rytmu serca

cardiac atrial muscle cells

- kardiomiocyty przedsionków serca

cardiac auscultation

- osłuchiwanie serca

cardiac branches

- gałęzie sercowe

cardiac cells

- komórki serca

cardiac center

- ośrodek sercowy *neurons in the cardiac centers in the medulla of the brain* neurony ośrodka sercowego w rdzeniu przedłużonym

cardiac chambers

- jamy serca

cardiac compression

- uciski serca (*podczas resuscytacji*)

cardiac conduction system

- układ bodźcoprzewodzący serca
- układ przewodzący serca

cardiac contractility

- kurczliwość serca

cardiac contractions

- skurcze serca
- skurcze mięśnia sercowego

cardiac cycle

- cykl pracy serca
- cykl sercowy

cardiac defects

- wady serca

cardiac defects

- zmiany w sercu
- wady serca

cardiac dilation

- poszerzenie serca

cardiac disease

- choroba serca

cardiac dysfunction

- zaburzenia pracy serca

cardiac enlargement

- powiększenie serca
- kardiomegalia

cardiac failure

- niewydolność serca
- zawał serca

cardiac filling

- napełnianie serca (*krwią*)

cardiac glycosides

- glikozydy sercowe

cardiac homeobox gene

- sercowy gen homeotyczny

cardiac index

- wskaźnik sercowy

cardiac innervation

- unerwienie serca

cardiac ischemia

- niedokrwienie mięśnia sercowego

cardiac lesions

- zmiany w sercu
- wady serca

cardiac massage

- masaż serca

cardiac motion

- ruchy serca

cardiac murmurs

- szmery *a murmur of grade II–III intensity*
szmer o stopniu głośności II-III w skali Levine'a; a
new heart murmur dodatkowy szmer serca
- szmery nad sercem
- szmery sercowe

cardiac muscle

- mięsień sercowy
- mięsień serca

cardiac muscle cells

- komórki mięśniowe serca
- komórki mięśnia sercowego

cardiac muscle fibers

- włókna mięśnia sercowego
- kardiomiocyty

cardiac musculature

- mięśniówka serca

cardiac myocytes

- miocyty serca

cardiac nerves

- nerwy trzewne sercowe

cardiac opening of the stomach

- ujście wpustowe żołądka

cardiac output

- pojemność minutowa serca
- rzut serca
- objętość wyrzutowa

cardiac pacemaker

- rozrusznik serca

cardiac pain

- ból sercowy

cardiac plexus

- splot sercowy

cardiac position

- położenie serca w klatce piersiowej

cardiac problems

- problemy kardiologiczne

cardiac rate

- akcja serca
- częstość skurczów serca

cardiac reflexes

- odruchy sercowe

cardiac remodeling

- remodeling serca
- przebudowa mięśnia sercowego

cardiac repolarization

- repolaryzacja serca

cardiac skeleton

- szkielet serca

cardiac surgery

- chirurgia serca

cardiac sympathetic nerves

- współczulne nerwy sercowe

cardiac tamponade

- tamponada serca

cardiac valves

- zastawki serca

cardiac vector

- wektor serca
- wektor siły elektromotorycznej serca

cardiac veins

- żyły serca

cardial notch

- wcięcie wpustowe (*dot. żołądka*)

cardial orifice

- wpust żołądka

cardial orifice of the stomach

- wpust żołądka

cardinal ligament

- więzadło poprzeczne szyjki
- więzadło podstawowe

cardioacceleratory effect

- działanie przyspieszające częstość skurczów serca

cardioesophageal junction

- połączenie między przełykiem i wpustem

cardiogenic shock

- wstrząs kardiogeny

cardioinhibitory

- zmniejszający pracę serca
- zwalniający pracę serca

cardiolipin

- kardiolipina

cardiomediastinal contour

- kontur osierdza *the image showed the cardiomediastinal contour zdjęcie przedstawiało kontur osierdza*

cardiomegaly

- powiększenie serca
- kardiomegalia

cardiomyopathy

- kardiomiopatia

cardiopathy

- kardiopatia

cardiopulmonary arrest

- zatrzymanie krążenia

cardiopulmonary receptors

- receptory sercowo-płucne

cardiopulmonary resuscitation

- resuscytacja krążeniowo-oddechowa
- CPR

cardiorespiratory function

- funkcje krążeniowo-oddechowe

cardiovascular

- układu krwionośnego *cardiovascular tissues tkanki układu krwionośnego*
- w układzie sercowo-naczyniowym *cardiovascular effects of a drug działanie leku w układzie sercowo-naczyniowym*
- układu krążenia *cardiovascular examination ocena układu krążenia*

cardiovascular abnormalities

- zaburzenia w układzie sercowo-naczyniowym
- nieprawidłowości sercowo-naczyniowe

cardiovascular collapse

- wstrząs sercowo-naczyniowy

cardiovascular control

- kontrola układu sercowo-naczyniowego

cardiovascular disease

- schorzenie układu sercowo-naczyniowego
- chorób naczyń krwionośnych i serca *drugs used to treat cardiovascular disease leki stosowane w terapii chorób naczyń krwionośnych i serca*

cardiovascular disorders

- zaburzenia naczyniowe

cardiovascular disruptions

- uszkodzenia sercowo-naczyniowe

cardiovascular effects

- objawy ze strony układu sercowo-naczyniowego

cardiovascular function

- funkcja układu krążenia

cardiovascular problems

- zaburzenia czynności układu sercowo-naczyniowego
- zaburzenia kardiologiczne

cardiovascular reflexes

- odruchy układu sercowo-naczyniowego

cardiovascular regulation

- regulacja układu krwionośnego

cardiovascular symptoms

- objawy sercowo-naczyniowe

cardiovascular syphilis

- kiła układu sercowo-naczyniowego
- kiła sercowo-naczyniowa

cardiovascular system

- układ sercowo-naczyniowy
- układ krążenia

cardiovascular system

- układ krążenia *a closed/open circulatory system zamknięty/otwarty układ krążenia*
- układ krwionośny
- strumień krwi w krążeniu ogólnym *as all these hormones enter the circulatory system... w miarę jak wszystkie te hormony trafiają do strumienia krwi w krążeniu ogólnym...*
- układ sercowo-naczyniowy

carfecillin

- karfecylina

cargo

- ładunek (*cząsteczek motorycznych*)

cargo of electrons

- ładunek elektronów

cargo-binding domain

- domena wiążąca ładunek

caries

- choroba próchnicowa (*zębów*)
- próchnica zębów

caries bacteria

- próchnico-twórcze bakterie

carina

- ostroga tchawicy

cariogenic

- o charakterze kariogennym
- kariogeny

cariogenic bacteria

bakterie kariogenne

cariogenic oral bacteria

- bakterie próchnicotwórcze

carious

- z próchnicą (*zęb*)
- próchnicowy

carious lesions

- zmiany próchnicowe

carnitine

- karnityna

Carnivora

- rząd drapieżnych
- drapieżne
- Carnivora

carnivorous

- drapieżny *these species are carnivores* gatunki te są drapieżnikami/mięsożerne
- mięsożerny
- drapieżca *centipedes are carnivorous* pareczniki są drapieżcami

carotene

- karoten

carotenemia

- karotenemia

carotenoid

- karotenoid karotenoidowy *a carotenoid pigment* barwnik karotenoidowy

- dot. karotenoidów *carotenoid molecules* cząsteczki karotenoidów

carotenoid pigments

- barwniki karotenoidowe

caroticotympanic nerves

- nerwy szyjno-bębenkowe

carotid

- dot. tętnicy szyjnej *carotid angiography* angiografia tętnicy szyjnej

carotid artery

- tętnica szyjna

carotid baroreceptors

- baroreceptory zatoki szyjnej

carotid bifurcation

- podział tętnicy szyjnej
- rozdzielenie tętnicy szyjnej

carotid bodies

- kłębki szyjne

carotid bruit

- szmer nad tętnicą szyjną

carotid canal

- kanał tętnicy szyjnej

carotid chemoreceptors

- chemoreceptory kłębków szyjnych

carotid circulation

- krążenie szyjne

carotid plaque

- blaszka miażdżycowa w naczyniach szyjnych

carotid plexus

- splot szyjno-tętniczy

carotid pressure

- ciśnienie w tętnicy szyjnej

carotid pulse

- tętno na tętnicy szyjnej
- tętno tętnicy szyjnej

carotid pulse pressure

- ciśnienie tętna w zatoce szyjnej

carotid receptors

- receptory zatoki szyjnej

carotid sheath

- pochewka naczyń szyjnych
- pochewka powrózka naczyniowo-nerwowego szyi

carotid sinus

- zatoka tętnicy szyjnej

carotid sinus nerve

- nerw zatokowy

carotid sinus syncope

- omdlenie pochodzenia zatokowego

carotid stenosis

- zwężenie tętnicy szyjnej

carotid system

- układ tętnic szyjnych

carotid triangle

- trójkąt tętnicy szyjnej

carp

- karpie

carpal arch

- łuk nadgarstka

carpal artery

- tętnica nadgarstka

carpal bones

- kości nadgarstka

carpal joints

- stawy międzynadgarstkowe

carpal tunnel

- kanał nadgarstka

carpal tunnel syndrome

- zespół kanału nadgarstka

carpals

- kości nadgarstka

carpel

- słupek (*organ kwiatowy*)
- owocolistek

carpellate flowers

- kwiaty owocolistkowe

carpels

- owocolistki

carpet

- darnia
- kobierzec *a carpet of moss* kobierzec/darnia mchu
- warstwa *a floating carpet of tiny aquatic plants* warstwa drobnych roślin wodnych unoszących się na powierzchni wody

carpets

- murawki *furry carpets* puszyste murawki (*dot. pleśni*)

carpometacarpal joint

- staw nadgarstkowo-śródręczny

carpopedal spasm

- skurcz dłoni i stóp

carpus

- nadgarstek

carrageenan

- karagen

carriage

- nosicielstwo *asymptomatic carriage* bezobjawowe nosicielstwo; *detection of vaginal carriage* wykrycie nosicielstwa w pochwie
- kolonizacja *carriage of this strain is uncommon in healthy people* kolonizacja zdrowych ludzi przez ten szczep występuje rzadko

carried

- zlokalizowany *alleles carried on the X chromosome* allele zlokalizowane w chromosomie X
- przeniesiony na *the energy of the electrons carried by NADH* energia elektronów przeniesionych na NADH; *the pathogens are carried by dust to susceptible patients* patogeny obecne w środowisku są przenoszone z kurzem na wrażliwych pacjentów; *the pathogens carried in the blood* drobnoustroje przenoszone przez krew
- znajdujący się w *the alleles carried by the gametes* allele znajdujące się w gametach; *the sex-determining genes are carried by sex chromosomes* geny determinujące płeć znajdują się na chromosomach płci
- występujący *the mutation is carried by a very small percentage of individuals* mutacja występuje jedynie u bardzo nielicznych osobników; *the recessive alleles carried by heterozygotes* allele recesywne występujące w heterozygotach
- zakodowany *the nucleotide sequence carried by the mRNA* sekwencja nukleotydowa zakodowana w mRNA

- zawarty *the reverse transcriptase carried by the virion* odwrotna transkryptaza zawarta w wirionie

carrier

- nośnik **oxygen carrier** nośnik tlenu [czyli hemoglobina (*dot. funkcji białek*)] **conjugative plasmids and the carrier cells** plazmidy koniugacyjne oraz posiadające je komórki
- przenośnik **hydrogen atoms are transferred to carriers** atomy wodoru przenoszą się na przenośniki
- nosicielstwo **the detection of cysticercus carriers** wykrywanie nosicielstwa węgry
- gospodarz **potential carriers of T. cruzi** potencjalni gospodarze *T. cruzi*
- nosiciel [*allelu recesywnego* (osoba), wirusa (osoba)] **HIV-carrier mothers** matki będące nosicielami HIV
- roznośiciel **insects are carriers for many diseases** owady są roznośicielami wielu chorób

carrier molecules

- cząsteczki transportujące

carrier organism

- patrz: *vector (organism)*

carrier proteins

- białka nośnikowe
- białka przenośnikowe
- transportery
- przenośniki

carrier rates

- poziom nosicielstwa

carrier state

- stan nosicielstwa (*wirusologia*)
- nosicielstwo

carrier-mediated active transport

- transport aktywny zależny od przenośników

carrier-mediated transport

- transport wspomagany przez przenośniki (*dot. białek przenośnikowych*)
- transport za pośrednictwem przenośników

carrion crow

- wrona czarna

Carrion's disease

- gorączka Oroya
- choroba Carriona

carrot family

- baldaszkowate
- selerowate

carry

- wiązać **hemoglobin carries oxygen in red blood cells** hemoglobina wiąże tlen w erytrocytach;
- crystals which carry oxygen** kryształy, które wiążą tlen
- mieć [*ładunek elektryczny* (o atomach), *allele* (o osobniku)] **mice carrying a gene for rat growth hormone** myszy z genem szczurzego hormonu wzrostu
- przenosić [*geny* (przez *chromosomy*), *informację genetyczną* (przez *cząsteczki*)] **animals that may carry the Lyme disease bacterium to humans** zwierzęta, które mogą przenosić boreliozę na ludzi
- zawierać **these chromosomes carry genes that ...** *chromosomy te zawierają geny, które...; the genes carried on the Y chromosome* geny znajdujące się na chromosomie X; **a plasmid carrying a gene** plazmid z genem
- nanosić (osad przez rzeki - np. do mórz)
- transportować **arteries that carry oxygen-poor blood** tętnice, które transportują krew odlenowaną
- wyprowadzać **the ducts that carry the sperm** przewody wyprowadzające plemniki
- przekazywać **neurons that carry signals to skeletal muscles** neurony, które przekazują sygnały do mięśni szkieletowych
- posiadać (*gen, antygen*)
- być obdarzonym (*ładunkiem elektrycznym*)
- być nośnikiem (*informacji genetycznej* - o *chromosomach*)
- być nosicielem (*nieprawidłowego allelu, wirusa*)
- o osobie, populacji)
- nosicielstwo **relatives are more likely to carry the harmful allele** osoby spokrewnione mają większe szanse na nosicielstwo nieprawidłowego allelu
- przewodzić **the photosynthetic products carried in phloem** produkty fotosyntezy przewodzone w łyku

D

dedicated

- wyspecjalizowany (*komórki*)
- odpowiedzialny *cells dedicated to making proteins* komórki odpowiedzialne za syntezę białek
- określony *a network of specialized cells that transmit signals along dedicated pathways* sieć wyspecjalizowanych komórek przenoszących sygnały wzdłuż określonych dróg nerwowych
- przeznaczony *specialized circuits dedicated to specific tasks* wyspecjalizowane obwody (*neuronalne*) przeznaczone do specyficznych zadań

dedifferentiate

- ulec odróżnicowaniu (*komórka*)

deduction

- dedukcja (*przeciwieństwo indukcji*)
- wnioskowanie dedukcyjne

deductive

- dedukcyjny *deductive testing* testowanie dedukcyjne

deductive reasoning

- dedukcja (*przeciwieństwo indukcji*)
- wnioskowanie dedukcyjne

deep

- głęboki
- położony głęboko *to be deep to sth* być zlokalizowanym głęboko względem czegoś
- położony głębiej *deep tissues* tkanki położone głębiej
- wysoki (*dziób ptaka*)
- głęboko wrastający w ziemię (*korzenie*)

deep abdominal ring

- pierścień pachwinowy głęboki

deep artery of the arm

- tętnica głęboka ramienia

deep artery of the penis

- tętnica głęboka prącia

deep artery of the thigh

- tętnica głęboka uda

deep auricular artery

- tętnica uszna głęboka

deep back muscles

- mięśnie głębokie grzbietu

deep branch

- gałąź głęboka (*tętnicy*)

deep candidiasis

- grzybica głęboka
- kandydoza głęboka

deep cerebellar nuclei

- jądra głębokie mózdzku

deep cervical artery

- tętnica głęboka szyi

deep cervical lymph nodes

- węzły szyjne głębokie

deep cervical nodes

- węzły szyjne głębokie

deep circumflex iliac (artery)

- tętnica okalająca biodro głęboka
- tętnica okalająca biodro

deep corium

- skóra właściwa

deep dorsal vein

- żyła grzbietowa głęboka

deep external pudendal artery

- tętnica sromowa zewnętrzna głęboka

deep facial vein

- żyła głęboka twarzy

deep fascia

- powięź głęboka

deep femoral artery

- tętnica głęboka uda

deep fibular nerve

- nerw strzałkowy głęboki

deep groundwater well

- studnia głębinowa

deep iliac circumflex artery

- tętnica okalająca biodro
- głęboka tętnica okalająca biodro

deep infrapatellar bursa

- kaletka głęboka podrzepkowa

deep inguinal ring

- pierścień pachwinowy głęboki

deep internal ring

- pierścień pachwinowy głęboki

deep lingual veins

- żyły głębokie języka

deep muscles of the back

- głębokie mięśnie grzbietu

deep nuclei

- jądra głębokie mózdzku

deep ocean layers

- głębokie warstwy oceanu

deep pain

- ból głęboki

deep palmar branch

- gałąź dłoniowa głęboka (*tętnicy łokciowej*)

deep perineal pouch, deep perineal space

- przestrzeń głęboka krocza

- głęboki zachyłek otrzewnej

deep petrosal nerve

- nerw skalisty głęboki

deep plantar artery

- tętnica podeszwowa głęboka

deep pouch of peritoneum

- przestrzeń głęboka krocza

- głęboki zachyłek otrzewnej

deep regions of the ocean

- głębiny oceanów

deep skin layers

- głębsze warstwy skóry

deep snow

- głęboka warstwa śniegu

deep somatic pain

- głęboki ból somatyczny

deep system

- układ żył głębokich

deep temporal arteries

- tętnice skroniowe głębokie

deep temporal nerves

- nerwy skroniowe głębokie

deep tendon reflexes

- odruchy głębokie ścięgliste (*noworodka*)

deep transverse metacarpal ligament

- więzadło poprzeczne głębokie kości śródręcza

deep transverse metatarsal ligament

- więzadło poprzeczne głębokie śródstopia

deep transverse perineal (muscle)

- mięsień poprzeczny krocza głęboki

deep transverse perineal muscle

- mięsień poprzeczny głęboki krocza

deep vein thrombosis

- zakrzepica żył głębokich

- ZZG

deep veins

- żyły głębokie

deep venous system of the legs

- żyły głębokie kończyn dolnych

deep yeast mycoses

- drożdżycę głębokie

deep-brain stimulation

- głęboka stymulacja mózgu

deep-diving

- nurkujący na duże głębokości (*żółw*)

deepen

- obniżyć *androgens cause the voice to deepen*
androgeny powodują obniżenie głosu

deeper

- głębiej położony *deeper tissues tkanki głębiej położone*

deeper membranous layer

- głęboka warstwa łącznotkankowa (w dolnej części brzucha przedniej)

deeper pool

deeper pools of a river zagłębienia rzeki

deeper veins

- głębokie żyły *deeper veins of the leg głębokie żyły goleni*

deep-etching

- głębokie wytrawianie (*technika dot. mikroskopii*)

deep-ocean floor

- skorupa oceaniczna

deep-sea

- głębinowy (ryby) **deep-sea coral reefs** rafa koralowe występujące na dużych głębokościach;
- deep-sea creatures** organizmy żyjące w głębi oceanów;
- deep-sea hydrothermal vents** kominy hydrotermalne w głębi oceanów
- żyjący w głębinach morskich
- głębokomorski (*stożek wulkaniczny*)

deep-sea bottom

- dno głębin morskich

deep-sea thermal vents

- podmorskie kominy hydrotermalne

deep-sea vents

- ujścia głębinowych gorących źródeł

deep-seated infections

- infekcje zlokalizowane w głębi (*danego narządu*)

deep-tendon reflexes

- głębokie odruchy ścięgna

deepwater

- głębokowodny (*ryż*)

deep-water environments

- głębiny morskie

deer

- jelenie
- jeleniowate
- pełnorożce

deer fly fever

- gorączka jelenia

de-etiolation

- deetiologia
- deetiologiczny **de-etiolation proteins** białka deetiologiczne

de-etiolation response

- odpowiedź deetiologiczna

defeat

- pokonać (*zakażenie*)

defecation

- defekacja

defect

- ubytek **interventricular septal defects** ubytki przegrody międzykomorowej
- wada
- defekt **hereditary enzyme defects of erythrocytes** dziedziczne defekty enzymatyczne erytrocytów;
- persons with T cell defects** osoby z defektem komórek T
- uszkodzenie **mutated genes cause inherited diseases or defects** zmutowane geny wywołują dziedziczne uszkodzenia lub choroby;
- to enter body tissues through mucosa defects** przedostawać się do tkanek poprzez uszkodzoną śluzówkę;
- bacteria enter body through defect in skin** bakterie dostają się do organizmu przez uszkodzenia skóry
- zaburzenie **defects in apoptosis** zaburzenia procesu apoptozy
- niedobór **patients with immune defects** osoby z niedoborami odporności

defection

- porzucanie potomstwa

defective

- uszkodzony (*gen, cząstki wirusa*)
- mający defekt **mutants defective in 2 genes** mutanty z defektami w dwóch genach/z defektami dwóch genów/z uszkodzonymi dwoma genami
- zaburzony (*działanie, wydalanie*)
- wadliwy (*rozwój, gen*) **defective energy production** wadliwe wytwarzanie energii
- niedostateczny (*rozwój*)
- wadliwie funkcjonujący (*organ*)
- nieprawidłowy (*wydzielanie, białko, allele, mRNA*)
- defektywny (*gen, wirus*)
- upośledzony (*transport, odporność komórkowa*)
- wadliwie działający (*enzym*)
- ułomny (*wirus*)
- nieskuteczny (*fagocyty*)
- zaburzenia **defective blood clotting** zaburzenia krzepnięcia krwi;
- defective defenses** zaburzenia odporności;
- defective ion transport** zaburzenia transportu jonowego w komórkach
- defekt **persons with defective immune defenses** osoby z defektem układu immunologicznego

defense

- zabezpieczenie **a defense against pathogens** zabezpieczenie/obrona przed patogenami
- obrona **defense against noncytopathic viruses** obrona przeciwko wirusom niecytopatycznym;
- parasite defense** obrona przeciw pasożytom
- mechanizm obronny
- proces obronny

- obronny **defense genes** geny obronne; **a defense response** reakcja obronna; **cells that function in defense** komórki pełniące funkcje obronne

defenses

- mechanizmy obrony **the host's defenses against invasion** mechanizmy obrony gospodarza przed infekcją
 - układ odpornościowy **host defenses** układ odpornościowy gospodarza
 - mechanizmy obronne
 - środki ochronne **animals have various mechanical defenses** zwierzęta dysponują różnymi mechanicznymi środkami ochronnymi
 - sposoby obrony
 - środki obrony **defenses against predation and parasitism** środki/sposoby obrony przed pasożytami i drapieżcami

defense mechanism

- mechanizm obronny
 - środek obronny
 - strategia obronna

defense system

- układ odpornościowy organizmu
 - układ odpornościowy **human defense system** układ odpornościowy człowieka

defensins

- defenzyny
 - defensyny

defensive

- obronny **the defensive responses of animals** reakcje obronne zwierząt

defensive adaptation

- przystosowanie obronne
 - cechy przystosowawcze **defensive adaptations to avoid predators** cechy przystosowawcze umożliwiające unikanie drapieżników

defensive coloration

- ubarwienie ochronne

defensive mimicry

- mimikra obronna

defensive proteins

- białka obronne

defensive reaction

- reakcja obronna

defervesce

- ustąpić (o gorączce) **within 4 days, the patient had defervesced** po 4 dniach gorączka ustąpiła

defibrillation

- defibrylacja

defibrillator

- defibrylator

deficiency

- wada **pathway component deficiencies** wady elementów szlaku; **mutants with enzyme deficiencies** mutanty z uszkodzeniami enzymów
 - niedobór **glucocorticoid deficiency** niedobór/deficyt glikokortykosteroidów; **ongenital deficiency of an enzyme** wrodzony niedobór enzymu
 - deficyt
 - ubytek
 - niedostateczna ilość **surfactant deficiency** niedostateczna ilość surfaktantu

deficiencies

- objawy niedoboru

deficient

- ograniczony (proces)
 - niedostateczny (proces)
 - niezdolny **mutants deficient in regulating Hmg2p stability** mutanty niezdolne do regulowania stabilizacji Hmg2p
 - pozbawiony **orexin-deficient mice/mice deficient in orexin** myszy pozbawione oreksyny
 - ubogi **plants that are deficient in phosphorus** rośliny ubogie w fosfor; **a diet deficient in fiber** dieta uboga w błonnik
 - wykazujący deficyt **the minerals which are most often deficient in the diet** pierwiastki, których najczęściej brakuje w diecie
 - deficytowy (allele)
 - uszkodzony (enzym)
 - z niedoborem **people deficient in T-cell function** osoby z niedoborem funkcji komórki T

-deficient

- z deficytem **iron-deficient patients** pacjenci z deficytem żelaza
 - z niedoborem
 - ubogi w **nitrogen-deficient soil** gleba uboga w azot
 - niezdolny do **a packaging-deficient phage** fag niezdolny do pakowania DNA

deficit

- uszkodzenia **cerebral deficit** uszkodzenia mózku
 - deficyt **water deficit** deficyt wody w organizmie
 - braki
 - upośledzenie
 - powikłanie **severe neurologic deficits** ostre powikłania neurologiczne

-defining

- wskazujący na *AIDS-defining diseases* choroby wskazujące na AIDS

definite

- określony *to assume a definite shape* przyjąć określony kształt
- wyraźnie wyodrębniony
- ściśle określony miejsce (position)
- docelowy *migration of the parasite to definitive localizations* wędrówka pasożyta do miejsc docelowych
- ostateczny (identyfikacja patogenu, rozpoznanie choroby)

definitive

- rozstrzygający *culture is definitive* hodowla jest rozstrzygająca

definitive host

- żywiciel ostateczny
- gospodarz ostateczny

deflate

- opróżniać się (*pluca przy oddychaniu*)

deflation

- opróżnienie (*pluc*)

deflation reflex

- odruch deflacyjny (*pluc*)

deflect

- zginać
- powodować ugięcie

deflection

- odchylenie (w zapisie EKG) *upward deflection* odchylenie ku górze
- wychylenie

deforestation

- wycinanie lasów *rates of deforestation in Europe* tempo wycinania lasów w Europie
- wycinka lasów
- wylesianie
- deforestacja
- szybkie wylesianie

deforested

- wylesiony (*teren*)

deformation

- odkształcenie
- deformacja

deformed DNA

- uszkodzenia DNA

deformity

- deformacja *amphibian deformities* deformacje u płazów
- zniekształcenie *deformities of the organ* zniekształcenia organu

degeneracy

- zdegenerowanie *to have some degeneracy* być w pewnym stopniu zdegenerowanym (starter); *the degeneracy of the genetic code* zdegenerowanie/degeneratywność kodu genetycznego
- degeneratywność

degenerate

- zdegenerowany (organizm, kod genetyczny, pozycja w kodonie, pozycja nukleotydowa, startery oligonukleotydowe)
- uproszczony *degenerate remnants of structures* uproszczone pozostałości narządów
- uwsteczniiony *many burrowing vertebrates have degenerate eyes* oczy wielu kręgowców żyjących w podziemnych korytarzach uległy uwstecznieniu
- zanikły *the degenerate umbilical vein* zanikła żyła pępkowa
- degenerować *the cells eventually degenerate...* komórki finalnie degenerują...
- ulec degeneracji *structures that have degenerated dramatically* struktury, które uległy dramatycznej degradacji
- obumrzeć (*komórki*)
- zanikać (*narząd z wiekiem*)
- degenerować się
- ginąć (*jądro jaja*)

degenerate mutation

- mutacja degeneracyjna

degenerate oligonucleotide primer PCR

- PCR z użyciem zdegenerowanych starterów
- DOP-PCR

degenerate PCR

- PCR z zastosowaniem zdegenerowanych starterów

degenerated

- zwyrodniały *severely degenerated joints* poważnie zwyrodniałe stawy

degeneration

- degeneracja *degeneration of the retina* degeneracja siatkówki
- zwyrodnienie *neuron degeneration* zwyrodnienie neuronów
- zmiany degeneracyjne *degeneration of skin* zmiany degeneracyjne skóry

- przekształcanie się *duplicate genes that undergo degeneration into pseudogenes* zduplikowane geny, które przekształcają się w pseudogeny

degenerative changes

- zmiany zwyrodnieniowe
- cechy degeneracji

degenerative condition

- choroba degeneracyjna
- stan degeneracyjny

degenerative damage

- zmiany degeneracyjne

degenerative diseases of "old age"

- choroby „wieku starczego"

degenerative disorder

- choroba degeneracyjna
- stan degeneracyjny

degenerative joint disease

- zwyrodnieniowa choroba stawów

degenerative process

- proces zwyrodnieniowy

degenerins

- degeneryny

deglaciation

- cofanie się lodowców

deglutition

- przełykanie
- polykanie

deglutition syncope

- omdlenie związane z polykaniem

degradation

- rozpad *the breakdown of glucose to CO₂ and H₂O* rozpad/proces rozpadu glukozy na CO₂ i H₂O; *to inhibit protein breakdown* hamować rozpad białek; *the bile pigments produced by the breakdown of red blood cells* barwniki żółciowe powstające przy rozpadzie czerwonych krwinek
- degradacja *soil degradation* degradacja gleby
- proces rozpadu
- niszczenie *sediments formed either by the breakdown of older rocks* osady pochodzące z niszczących starszych skał

degradation pathway

- droga degradacji *the lysosomal degradation pathway* droga lizosomalnej degradacji

degradation process

- proces degradacji (*glukozy*)

degradation products

- produkty degradacji

degradative enzymes

- enzymy degradujące *degradative enzymes involved in breaking down proteins and other molecules* enzymy degradujące białka i inne cząsteczki; *enzymes for degrading extracellular molecules* enzymy degradujące zewnątrzkomórkowe cząsteczki

degradative process

- proces degradacyjny (*rozkład cząsteczek*)
- proces degradacji

degradative proteins

- białka degradujące

degrade

- degradować *proteasomes degrade the proteins...* proteosomy degradują te białka...; *enzymes for degrading extracellular molecules* enzymy degradujące zewnątrzkomórkowe cząsteczki
- rozłożyć *cells that degrade bacteria* komórki rozkładające bakterie
- rozkładać
- trawić *pancreatic lipase degrades fats* lipaza trzustkowa trawi tłuszcz
- degradacja *hormones that stimulates the liver to degrade proteins* hormony stymulujące wątrobę do degradacji białek; *bacteria that can regulate enzyme levels by degrading proteins* bakterie, które mogą regulować poziom enzymów za pomocą degradacji białka
- powodować degradację
- niszczyć [*białka (o wodorotlenku sodowym)*]
- obniżać *the pollutants that degrade water quality in rivers* zanieczyszczenia obniżające jakość wody w rzekach
- ciąć *proteases degrade the proteins into short peptide fragments* proteazy tną degradowane białka na krótkie odcinki polipeptydowe

degraded

- degradowany *to be degraded by enzymes* być degradowanym przez enzymy; *viral proteins degraded into peptides* białka wirusowe degradowane do peptydów
- ulegający degradacji *the intermediates that are degraded to CO₂* metabolity pośrednie ulegające degradacji do CO₂; *as mRNA is degraded rapidly from the 5'-end...* w miarę jak mRNA ulega szybko degradacji poczynając od końca 5'...
- zdegradowany (ekosystem)

- rozłożony *proteins that are degraded by proteasomes* białka rozłożone przez proteasomy
 - zanikły *to become degraded* stopniowo zanikać (gradient)
 - powstały w wyniku rozkładu *peptides that are degraded from cellular proteins by proteasomes* peptydy, które powstają w wyniku rozkładu białek komórkowych przez proteasomy

degradome

- degradom

degranulate

- ulec degranulacji (krwinki)

degranulation

- degranulacja

degree

- stopień *the degree of susceptibility* stopień podatności; *the degree of rigor mortis* stopień stężenia pośmiertnego
 - ranga *the degree of sexual dimorphism within a species* ranga dymorfizmu płciowego w obrębie gatunku
 - poziom *species have various degrees of evolutionary relationships with one another* gatunki cechują się różnym stopniem wzajemnego pokrewieństwa ewolucyjnego

degree of survival

- szansa przeżycia *the degree of survival for hosts* szansa przeżycia gospodarza

dehiscence

- pękanie *fruits that use explosive dehiscence* owoce, które wykazują eksplozyjne pękanie

dehydrate

- powodować odwodnienie
 - ulec odwodnieniu

dehydrated

- w stanie odwodnienia (pacjent)
 - odwodniony *the body was dehydrated from excessive water loss* organizm był odwodniony z powodu nadmiernej utraty wody; *to become dehydrated* ulec odwodnieniu (organizm); *the affected individuals become dehydrated and must drink almost continually to offset fluid loss* chorzy cierpią na odwodnienie i muszą niemal ciągle pić, aby uzupełnić poziom płynów

dehydrated formulation

- zliofilizowana postać (pożywki hodowlanej)

dehydrating

- odwadniający *a strongly dehydrating environment* bardzo odwadniające środowisko

dehydration

- dehydratacja
 - utrata wody
 - stan odwodnienia

dehydration process

- proces dehydratacji

dehydration reaction

- reakcja dehydratacji

dehydration synthesis

- synteza z odwodnieniem

dehydroepiandrosterone

- dehydroepiandrosteron

dehydrogenase

- dehydrogenaza

dehydrogenated

- odwodorniony *as malate is dehydrogenated...* w miarę jak jabłczan ulega odwodornieniu...

dehydrogenation

- usunięcie jonu wodorowego
 - dehydrogenacja
 - odwodorowanie

dehydropeptidase

- dehydropeptydaza

deiodination

- dejodynacja

deiodotyrosine

- dejodotyrozyna

Deiter's cells

- komórki falangowe
 - komórki Deitersa

delay

- zastój *a delay in population growth* zastój we wzroście populacji
 - opóźnienie *a delay of resistance development* opóźnienie rozwoju oporności
 - spowalniać *severe calorie restriction delays aging* drastyczne zmniejszenie dawki energii w pokarmie spowalnia starzenie się organizmu; *to delay the progress of the disease* spowalniać rozwój choroby

delayed

- przedłużony (odpowiedź cytotoksyczna)

- opóźniony **delayed maturation** opóźnione dojrzewanie

delayed allergic reaction

- nadwrażliwość typu późnego

delayed dermal hypersensitivity reaction

- skórna nadwrażliwość typu opóźnionego

delayed hypersensitivity reaction

- reakcja nadwrażliwości opóźnionej

delayed skin reaction

- opóźniona reakcja skórna

delayed type hypersensitivity

- nadwrażliwość typu późnego

delayed wound healing

- utrudnione gojenie ran

delayed-early genes

- opóźnione geny

delete

- eliminować **to delete loci** eliminować loci (przez zmiany w chromosomach)

- powodować brak [segmentu ciała (o mutacjach)]

- usunąć [region DNA (przez rekombinację)]

deleted

mutagens that cause nucleotide pairs to be deleted from the DNA molecule mutageny powodujące delecję par nukleotydów w cząsteczce DNA

deleterious

- niekorzystny (konsekwencje)

- szkodliwy (zmiany, mutacje)

- negatywny (efekt mutacji)

- ujemny (wpływ mutacji na dostosowanie)

deletion

- miejsce delecji **to be upstream of the deletion** być położonym powyżej miejsca delecji (nukleotydy)

- delecja **targeted deletion of a gene** celowana delecja genu; **deletion of T cells** delecja komórek T; **deletion from the other end of the cDNA** delecje sekwencji z drugiego końca cDNA; **a deletion of two nucleotides** delecja dwóch nukleotydów; **a chromosome with a deletion** chromosom z delecją; **large deletions vs. small deletions** rozległe delecje vs. brak kilku zasad

- utrata **partial deletion of the Y chromosome** częściowa utrata chromosomu Y

- ubytek **the deletion of responding T-cells** ubytek zdolnych do odpowiedzi komórek T

E

energy output

- energia wydatkowana
- wydatkowanie energii
- energia zużyta
- zużycie energii *when energy output is greater than energy input... gdy zużycie energii jest większe od ilości energii dostarczonej w pokarmie...*

energy output of glycolysis

- zysk energetyczny z glikolizy

energy parasites

- pasożyty energetyczne

energy pathway

- szlak energetyczny

energy payoff

- spłata energetyczna (jako etap glikolizy)

energy processing

- przetwarzanie energii

energy production

- wytwarzanie energii
- pozyskiwanie energii

energy pyramid

- piramida produkcji [ekol. (dot. energii w biomase)]

energy reactions

- przenoszenie energii *molecules that are important in energy reactions* cząsteczki ważne w przenoszeniu energii

energy requirement

- zapotrzebowanie energetyczne
- zapotrzebowanie na energię *to have high energy requirements* mieć znaczne zapotrzebowanie na energię

energy reserve products

- substancje zapasowe
- rezerwy pokarmowe (w korzeniach roślin)
- substancje pokarmowe
- materiały zapasowe

energy shell

- powłoka energetyczna (w atomie)

energy shuttle

- nośnik energii

energy state

- stan energetyczny (*elektronów*)
- poziom energetyczny *to cause one electron to move to a higher energy state* spowodować przemieszczenie jednego elektronu na wyższy poziom energetyczny

energy storage

- gromadzenie energii
- magazynowane energii
- magazyn energii
- przechowywanie energii
- zapasy energetyczne *increased energy storage* wzrost zapasów energetycznych

energy stores

- zapasy energetyczne

energy supply

- zaopatrzenie energetyczne *fibers that make use of a steady energy supply* włókna stale uzupełniające zaopatrzenie energetyczne

energy transaction

- przemiana energii

energy transduction

- transdukcja energii

energy transfer

- przepływ energii
- przenoszenie energii

energy transfer molecule

- przenośnik energii *GTP is an energy transfer molecule similar to ATP* GTP jest przenośnikiem energii podobnym do ATP
- cząsteczka przenosząca energię

energy transfer reaction

- reakcja przenoszenia energii

energy transformations

- przemiany energetyczne

energy use

- zużycie energii

energy yield

- wyzwolona energia (w procesie biochemicznym)

energy-consuming

- energochłonny
- wykorzystujący energię *energy-consuming cellular work* praca komórkowa wykorzystująca energię

energy-containing molecules

- cząsteczki zawierające energię

energy-converting organelles

- organelle przekształcające energię

energy-dependent

- wymagający zużycia energii (*proces*)

energy-efficient

- wydajny energetycznie

energy-producing enzymes

- enzymy związane z wytwarzaniem energii

energy-releasing

- egzoergiczny (*reakcja*)
- uwalniający energię (*reakcja*)

energy-releasing steps

- etapy uwalniania energii

energy-requiring

- endoergiczny (*reakcja*)
- wymagający dopływu energii
- wymagający wkładu energii

energy-rich

- o wysokiej energii (*cząsteczki*)
- wysokoenergetyczny (*związek*)
- o wysokiej zawartości składników odżywczych **energy-rich foods** pokarm o wysokiej zawartości składników odżywczych

energy-using

- energochłonny (*proces komórkowy*)

energy-yielding

- energodajny (*proces, reakcja*)

enfuvirtide

- enfuwirdyna

engage

- podejmować **to engage in sexual activity when aroused** podejmować aktywność seksualną w wyniku podniecenia
- wykazywać **animals that engage in complex social behaviors** zwierzęta wykazujące złożone zachowania socjalne
- wykazywać skłonność do **most species of animals engage in cooperative behavior** większość gatunków zwierząt wykazuje skłonność do współpracy
- występować **species that rarely engage in extra-pair fertilizations** gatunki, u których zapłodnienie pozapartnerskie występuje rzadko

engagement

- zaangażowanie (*receptorów*)

engineer

- stworzyć (*mysz w drodze eksperymentów genetycznych*) **tissue-engineered cartilage** chrząstka uzyskiwana z hodowli tkankowej
- opracować (*odmianę gatunku*)
- zmienić za pomocą inżynierii genetycznej
- zmodyfikować genetycznie **to engineer microorganisms that...** opracować zmodyfikowane genetycznie mikroorganizmy, które...
- skonstruować (*nowe rodzaje białek*)

engineered

- wprowadzony **after lacZ' was engineered into M13 vectors...** po wprowadzeniu lacZ' do wektorów serii M13...; **a foreign gene engineered into the genome** obcy gen wprowadzony do genomu
- zmieniony **plasmids that contain an engineered version of the lacZ' gene** plazmidy zawierają zmienioną wersję genu lacZ'
- zmodyfikowany (*komórki, białka*)

engineering

- inżynieria **engineering animals and plants** inżynieria zwierząt i roślin; **engineering proteins to alter their properties** inżynieria białek prowadząca do zmiany ich właściwości

engorged

- wypełniony **tail segments engorged with sperm** segmenty tylnej części ciała wypełnione plemnikami
- w pełni nasyceny (*kleszcz*)

engorged with blood

- przepelniony krwią
- wypełniają się krwią **as the erectile tissue that becomes engorged with blood...** w miarę jak ciała jamiste wypełniają się krwią...
- najedzony krwią

engorgement

- żerowanie (*kleszcza*)

engulf

- wchłonać **protists that engulf prey by phagocytosis** pierwotniaki, które wchłaniają ofiary poprzez fagocytozę
- pochłonać **a pathogen engulfed by a host cell** patogen pochłonięty przez komórkę gospodarza
- fagocytować [*uszkodzone komórki (przez makrofagi)*]

engulfed

- wchłonięty
- wchłonięty drogą fagocytozy (*komórki*)

engulfing

- fagocytyjający *an engulfing pseudopod* fagocytyjające pseudopodium

engulfment of the bacteria

- inwazja bakterii do wnętrza komórki
- pochłonięcie bakterii przez komórkę

enhance

- wzmacniać (*wiązanie, rozwój zdolności intelektualnych u dziecka*)
- ułatwiać (*fagocytozę*)
- zwiększać (*reabsorpcję wody z kanalika zbiorczego, odporność na wirusa, sukces rozrodczy*) **to have enhanced phagocytic capabilities** posiadać większą zdolność fagocytozy
- wzmacniać (*wpływ, działanie, powstawanie guza*)
- poprawiać (*kontrast obrazu, prezentację antygeny*)
- podnieść (*dostosowanie*)
- uwydatniać [*szczegól (przez mikroskop)*]
- usprawnić (*transport jonów*)
- przyspieszać (*wzrost*)
- zwiększać wydajność (*procesu*)
- sprzyjać (*rozrostowi nowotworów*)
- wzbogacać (*proces poznawczy*)
- przystosowywać (*przystosowywanie lokalnego środowiska do potrzeb nowych gatunków*)
- służyć

enhanced

- bardziej intensywny (*hemoliza*)
- zwiększony (*hemoliza*)

enhanced cardiac automaticity

- zwiększony automatyzm komórek serca
- zwiększony automatyzm serca

enhanced defenses

- zwiększenie obrony **enhanced defenses against intracellular pathogens** zwiększenie obrony przeciw patogenom wewnątrzkomórkowym

enhanced greenhouse effect

- wzmocniony efekt cieplarniany

enhanced population

- zasilana populacja (*ekologia*)

enhanced production

- zwiększona rozrodczość (*potomstwa*)

enhancement

- wzmocnienie (*odporności komórkowej*)
- uwydatnienie

enhancement of immunity

- wzmocnienie odporności

enhancer

- wzmacniacz (*genu*) **enhancer regions** regiony wzmacniaczy genów
- sekwencja wzmacniająca **enhancers increase the rate of transcription** sekwencje wzmacniające zwiększają tempo transkrypcji
- enhancer
- wzmacniający

enhancer domain

- domena wzmacniająca

enhancer element

- sekwencja wzmacniająca **an enhancer element experimentally cut out of the DNA and inverted** sekwencja wzmacniająca doświadczalnie wycięta z DNA i wklejona w odwrotnym kierunku
- wzmacniacz
- enhancer

enhancer function

- funkcja wzmacniacza

enhancer motifs

- motywy wzmacniające (*genetyka*)

enhancer regions

- regiony sekwencji wzmacniających

enhancer sequence

- sekwencja wzmacniająca
- wzmacniacz genów

enkephalin cells

- komórki enkefalinergiczne (*dot. mózgowia*)

enkephalins

- enkefaliny

enlarge

- ulec powiększeniu (*lehtaczka*)
- powiększyć swoje rozmiary
- powiększać
- rozszerzać się (*strefa mieszańcowa*)
- rozrastać się (*ściana zalążni*)
- poszerzać (*wydrążone kanały*)

enlarged

- rozszerzony
- powiększony

enlarged lymph nodes

- powiększone węzły chłonne
- powiększenie węzłów chłonnych

enlargement

- powiększenie **enlargement of the thyroid gland**

powiększenie gruczołu tarczowego; **pituitary enlargement** powiększenie przysadki
- rozrost **an abnormal enlargement of the thyroid gland** nadmierny rozrost tarczycy

enlist

- angażować [transkrypcyjną komórki gospodarza (przez retrotranspozony)]

enol

- enolowy **keto and enol forms of the molecule** ketonowe i enolowe formy cząsteczki

enolate

- enolowy **the enolate form of the molecule** forma enolowa cząsteczki

enormously swollen

- rozrośnięty **cacti with enormously swollen stems** kaktusy o rozrośniętych łodygach

enrich

- użyżnić (glebę)

enriched

- o podwyższonej żyzności (jezioro)
- przeżyźniony (wody jeziora)
- wzbogacony (podłoże hodowlane) **culture mediums enriched with protein** podłoża wzbogacone białkiem

enriched blood leukocyte fraction

- wzbogacona frakcja leukocytów

enriched environments

- środowiska bogate w bodźce
laboratory mice exposed to enriched environments myszy laboratoryjne znajdujące się w bogatym w bodźce środowisku/wystawione na działanie bogatszej niż zwykle gamy bodźców środowiskowych

enriched medium

- wzbogacone podłoże

enrichment

- nadmierne użyżnienie zbiornika wodnego
- przeżyźnienie wody w jeziorze
- wzbogacenie (preparatów mRNA)

enrichment broth

- wzbogacony bulion

enrichment medium

- podłoże wzbogacone (do hodowli bakterii)

enrichment problems

- nadmierne użyżnienie

ensemble

- zespół (cząsteczek)
- zbiór (populacji)

ensheath

- otaczać **a mantle ensheathing the root** mufka otaczająca korzeń

entamebosis

- pełzakowica
- ameboza
- czerwotka pełzakowa

entamoebas, Entamoeba

- entameby
- Entamoebida

Entamoeba histolytica

- pełzak czerwony
- Entamoeba histolytica

entangled

- splątany (cząsteczka DNA)

entanglement

- plątanina (włókien)

enter

- wnikać do **the artery that enters the cavity** tętnica wnikająca do jamy
- przedostać się do
- dostać się do **pathogens that enter the body with inhaled air** patogeny dostające się do organizmu z wdychanym powietrzem
- wchodzić do
- wejść w **to enter a dormant state** wejść w stan uśpienia; **to enter a chemical pathway** wejść w szlak metaboliczny
- dopływać do **maternal blood enters the placenta in arteries** krew matczyzna dopływa do łożyska tętnicami
- wpadać (światło)
- przejść przez **to regulate the amount of light entering the pupil** regulować ilość światła przechodzącego przez źrenicę; **pyruvate enters a mitochondrion, where...** pirogronian przechodzi do mitochondriów, gdzie...
- włączyć się w **to enter the electron transport chain** włączyć się w łańcuch transportu elektronów; **to enter aerobic respiration** włączyć się w szlak oddychania tlenowego (pirogronian)
- wnikać do wnętrza **viruses that enter the host cell intact** wirusy wnikające do wnętrza komórki w całości
- dostać się do wnętrza **to enter the body in food** dostać się do wnętrza organizmu wraz z pożywieniem (patogeny)

- przenikać *water enters the guard cells from surrounding epidermal cells by osmosis* woda przenika do komórek szparkowych z otaczających komórek skórki na zasadzie osmozy
- wpływać do *blood entering the systemic circulation* krew wpływająca do obiegu dużego
- dochodzić do *the capillaries entering the tissues* naczynia włosowate dochodzące do tkanek
- wpadać do *where fresh water enters the ocean* w miejscu gdzie woda słodka wpada do oceanu

enteral

- zakażający układ pokarmowy *enteral adenoviruses* adenowirusy zakażające układ pokarmowy
- powodujący zakażenia układu pokarmowego

enteral cycle

- cykl jelitowy (*parasytologia*)

enteral infections

- zakażenia układu pokarmowego

enteric

- trzewny
- jelitowy *enteric microorganisms* mikroorganizmy jelitowe

enteric bacteria

- bakterie jelitowe

enteric division

- część jelitowa *the enteric division of the PNS* część jelitowa układu autonomicznego

enteric fever

- dur brzuszny

enteric nervous system

- jelitowy układ nerwowy
- trzewny układ nerwowy

enteric salmonellosis

- salmoneloza
- salmoneloza jelitowa

enteric serovars

- *Salmonella enterica*
- serotypy jelitowe

enteric system

- układ jelitowy

enteric viruses

- wirusy pokarmowe

enteritis

- zapalenie jelit

enteritis necroticans

- nekrotyzujące zapalenie jelita
- tzw. świński brzuch

enteroaggregative E. coli

- enteroagregacyjne E. coli

enteroaggregative heat stable toxin

- ciepłooporna toksyna enteroagregacyjna

enterobacteria

- enterobakterie

Enterobacteriaceae

- pałeczki z rodziny Enterobacteriaceae

enterobactin

- enterobaktyna

enterobiasis

- enterobioza
- owsica

enterobiosis

- patrz: *enterobiasis*

Enterobius vermicularis

- owsik ludzki
- *Enterobius vermicularis*

enterochelin

- enterocholina

enterochromaffin cells

- komórki chromafinowe jelit
- komórki chromafinowe
- komórki ECL

enterochromaffin-like cells

- patrz: *enterochromaffin cells*

enterococci

- enterokoki

enterocoely

- enterocelia
- proces enterocelii

enterocolitis

- zapalenie jelit
- zapalenie jelita cienkiego i okrężnicy

enterocyte proliferation

- proliferacja enterocytów

enterocyte receptors

- receptory enterocyty

enterocytes

- enterocyty
- komórki nabłonka jelitowego
- komórki jelita

enteroendocrine cells

- komórki wydzielające hormony

enterohemorrhagic E. coli

- enterokrwotoczne E. coli

enterohepatic circulation

- krążenie wątrobowo-jelitowe
- krążenie jelitowo-wątrobowe
- jelitowe krążenie

enteroinvasive E. coli

- enteroinwazyjne E. coli

enterokinase

- enterokinaza

enteropathogenic

- enteropatogeny (*bakterie*)

enteropathogenic bacteria

- chorobotwórcze bakterie jelitowe

enteropathogenic E. coli

- enteropatogenne E. coli

enteropeptidase

- enteropeptydaza

enteropneusts

- jelitodyszne
- jelitodyszce
- Enteropneusta
- żołądziogłowe
- żołądziogłowce

entero-test

- entero-test

enterotoxigenic E. coli

- enterotoksyczne E. coli

enterotoxigenic

- enterotoksyczny (*szczep E.coli*)

enterotoxin genes

- geny kodujące enterotoksyny

enterotoxin LT

- enterotoksyny LT

enterotoxins

- enterotoksyny

enteroviral

- enterowirusowy

enteroviruses

- enterowirusy

enthalpy

- entalpia

entomologist

- entomolog

entomology

- entomologia

entorhinal cortex

- węchomózgowie
- kora śródwęchowa

entrained

- synchronizowany (*rytm okołodobowy*)
- zsynchronizowany

entrap

- obez władniać *chemicals that help entrap parasites* związki chemiczne, które pomagają obez władniać pasożyty

entropy

- entropia *a proton gradient that is in a state of low entropy* gradient protonowy mający małą entropię

entry

- wnikanie *to prevent the entry of bacteria* zapobiec wnikaniu bakterii; *skin blocks the entry of pathogens* skóra zapobiega wnikaniu patogenów do organizmu
- wejście *to block the entry of bacteria* blokować wejście bakteriom; *cell fixation required for entry of nucleic acid probes into cells* utrwalenie komórek, wymagane aby wprowadzić do nich sondy z kwasów nukleinowych
- droga *entry via symplast* droga przez symplast
- wniknięcie *sperm entry* wniknięcie plemnika; *a receptor for cell entry* receptor umożliwiający wniknięcie do komórki; *at the site of entry* w miejscu wniknięcia bakterii
- przejście
- wejściowy *the entry surface* powierzchnia wejściowa

entry point

- punkt przelotu *the entry point for a bird species*
punkt przelotu gatunku ptaka

ENU

- patrz: *ethylnitrosourea*

enucleated

- enukleowany *an enucleated egg* enukleowana komórka jajowa

enucleation

- enukleacja (*oka*)
- wytuszczenie

enuresis

- mimowolne oddawanie moczu

envelop

- otaczać
- pokrywać
- osłaniać *glial cells that envelop neurons in the CNS* komórki glejowe, które osłaniają neurony w OUN

envelope

- otoczka (*jądra komórkowego*)
- otoczka jądrowa
- osłonka zewnętrzna (*wirusa*)
- warstwa *an envelope of air* warstwa powietrza
- lipoproteinowa otoczka wirusa
- osłonka wirusa
- osłona *a lipid envelope* osłona lipidowa
- osłonkowy *envelope antigens* antygeny osłonkowe (*wirusa*)

envelope glycoprotein

- glikoproteinowa osłonka (*wirusa*)

envelope glycoproteins

- glikoproteiny otoczki (*budowa wirusów*)
- glikoproteiny osłonki

envelope proteins

- białka otoczki

enveloped

- z otoczką (*wirus*)
- mający osłonkę zewnętrzną (*wirus*)
- okryty otoczką (*wirus, wirion*)
- mający otoczkę *to be enveloped* mieć otoczkę (*wirion*)
- osłonkowy (*wirus*)
- posiadający osłonkę (*wirus*)

envenomation

- zatrucie jadem

environment

- otoczenie (*wiązań między atomami*) *the environment of the bases* otoczenie zasad
- warunki *traits that evolved in different environments* cechy, które wyewoluowały w różnych warunkach; *mice reared in a normal environment* myszy chowane w normalnych warunkach
- warunki życia
- środowisko *to be best suited to the surrounding environment* być najlepiej dopasowanym do otaczającego środowiska; *bacterial cells placed in an acidic environment* komórki bakteryjne umieszczone w środowisku kwaśnym; *in harsh environments* w bardzo niesprzyjających środowisku/w niesprzyjających warunkach środowiskowych
- siedlisko *a safe environment* bezpieczne siedlisko
- warunki środowiska *in a favorable environment* w sprzyjających warunkach środowiskowych
- środowisko zewnętrzne
- czynniki środowiska *the differential reproduction of individuals with different phenotypes in response to the environment* zróżnicowany rozród osobników o różnych fenotypach w odpowiedzi na czynniki środowiska
- naturalne środowisko
- wpływ środowiska *phenotypic variation caused by the environment* zmienność fenotypowa spowodowana wpływem środowiska
- wewnątrz

environments

- czynniki lokalne *the different environments of groups of cells* różne czynniki lokalne działające na grupy komórek
- warunki środowiskowe *species on islands with similar environments* gatunki z wysp o podobnych warunkach środowiskowych
- stanowiska *liverworts are largely restricted to damp environments* wątrobowce występują tylko na wilgotnych stanowiskach
- warunki *plants that grow in harsh mountain environments* rośliny rosnące w surowych warunkach górskich

environmental

- związany z ochroną środowiska (*kwestia, problem*)
- środowiskowy *environmental conditions* warunki środowiskowe
- dot. środowiska *environmental conditions* warunki środowiska; *environmental challenges* wyzwania środowiska
- pochodzenia środowiskowego (*zmienność fenotypowa*)

environmental antigens

- antygeny pochodzące ze środowiska zewnętrznego

- antygeny środowiska
- antygeny środowiskowe

environmental challenges

- wymagania środowiska *phenotypes that are well adapted to environmental challenges* fenotypy dobrze przystosowane do wymagań środowiska

environmental changes

- zmiany środowiska
- zmiany zachodzące w środowisku

environmental circumstances

- warunki środowiska

environmental conditions

- warunki środowiskowe
- warunki życia
- warunki ekologiczne
- docierające bodźce
- środowisko

environmental contamination

- skażenie środowiska

environmental contributions

- wkład środowiskowy *environmental contributions to behavior* wkład środowiskowy w zachowanie

environmental correlations

- korelacje środowiskowe

environmental cues

- czynniki środowiskowe
- sygnały środowiskowe
- czynniki środowiska
- sygnały płynące ze środowiska
- warunki środowiska (*częstotliwość opadów, zmiany długości dnia, wahania temperatury*)
- bodźce środowiska

environmental decision making

- podejmowanie decyzji środowiskowych

environmental degradation

- degradacja środowiska

environmental demands

- warunki środowiskowe *similar environmental demands* zbliżone warunki środowiskowe
- warunki środowiska

environmental distribution

- rozpowszechnienie w środowisku (*patogenu*)

environmental disturbances

- zaburzenia środowiskowe

environmental effects

- oddziaływanie środowiska

environmental exposure

- ekspozycja na czynniki środowiskowe

environmental extremes

- ekstremalne warunki środowiskowe
- zmiany klimatu

environmental factors

- czynniki środowiskowe
- środowisko zewnętrzne

environmental feature

- cecha środowiskowa

environmental fluctuations

- zmiany środowiska
- zmiany zachodzące w środowisku

environmental gradient

- gradient środowiskowy

environmental influences

- wpływy środowiska *to be affected by environmental influences* ulegać wpływom środowiska
- czynniki środowiska

environmental issues

- problemy środowiskowe
- problemy ekologiczne

environmental limits

- czynniki środowiskowe *environmental limits act to control population growth* czynniki środowiskowe ograniczają tempo wzrostu populacji

environmental movement

- ruch obrotów środowiska

environmental niche

- nisza środowiskowa

environmental perturbations

- zmiany zachodzące w środowisku

environmental pollutants

- substancje zanieczyszczające środowisko *chemicals which are environmental pollutants* substancje chemiczne, które zanieczyszczają środowisko

environmental pressures

- środowiskowe czynniki ograniczające

- ograniczenia środowiskowe

environmental problems

- problemy środowiskowe
- problemy ekologiczne

environmental quality

- stan środowiska *to care for environmental quality dbać o stan środowiska*

environmental remediation and restoration of degraded land

- rekultywacja terenów zdegradowanych

environmental resources

- zasoby środowiska

environmental sample

- próbka środowiskowa

environmental sanitation measures

- środowiskowe metody sanitarne

environmental science

- ochrona środowiska *to study environmental science studiować ochronę środowiska*
- nauka o środowisku

environmental sensitivity

- wrażliwość środowiskowa

environmental sex determination

- środowiskowa determinacja płci

environmental shock

- szok środowiskowy

environmental signal

- sygnał pochodzący ze środowiska
- sygnał środowiskowy

environmental stimulation

- stymulacja środowiskowa

environmental stress

- stres środowiskowy *during environmental stress the cell.. w warunkach stresu środowiskowego komórka...*
- środowiskowe czynniki stresowe

environmental stress hormone

- hormon stresu środowiskowego

environmental stressors

- czynniki środowiskowe
- niekorzystne czynniki środowiskowe

environmental sustainability

- odnawialność środowiska

environmental temperature

- temperatura otoczenia
- temperatura środowiska

environmental threat

- zagrożenie środowiskowe

environmental upheaval

- gwałtowne zmiany środowiskowe

environmental variables

- zmienne środowiskowe *to keep the environmental variables constant utrzymywać zmienne środowiskowe na stałym poziomie*

environmental variance

- wariancja środowiskowa (*genetyka*)

environmentalism

- ekologizm

environmentally

- przez środowisko *environmentally triggered mutations mutacje uruchamiane przez środowisko*

environmentally canalized

- kanalizowany środowiskowo (*cecha*)

environmentally hazardous

- niebezpieczny dla środowiska

environment's resources

- zasoby środowiskowe

environment's spatial structure

- struktura przestrzenna środowiska

enzootic

- enzoptyczny (*cykl*)

enzymatic

- enzymatyczny *enzymatic digestion of carbohydrates enzymatyczne trawienie węglowodanów*

enzymatic activity

- aktywność enzymatyczna
- aktywność enzymów

enzymatic character

- enzymatyczny *proteins of an enzymatic character białka enzymatyczne*

enzymatic cleavage

- enzymatyczne strawienie (*chromosomów*)

enzymatic energy-producing system

- układ enzymatyczny wytwarzający energię

enzymatic hydrolysis

- hydroliza enzymatyczna

enzymatic immunoassay

- próba immunoenzymatyczna

enzymatic immunosorbence test

- test enzymatycznej immunoadsorpcji
- test immunoenzymatyczny

enzymatic mechanism

- mechanizm enzymatyczny

enzymatic properties

- właściwości enzymatyczne

enzymatic proteins

- białka enzymatyczne

enzymatic reaction

- reakcja enzymatyczna

enzymatic system

- aparat enzymatyczny

enzymatically

- z udziałem odpowiedniego enzymu
- w reakcji enzymatycznej
- enzymatycznie *the dihydroxyacetone phosphate is enzymatically converted to G3P* fosfodihydroksyaceton podlega enzymatycznej przemianie w G3P; *proteins are enzymatically digested by the action of pepsin* białka ulegają enzymatycznemu rozkładowi/są trawione enzymatycznie przez pepsynę

enzyme

- enzym *enzyme cofactor in iron metabolism* kofaktor enzymów biorących udział w metabolizmie żelaza; *amino acids that are covalently linked to their respective tRNA molecules by enzymes* aminokwasy połączone kowalencyjnie z odpowiednimi tRNA dzięki działaniu enzymów; *enzyme-linked receptors function as enzymes* receptory związane z enzymami wykazują aktywność enzymatyczną; *enzyme-linked receptors* receptory związane z enzymami
- enzymatyczny
- cząsteczka enzymu
- katalizator *RNA molecules that function as both enzymes and substrates for their own replication*

cząsteczki RNA będące jednocześnie katalizatorami i substratami swojej własnej replikacji

enzyme action

- działanie enzymu

enzyme activation

- aktywacja enzymu

enzyme activators

- aktywatory enzymów

enzyme activities

- aktywność enzymatyczna

enzyme activity

- aktywność enzymatyczna *to have enzyme activity* wykazywać aktywność enzymatyczną
- aktywność enzymów

enzyme and substrate

- układ enzym-substrat

enzyme cascades

- kaskady enzymatyczne

enzyme complexes

- kompleksy enzymatyczne

enzyme defect

- defekt enzymatyczny

enzyme electrophoresis

- elektroforeza enzymów

enzyme histology

- barwienie immunohistochemiczne z udziałem enzymów

enzyme immunoassay (również 'EIA')

- test immunoenzymatyczny
- test EIA *the antigens can be identified in urine with an EIA* antygeny można wykrywać w moczu, przy użyciu testu EIA
- odczyn immunoenzymatyczny *an enzyme immunoassay reveals antibodies of the IgM classes* w odczynie immunoenzymatycznym wykrywane są przeciwciała klasy IgG
- immunoanaliza enzymatyczna

enzyme inhibition

- hamowanie aktywności enzymów
- inhibicja aktywności enzymów

enzyme inhibitors

- inhibitory enzymów
- inhibitory enzymatyczne

enzyme loci

- loci enzymatyczne

enzyme molecules

- cząsteczki enzymów
- cząsteczki enzymu

enzyme part of the receptor

- enzymatyczna część receptora

enzyme pathway

- szlak enzymatyczny

enzyme patterns

- profile enzymatyczne

enzyme portion of the receptor

- enzymatyczna część receptora

enzyme precursor

- enzym prekursorowy

enzyme probe

- sonda enzymatyczna *to label the antibody with an enzyme probe* wyznakować przeciwciało enzymatycznie

enzyme reaction

- reakcja enzymatyczna

enzyme regulation

- regulacja aktywności enzymu
- regulacja aktywności enzymów

enzyme substrates

- substraty enzymatyczne

enzyme system

- układ enzymatyczny

enzyme target

- enzymatyczny punkt docelowy (*leku*)

enzyme test

- test enzymatyczny

enzyme-catalyzed reaction

- reakcja katalizowana enzymatycznie
- reakcja enzymatyczna
- reakcja katalizowana przez enzymy

F

forces

- bodźce *to prevent the cell from stretching excessively in response to outside forces*
zapobiegać nadmiernemu rozciąganiu się komórki w odpowiedzi na bodźce zewnętrzne

forearm

- przedramię

forearm vein

- żyła przedramienia

forebrain

- przodomózgowie

forefoot

- przednia część stopy

foregut

- jelito przednie

forehead

- czoło

foreign

- obcy (*DNA, cząsteczka*)

foreign antigen-class I MHC glycoprotein complex

- kompleks zbudowany z obcego antygeny i glikoproteiny MHC klasy I
- kompleks obcy antygen-glikoproteina MHC klasy I

foreign antigen-class II MHC complex

- kompleks obcy antygen-białko MHC klasy II

foreign antigen-class II MHC glycoprotein complex

- kompleks obcy antygen-glikoproteina MHC klasy II

foreign antigen-MHC class II antigen complex

- kompleks obcy antygen-cząsteczka MHC klasy II

foreign antigen-MHC complex

- kompleks obcy antygen-MHC

foreign body

- wszczep
- ciało obce

foreign body infections

- zakażenia u chorych z wszczepionym ciałem obcym
- zakażenia związane z obecnością wszczepu
- zakażenia po wprowadzeniu ciał obcych

foreign cells

- obce komórki

foreign DNA segments

- fragmenty obcego DNA

foreign gene

- transgen obcy gen

foreign matter

- obce ciało
- obcy materiał

foreign particles

- drobne ciała obce
- ciała obce

foreign tissue grafts

- komórki obce, obecne w przeszczepianych tkankach

foreign-body infections

- infekcje związane z obecnością implantów

foreleg

- przednia noga *a dog's foreleg* przednia noga psa

forelimbs

- kończyny przednie

forensic science

- kryminalistyka
- sądownictwo
- badania sądowe

forerunner

- poprzednik *the forerunners of a given species*
poprzednicy danego gatunku
- przodek *Sahelanthropus might have been a forerunner of modern apes* *Sahelanthropus mógł być przodkiem dzisiejszych małp człekokształtnych*
- poprzedzić *heterospory was the forerunner of the evolution of seeds* *różnozarodnikowość poprzedziła wykształcenie się nasion*
- zawiązek

foreskin

- napletek

forespore

- kompartment stanowiący przyszłą sporę

- część komórki, która odpowiada przyszłej sporze

forest

- leśny **forest ecosystem** ekosystem leśny; **a forest pathogen** patogen lasów; **birds of the forest** ptaki leśne
- żyjący w lesie **forest animals** zwierzęta żyjące w lesie
- las **a pine forest** las sosnowy

forest canopy

- środowisko koron drzew leśnych

forest damage

- straty w lasach

forest decline

- zamieranie lasów

forest dwellers

- mieszkańcy lasów

forest ecosystem

- ekosystem leśny

forest floor

- runo leśne

forest interior

- wnętrze lasu
- warunki panujące w głębi lasu

forest manager

- leśnik

forest patches

- fragmenty lasu

forest path

- leśna ścieżka

forest products

- produkty leśne

forest reserve

- rezerwat leśny

forest soil

- gleba leśna

forest-dwelling

- zamieszkujący tereny zalesione
- leśny (ptak)

forested area

- obszar leśny

- obszar zalesiony

forested regions

- lasy **the dominant vegetation in the forested regions of Canada** dominujące rośliny lasów Kanady

forestry

- leśnictwo

forewings

- przednie skrzydła

forge

- drażyć [chodniki, tunele (przez termity)]

fork

- rozwidlać się (*lodyga*)
- rozwidlenie

forked

- rozwidlony (*język węża*) **a series of forked structures in the chromosome** wielokrotnie rozwidlona struktura w obrębie chromosomu

form

- formować **to form soil** formować glebę
- tworzyć (*wiązania - przez atomy*) **malic acid ionizes to form H⁺ and negatively charged malate ions** kwas jabłkowy wytwarzany ulega jonizacji, tworząc H⁺ i ujemnie naładowane jony jabłczanowe
- tworzyć się (*wiązanie*)
- powstawać (*wiązania*) **insulin is formed by cleavage of a longer protein chain** insulina powstaje w wyniku rozszczepienia dłuższego peptydu; **the fusion of haploid gametes forms a diploid cell, the zygote** w wyniku połączenia haploidalnych gamet powstaje diploidalna zygota
- przekształcić się w **following ovulation, the remnant of the follicle forms a corpus luteum** po owulacji pozostałość pęcherzyka jajnikowego przekształca się w ciałko żółte
- układać się w **polypeptide chains that form long fibers** łańcuchy peptydowe, które układają się w długie fibryle
- prowadzić do wytworzenia **oogenesis forms a single egg cell** oogeneza prowadzi do wytworzenia jednej komórki jajowej
- wykształcać **bryophytes do not form seeds** mszaki nie wykształcają nasion
- mieć kształt **some prokaryotes form spirals** niektóre prokaryoty mają kształt spirali
- wypiętrzyć się **mountain ranges forming** wypiętrzanie się nowych łańcuchów górskich
- wynurzyć się **land bridges forming that separate previously united aquatic populations** wynurzanie się pomostów lądowych, rozdzielających uprzednio połączone akweny

- odmiana (enzymu) **spongin is a form of collagen** spongina jest odmianą kolagenu
- postać (leku) **dimorphic pathogenic fungi take the form of yeast cells** patogenne grzyby dimorficzne przybierają formę/występują w postaci/mają postać komórek drożdżowych
- izotop **radioactive forms of iodine** promieniotwórcze izotopy jodu
- przekształcenie **how the cells of the neural plate form the neural tube** przekształcenie komórek płytki nerwowej w cewkę nerwową
- stan skupienia **substances that exist in different forms** substancje występujące w przyrodzie w różnych stanach skupienia
- gatunek
- typ morfologiczny **lichens have three main forms, eg. crustose** porosty tworzą trzy typy morfologiczne plech, np. skorupiastą
- kształt **sponge cells can change form and function** komórki gąbek mogą zmieniać kształt i funkcje
- budowa zewnętrzna **leaf form** budowa zewnętrzna liści
- budowa **the species are distinguished from each other by the form of the pelvis** gatunki te rozróżnia się na podstawie budowy miednicy
- sposób **animal reproduction takes many forms** rozmnażanie zwierząt odbywa się na wiele sposobów

form of communication

- sposób porozumiewania się

form of vegetation

- formacja roślinna

formaldehyde

- formaldehyd
- HCHO
- CH₂O
- aldehyd mrówkowy

formaldehyde gas

- gazowy formaldehyd

formalin

- formalina

formalinized

- zinalkowany formaliną (szczepionka)

formamide

- formamid

formation

- utworzenie **the formation of a bond** utworzenie wiązania; **gradient formation** utworzenie/wytworzenie gradientu
- wytworzenie

- formowanie **cleavage furrow formation** formowanie bruzdy podziałowej; **the formation of mountains** formowanie się pasm górskich
- formacja **sedimentary rock formations** formacje skał osadowych
- powstawanie **clot formation** powstawanie skrzepu; **the formation of a new species** powstanie nowego gatunku
- tworzenie (się) **ketone body formation** tworzenie ciał ketonowych; **bony cyst formation** tworzenie się torbieli kostnych
- synteza **androgen formation** synteza androgenów
- ukształtowanie się
- wykształcenie się **leg formation** wykształcenie się nóg
- uformowanie
- wykształcanie **flower formation** wykształcanie kwiatu
- produkcja
- wytwarzanie **gradient formation** wytwarzanie gradientu
- powstanie **the formation of secondary sex characteristics** powstanie drugorzędowych cech płciowych
- formowanie się **limb formation** formowanie się kończyn

formation of a spore

- sporulacja
- utworzenie spor

formation of coral reefs

- powstawanie raf koralowych

formation of gametes

- tworzenie gamet
- proces tworzenia gamet

formations

- pokłady

formed

- powstały **the polar bodies formed during human oogenesis** ciała kierunkowe powstałe podczas oogenezy u człowieka; **the maximum number of ATPs formed using the energy from NADH** maksymalna liczba cząsteczek ATP, jakie mogą powstać w wyniku utlenienia NADH
- ukształtowany **the fully formed organism** w pełni ukształtowany organizm

formic acid

- kwas mrówkowy

Formicariidae

- mrówkowody
- mrówkojady
- mrówkołowy

- Forminiciidae
- mrówkołowate

formidable

- groźny (*wirus*)
- nadzwyczajny (*drapieżnik*)

formin

- formina

formless

- bezkształtny

formula

- wzór (*strukturalny, cząsteczkowy pierwiastka*)
- mieszanka modyfikowana (*dla noworodków, zamiast mleka matki*)

formula-fed infant

- noworodek karmiony mieszanką modyfikowaną

formulate

- przygotować (*szczepionkę*)

formulation

- receptura (*bulionu hodowlanego*)

formyl group

- grupa formylowa

formylmethionine

- formylometionina

fornices

- l. mn. od *fornix*
- załamki (*dot. oczodołu*)

fornix (l. mn. fornices)

- sklepienie (*pochwy*)

fortify

- umocnić [*pierwotną obronę (immunologia)*]

forward and reverse reactions

- reakcje przeciwstawne (*dot. równowagi dynamicznej*)

forward mutagenic primers

- mutagenne startery typu „wprost”

forward mutations

- mutacje „w przeciwną stronę”

forward primer

- starter „wprost”
- starter początkowy

forward-facing

- forward-facing eyes* oczy skierowane na wprost

forward-pointing eyes

- czołowe ustawienie oczu

foscarnet

- foscarnet

fosfomicin

- fosfomicyna

fossa

- dół

fossa navicularis

- dół łódeczkowaty przedsionka pochwy

fossa ovalis

- dół owalny

fossae

- doły

fossil

- kopalny *a fossil bird* ptak kopalny; *fossil data* dane kopalne
- skamieniałe szczątki *a fossil of an extinct lizard* skamieniałe szczątki wymarłej jaszczurki
- skamieniały *fossil organisms* skamieniałe organizmy; *an anthropod fossil* skamieniały stawonog; *fossil spores of terrestrial plants* skamieniałe zarodniki roślin lądowych
- skamieniały szkielet *a remarkably complete fossil of a mammoth* zadziwiająco kompletny skamieniały szkielet mamuta

fossils

- skamieliny
- skamieniałości *the oldest Mammoth fossils* najstarsze skamieniałości mamuta; *to form fossils* ulec fosylizacji
- formy kopalne
- skamieniałe szczątki
- fosylia
- szczątki kopalne
- szczątki
- wykopaliska *mtDNA sequences from Neanderthal fossils* sekwencje mtDNA znalezione w materiale pochodzącym z wykopalisk neandertalskich

fossil discovery

- znalezisko kopalne

fossil evidence

- dowody kopalne

- szczątki
- materiały kopalne
- dane kopalne *fossil evidence supports the hypothesis that...* dane kopalne potwierdzają hipotezę, że...

fossil finds

- znaleziska kopalne

fossil formation

- utrwalanie szczątków
- fosylizacja

fossil fragments

- fragmentaryczne skamieniałości

fossil fuel

- paliwo kopalne

fossil fuel combustion

- spalanie paliw kopalnych

fossil intermediates

- kopalne formy przejściowe

fossil lineages

- linie organizmów kopalnych

fossil record

- szczątki kopalne
- dowody kopalne *the evidence for evolution obtained from the fossil record* kopalne świadectwa ewolucji
- materiały kopalne
- dane kopalne
- skamieniałości
- zapis kopalny *the incompleteness of the fossil record* niekompletność zapisu kopalnego
- paleontologiczny zapis historii
- dokumentacja kopalna
- ślady kopalne *species that left no fossil record* gatunki, które nie pozostawiły po sobie żadnych śladów kopalnych

fossil samples

- próby materiałów kopalnych

fossil site

- miejsce, w którym znaleziono skamieniałości

fossil species

- gatunek kopalny
- formy kopalne

fossil strata

- warstwy kopalne

fossil stromatolite reefs

- kopalne stromatolity

fossil-bearing

- zawierający skamieniałości *fossil-bearing sedimentary rocks* skały osadowe zawierające skamieniałości

fossilization

- fosylizacja

fossilize

- ulec fosylizacji

fossilized

- skamieniały *fossilized tree sap* skamieniała/sfosylizowana żywica drzew
- sfosylizowany *to become fossilized/to become fossils* ulec fosylizacji
- utrwalony w postaci materiału kopalnego

fossilized cells

- skamieniałości

fossilized remains

- skamieniałe szczątki

fossils embedded in rocks

- skamieniałości zawarte w skałach

foster

- wspomagać (*proces*)
- sprzyjać *to foster growth* sprzyjać wzrostowi
- wychować *white-footed mice fostered by California mice* myszaki kalifornijskie wychowywane przez myszaki białostope (w doświadczeniu z wychowaniem krzyżowym)
- sprzyjać wzrostowi *factors that foster diversification* czynniki sprzyjające wzrostowi różnorodności

foster mother

- matka zastępcza

foster parents

- przybrani rodzice

foudroyant

- piorunujący *sepsis with a foudroyant course* sepsa z piorunującym przebiegiem

foul-smelling

- o nieprzyjemnym zapachu (*stolec*)
- cuchnący

found

- bytujący *the bacteria found in the large intestine* bakterie bytujące w jelicie grubym; *the parasite is*

frequently found as an inhabitant of the large intestine of rats pasożyt ten bytuje często w jelicie grubym szczurów

- występujący **forms of asexual reproduction that are found among the invertebrates** formy

rozmnażania bezpłciowego występujące wśród bezkręgowców; **kangaroos are found only in Australia** kangury można spotkać tylko w Australii

- obecny **the placenta is a structure found only in marsupial and eutherian mammals** łożysko jest strukturą obecną jedynie u torbaczy i łożyskowców

- wykryty **chemicals found in tobacco smoke** związki wykryte w dymie tytoniowym

- spotykany **insects found throughout central to northern Eurasia and North America** owady spotykane od środkowej i północnej Eurazji po Amerykę Północną; **the types of nutrition found in bacteria** sposoby odżywiania, które spotyka się wśród bakterii

- wchodzący w skład **the complex organic molecules that are found in all living organisms** złożone cząsteczki organiczne wchodzące w skład wszystkich organizmów

- stwierdzony **the most important adaptations found in seedless vascular plants** najważniejsze przystosowania stwierdzone u zarodnikowych roślin naczyniowych

- żyjący **organisms found in waters off the northern Australian coast** organizmy żyjące u wybrzeży północnej Australii

- charakterystyczny dla **hemoglobin is the pigment found in the blood of vertebrates** hemoglobina jest barwnikiem charakterystycznym dla kręgowców

- obserwowany **the level of genetic variation found in a natural population** poziom zmienności genetycznej obserwowany w populacjach naturalnych

- znajdowany **the bacterium is found in over 90 % of women showing the symptoms** bakteria jest znajdowana u ponad 90% kobiet z objawami

- izolowany **the organism is rarely found as a pathogen in eye infections** organizm ten jest rzadko izolowany jako patogen oczu

- zasiedlający **organisms found in the nasopharynx** drobnoustroje zasiedlające nosogardziel

foundation species

- gatunki założycielskie
- "inżynierowie" ekosystemów

foundation stock

- populacja macierzysta

founder

- pionier **the founders of EDB** pionierzy ewolucyjnej biologii rozwoju
- założyciel (populacji)

founder cell

- komórka założycielska

founder effect

- efekt założyciela (*dot. dryfu genetycznego*) **an extreme founder effect** intensywny efekt założyciela
- efekt założycielski

founder effect speciation

- specjacja wynikająca z działania efektu założycielskiego

founder population

- populacja założycielska

founder-effect speciation

- specjacja przez efekt założyciela (*ewolucja*)

founding

- założycielski **the founding population** populacja założycielska

founding event

- założenie populacji (*ekologia*)

founding population

- grupa założycielska
- populacja założycielska

four-carbon

- czterowęglowy (*związek, produkt*)

four-cell stage

- etap czterokomórkowy (*dot. zapłodnienia*)

four-chambered heart

- serce czterodzielne
- serce czteroczęściowe
- podział serca na cztery części
- serce złożone z czterech części
- serce czterokomorowe
- czterojamiste serce

fourchette

- wędzidełko warg sromowych
- wędzidełko tylne

fourfold-degenerate third-base positions

- czterokrotnie zdegenerowane trzecie pozycje kodonów

four-legged

- to be four-legged** być czworonogiem

four-limbed

- four-limbed ancestors** czworonodzy przodkowie

four-sided

- o czterech ścianach (*kość*)

fourth part of the duodenum

- część wstępująca dwunastnicy

fourth ventricle

- czwarta komora mózgu

four-way junction

- połączenie czterech ramion (*budowa cząsteczki RNA*)

four-winged

- czteroskrzydły

fovea

- dołek (*w oku*)
- plamka żółta

fovea centralis

- dołek środkowy (*w gałce ocznej*)

foveola

- dołeczek (*dot. oka*)

foxglove

- Digitalis purpurea
- naparstnica purpurowa

fractalkine

- fraktalkina

fraction

- część *a small fraction of offspring* niewielka część/niewielki odsetek potomstwa
- odsetek
- frakcja *globulin fractions* frakcje globulin; *to determine the purity of the subcellular fraction* określić czystość frakcji subkomórkowych; *fraction of DNA* frakcja DNA
- niewielka część
- ułamek
- proporcja *to measure the fraction of base pairs in a gene* zmierzyć proporcję par zasad określonego genu

fractional clearance

- klirens frakcji *fractional clearance of molecules* klirens frakcji cząsteczek

fractionate

- frakcjonować (*składniki komórki*) *a crude lysate fractionated on a CsCl gradient* surowy lizat frakcjonowany na gradiencie CsCl; *a technique used to fractionate suspensions* technika wykorzystywana do frakcjonowania zawiesin

- przeprowadzić frakcjonowanie (*komórek*)
- poddać frakcjonowaniu

fractionated inoculation

- posiew redukcyjny (*hodowla bakterii*)
- fractionated inoculation of a nutrient agar plate*
posiew redukcyjny na płytce z agarem odżywczym

fractionation

- frakcjonowanie pobudzenia (*dot. działania bodźców*)
- frakcjonowanie *mRNA fractionation* frakcjonowanie mRNA

fractionation on two-dimensional gels

- dwukierunkowe rozdziały w żelach

fracture

- złamanie *a fracture across the femoral neck* złamanie szyjki kości udowej; *lower right-sided rib fracture* złamanie dolnego żebra po prawej stronie; *single rib fracture* złamanie pojedynczego żebra
- pękać (*skała*)

fractures

- spękania (*w skałach*)

fracture face

- powierzchnia przełamu

fracture line

- szczelina złamania
- linia złamania

fracture of the head of radius

- złamanie głowy kości promieniowej

fracture of the midfoot

- złamanie części środkowej stopy

fracture of the neck of the talus

- złamanie szyjki kości skokowej

fracture pattern

- wzór spękań (*na skale*)

fracture with compression

- złamanie kompresyjne

fractured

- rozłamany (*błona komórkowa po zamrożeniu*)

fragile

- delikatny (*wiązanie chemiczne, kości*)
- łamliwy (*RNA*)
- kruchy (*kości*)
- wrażliwy (*ekosystem, wirus*)

- podatny na mechaniczne uszkodzenia
(chromosom)

fragile site

- miejsce łamliwe

fragile X mental retardation protein

- FMRP
- białko zespołu łamliwego chromosomu X

fragile X syndrome

- zespół łamliwego chromosomu X

fragment

- wyodrębnić *some populations fragmented into smaller subpopulations* w niektórych z populacjach doszło do wyodrębnienia mniejszych subpopulacji
- ulec fragmentacji
- doprowadzać do fragmentacji (siedliska)
- rozpaść się komórka
- podzielić *human activities that fragmented the population of a species* działania człowieka, które podzieliły populację danego gatunku
- dzielić (populację, ekosystem)
- fragment *a habitat fragment* fragment siedliska

fragmentary

- fragmentaryczny (zapis kopalny)

fragmentation

- fragmentacja *to reproduce asexually by fragmentation* rozmnażać się bezpłciowo poprzez fragmentację; *fragmentation of the nucleus* fragmentacja jądra komórkowego ekosystemu, krajobrazu
- podział (ekosystemu, populacji)
- fragmentacja plechy *lichens reproduce by fragmentation* porosty rozmnażają się przez fragmentację plechy
- rozpad (łądu)

fragmented

rozdrobniony (skała, materiał)
- podzielony [siedlisko (np. w wyniku działalności człowieka)] *to become fragmented* ulec pofragmentowaniu (DNA)
- pofragmentowany (siedlisko, środowisko)

fragrant

- pachnący intensywnie (kwiat)

frail

- wątły (potomstwo)

frame

- szkielet *the frame of the hands of primates* szkielet ręki naczelnych

frameshift

- przesunięcie fazy odczytu
- przesunięcie ramki odczytu *deletions and insertions can cause frameshifts in reading the genetic code* delekcje i insercje mogą powodować przesunięcie ramki odczytu kodu genetycznego

frameshift mutagens

- mutageny powodujące zmianę ramki odczytu

frameshift mutation

- mutacja przesunięcia ramki odczytu
- mutacja zmieniająca ramkę odczytu
- zmiana ramki odczytu *a frameshift mutation in a gene specifying an enzyme* przesunięcie ramki w obrębie genu kodującego enzym

frameshifting

- przesunięcia ramki odczytu *to reduce the chances of frameshifting* ograniczyć możliwości przesunięcia ramki odczytu

framework

- zrab *the framework of the clot* zrab skrzepu
- struktura *bony framework of the back* struktura kostna grzbietu
- nośnik *the membranes that serve as a framework for enzymes that carry out sequential biochemical reactions* błony będące nośnikami całych układów enzymatycznych, które katalizują łańcuch kolejnych reakcji biochemicznych
- podstawy *phylogenetic trees provide a framework for analyzing many aspects of evolution* drzewa filogenetyczne dają podstawy do analizy wielu aspektów ewolucji
- ramy teoretyczne

framing

- flankujący *the IS elements framing a sequence* elementy IS flankujące sekwencję

francisellae

- Francisella

frank

- nasilony (objawy psychiatryczne)
- pełnoobjawowy (cukrzyca)
- wyraźny (choroba)
- rozległy (zapalenie płuc)

Frank-Starling curve

- krzywa Franka-Starlinga

frataxin

- frataksyna

fraternal twins

- bliźnięta dwujajowe

- bliźnięta bazygotyczne

frayed ends

- postrzępione końce (*ciałek chromatoidalnych*)
- poszarpane końce

free

- wolny *to have a free α -carboxyl group* mieć wolną grupę α -karboksylową (aminokwas)
- niezwiązany
- pozbawiony *a sugar-free diet* dieta pozbawiona cukru; *a cell-free medium* środowisko pozbawione komórek
- niezawierający *melanin-free molds* pleśnie niezawierające melaniny
- bez *a sugar-free diet* dieta bezcukrowa
- uwolnić *before the hydrolysis reaction frees the newly synthesized polypeptide* zanim reakcja hydrolizy uwolni nowo zsyntetyzowany peptyd...
- móc *the molecules that are free to rotate around single carbon-to-carbon covalent bonds* cząsteczki mogące obracać się wokół pojedynczych wiązań kowalencyjnych atomów węgla; *amino acids that are free to change* aminokwasy, które mogą się swobodnie zmieniać; *animals that are free to reproduce* zwierzęta, które mogą się swobodnie rozmnażać

free Ca²⁺ concentration

- stężenie wolnych jonów Ca²⁺

free energy

- energia swobodna

free energy of activation

- energia swobodna aktywacji
- energia aktywacji (*dot. wiązań między cząsteczkami*)

free fatty acids

- wolne kwasy tłuszczowe
- FFA

free form

- postać wolna *the compound is then excreted in the free form* związek jest następnie wydalaný w postaci wolnej

free radicals

- wolne rodniki

free ribosomes

- wolne rybosomy

free taenia

- taśma wolna okrężnicy

free thyroxine index

- wskaźnik wolnej tyroksyny
- FT4I

free triiodothyronine index

- wskaźnik wolnej trijodotyroniny
- FT3I

free water

- woda wolna

free water clearance

- klirens wolnej wody
- CH₂O

freedom

- swoboda ruchu (*cząsteczek*)

freedom of movement

- swoboda ruchu *bones connected at joints by ligaments that allow freedom of movement* kości połączone w stawach więzadłami, które pozostawiają swobodę ruchu

free-energy change

- zmiana energii swobodnej

free-energy drop

- spadek energii swobodnej

free-floating

- wolno pływający (*postać rośliny*)
- biernie unoszący się w wodzie (*plankton*)

free-floating plankton

- biernie unoszące się w wodzie organizmy planktonowe

free-flying

- fruwający (*motyl*)

free-living

- wolno żyjący *a free-living organism* wolno żyjący organizm; *a free-living amebic infection* zakażenie wolno żyjącymi pętlakami
- żyjący swobodnie
- niepołączony z organizmem matki (zarodek)
- żyjący samodzielnie

free-living flatworms

- wirki Turbellaria

freely

- swobodnie *freely permeable* swobodnie przepuszczalny

freely interbreeding population

- swobodnie krzyżującą się populację

freely movable joints

- stawy wolne

freely moving

- niezależnie poruszający się (*kości*)

freely soluble

- bardzo dobrze rozpuszczalny

free-radical damage

- uszkodzenie wolnorodnikowe

free-running

- swobodnie biegnący *a free-running circadian cycle* swobodnie biegnący rytm okołodobowy

free-running periods

- rytmy swobodnie biegnące
- spontaniczne rytmy endogenne

free-standing

- wolnostojący (*skala*)

free-swimming

- swobodnie pływający (*meduza*)
- wolnopływający

free-swimming larval stage

- stadium planktonowej larwy

freeze

- przymrozki

freeze-fracture

- technika mrożenia i łamania (*do badania struktury błon biologicznych*)

freeze-fracture electron microscopy

- technika mrożenia-łamania

freeze-fracture method

- metoda mrożenia-łamania

freezing point

- punkt krzepnięcia *to depress the freezing point* obniżyć punkt krzepnięcia
- punkt zamarzania

freezing stress

- mróz *plants that are resistant to freezing stress* rośliny odporne na mróz

freezing temperature

- bardzo niska temperatura

freezing-point depression

- obniżenie punktu krzepnięcia

fremitus

- drzenie głosowe klatki piersiowej

frena

- l.mn. od *frenum*

frenulum of labia minora

- wędzidełko warg sromowych
- wędzidełko tylne

frenulum of prepuce of penis

- wędzidełko napletka

frenulum of the clitoris

- wędzidełko łechtaczki

frenulum of the glans

- wędzidełko napletka

frenulum of tongue

- wędzidełko języka

frenulum of tongue

- wędzidełko językowe
- wędzidełko języka

frenum (l. mn. frena)

- wędzidełko

frequency

- częstotliwość występowania (*gatunku*) *a greater-than-normal frequency of genetic diseases* większa od średniej częstotliwość występowania chorób genetycznych
- częstotliwość *the frequency of a given allele in the gene pool* częstotliwość danego allelu w puli genów; *action potential frequency* częstotliwość potencjałów czynnościowych; *the maximum frequency at which action potentials could be generated* maksymalna częstotliwość, przy której mogłyby być wytworzone potencjały czynnościowe; *at a particular frequency* przy określonej częstotliwości; *the basilar membrane may vibrate at different frequencies in response to...* błona podstawowa może drgać przy różnych częstotliwościach w reakcji na...
- częstość *the frequency of damage to DNA* częstość uszkodzeń DNA; *if the mutation attains a frequency of 1.0...* jeśli mutacja osiągnie częstość 1,0...; *the heterozygote frequency* częstość heterozygot; *mutator alleles that occur at considerable frequencies* allele mutatorowe występujące ze znaczącą częstością; *high frequency haplotypes* haplotypy występujące z dużą

częstość; **low-frequency haplotypes** rzadkie haplotypy
 - częstość występowania (*choroby, zapłodnienia pozapartnerskiego*)
 - frekwencja **when an uncommon allele occurs at a frequency of 20% in a population...** gdy w populacji jakiś rzadki allele występuje z frekwencją 20%...; **an allele with a frequency of zero** allele mający frekwencję zero; **haplotypes of the highest frequency** haplotypy mające największą frekwencję genotypu; **high-frequency alleles** allele o dużej frekwencji

frequency curve

- krzywa częstotliwości **the frequency curve for sth** krzywa częstotliwości czegoś

frequency distribution

- rozkład częstości **the frequency distribution of the number of abdominal bristles** rozkład częstości liczby szczecinek na odwłoku; **if the frequency distribution of mutational effects is not fixed...** jeśli rozkład częstości efektów mutacji nie jest stały...

frequency of recombination

- częstotliwość rekombinacji (*dot. genów*)
 - częstość rekombinacji

frequency of reproduction

- częstotliwość rozrodu
 - częstość rozrodu

frequency-dependent selection

- dobór zależny od częstości
 - selekcja zależna od frekwencji

fresh infection

- ostre zakażenie
 - czynne zakażenie
 - aktualny epizod infekcji **antibodies from the first infection** przeciwciała wytworzone w wyniku pierwszego zakażenia

fresh isolates

- wirusy świeżo wyizolowane z próbek klinicznych

fresh squash preparation

- preparat ze świeżej masy

fresh water

- woda słodka **to be widely distributed in fresh water** powszechnie występować w wodach słodkich; **animals that inhabit fresh water** zwierzęta słodkowodne

freshly infected

- świeżo zakażony (*komórki*)

freshly laid eggs

- świeżo złożone jaja

freshly shed egg

- świeżo wydalone jajo (*pasożyta*)

freshwater

- słodkowodny **freshwater plants** rośliny słodkowodne

freshwater biomes

- biomy słodkowodne

freshwater biotopes

- środowiska związane z czystą wodą **bacteria that live in freshwater biotopes** bakterie występujące w środowiskach związanych z czystą wodą

freshwater wetlands

- mokradła słodkowodne

Freund's adjuvant

- adiuwant Freund'a

Friedlander's pneumonia

- zapalenie płuc Friedlandera

fright response

- reakcja obronna **to induce a fright response in an animal** wywołać reakcję obronną u zwierzęcia

frigid glacial period

- okres zlodowaceń

frigid temperatures

- siarczyste mrozy **to die from frigid temperatures** umrzeć od siarczystych mrozów

fringe

- żagielek (*dot. budowy meduzy*)

fringe wetlands

- mokradła przybrzeżne

fringing reef

- rafa przybrzeżna

frog eggs

- żabie jaja (*dot. komórek*)

from

- wydzielany z **gonadotropins from the anterior pituitary gland** gonadotropiny wydzielane z przedniego płata przysadki mózgowej

- przez **release of milk from mammary glands** wydzielanie mleka przez gruczoły młeczne
- zawarty w **sperm from the seminal receptacle** plemniki zawarte w zbiorniku nasiennym
- powstały w **each of 2 NADH molecules from glycolysis yields 2 ATPs** każda z 2 cząsteczek NADH powstałych w glikolizie generuje 2 cząsteczki ATP
- w zakresie **the portion of the electromagnetic spectrum from 380 to 760 nm** część widma elektromagnetycznego w zakresie 380-760 nm
- na podstawie **to deduce genotypes from their phenotypes** wydedukować genotypy na podstawie fenotypu
- pobrany od **cells from an infant** komórki pobrane od niemowlęcia
- przybyły z **birds from South America** ptaki przybyłe z Ameryki Południowej
- na skutek **the decrease in biological diversity from species extinction** spadek różnorodności biologicznej na skutek wymierania gatunków
- wskutek **to cause death from respiratory failure** skończyć się śmiercią wskutek niewydolności oddechowej
- wskutek kontaktu z **pathogens transmitted from feces of infected animals** drobnoustroje przenoszone wskutek kontaktu z odchodami zakażonych zwierząt
- powstały w wyniku **chloroplast relics from secondary endosymbiotic events** szczątkowe chloroplasty powstałe w wyniku endosymbiozy II rzędu
- wytwarzany przez **leukocidin from staphylococci** leukocydyna wytwarzana przez gronkowce
- uzyskany z

frond

- blaszka (liść sporofitu)
- liść **fern fronds** liście paproci

front digit

- pierwszy palec

front flippers

- płetwy piersiowe

front teeth

- zęby przednie

frontal

- czołowy (kość)

frontal association area

- czołowe pole kojarzeniowe

frontal belly

- brzusiec czołowy

frontal bone

- kość czołowa

frontal crest

- grzebień czołowy (dot. kości czołowej)

frontal headache

- bóle głowy okolicy czołowej

frontal lobes

- płaty czołowe (półkul mózgu)

frontal lobotomy

- lobotomia czołowa

frontal nerve

- nerw czołowy

frontal pole

- biegun czołowy (dot. płata skroniowego mózgu)

frontal process

- wyrostek czołowy (szczęki kości jarzmowej)

frontal section

- przekrój czołowy

frontal sinus

- zatoka czołowa

frontalis muscle

- brzusiec czołowy

front-facing eyes

- oczy ustawione w płaszczyźnie czołowej

frontoethmoidal suture

- szew czołowo-sitowy

frontolacrimal suture

- szew czołowo-lzowy

frontonasal suture

- szew czołowo-nosowy

frontoparietal

- czołowo-ciemieniowy

front-to-back dimension

- wymiar przednio-tylny (gałki ocznej)
- przednio-tylna średnica klatki piersiowej

frost-tolerant

- tolerancyjny na mróz

frozen

- mroźny (*środowisko, miejsce*)

fructification

- rozmnażanie *vegetative fructification*
rozmnażanie wegetatywne
- owocowanie (*u grzybów*)

fructification organs

- narządy owocowania (*u grzybów*)

fructivorous

- owocożerny (*nietoperze*)

fructokinase

- fruktokinaza

fructose

- fruktoza

fructose 1,6-diphosphate

- fruktozo-1,6-difosforan

fructose 2,6-diphosphate

- fruktozo-2,6-difosforan

fructose diphosphate

- fruktozodifosforan

fructose-1,6-bisphosphate

- fruktozo-1,6-bisfosforan

fructose-6-phosphate

- fruktozo-6-fosforan

frugivores

- organizmy roślinożerne *animal frugivores*
zwierzęta roślinożerne
- roślinożercy
- zwierzęta owocożerne

fruit

- wydawać owoce *plants fruiting once a year*
rośliny wydające owoce raz w roku

fruit development

- rozwój owocu

fruit eaters

- owocożercy

fruit fly

- muszka owocowa

fruit maggot flies

- muchówki *Rhagoletis pomonella*

fruit production

- zawiązywanie owoców
- owocowanie

fruit pulp

- miąższ

fruit ripening

- dojrzewanie owoców

fruit trees

- drzewa owocowe

fruit wall

- owocnia

fruit-bearing

- owocujący (*roślina*)

fruit-eating

- owocożerny

fruiting

- zawiązywanie owoców
- owocowanie

fruiting body

- ciało owocujące
- owocostan
- ciało owocowe
- owocnik
- ciało owocnikowe
- sporokarpium
- sporokarp

frustrated phagocytosis

- sfrustrowana fagocytoza

fruticose lichens

- porosty krzaczkowate

FSH

- patrz: *follicle-stimulating hormone*

FT3I

- wskaźnik wolnej trijodotyroniny
- FT3I

FT4I

- wskaźnik wolnej tyroksyny
- FT4I

FTA-ABS (test)

- patrz: *immunofluorescence test*

fucose

- fukoza

fucose transferase

- transferaza fruktozowa

fucoxanthin

- fukoksantyna

fuel

- paliwo energetyczne
- substrat energetyczny
- źródło energii *to be used as fuel* pełnić rolę energetyczną
- zapasy energetyczne
- zapasowe źródło energii *glycogen is the fuel stored in muscle fibers* glikogen jest zapasowym źródłem energii zgromadzonym we włóknach mięśniowych
- zasilać *the energy that is used to fuel certain life activities* energia wykorzystywana do zasilania pewnych procesów życiowych

fuel molecules

- cząsteczki dostarczające energię
- cząsteczki „paliwa” (o glukozie)

fuel reserves

- rezerwy energetyczne (w organizmie)

fuel storage

- zapasy energetyczne (pobierane przez komórki)

fugitive swellings

- obrzęk kalabarski
- obrzęki Calabar
- obrzęki krótkotrwałe

full

- wypełniony (*powłoka walencyjna w atomie*)
- pełny (*powłoka walencyjna*)

full complement of DNA

- pełny garnitur DNA

full siblings

- pełne rodzeństwo (*tzn. z tych samych rodziców*)
- rodzeństwo o wspólnych obydwojgu rodzicach

full turn of the helix

- pełny skręt helisy *10 base pairs are present in each full turn of the helix* na jeden pełny skręt helisy przypada 10 par zasad

full-blown

- pełnoobjawowy (*choroba*)

- w postaci dojrzałej [*zespół organizmów (community)*]
- w pełni rozwinięty *patients in full-blown AIDS stage* pacjenci z rozwiniętym w pełni stadium AIDS

full-fledged

- pełnoobjawowy (*choroba*)
- w pełni wykształcony (*organ*)

full-length

- pełnej długości [*sekwencja (genetyka)*]

full-length positive-strand RNA

- nić RNA (+) o pełnej długości

full-length protein

- całe białko

full-length transcription

to permit full-length transcription by the polymerase umożliwić polimerazie RNA utworzenie transkryptów o pełnej długości

G

generate

- produkować *to use sth to generate ATP* wykorzystać coś do produkcji ATP
- tworzyć fagi (przez profagi)
- powodować *to generate movement* powodować ruch
- generować (gradient elektrochemiczny)
- dawać (w reakcji chemicznej)
- formułować (słowa)
- wytwarzać (impulsy w neuronach) *the part of the body that generates the sensory input* okolica ciała, z której pochodzi sygnał czuciowy
- wywoływać powstanie (impulsów)
- prowadzić do utworzenia *the two processes generate the neural tube* oba te procesy prowadzą do utworzenia rynienki nerwowej
- powstawać *ATP is generated by chemiosmosis* ATP powstaje w chemiosmozie
- uzyskiwać (genetycznie zmodyfikowane bakterie, dane)

generation

- pokolenie *traits that evolve over many generations* cechy ewoluujące w ciągu wielu pokoleń; *sporophyte generation* pokolenie sporofitów; *changes that occur over generations* zmiany zachodzące międzypokoleniowo;
- first-generation individuals* osobniki pierwszego pokolenia; *to change from generation to generation/from one generation to another* zmieniać się z pokolenia na pokolenie;
- evolutionary change is inherited from one generation to the next* zmiany ewolucyjne dziedziczą się z pokolenia na pokolenie; *F1 generation plants* rośliny z pokolenia F1
- tworzenie *the generation of new species* tworzenie nowych gatunków
- ukształtowanie *the cellular mechanisms that result in generation of the body form* komórkowe mechanizmy, które decydują o ukształtowaniu ciała
- wytworzenie *the generation of the body's organs* wytworzenie narządów ciała
- powstawanie *the generation and experience of emotions* powstawanie i przeżywanie emocji
- cykl replikacyjny (nici DNA)
- pokolenie potomne (komórek)
- otrzymywanie *the generation of modified organisms* otrzymywanie zmodyfikowanych organizmów
- uzyskiwanie *a method for the generation of probes* metoda uzyskiwania sond
- generowanie (zmienności genetycznej)

generation time

- okres wegetacyjny (pokolenia rośliny)
- cykl rozwojowy
- czas trwania pokolenia (organizmu)
- czas generacji (prątków grzylicy)

- odstęp międzypokoleniowy
- cykl reprodukcyjny *organisms with short generation times* organizmy o krótkim cyklu reprodukcyjnym

generation time of a species

- czas trwania pokolenia danego gatunku

generation times

- okres między kolejnymi podziałami *the generation times of eukaryotic cells* okres między kolejnymi podziałami komórek eukariotycznych
- czas generacji

generative cell

- komórka generatywna (w gametoficie męskim)

generative nucleus

- jądro generatywne (gametofitu męskiego)
- komórka generatywna

generator potential (również 'receptor potential')

- potencjał generujący
- potencjał receptorowy
- potencjał receptorów
- potencjał receptora *receptor potentials* potencjały receptora

gene-regulating protein

- białko regulujące gen

gene-replacement therapy

- terapia genowa

generic

- niezróżnicowany
- nieswoisty (IgM)

generic name

- nazwa rodzajowa *the generic name for the bacterium Escherichia coli* nazwa rodzajowa bakterii *Escherichia coli*
- nazwa rodzaju

generic richness

- bogactwo rodzajów

genes for self-incompatibility

- geny samoniezgodności (u roślin)

genes of the glycolytic pathway

- geny kodujące proces glikolizy

genesis

- pochodzenie *the genesis of NK cells* pochodzenie komórek NK
- powstawanie (choroby)

gene-specific

- specyficzny dla danego genu
- genowo specyficzny

genet

- genet *parent genet genet macierzysty*

genetic

- genetyczny *genetic abnormalities* *nieprawidłowości genetyczne*
- uwarunkowany genetycznie
- mający charakter genetyczny
- mający podstawy genetyczne
- zależny od genów

genetic "shotgun"

- genetyczna „strzelba”

genetic ability

- wrodzona zdolność

genetic abnormalities

- aberracje chromosomowe
- zaburzenia genetyczne

genetic alleles

- allele genów

genetic analysis

- analiza DNA

genetic approach

- podejście genetyczne
- metoda genetyczna

genetic assimilation

asymilacja genetyczna

genetic balance

- równowaga genetyczna *to disrupt/upset* *genetic balance* *zaburzać równowagę genetyczną; populations at genetic equilibrium* *populacje znajdujące się w równowadze genetycznej*
- punkt równowagi genetycznej

genetic barcode

- genetyczny kod identyfikacyjny
- barcoding
- kod identyfikacyjny DNA

genetic basis

- genetyczne podstawy *the genetic basis of development* *genetyczne podstawy rozwoju*
- podłoże genetyczne *a disease with a genetic basis* *choroba o podłożu genetycznym; to have a genetic basis* *mieć podłoże genetyczne*

genetic bottleneck

- wąskie gardło

genetic building blocks

- segmenty genetyczne

genetic changes

- modyfikacje genetyczne
- zmiany genetyczne
- zmiany genetycznie uwarunkowane

genetic characteristics

- genetyczne uwarunkowania *the genetic characteristics that govern the development* *genetyczne uwarunkowania rządzące rozwojem*

genetic characters

- cechy genetyczne

genetic code

- kod genetyczny *to deliver the amino acids specified by the genetic code* *dostarczać aminokwasy zgodnie z regułami kodu genetycznego; to identify an amino acid sequence using the genetic code* *określić sekwencję aminokwasów zgodnie z zasadami kodu genetycznego; RNA messages translated into a protein sequence according to the genetic code* *informacje z RNA tłumaczone na sekwencję białka zgodnie z zasadami kodu genetycznego*

genetic code table

- tabela kodu genetycznego

genetic combinations

- kombinacje genetyczne (w gametach)

genetic comparisons among species

- porównania międzygatunkowe

genetic compatibility

- genetyczna kompatybilność (*między populacjami*)
- genetyczne podobieństwo

genetic compatibility hypothesis

- hipoteza zgodności genetycznej

genetic complexity

- złożoność genetyczna *the genetic complexity of human diseases* *złożoność genetycznych podstaw ludzkich chorób*

genetic component

- podłoże genetyczne *diseases with a genetic component* *choroby o podłożu genetycznym; diseases that have a genetic component* *choroby o podłożu genetycznym*

- genetyczne podstawy *the genetic component of taste* genetyczne podstawy zmysłu smaku
- składowa genetyczna *a genetic component of a variation* składowa genetyczna/genetyczny składnik zmienności
- genetyczny składnik

genetic composition

- patrz: *genetic makeup*

genetic conflict

- konflikt genetyczny

genetic conflict between the sexes

- międzypłciowy konflikt genetyczny

genetic constitution

- struktura genowa
- układ alleli *two-thirds of all F1 offspring have the genetic constitution Bb* 2/3 potomstwa z pokolenia F1 ma układ alleli Bb
- zawartość genów
- skład genetyczny
- typ genetyczny

genetic constraints

- ograniczenia genetyczne (ewolucja)

genetic contribution

- genetyczny wpływ *the genetic contribution made by genotypes* genetyczny wpływ jaki wywierają genotypy
- udział genetyczny
- genetyczna składowa *genetic contribution to a disease* genetyczna składowa choroby
- podłoże genetyczne (choroby)

genetic control

- genetyczna kontrola *genetic control of enzymes* genetyczna kontrola aktywności enzymów; *to be under genetic control* pozostawać pod kontrolą genetyczną/podlegać kontroli genetycznej
- genetyka *to study the genetic control of development in plants* badać genetykę i rozwój roślin

genetic correlation

- korelacja genetyczna *perfect genetic correlation* całkowita korelacja genetyczna
- korelacje genetyczne z innymi cechami

genetic counseling

- poradnictwo genetyczne

genetic counselor

- osoba pracująca w poradnictwie genetycznym

genetic cross

- krzyżówka genetyczna

genetic damage

- uszkodzenia genetyczne (*nici DNA*)

genetic defects

- defekty genetyczne
- wady genetyczne

genetic determination of sex

- genetyczna determinacja płci

genetic difference

- genetyczne zróżnicowanie *the genetic difference between two populations* genetyczne zróżnicowanie między dwiema populacjami

genetic differentiation

- zróżnicowanie genetyczne *population A shows a similar level of genetic differentiation to population B* populacja A jest zróżnicowana w podobnym stopniu jak populacja B

genetic dimorphism

- dymorfizm genetyczny

genetic disadvantage

- to be a genetic disadvantage* być niekorzystnym z genetycznego punktu widzenia

genetic discrimination

- genetyczna dyskryminacja

genetic disease

- choroba o podłożu genetycznym

genetic disorder

- choroba genetyczna

genetic disposition

- genetyczne predyspozycje

genetic dissimilarity

- zróżnicowanie genetyczne

genetic distance

- dystans genetyczny

genetic divergence

- zróżnicowanie genetyczne
- odrębność genetyczna
- dywergencja genetyczna

genetic diversity

- różnorodność genetyczna
- pula zmienności genetycznej

- zróżnicowanie genetyczne **high levels of genetic diversity** wysoki poziom zróżnicowania genetycznego

genetic drift

- dryf genetyczny **genetic drift theory** teoria dryfu genetycznego

genetic element

- element genetyczny **antigenic shift caused by rearrangement of genetic elements** skok antygenowy powodowany przez rearanżację elementów genetycznych; **genetic elements of a vector** elementy genetyczne wektora
- podłoże genetyczne **diseases with a genetic element** choroby o podłożu genetycznym

genetic endowment

- wyposażenie genetyczne
- zestaw genów

genetic engineering

- inżynieria genetyczna

genetic engineering technique

- technika inżynierii genetycznej

genetic equals

- osobniki jednakowe pod względem genetycznym

genetic equilibrium

- równowaga genetyczna **to disrupt/upset genetic balance** zaburzać równowagę genetyczną; **populations at genetic equilibrium** populacje znajdujące się w równowadze genetycznej
- punkt równowagi genetycznej

genetic error-checking mechanism

- mechanizm sprawdzania błędów przy replikacji

genetic exchange processes

- procesy wymiany genetycznej

genetic factors

- mechanizmy genetyczne **conserved genetic factors** konserwatywne mechanizmy genetyczne

genetic female

- genetyczna kobieta

genetic flexibility to adapt

- plastyczność genetyczna

genetic gain

- korzyść genetyczna

genetic history

- wywiad dotyczący schorzeń genetycznych

genetic hitchhiking

- genetyczne sprzężenie

genetic homogeneity

- jednorodność genetyczna

genetic identity

- genetyczna tożsamość (osobnika) **measure of genetic identity** wskaźnik podobieństwa genetycznego

genetic inferiority

- genetycznej niższości

genetic information

- informacja genetyczna **the genetic information for lysis** informacja genetyczna determinująca lizę
- informacja dziedziczna

genetic information

- informacja o zestawie genów danego człowieka

genetic inheritance

- dziedziczenie genetyczne

genetic instructions

- informacja genetyczna **the genetic instructions to form a polypeptide** informacja genetyczna na strukturę polipeptydu

genetic introgression

- genetyczna introgresja

genetic involvement

- udział genów

genetic legacy

- ślady genetyczne **to leave a lasting genetic legacy** pozostawić po sobie trwale ślady genetyczne (załamanie się populacji)

genetic lineages

- genealogie genetyczne

genetic lines

- linie genetyczne

genetic load

- obciążenie genetyczne **a population's genetic load** obciążenie genetyczne populacji

genetic loci

- loci genetyczne

genetic locus

- locus genetyczne

genetic makeup

- konstrukcja genetyczna
- pula genów
- właściwości genetyczne
- uwarunkowania genetyczne
- wyposażenie genetyczne
- zestaw chromosomów *cells with the same genetic makeup* komórki z takim samym zestawem chromosomów
- układ genetyczny (populacji)
- układ genów *an individual's genetic makeup* układ genów danego człowieka
- kompozycja genetyczna
- charakterystyka genetyczna

genetic male

- genetyczny mężczyzna

genetic map

- mapa genetyczna

genetic mapping experiments

- eksperymenty dotyczące mapowania genetycznego

genetic mapping studies

- mapowanie genomów

genetic marker

- marker genetyczny *genetic markers for AD* markery genetyczne pozwalające wykrywać AD

genetic material

- materiał genetyczny *the changes that are passed via the genetic material from one generation to the next* zmiany przekazywane genetycznie z pokolenia na pokolenie

genetic mating system

- genetyczny system rozrodczy

genetic mechanism

- mechanizm dziedziczenia *the genetic mechanism of an inherited trait* mechanizm dziedziczenia danego schorzenia

genetic message

- informacja genetyczna

genetic modification

- modyfikacja genetyczna

genetic mutations

- mutacje genetyczne
- wady genetyczne
- mutacje genów

genetic package

- pakiet genów

genetic pathway

- szlak genetyczny

genetic polymorphism

- polimorfizm genetyczny

genetic predisposition

- genetyczna skłonność
- podłoże dziedziczne
- predyspozycje genetyczne

genetic principles

- zasady genetyki

genetic profile

- profil genetyczny

genetic program

- program genetyczny
- genetyczny program rozwoju

genetic programming

- cechy genetyczne *the plant's genetic programming* cechy genetyczne rośliny

genetic prospecting

- przeszukiwania genetyczne

genetic rearrangement

- genetyczna rearanżacja

genetic reassortment

- genetyczna reasortacja

genetic recombination

- rekombinacja genetyczna
- rekombinacja

genetic region

- fragment genomu
- region genomu

genetic relatedness

- genetyczne relacje

genetic relationships

- podobieństwa genetyczne *genetic relationships among cattle breeds* podobieństwa genetyczne ras bydła

genetic reorganization

- zmiana organizacji genetycznej

genetic representation

- reprezentacja genetyczna

genetic rescue

- genetyczny ratunek (*obniżenie poziomu depresji inbredowej*)

genetic research

- badania genetyczne
- analizy genetyczne

genetic reservoir

- rezerwuar zmienności genetycznej

genetic reshuffling

- wymieszanie się genów

genetic resources

- zasoby genetyczne

genetic restoration programme

- program odbudowy genetycznej

genetic screening

- genetyczne badanie przesiewowe
- screening genetyczny
- skryning genetyczny

genetic screening and testing

- genetyczne testy i badania przesiewowe

genetic sex

- płeć genetyczna

genetic sex determination

- determinacja płci genetycznej
- genetyczna determinacja płci

genetic shuffling

- genetyczna segregacja *the genetic shuffling of sexual reproduction* genetyczna segregacja podczas rozmnażania płciowego

genetic similarities

- genetyczna zgodność

genetic similarity index

- wskaźnik podobieństwa genetycznego

genetic structure

- genetyka *a population's genetic structure* genetyka populacyjna

genetic studies

- badania genetyczne
- analizy genetyczne

genetic swamping (of local genotypes)

- zanikanie lokalnych genotypów
- zanikanie genotypów warunkujących lokalne adaptacje

genetic switch

- czynnik wywoławczy *the gene that acts as a genetic switch* gen pełniący rolę czynnika wywoławczego/głównego determinanta płci (*dot. rozwoju narządów płciowych*)
- główny determinant płci
- genetyczny przełącznik

genetic system

- mechanizm genetyczny

genetic takeover

- genetyczne przejęcie

genetic testing

- testy genetyczne

genetic tests

- testy genetyczne

genetic toolkit

- narzędzia genetyczne

genetic trait

- cecha determinowana genetycznie

genetic uniformity

- jednorodność genetyczna *populations that show a high level of genetic uniformity* populacje jednorodne pod względem genetycznym

genetic variability

- zmienność genetyczna *the amount of genetic variation* poziom zmienności genetycznej
- genetyczne różnicowanie *genetic variation among offspring* genetyczne różnicowanie potomstwa
- różnice genetyczne

genetic variance

- wariancja genetyczna

genetic variant

- odmiana genetyczna

genetic variation

- zmienność genetyczna *the amount of genetic variation* poziom zmienności genetycznej

- genetyczne zróżnicowanie **genetic variation among offspring** genetyczne zróżnicowanie potomstwa
- różnice genetyczne

genetic variety

- genetyczne zróżnicowanie

genetically

- pod względem genetycznym **genetically distinct embryos** zarodki zróżnicowane pod względem genetycznym/pod względem genów;
- genetically similar characters** cechy o podobnych podstawach genetycznych; **genetically speaking**,... z punktu widzenia genetyki...
- pod względem genów
- metodami genetycznymi **to study sth** **genetically** badać coś metodami genetycznymi

H

herniation

- wklonowanie *herniation of the intervertebral disc* wklonowanie krążka międzykręgowego
- przepuklina *brainstem herniation* przepuklina pnia mózgu
- wklonowanie się
- wgłobienie *brain herniation* wgłobienie/wklonowanie mózgu

herpangina

- herpangina

herpes

- opryszczka

herpes encephalitis

- opryszczkowe zapalenie mózgu

herpes gladiatorum

- gladiatorum
- herpes gladiatorum

herpes labialis

- opryszczka wargowa
- opryszczka
- zimno
- opryszczka warg

herpes labialis

- opryszczka wargowa

herpes neonatorum

- opryszczka noworodków

herpes simplex I

- herpes simplex I

herpes simplex type 2 virus

- wirus opryszczki

herpes simplex virus

- HSV
- wirus opryszczki pospolitej
- wirus opryszczki
- wirus HSV

herpes simplex virus-1

- wirus opryszczki 1 HSV-1

herpes virus

- HSV
- wirus opryszczki pospolitej
- wirus opryszczki
- wirus HSV

herpes virus activator VP16

- aktywator VP16 wirusa opryszczki

herpes viruses

- herpeswirusy
- herpetowirusy

herpes zoster

- półpasiec

herpesviral genomes

- genom herpeswirusów

Herpesviridae

- herpeswirusy
- herpetowirusy

herpesvirus

- herpeswirus
- herpeswirusowy *a herpesvirus infection* zakażenie herpeswirusowe

herpesvirus latency

- latencja herpetowirusów

herpesvirus simiae

- małpi herpeswirus wirus B

herpesviruses

- herpeswirusy
- herpetowirusy

herpetic keratitis

- opryszczkowe zapalenie rogówki

herpetic whitlow

- zanokcica opryszczkowa
- zastrzał

herpetiform

- o charakterze opryszczkowym *herpetiform primary lesions* zmiany pierwotne o charakterze opryszczkowym

herpetologist

- herpetolog

Herring bodies

- ciała Herringa (*obecne w tylnym płacie przysadki*)

herring worm disease

- robaczycza śledziowa

Heschl's sulcus

- zakręt Heschla
- zakręt skroniowy przedni poprzeczny

Hesselbach's triangle

- trójkąt pachwinowy
- trójkąt Hesselbacha

Hessian fly

- mucha heska

hetacillin

- hetacylina

heterochromatin

- heterochromatyna
- heterochromatynowy

heterochromatin DNA

- obszar heterochromatynowy DNA

heterochromatinized

- poddany heterochromatyzacji *to become heterochromatinized* ulec heterochromatyzacji (*chromosom*)

heterochronic

- heterochroniczny (*zmiany*)

heterochrony

- heterochronia

heterocyclic

- heterocykliczny

heterocyst

- heterocysta

heterocytes

- heterocyty

heterodimeric

- w postaci heterodimeru *a heterodimeric CD8+ T molecule* cząsteczka CD8+ w postaci heterodimeru

heterodimers

- heterodimery

heteroduplex

- heterodupleks

heterogametic

- heterogametyczny *the heterogametic sex* płęć heterogametyczna

heterogametic sex

- płęć heterogametyczna

heterogeneity

- różnorodność *molecules with great heterogeneity* cząsteczki o dużej różnorodności
- niejednorodność *spatial/temporal heterogeneity* niejednorodność przestrzenna/czasowa
- heterogeniczność
- zróżnicowanie (*krajobrazu*) *environmental heterogeneity* zróżnicowanie środowiska

heterogeneous

- niejednolity
- heterogeny *a heterogeneous environment* środowisko heterogenne
- heterogeniczny
- zróżnicowany (*krajobraz*)

heterogeneous nuclear ribonucleoproteins

- heterogenne cząstki rybonukleoproteinowe
- hnRNP

heterogeneous nuclear RNA

- heterogeny jądrowy RNA
- hnRNA
- cząsteczki hnRNA

heterogeneously

- niejednorodnie *heterogeneously distributed endemic areas* endemiczne obszary rozmieszczone niejednorodnie

heterogenetic antibodies

- przeciwciała heterofilne

heterokaryon

- heterokarion

heterokaryon incompatibility

- niezgodność heterokarionów

heterokaryotic

- heterokariotyczny *the heterokaryotic condition* stan heterokariotyczny

heterokaryotype

- heterokariotyp

heterologous

- heterogeny *heterologous duplex DNA* heterogeny dupleks DNA

heterologous chain of infection

- heterologiczny łańcuch infekcji

heterologous desensitization

- desensytyzacja heterologiczna (*receptorów*)

heterologous interference

- interferencja heterologiczna

heteromeric

- heteromeryczny (*receptor*)

heterometric regulation

- regulacja heterometryczna (*dot. serca*)

heteromorphic

- heteromorficzny

heterophile antibody

- przeciwciało heterofilne

heterophile-negative mononucleosis syndrome

- zespół mononukleozy z ujemnymi przeciwciałami heterofilnymi

heterophilic binding

- wiązanie heterofilne

heteroplasmy

- heteroplazmia

Heteroptera

- Heteroptera
- pluskwiaki różnoskrzydłe
- pluskwiaki

heterosexual transmission

- heteroseksualne przenoszenie wirusa

heterosexually active woman

- aktywna płciowo heteroseksualna kobieta

heterosis

- heterozja

heterospecific

- obcego gatunku *fertilization by a heterospecific male's sperm* zapłodnienie przez plemniki przekazane przez samca obcego gatunku

heterospecific matings

- kojarzenia z obcym gatunkiem

heterosporous

- różnozarodnikowy *heterosporous ferns* paprocie różnozarodnikowe; *pine is heterosporous* sosna jest rośliną różnozarodnikową

heterospory

- różnozarodnikowość
- heterosporia

heterostracans, Heterostraci

- heterostraki

heterostylous

- heterostyliczny

heterothallic

- heterotalliczny (*grzyb*)

heterotopic

- heterotopowy (*różnice między gatunkami*)

heterotopic differences among species

- heterotopia

heterotopy

- heterotopia

heterotrimeric

- heterotrymeryczny

heterotrimeric G proteins

- heterotrymeryczne białka G

heterotroph

- heterotrof *fungi are carbon heterotrophs* grzyby są heterotrofami względem węgla

heterotrophic

- heterotroficzny *organisms that are heterotrophic* organizmy heterotroficzne/będące heterotrofami; *carbon heterotrophic plants* rośliny heterotroficzne względem węgla
- heterotrof
- cudzożywny (*komórki*)
- odżywiający się heterotroficznie

heterotrophic bacteria

- heterotrofy

heterotrophic nutrition

- odżywanie heterotroficzne

heterotrophically

- heterotroficznie *species that function heterotrophically* gatunki odżywiające się heterotroficznie

heterotrophs

- heterotrofy
- organizmy cudzożywne
- organizmy heterotroficzne
- konsumenci (*organizm, który korzysta z działań innego*)

heterotrophy

- heterotrofia

heterozygosity

- heterozygotyczność *a population with an average heterozygosity of 0.1%* populacja ze średnią heterozygotycznością na poziomie 0.1%; *a generation with high heterozygosity values* pokolenie o wysokim poziomie heterozygotyczności

heterozygosity deficit

- niedobór heterozygot

heterozygosity excess

- nadmiar heterozygot

heterozygosity fitness correlations

- korelacja między poziomem heterozygotyczności a poziomem dostosowania
- korelacja między heterozygotycznością a dostosowaniem

heterozygote

- heterozygota
- heterozygotyczny osobnik

heterozygote advantage

- przewaga heterozygot *single-locus heterozygote advantage* lepsze dostosowanie warunkowane heterozygotycznością w pojedynczym/jednym locus; *a locus with heterozygote advantage* locus charakteryzujący się wyższym dostosowaniem heterozygot
- superdominacja
- naddominacja *overdominance for fitness* naddominacja dotycząca dostosowania
- uprzywilejowanie heterozygot
- heterozja w pojedynczym locus

heterozygote disadvantage

- niższe dostosowanie heterozygot
- subdominacja
- gorsze dostosowanie heterozygot

heterozygotes

- heterozygoty
- osobniki heterozygotyczne
- heterozygotyczność

heterozygous

- heterozygota *to be heterozygous for a gene* być heterozygotą pod względem genu; *a female that is heterozygous at an X-linked locus* samica będąca heterozygotą pod względem jakiegoś allelu leżącego na chromosomie X; *an individual that is heterozygous for both loci* osobnik podwójnie heterozygotyczny;
- heterozygotyczny *heterozygous individuals* osobniki heterozygotyczne; *females heterozygous at X-linked loci* samice heterozygotyczne pod

względem alleli sprzężonych z chromosomem X; *individuals that are heterozygous at a particular locus* osobniki heterozygotyczne w danym locus; *some patients are heterozygous for this deficiency* część pacjentów jest heterozygotami względem tego niedoboru

- heterozygotyczny osobnik
- nosiciel *to be heterozygous for several harmful recessive alleles* być nosicielem kilku szkodliwych mutacji

heterozygous carriers

- heterozygoty będących nosicielami *heterozygous carriers of the sickle cell allele* heterozygoty będące nosicielami allelu sierpowatości krwinek

heterozygous condition

- heterozygota
- forma heterozygotyczna

heterozygous individual

- heterozygota
- osobnik heterozygotyczny

heterozygous state

- stan heterozygotyczny *in the heterozygous state* w stanie heterozygotycznym/u osobników heterozygotycznych

L

ligate

- podwiązać (*naczynie krwionośne*)
- zaklipsować
- połączyć się **to render the vectors unable to ligate into a circle** uniemożliwić połączenie się końców wektora i odtworzenie jego kolistej struktury
- ligować **DNA ligases ligate breaks in strand of dsDNA molecules** ligazy DNA naprawiają/ligują pęknięcia w niciach dwuniciowego DNA; **ligating DNA can be achieved by...** ligacja cząsteczek DNA jest możliwa dzięki...
- łączyć **ligases that ligate one blunt end to another** ligazy łączące „tępe” końce

ligated

- poddany ligacji **when the insert is ligated into the vector...** gdy insert ulegnie ligacji z wektorem...; **before the target DNA fragment is ligated with the λ DNA ends...** zanim fragmenty badanego DNA podda się ligacji z końcami DNA faga λ ...
- zligowany (DNA)
- połączony **linkers ligated to a blunt-ended duplex cDNA** linkery połączone z tępo zakończonym dwuniciowym cDNA; **ligated exons** egzony po połączeniu, połączone egzony
- związany **the DNA fragment can be ligated with vector DNA** fragment DNA może być związany z wektorem

ligation

- podwiązanie krwawiących naczyń
- ligacja **a DNA fragment which is ready for ligation into a new vector** fragment DNA gotowy do ligacji z nowym wektorem; **DNA fragments joined covalently by ligation** fragmenty DNA kowalencyjnie połączone w reakcji ligacji; **ligation to/with a vector** ligacja z wektorem; **adaptor ligation** ligacja adaptora
- ligacyjny **a ligation mixture** mieszanina ligacyjna
- łączenie (*fragmentów Okazaki*)

ligation products

- produkty ligacji

ligation reaction

- reakcja ligacji

light absorption

- absorpcja światła

light activation

- aktywacja światłem

light adaptation

- adaptacja oczu do światła

light capture

- wychwytywanie energii świetlnej
- pochłanianie światła **a structure specialized for light capture** struktura wyspecjalizowana w pochłanianiu światła

light chains

- łańcuchy lekkie (*miozyny*)

light coma

- płytka śpiączka

light compensation point

- punkt kompensacyjny świetlny (*dot. fotosyntezy*)

light detector

- detektor światła
- fotoreceptor

light DNA

- lekkie DNA

light energy

- energia świetlna
- energia światła słonecznego

light exposure

- naświetlanie

light gap

- prześwietlenie

light interception

- wykorzystanie światła

light micrograph

- mikrofotografia z mikroskopu świetlnego
- mikrofotografia LM
- zdjęcie z mikroskopu świetlnego
- mikrofotografia

light microscope

- mikroskop świetlny
- LM
- mikroskop optyczny

light microscopy

- mikroskopia świetlna **to measure sth by light microscopy** ocenić coś za pomocą mikroskopii świetlnej
- mikroskop optyczny **light microscopy shows...** pod mikroskopem optycznym widać...
- mikroskop świetlny **cells viewed by light microscopy** komórki widoczne w mikroskopie świetlnym

light penetration

- dostępność światła (*w zbiornikach wodnych*)
- zanikanie światła wraz z głębokością

light rays

- promienie świetlne
- promienie słoneczne

light reactions

- reakcje fazy świetlnej (*dot. fotosyntezy*)
- reakcje świetlne

light reception

- recepcja światła

light reflex

- odruch na światło (*żrenic*)

light scattering

- metoda mierzenia rozpraszania światła (*cytometria przepływowa*)
- metoda rozpraszania światła

light splitting of water

- rozkład wody

light stimulus

- bodziec świetlny *a particular light stimulus*
reakcja na określony zakres promieniowania

light touch

- delikatny dotyk

light zone

- strefa jasna (*mikrobiologia*)

light-absorbing

- absorbujący światło *light-absorbing molecules*
cząsteczki absorbujące światło

light-chain gene

- gen łańcucha lekkiego

light-dark cycle

- cykl światła i ciemności

light-dependent phase

- faza zależna od światła (*dot. reakcji wiązania węgla i fotosyntezy*)

light-dependent reaction

- reakcja zależna od światła

light-detecting organ

- narząd wykrywający światło

light-driven

- napędzany przez światło (*reakcje chemiczne*)

light-emitting

- świecący *light-emitting bacteria* *świecące bakterie*

light-focusing lens

- soczewka koncentrująca światło

light-grown

- rosnący na świetle *light-grown plants* *rośliny rosnące na świetle*

light-harvesting

- wychytujący światło

light-harvesting complex

- kompleks zbierający energię świetlną
- antena energetyczna
- układ antenowy LHC

lightheadedness

- zawroty głowy

light-independent reactions

- faza ciemna
- reakcje niezależne od światła (*przebiegające w stromie chloroplastów*)

light-induced damage

- uszkodzenia indukowane światłem

light-responsive

- zależny od światła *light-responsive signaling pathways* *szlaki sygnałowe zależne od światła*

light-responsive gene

- gen wrażliwy na światło

light-scatter analysis

- metoda mierzenia rozpraszania światła (*cytometria przepływowa*)
- metoda rozpraszania światła

light-sensitive

- światłoczuły
- wrażliwy na światło (*komórki*)

lightweight bones

- kości pneumatyczne (*ptaka*)

lignified

- zdrewniały *lignified vascular tissue* *zdrewniała tkanka naczyniowa (u roślin)*
- zlignifikowany

lignin

- lignina

lignite

- węgiel brunatny

like

- przypominający *nucleosome-like particles*
cząsteczki przypominające nukleosomy

lilac

- bez

lily family, Liliaceae

- liliowate
- Liliaceae

lim broth

- bulion LIM

limb

- kończyna *four-limbed ancestors* czworonodzy przodkowie; *limb bones* kości kończyn; *animals with four limbs* zwierzęta czworonożne; *an elongated body with no limbs* wydłużone beznogie ciało
- odnoga (struktury)
- ramię *the ascending limb of the loop of Henle* ramię wstępujące pętli Henlego
- konar (drzewa)

limb bone structure

- kostna budowa kończyn

limb muscles

- mięśnie kończyn

limb swelling

- obrzęk kończyny

limb veins

- naczynia żyłne biegnące w kończynach

limb-girdle muscular dystrophy

- dystrofia obręczowo-kończynowa

limbic

- dot. układu limbicznego *limbic stimulation* stymulacja układu limbicznego
- limbiczny

limbic circuit

- obwód limbiczny

limbic cortex

- kora układu limbicznego
- kora limbiczna

limbic lobe

- płat limbiczny

limbic system

- układ limbiczny
- układ rąbkowy

limbic-hypothalamic circuit

- krąg limbiczno-podwzgórzowy

limbless

- beznogi

limbus

- rąbek

limbus fossa ovalis

- rąbek dołu owalnego

limestone cave

- wapienna jaskinia

limestone cups

- wapienne płytki (*pokrywające ciało wąsonogów*)

limestone rock

- skała wapienna

limited food supply

- ograniczony dostęp do pokarmu

limiting pH

- pH graniczne

limiting resource

- czynnik ograniczający (*ekologia*)
- czynnik limitujący
- zasób ograniczający *a limiting resource for females* zasób/czynnik ograniczający sukces rozrodczy samic

limits on population growth

- granice wzrostu populacji
- czynniki ograniczające wzrost populacji

limnetic

- limnetyczny *limnetic zone* strefa limnetyczna
- zamieszkujący otwartą toń

limnetic zone

- strefa limnetyczna

limp

to become limp stracić turgor

limpets

- czareczki
- Patella

limpness

- bezwład (przy ataku drgawek)

Limuluspolyphemus

- skrzyptocz wielki
- Limulus polyphemus

lincomycin

- linkomycyna

lincosamide antibiotics

- antybiotyki linkozamidowe

lincosamides

- linkozamidy

lindane

- lindan
- γ-heksachlorocykloheksan

line

- linia *there were separate developments in the human line* w linii ludzkiej doszło do 2 odrębnych zdarzeń ewolucyjnych
- wyścielać *epithelium that lines various organs* nabłonek wyścielający różne narządy; *epithelial cells lining the duodenum* komórki nabłonka wyścielającego dwunastnicę
- tworzyć wyściółkę *to line the upper part of the nasal cavity* tworzyć wyściółkę górnej części jamy nosowej (o komórkach)
- tworzyć warstwę wyścielającą
- pokrywać *the sticky mucous lining of the respiratory tract* lepki śluz pokrywający drogi oddechowe

LINE elements

- elementy LINE (genetyka)

line of defense

- linia obrony

line of descent

- linia pochodzenia *species that share the same line of descent* gatunki, które mają wspólną linię pochodzenia

line of research

- kierunek badawczy
- rodzaj doświadczenia

line of sight

- oś wzroku

line of treatment

- linia terapii *anti-infective agents are the first line of treatment* w pierwszej linii terapii stosowane są leki przeciwbakteryjne

line up

- układać się liniowo (*nukleotydy wzdłuż nici DNA*)
- ustawiać się (*chromosomy w płaszczyźnie równikowej komórki*)
- układać się *to line up in parallel* układać się równolegle do siebie (*chromosomy*)

linea alba

- kresa biała

linea aspera

- kresa chropawa (*dot. kości udowej*)

linea terminalis

- kresa graniczna

lineage

- linia *a genetic lineage* linia genetyczna; *multicellular lineages of organisms* linie organizmów wielokomórkowych; *the human lineage* linia/linia ewolucyjna człowieka; *the mammal lineage* linia ewolucyjna ssaków; *the amphibian lineage* linia płazów; *hominoids that diverged from the lineage leading to Old World monkeys* hominidy, które oddzieliły się od linii prowadzącej do małp Starego Świata; *base pair changes in the lineage leading to the melanogaster species group* zmiany par zasad w linii prowadzącej do grupy gatunków melanogaster/w linii filetycznej grupy gatunków melanogaster; *monocyte-lineage cells* komórki linii monocytów; *cells of the erythroid lineage* komórki wywodzące się z linii erytroidalnej; *the monocyte-macrophage lineage* linia monocyt-makrofag; *lineages of genes* linie genów; *cells of the monocyte-macrophage lineage* komórki linii monocyt-makrofag
- linia rozwojowa *before the cells differentiate further as two distinct lineages...* zanim komórki ulegną dalszemu zróżnicowaniu w dwie linie rozwojowe
- linia genetyczna *mtDNA lineages* linie genetyczne mtDNA
- ścieżka ewolucyjna
- pień *the Old World monkey lineage* pień małp Starego Świata
- grupa *to split into two lineages early in the history of life* podzielić się na dwie grupy na wczesnym etapie ewolucji
- linia ewolucyjna *later-diverging lineages* późnie oddzielające się linie ewolucyjne; *the earliest-diverging lineages* najstarsze linie ewolucyjne; *an early-diverging lineage* wcześnie wyodrębniona linia ewolucyjna
- linia filetyczna

- rodowód **a plant of ancient lineage** roślina o prehistorycznym rodowodzie; **markers for retracing male lineages** markery do odtwarzania męskich rodowodów
- szczep
- losy **to trace the lineage of every cell** obserwować losy pojedynczych komórek
- los (komórki)
- szlak rozwojowy (komórki)

lineage sorting

- sortowanie linii (ewolucja)
- proces sortowania linii
- sortowanie linii genetycznych **if little lineage sorting occurs...** jeśli sortowanie linii jest niewielkie...; **incomplete lineage sorting** niekompletne sortowanie linii genetycznych

linear

- liniowy (układ cząsteczek) **a linear DNA molecule** liniowa cząsteczka DNA; **linear chromosomes** liniowe chromosomy
- liniowo ułożony **linear chains of nucleotides** liniowo ułożone nukleotydy
- toczący się liniowo **evolution is not always linear** ewolucja nie zawsze toczy się/przebiega liniowo
- przebiegający liniowo
- zachodzący jednokierunkowo (przepływ energii)
- występujący w postaci liniowej **linear viral DNA molecules** wirusowe cząsteczki DNA występujące w postaci liniowej
- linearny **linear teichoic acids** linearne kwasy tejchojowe
- mający postać liniową (strefy mieszańcowe)
- podłużny

linear acceleration

- czucie przyspieszenia liniowego

linear cell file

- liniowy ciąg komórek

linear DNA

- liniowy DNA

linear DNA genome

- liniowy genom DNA

linear DNA molecules

- liniowe cząsteczki DNA

linear electron flow

- liniowy transport elektronów
- fotosyntetyczny transport elektronów

linear epitope

- epitop linearny

- epitop liniowy
- epitop sekwencyjny

linear file

- liniowy ciąg komórek

linear growth of the skeleton

- liniowy wzrost rozmiarów szkieletu

linear movement

- ruch liniowy

linear order of genes

- liniowe uporządkowanie genów
- liniowy układ genów

linear peptides

- peptydy liniowe

linear polymer

- liniowy polimer

linear proteins

- białka linearne

linear relation

- liniowa zależność

linear sequence

- sekwencja liniowa **genes located next to each other in a linear sequence** geny położone obok siebie w sekwencji liniowej

linearized

- w postaci linearnej (*nić DNA*) **to enable the clones to be linearized within the vector region** umożliwić linearyzację DNA w obrębie sekwencji wektora

linearly

- liniowo

lined

- wyścielony **organs lined by different tissues** narządy wyścielone przez różne tkanki; **the endoderm-lined archenteron** wyścielone entodermą prąjelito

lined up

- ustawione w jednej linii

lined with

- wyłożony
- wyścielony **to be lined with a single cell layer** być wyłożonym/wyścielonym pojedynczą warstwą komórek; **a body cavity lined with mesoderm** jama ciała otoczona przez tkanki pochodzące z

mezodermy/jama ciała o wyściółce pochodzącej z mezodermy

LINES

- patrz: *long interspersed elements*

lines of communication

- drogi komunikacji (*międzykomórkowej*)

lines of evolution

- linie ewolucyjne

linezolid

- linezolid

lingual artery

- tętnica językowa

lingual frenum

- wędzidełko językowe
- wędzidełko języka

lingual gingivae

- dziąsła po stronie języka

lingual lipase

- lipaza ślinowa

lingual nerve

- nerw językowy

lingual thyroid

- tarczycza językowa
- wole językowe

lingual tonsil

- migdałek językowy

lingually

- dojęzykowo [*wyrzynać się (zqb)*]

linguistic capabilities

- zdolności językowe

lingula

- języczek żuchwy

lingula I

- języczek I (*dot. mózdku*)

lingula of left lung

- języczek płuca lewego

lingular lobe infiltrates

- nacieki w płacie języczkowym

lining

- nabłonek *the lining of the bronchi* nabłonek/wyściółka oskrzeli; *the intestinal lining* nabłonek jelita
- wyściółka *the stomach lining* wyściółka żołądka; *the mouth lining* wyściółka jamy ustnej
- śluzówka *the vaginal lining* śluzówka pochwy
- wyścielający *muscles lining the digestive tract* mięśnie wyścielające przewód pokarmowy

lining cells

- komórki wyścielające

link

- łączyć *atoms that are linked by covalent bonds* atomy połączone wiązaniami kowalencyjnymi; *nucleotide subunits link to form a single DNA strand* podjednostki nukleotydowe łączą się w nici DNA
- wiązać *to link sth to sth* wiązać coś z czymś; *the antibodies linking proteins into a complex* przeciwciała wiążące białka w kompleks
- sprzęgać *the receptors that link signaling molecules to signal transduction pathways* receptory sprzęgające cząsteczki sygnałowe ze szlakami transdukcji sygnału
- spajać *the molecular tether links sister chromatids of a duplicated chromosome to each other* molekularny łącznik spaja siostrzane chromatydy zreplikowanego chromosomu
- połączenie *information accessed via temporary links formed in the hippocampus* informacja dostępna poprzez tymczasowe połączenia utworzone w hipokampie; *neuroendocrine cells are an important link between the nervous and endocrine systems* komórki neuroendokrynne stanowią ważne połączenie między układem nerwowym a endokrynnym
- łącznik *the links in the hippocampus* łączniki w hipokampie
- powiązanie *links between experience and behavior* powiązania pomiędzy doświadczeniem a zachowaniem
- ogniwo (*łańcucha pokarmowego*)
- związek *the link between species richness and community stability* związek między bogactwem gatunkowym i stabilnością zespołu
- wiązanie *a pyrophosphate link* wiązanie pirofosforanowe

linkage

- wiązanie *linkage of the tRNA and amino acid* wiązanie tRNA i aminokwasu; *RNA subunits that are covalently joined by 5'—3' linkages* podjednostki RNA połączone kowalencyjnie wiązaniem 5'—3'; *starch linkages* wiązania skrobi; *a polymer with additional α(1→6) linkages* polimer z dodatkowymi wiązaniami α(1→6); *glycoside linkages* wiązania glikozydowe; *ester linkage* wiązanie estrowe; *peptide linkage* wiązanie peptydowe

- sprzężenie **linkage between genes/alleles**
sprzężenie pomiędzy genami/allelami; linkage among loci sprzężenia między loci
- sprzężenie genów **linkage in fruit flies**
sprzężenie genów u muszki owocowej
- połączenie **a carbon-to-hydrogen linkage**
połączenie węgla z wodorem

linkage disequilibrium

- nierównowaga sprzężeń **linkage disequilibrium among genes** *nierównowaga sprzężeń między genami*
- nierównowaga gametyczna (*genetyka*)

linkage disequilibrium mapping

- mapowanie nierównowagi sprzężeń

linkage equilibrium

- równowaga sprzężeń **the loci are in linkage equilibrium** *loci znajdują się w równowadze sprzężeń; the loci are in a state of linkage equilibrium* *loci są w stanie równowagi sprzężeń*

linkage map

- mapa sprzężeń (*dot. genów*)

linkage mapping

- mapowanie sprzężeń (*dot. sekwencjonowania genomu*)

linked

- sprzężony (*geny, allele*) **if the genes are linked...**
jeśli występuje sprzężenie genów...; physically linked genes fizycznie sprzężone geny; **closely linked loci** blisko sprzężone loci/silnie sprzężone geny; **protein-coupled receptors** receptory sprzężone z białkami G
- połączony (*monomery, polimery*) **chromatids linked by cohesins** *chromatydy połączone kohezynami; two single strands that are linked together* *dwie splecione ze sobą pojedyncze nici; polymers of amino acids linked together by peptide bonds* *polimery aminokwasów połączone ze sobą wiązaniami peptydowymi; lipid-linked proteins* *białka połączone z lipidami/związane z lipidami*
- związany **epidemiologically linked individuals** *osoby związane epidemiologicznie; G-protein-coupled receptors* *receptory związane z białkami G; tissue-bound effector mechanisms* *mechanizmy efektorowe związane z tkankami*

M

medial wall of the optic canal

- przyśrodkowa ściana kanału wzrokowego

medially

- przyśrodkowo *the fibers pass medially to innervate the neck* włókna biegną przyśrodkowo unerwiając szyję
- od przyśrodka
- do środka *to project medially into the eyeball* wchodzić do środka gałki ocznej (brzeg naczyńcówki)

median arcuate ligament

- więzadło łukowate pośrodkowe

median bodies

- ciała środkowe

median cubital vein

- żyła pośrodkowa łokcia

median eminence

- wyniosłość pośrodkowa (*podwzgórze*)

median fins

- płetwy nieparzyste

median labial frenulum

- wędzidełko wargi

median nerve

- nerw pośrodkowy (*kończyny górnej*)

median plane

- płaszczyzna pośrodkowa

median sacral artery

- tętnica krzyżowa pośrodkowa

median sacral veins

- żyły krzyżowe pośrodkowe

median sagittal plane

- płaszczyzna pośrodkowa

median thyrohyoid ligament

- więzadło tarczowo-gnykowe pośrodkowe

median umbilical ligament

- więzadło pępkowe pośrodkowe

median vertical line of the neck

- linia pionowa pośrodkowa szyi

mediastinal

- w śródpiersiu *mediastinal mass* masa zlokalizowana w śródpiersiu
- dot. śródpiersia *mediastinal injury* uraz śródpiersia
- śródpiersiowy *mediastinal branches* gałęzie śródpiersiowe

mediastinal part of the parietal pleura

- część śródpiersiowa opłucnej ściennej

mediastinal pleura

- opłucna śródpiersiowa (*część opłucnej ściennej*)

mediastinal vein

- żyły śródpiersiowe

mediastinitis

- zapalenie śródpiersia

mediastinum

- śródpiersie

mediastinum testis

- pasmo łącznotkankowe (*dot. jąder męskich*)

mediate

- pośredniczyć w *to mediate a process* pośredniczyć w procesie; *the placenta mediates exchange of nutrients* łożysko pośredniczy w wymianie składników odżywczych; *reflexes mediated by the spinal cord* odruchów, w których pośredniczy rdzeń kręgowy
- uczestniczyć w *hormones that mediate various fight-or-flight responses* hormony uczestniczące w transmisji różnych efektów fizjologicznych składających się na reakcję „walki lub ucieczki”; *cells that mediate inflammation* komórki uczestniczące w stanie zapalnym; *interactions mediated by CD4 and CD40* interakcje, w których uczestniczą antygeny CD4 i CD40; *a DTH reaction is mediated by CD8+ T cells* reakcja DTH zachodzi z udziałem komórek T CD8
- sterować *the cycles of ovulation mediated by sex hormones* cykle owulacyjne sterowane przez hormony płciowe
- łagodzić *signaling molecules that mediate inflammation* cząsteczki sygnałowe łagodzące reakcję zapalną
- być mediatorem *cytokines mediate immune responses* cytokiny są mediatorami odpowiedzi immunologicznej; *interleukins help mediate inflammation* interleukiny są mediatorami reakcji zapalnej

mediated

- z udziałem *an X-mediated process* proces z udziałem substancji X; *parasite-mediated mortality* śmiertelność w następstwie inwazji pasożytów; *a*

nitric oxide-mediated mechanism mechanizm oparty na udziale tlenu azotu; **osteoclast-mediated bone resorption** resorpcja kości przez osteoklasty
 - zależny od **ATP-mediated transport** transport zależny od ATP
 - za pośrednictwem
 - wymagający aktywności **an enzyme-mediated step** etap wymagający aktywności enzymów
 - wywołany przez **toxin-mediated infections** infekcje wywołane przez toksyny

mediator

- przekaźnik
 - mediator **some chemokines are mediators of the inflammatory response** niektóre chemokiny pełnią funkcję mediatorów odpowiedzi zapalnej
 - czynnik

mediator proteins

- białka mediatorowe

mediator release

- uwalnianie mediatorów

mediators of cellular interactions

- kanały, pompy lub cząsteczki pośredniczące w interakcjach pomiędzy komórkami

medical apparatus

- sprzęt medyczny

medical benefits

- korzyści medyczne

medical condition

- choroba
 - schorzenie

medical emergency

- stan nagły

medical examiner

- lekarz przeprowadzający sekcję

medical history

- wywiad **a diagnosis is often based on medical history** rozpoznanie opiera się często na wywiadzie
 - wywiad lekarski **medical history revealed a 2-week history of night sweats** wywiad lekarski wykazał pocenie nocne trwające 2 tygodnie

medical instruments

- narzędzia medyczne

medical issue

- problem medyczny

medical journal

- naukowe czasopismo medyczne

medical management

- terapia medyczna

medical microbiology

- mikrobiologia lekarska
 - mikrobiologia medyczna

medical mycology

- mykologia lekarska

medical officer

- lekarz

medical parasitology

- parazytologia medyczna

medical professional

- lekarz lekarz specjalista

medical records

- raporty medyczne **medical records show that...** raporty medyczne dowodzą, że...

medical researchers

- uczeni

medical science

- nauki medyczne

medical staff

- pracownicy medyczni

medical therapies

- metody terapeutyczne **aggressive medical therapies** agresywne metody terapeutyczne

medical treatment

- leczenie **medical treatment of the disease is highly problematical** leczenie tej choroby jest niezwykle problematyczne

medical treatments

- środki medyczne **to have medical treatments for the disease** dysponować środkami medycznymi przeciwko danej chorobie

medically

- jako leki **these substances have been used medically for treatment of Gram-positive bacteria infections** substancje te są stosowane jako leki w zwalczaniu infekcji bakteriami gram-dodatnimi
 - z medycznego punktu widzenia

medically important

- ważny dla medycyny
- terapeutyczny *medically important proteins* białka terapeutyczne
- mający (duże) znaczenie medyczne *the substance is not medically important* substancja ta nie ma znaczenia medycznego
- ważny z medycznego punktu widzenia
- ważny w medycynie
- o znaczeniu klinicznym *a medically important polyomavirus* poliomawirus o znaczeniu klinicznym

medically induced abortion

- sztucznie indukowana aborcja
- sztuczne poronienie

medically insignificant

- nieistotny z klinicznego punktu widzenia

medically relevant

- istotny klinicznie (*mikroorganizm*)
- mający istotne znaczenie kliniczne

medically significant

- istotny z medycznego punktu widzenia

medication

- leczenie *to respond to medication* reagować na leczenie
- lekarstwo
- lek *medication to suppress the immune system* leki immunosupresyjne

medications

- leczenie farmakologiczne *to require medications* wymagać leczenia farmakologicznego; *such disorders are typically treated with medications* zaburzenia takie leczy się głównie farmakologicznie
- leki
- terapia
- substancje lecznicze
- środki farmakologiczne
- lekarstwa

medicinal

- leczniczy (*roślina*)

medicinal compounds

- lecznicze substancje chemiczne

medicinal leeches

- pijawki lekarskie

medicinally

- to be used medicinally* być stosowanym w medycynie

medicines

- substancje lecznicze

Medina worm

- robak medyński
- *Dracunculus medinensis*
- robak gwinejski

mediodorsal

- przyśrodkowo-grzbietowy

mediofrontal cortex

- kora czołowo-przyśrodkowa

Mediterranean fever

- gorączka śródziemnomorska

medium (l. mn. media)

- pożywka kultury (*dot. kultur komórkowych*) *a minimal medium* pożywka minimalna
- podłoże hodowlane
- medium hodowlane
- medium
- podłoże *a maltose medium* podłoże z maltozy
- środowisko (*jako podłoże*)
- medium
- środowisko hodowlane
- podłoże do hodowli pożywka hodowlana
- isolated lymphocytes are incubated with antigen in culture medium* izolowane limfocyty inkubuje się z antygenem w pożywce hodowlanej
- nadsącz hodowlany *after the target cells are lysed, chromium is released into the culture medium* po zlizowaniu komórek docelowych chrom jest uwalniany do nadsąca hodowlanego
- podłoże wzrostowe
- podłoże wzrostowe
- roztwór *plant cells placed in a hypotonic medium* komórki roślinne umieszczone w roztworze hipotonicznym
- środowisko *organisms that live in a hypotonic medium* organizmy żyjące w środowisku hipotonicznym
- medium *to serve as a medium for exchange of nutrients and waste products between the blood and brain* służyć jako medium umożliwiające wymianę substancji odżywczych i produktów przemiany materii między krwią a mózgiem
- nośnik *a medium through which proteins can slowly move* nośnik, w którym białko może się powoli przemieszczać

medium arteries

- tętnice średnie

medium spiny neurons

- średnie neurony kolczyste (w jądrze ogoniastym)

medium veins

- średnie żyły

medium-chain

- średniołańcuchowy

medium-chain fatty acids

- średniołańcuchowe kwasy tłuszczowe

medium-pitched heart sound

- ton serca o umiarkowanej słyszalności

medium-sized

- średniej wielkości (*cząstki*)

medulla

- rdzeń (*nerki*)
- rdzeń przedłużony (*część mózgu*)

medulla cortex glia

- glej korowy medulla

medulla neuropil glia

- glej neuropilu medulla

medulla oblongata

- rdzeń przedłużony (*część pnia mózgu*)
- rdzeniomózgowie
- tyłomózgowie wtórne

medullary

- w części rdzennej *the medullary blood flow* przepływ krwi w części rdzennej (*mózgu*)
- dot. rdzenia przedłużonego *medullary neurons* neurony rdzenia
- w rdzeniu przedłużonym rdzeniowy *the medullary portion of the collecting ducts* część rdzeniowa kanalików zbiorczych
- dot. rdzenia *medullary interstitium* tkanka śródmiąższowa rdzenia nerki

medullary arteries

- gałęzie rdzeniowe

medullary chemoreceptors

- chemoreceptory rdzenia przedłużonego

medullary cords

- sznury rdzeniowe

medullary cystic kidney disease

- torbielowatość rdzenia nerek

medullary hypertonicity

- hipertoniczność rdzenia nerki

medullary pyramids

- piramidy rdzenia przedłużonego
- piramidy rdzeniowe

medullary sponge kidney

- nerka gąbczasta

medullary synchronizing zone

- strefa synchronizująca rdzenia przedłużonego (*dot. snu i mózgu*)

medusa form

- stadium meduzy

medusae

- meduzy

mefloquine

- meflochina

megabase pair (również 'Mb' lub 'Mbp')

- milion par zasad *a genome with 2910 Mb* genom składający się z 2910 milionów par zasad
- Mb (*budowa genomu*)
- milion zasad

megacardia

- megacardia

megacolon

- jelito olbrzymie
- okrężnica olbrzymia

megaesophagus

- przełyk olbrzymi

megafaunal extinction

- wymieranie wielkich zwierząt

megafossils

- makroszczałki

megakaryoblastic

- megakariocyтары (*linia komórkowa*)

megakaryocytes

- megakariocyty

megaloblastic anemia

- niedokrwistość megaloblastyczna

megaloblasts

- megaloblasty

megapascals

- megapaskale
- MPa

megaphyll (leaf)

- liść megafilny
- megafil
- makrofil

megapodes

- nogale

megasporangia

- makrosporangia
- megasporangia

megaspore

- makrospora
- megaspora

megaspore mother cells

- komórki macierzyste megaspor

megasporocyte

- makrosporocyt

megasporophylls

- makrosporofile
- megasporofile

meglumine antimonate

- antymonian megluminy

meibomian glands

- gruczoły Meiboma (*dot. oka*)

meiosis

- podział mejotyczny *cells that divide by mitosis* komórki, które dzielą się mejotycznie/w drodze mejozy; *cells produced by mitosis* komórki powstałe w wyniku mejozy/za pomocą mejozy
- mejoza *to undergo meiosis* przechodzić mejozę; *stages of meiosis* fazy mejozy; *segregation in meiosis* segregacja mejotyczna; *the cells undergo meiosis to form haploid spores* komórki takie dzielą się mejotycznie, tworząc haploidalne zarodniki/w komórkach takich zachodzi mejoza, dając haploidalne zarodniki

meiosis I

- podział mejotyczny I

meiosis II

- podział mejotyczny II
- drugi podział mejotyczny

meiosis of gametes

- mejoza w gametogenezie *the segregation of homologous chromosomes that occurs during meiosis of gametes* podział chromosomów

homologicznych następujący podczas mejozy w gametogenezie

meiotic

- zachodzący podczas mejozy *meiotic crossing over* zjawisko crossing-over zachodzące podczas mejozy
- mejotyczny *meiotic recombination* rekombinacja mejotyczna

meiotic cell

- komórka mejotyczna
- komórka przechodząca mejozę

meiotic division

- podział mejotyczny *to undergo meiotic division* ulegać podziałowi mejotycznemu
- mejoza

meiotic drive

- odchylenie mejotyczne *meiotic drive of the t alleles* odchylenie mejotyczne wywoływane przez allele t

meiotic event

- zjawisko mejozy

meiotic irregularities

- nieprawidłowy przebieg mejozy

meiotic nondisjunction

- nondysjunkcja w czasie mejozy
- nondysjunkcja mejotyczna

meiotic recombination

- rekombinacja mejotyczna

meiotic spindle

- wrzeciono mejotyczne

meiotic synapsis

- koniugacja chromosomów

Meissner corpuscles

- ciała Meissnera

Meissner's plexus

- splot nerwowy podśluzowy
- splot Meissnera

N

nonencapsulated

- nieotorbiony (*struktura, narząd*)
- bezosłonkowy (*wirus*)
- bezotoczkowy (*bakteria*)
- nie posiadający otoczki
- pozbawiony otoczki

nonencysted

- nieotorbiony

nonendemic

- nieendemiczny (*region*)

nonenhancing lesion

- nie powiększająca się zmiana

nonenveloped

- bezosłonkowy (*wirus*)
- bez otoczki (*wirus*)
- bezotoczkowy

nonenzymatic

- nieenzymatyczny

non-enzyme proteins

- białka nieenzymatyczne

nonequilibrium communit

- biocenoza nie zrównoważona

nonequilibrium conditions

- stan braku równowagi (*w biocenozie*)

nonequivalent

- nieodpowiadające sobie *nonequivalent sets of chromosomes* nieodpowiadające sobie zestawy chromosomów

nonerect penis

- prącia wiotkie

nonessential

- zbędny (*substancje w organizmie, odpady*)
- nieistotny (*część genomu*)

nonevolving

- nieewoluujący *nonevolving populations* populacje nieewoluujące

nonexercise activity thermogenesis

- termogeneza spoczynkowa
- NEAT

nonexpanded

- słabo rozwinięty (*liście*)

nonexpectorating

- nieodkrztuszający (*pacjent*)

nonfebrile

- przebiegający bezgorączkowo
- niegorączkujący

nonfenestrated

- bezokienkowy

nonfermentative

- niefermentujący (*pałeczki bakterii*)

nonfermenter

- niefermentujący (*bakterie*)

nonfermenting

- niefermentujący *lactose-nonfermenting bacteria* bakterie niefermentujące laktozę

nonfimbrial adhesin

- adhezyna nefimbrialna

nonflagellate

- pozbawiony wici
- nieruchliwy (*komórki plemnikowe*)
- bezwiciowy (*komórki plemnikowe*)

non-flagellated

- nieurzęsiony (*laseczka bakterii*)

nonfluent aphasia

- afazja ruchowa

nonflying

- nie latający *nonflying animals* zwierzęta nie latające

nonforest biomes

- biomy niebędące formacjami leśnymi

nonforested

- niezalesiony (*obszar*)

nonfunctional

- nie funkcjonujący *to be nonfunctional* nie funkcjonować (*DNA w komórkach*)
- niefunkcjonalny
- nieprawidłowy (*allel*)
- nieczynny (*narząd*)
- nie pełniący żadnej funkcji
- pozbawiony danej zdolności (*o mutancie*)

nonfunctional gene

- gen unieczynniony
- gen inaktywowany

nongene sequences

- sekwencje niekodujące

nongenetic

- niegenetyczny

nongenomic

- niegenomowy

nongenomic effects

- efekty pozagenomowe (*dot. działania steroidów*)

nonglycosylated

- nieglikozylowany

non-GM

- niemodyfikowany
- niemodyfikowany genetycznie *non-GM foods*
- pokarmy niemodyfikowane genetycznie*
- niepochodzący z GMO

nongonococcal

- nierzeżączkowy

nongonococcal urethritis

- nierzeżączkowe zapalenie cewki moczowej

nongranular

- nieziarnisty (*komórka*)

nongrowing

- nierosnący (*zwierzę*)

nongrowing cells

- komórki nienamnażające się

nonhealing

- niegojący się (*uszkodzenie skóry*)

nonhelical

- niehelikalny (*dot. wiązań między atomami*)
- nie tworzący struktury helikalnej (*odcinek peptydowy*)
- o niehelikalnej budowie (*łańcuch polipeptydowy*)

nonhemolytic

- niehemolityczny
- nie powodujący hemolizy
- niehemolizujący

nonherbivorous

- nieroślinożerny

nonheritable variation

- zmienność niedziedziczna

nonhistone

- niehistonowy

nonhomologous

- niehomologiczny (*chromosom*)

nonhomologous end joining

- naprawa pęknięć obu nici DNA

nonhormonal anomalies

- nieprawidłowości pozahormonalne

nonhospital

- pochodzący ze środowiska pozaszpitalnego (*patogeny*)

nonhost

- niebędący gospodarzem

nonhuman

- nie pochodzący od ludzi (*komórki*)
- zwierzęcy (*surowica*)
- obcy gatunkowo (*białka*)
- pochodzący z innych źródeł niż człowiek (*białka*)

nonhybrid

- niemieszańcowy (*osobnik*)
- niehybryda
- czysty (*genotyp*)

nonhybridized probe

- sonda, która nie uległa hybrydyzacji

nonhydrocarbon

- niewęglowodorowy

nonhydrolyzable

- niehydrolizowalny

nonidentical

- nieidentyczny (*komórki*)
- różny

non-identical twins

- bliźnięta dwujajowe
- bliźnięta bizygotyczne

nonimmune

- nieimmunizowany *nonimmune individuals*
- osobniki nieimmunizowane*

- niewykazujący odporności (*osoba*)
- nieodporny
- nieposiadający swoistych przeciwciał

nonimmune hemolysis

- hemoliza nieimmunologiczna

nonimmunogenic

- nieimmunogeny

non-inbred

- niezinbredowany
- outbredowy
- niewsobny *non-inbred animals of the same species* niewsobne zwierzęta tego samego gatunku

noninduced

- niezaindukowany
- nieindukowany

noninfected

- niezakażony (*komórki*)
- zdrowy
- niezainfekowany
- niezarażony

noninfection

- brak zakażenia

noninfested

- niezaatakowany *a plant noninfested by mites* roślina nieopanowana/niezatakowana przez roztocza
- nieopanowany

noninformational

- nieinformacyjny [*sekwencja (biologia molekul.)*]

noninformative

- nie niosący informacji (*DNA*)

noninherited form of the disease

- postać choroby nie mająca dziedzicznego podłoża

noninitiator tRNA

- nieinicjatorowy tRNA

noninjected

- niezainiektowany (*komórka jajowa*)

non-insulin-dependent diabetes

- cukrzyca niezależna od insuliny

nonintegrated

- niezintegrowany

nonintegrating

- nieulegający integracji (*wektor*)

non-interbreeding populations

- niekryżujące się ze sobą populacje

noninvading

- nieinwazyjny (*nici DNA*)

noninvasive

- nieinwazyjny (*metoda*)

nonionic

- niejonowy

nonionic diffusion

- dyfuzja niejonowa *to be absorbed by nonionic diffusion* ulegać wchłonięciu na drodze dyfuzji niejonowej

nonionic polar molecule

- cząsteczka niepolarna
- cząsteczka obojętna

non-ionized

- niezjonizowany (*postać*)

nonionizing

- niejonowy *a nonionizing solute* substancja rozpuszczona niejonowa
- niejonizujący (*promieniowanie*)

non-jointed

- nieczłonowane (*odnóża*)

nonkin

- osobniki niespokrewnione

nonkinetochore microtubules

- mikrotubule niekinetochorowe
- mikrotubule biegunowe

nonlabeled

- nieznakowany (*kwas nukleinowy*)

nonlethal

- nieletalny (*allel*)

nonlipid

- nietłuszczowy (*związki odżywcze*)
- nielipidowy (*wirus*)

non-lipid-containing virus

- wirus bezotoczkowy

nonliving

- nieżywy (*materiał badawczy*)

- nieożywiony (*przedmiot, materia*)
- abiotyczny **the living and nonliving world** świat biotyczny i abiotyczny
- martwy (*komórka*)

non-LTR retrotransposons

- retrotranspozony bez LTR

nonlymphatic

- nielimfatyczny (*tkanka, narząd*)

non-lymphohematopoietic

- nielimfohematopoetyczny (*nowotwór*)

nonlymphoid

- nielimfatyczny (*tkanka, narząd*)

nonlytic

- inny niż lityczny **to have many nonlytic functions** posiadać wiele innych niż lityczne funkcji
- nielityczny

nonmalarious

- niemalaryczny (*region*)

nonmammalian

- nienależący do ssaków **nonmammalian animals** zwierzęta nienależące do ssaków; **in nonmammalian vertebrates** u kręgowców z wyjątkiem ssaków; **in many nonmammalian vertebrates,...** u wielu kręgowców, z wyłączeniem ssaków,...
- niebędący ssakiem

nonmarine

- lądowy **land-bound species** gatunki lądowe

non-matched

- niedopasowany (*osobniki pod względem grupy krwi*)

non-membrane bound

- niezwiązany z błoną
- niezwiązany z błoną komórkową

nonmicrobial material

- materiał inny niż drobnoustroje (w szczepionce)

nonmimetic

- niemimetyczny

non-missing

- odnaleziony (*ogniwo ewolucji*)

nonmitotic

- niemitotyczny

non-model

- niemodelowy (*organizm*)

nonmolecular

- niemolekularny

nonmotile

- nieruchliwy **nonmotile sperm** nieruchliwe plemniki; **such cilia are nonmotile** rzęski takie nie są ruchliwe
- niezdolny do ruchu
- nieruchomy (*komórki plemnikowe*)
- pozbawiony ruchu
- nie wykazujący zdolności do ruchu (*bakterie*)

nonmuscle

- mięśniowy (*komórki*)
- niezwiązany z mięśniami

nonmuscular

- mięśniowy (*aktywność*)

nonmutant

- niezmutowany

nonmutualistic

- niemutualistyczny **to form a nonmutualistic relationship with...** tworzyć niemutualistyczny związek z...

nonmyelinated

- pozbawiony osłonki mielinowej (*włókna*)

non-native

- obcy (*gatunek na danym obszarze*)
- nierodzim

nonnecrotic

- bez objawów martwicy **a nonnecrotic hepatocellular dysfunction** zaburzenie czynności komórek wątroby bez objawów martwicy

nonneoplastic

- nienowotworowy

nonneural cells

- komórki nienerwowe

non-neutral alleles

- allele wykazujące cechy loci nieneutralnych
- allele nieneutralne

non-neutral loci

- nieneutralne loci

non-neutral markers

- markery, które nie są neutralne selekcyjnie

non-neutralizing antibodies

- przeciwciała nieneutralizujące
- brak neutralizujących przeciwciał

non-nucleated cells

- komórki nieposiadające jądra

nonnucleoside

- nienukleozydowy

non-nucleoside

- nienukleozydowy

nonobese

- nieotyły

nonoliguric

- bez oligurii (*niewydolność nerkowa*)

nononcogenic

- nie onkogenny (*wirus*)

nonoperculated

- bez wieczek (*jaja tasiemca*)

nonopposable

- nieprzeciwstawny (*paluch*)

non-ornamented

- bez ozdób
- nieozdobiony (*ciało ptaka*)

nonosmotic

- nieosmotyczny

nonovarian tissue

- tkanki inne niż tkanki załazni (*budowa roślin*)

nonoverlapping

- nienachodzące na siebie
- niezachodzące na siebie
- nienakładające się (*zasięgi występowania gatunków*)

nonoxynol-9

- nonoksynol-9

nonparalytic poliomyelitis

- poliomyelitis bez porażeń

nonparasitic

- nie Pasożytniczy *the organism is nonparasitic*
organizm ten nie jest pasożytniczy
- nieprowadzący pasożytniczego trybu życia

nonparental

- nierodzicielski *nonparental phenotype* *fenotyp nierodzicielski*

nonpathogenic

- niepatogeniczny (*szczep bakterii*)
- niechorobotwórczy
- niebędący patogenem
- niepatogenny

nonpeptide

- niepeptydowy

nonpeptide antigen

- peptyd niebędący peptydem

nonperfused

- nieukrwiony *nonperfused area of the brain*
obszar mózgu przez który krew nie przepływa

nonperiodic

- nieperiodyczny (*gatunki filarii*)

nonperitoneal area

- pole nagie wątroby

nonpermanent

- nietrwały (*uszkodzenie*)

nonpermissive

- niepermisyjny (*komórki gospodarza, zakażenie*)

nonpest

- nieszkodliwy (*gatunek owada*)

nonphagocytic

- niefagocytujący (*komórki*)

nonphloem cells

- komórki otaczające tyko

nonphotosynthetic

- nieuczestniczący w fotosyntezie
- nieprzeprowadzający fotosyntezy
- niefotosyntezujący
- niezdolny do fotosyntezy

nonphysiological conditions

- warunki нефизjologiczne

nonpiercing

- niegryzący (*muchy*)

nonpigmented

- bezbarwnikowy

nonpilus adhesins

- adhezyny afimbrialne

nonpilus structures

- struktury afimbrialne

nonplacental

- należący do łożyskowców
- bezłożyskowy (*ssak*)

nonpneumonic

nonpneumonic legionellosis *legioneloza bez objawów zapalenia płuc*

nonpoisonous

- niejadowity (*wąż*)

nonpolar

- niepolarny
- niedipolowy

nonpolar covalent bond

- wiązanie kowalencyjne niepolarne

nonpolar molecule

- cząsteczka niepolarna
- cząsteczka obojętna

nonpolymorphic

- niepolimorficzny (*gen*)

nonpolyposis

- niepolipowaty (*rak*)

nonpredators

- zwierzęta nie drapieżne

nonpregnant

- nieciążarny
- niebędący w ciąży
- przedciążowy (*rozmiar macicy*)

nonproductive

- nieproduktywny (*liść, wirus*)

nonproductive cough

- kaszel bez wydzieliny
- kaszel bez odkrztuszania
- suchy kaszel
- kaszel bez wykrztuszania

nonprofessional phagocytes

- nieprofesjonalne fagocyty

nonprogressive

- niepostępujący (*postać choroby*)

nonproliferating

- nieproliferujący

nonproliferative phase

- faza, w której komórki nie ulegają podziałom

nonpromiscuous species

- gatunki, które tworzą stałe pary
- gatunki formujące stałe pary

nonpropagated

- nierozprzestrzeniający się (*potencjał błonowy*)

nonprotein

- niebiałkowy

nonprotein components

- składniki niebiałkowe

nonprotein molecules

- cząsteczki niebiałkowe

nonproteinaceous material

- część niebiałkowa (*budowa niektórych białek*)

nonprotein-coding elements

- sekwencje niekodujące białek

nonpulsatile flow

- przepływ niepulsacyjny

non-Q-wave

- patologiczny załamek Q (*dot. serca*)

nonradioactive

- pozbawiony radioaktywności (*komórki*)
- nieradioaktywny

non-random

- nielosowy (*zmiany*)
- nieprzypadkowy (*zależność*)

nonrandom mating

- kojarzenia nielosowe

nonrandomly

- nielosowo

nonrandomness

- brak losowości

non-rapid eye movement

- sen bez szybkich ruchów gałek ocznych
- sen wolnofalowy
- NREM
- sen zsynchronizowany

nonreactivity

- brak reaktywności *B-cell non-reactivity* brak reaktywności komórek B
- brak wrażliwości (*na lek*)

nonreciprocal crossover

- niezrównoważony crossing over

nonreciprocal translocation

- translokacja nieodwzajemniona (*dot. chromosomów*)

nonrecombinant

- niezrekombinowany

non-recombining sequence

- sekwencja nie ulegająca rekombinacji

nonreduced

- niezredukowany

non-redundant microsatellites

- przydatne mikrosatelity

nonrefractile

- niezałamujący światła

nonregulatory

- nieregulatorowy *a nonregulatory piece of DNA* nieregulatorowa część DNA

nonrelated infection

- zakażenie innym, niespokrewnionym patogenem

nonrelative

- osobnik niespokrewniony

non-REM (sleep)

- sen bez szybkich ruchów gałek ocznych
- sen wolnofalowy
- NREM
- sen zsynchronizowany

non-repetitive sequences

- sekwencje niepowtarzające się

nonreplicating

- niereplikujący się (*wektor wirusowy*)
- nie ulegający replikacji

nonreproducing

- niepłodny (*samice transgeniczných lososi*)
- nonreproducing daughters* córki, które się nie rozmnożyły

nonreproductive

- niezwiązany z rozmnażaniem *nonreproductive organs* organy niezwiązane z rozmnażaniem;
- nonreproductive behavior* zachowanie niezwiązane z rozmnażaniem
- niesłużący do reprodukcji
- niebiorący udziału w rozrodzie
- nonreproductive individuals* osobniki niebiorące udziału w rozrodzie
- niereprodukcyjny (*komórki*)
- niezdolny do rozmnażania
- nie rozmnażające się (*komórki, cząstki*)

nonresistant

- pozbawiony oporności
- wrażliwy (*szczep bakterii*)

O

oral vestibule

- przedsionek jamy ustnej

oral-aboral axis

- oś oralno-aboralna

oral-anal

- ustno-analny

oral-facial-digital syndrom

- zespół ustno-twarzowo-palcowy

oral-genital contact

- kontakty oralno-genitalne

orally

- doustnie *replacing fluid and electrolyte losses*
orally doustne uzupełnianie strat wody i elektrolitów
- po spożyciu *the pathogens are ingested orally*
drobnoustroje dostają się do organizmu pacjenta po ich spożyciu

orally active

- aktywny po podaniu doustnym

orally administered

- podany doustnie

orbicularis oculi

- mięsień okrężny oka

orbicularis oculi muscle

- mięsień okrężny oka

orbicularis oris

- mięsień okrężny ust

orbicularis oris muscle

- mięsień okrężny ust

orbit

- krążyć *a view of electrons orbiting around the nucleus* widok na elektrony krążące wokół jądra

orbital

- orbital *the electrons that occupy a single orbital...* elektrony znajdujące się na pojedynczym orbitalu...; *electrons move in orbitals* elektrony poruszają się po orbitalach
- orbital atomowy
- oczodołowy
- dot. oczodołu

- w obrębie oczodołu *orbital surgery* zabiegi chirurgiczne w obrębie oczodołu

orbital apex

- szczyt oczodołu

orbital blow-out fracture

- złamanie rozprężające oczodołu
- złamanie typu blow out

orbital bones

- kości oczodołu

orbital cavity

- jama oczodołu

orbital contents

- zawartość oczodołu

orbital fat

- tłuszcz oczodołowy

orbital floor

- dolna ściana oczodołu

orbital hybridization

- hybrydyzacja orbitali

orbital margin

- brzeg oczodołu

orbital part of the frontal bone

- część oczodołowa kości czołowej

orbital plate of the ethmoid bone

- blaszka oczodołowa kości sitowej

orbital portion

- część oczodołowa (*mięśnia okrężnego oka*)

orbital process of the palatine bone

- wyrostek oczodołowy kości podniebiennej

orbital rim

- brzeg oczodołu

orbital section of the lid

- część oczodołów powieki

orbital septum

- przegroda oczodołowa

orbital surface of the maxilla

- powierzchnia oczodołowa szczęki

orbital surface of the zygomatic bone

- powierzchnia oczodołowa kości jarzmowej

orbital tubercle

- guzek oczodołowy

orbital wall

- ściana oczodołu

orbitalis (muscle)

- mięsień oczodołowy

orbitofrontal

- czołowo-oczodołowy

orbitofrontal cortex

- kora oczodołowa

orbitofrontal gyri of the frontal lobe

- czołowo-oczodołowe zakręty płata czołowego

orbits

- oczodoły

ORC

- patrz: *origin recognition complex*

Orchidaceae, orchid family

- storczykowate

- Orchidaceae

orchil

- orchilina

- orschia

orchitis

- zapalenie jąder

order

- ułożyć *to order nucleotides into a strand* ułożyć nukleotydy w nić (DNA)

- porządek *to be arranged in a linear order* być zorganizowanym/ułożonym w porządku liniowym

- rząd *the mammalian order* rząd ssaków; *the most species-rich order of birds* najbogatszy w gatunki rząd ptaków; *the order Artiodactyla* rząd parzystokopytnych

- uporządkowanie *the order within organisms* uporządkowanie w organizmach

- kolejność *the correct order of information flow in eukaryotic cells* właściwa kolejność przepływu informacji genetycznej u eukariontów

- orientacja (*rejonów ciała*)

- sposób ułożenia

order of nucleotide bases

- kolejności nukleotydów

order of the sequences

- orientacja sekwencji

ordered

- uporządkowany (*układ cząsteczek*)

- regularny (*rozmieszczenie*)

- ściśle zorganizowany (*proces*)

- ukierunkowany (*proces*)

- prawidłowy *ordered chromosome separation into the two daughter cells* prawidłowe rozdzielanie chromosomów do dwóch potomnych komórek

ordering

- przebieg *to ensure the correct ordering of the cellular processes* zapewnić prawidłowy przebieg procesów komórkowych

orderly

- niezakłócony (*przepływ informacji/energii*)

- uporządkowany (*stan*)

ordinary

- pospolity (*antygeny środowiska*)

Ordovician

- ordowik *the Ordovician period* okresu ordowiku

- w okresie ordowickim *the Ordovician seas* morza w okresie ordowickim/ordowiku

- dot. ordowiku

- ordowicki *Ordovician trilobites* ordowickie trylobity

Ordovician period

- ordowik

orexigenic

- oreksygeniczny

orexin

- oreksyna

- oreksynowy *orexin neurons* neurony oreksynowe

orexin-A

- oreksyna A

orexin-B

- oreksyna B

ORF

- patrz: *open reading frame*

orf

- ospa owcza

orf virus

- wirus ospy owczej

organ

- narząd *the sensory organ for hearing* narząd czuciowy słuchu; *the main organ of hearing and equilibrium* główny narząd słuchu i równowagi
- narząd wewnętrzny

organ blood flow

- przepływ krwi przez narządy

organ cultures

- hodowle narządowe

organ development

- formowanie (się) narządów *the differentiation and development of form* różnicowanie i formowanie się narządów

organ explants

- fragmenty organów

organ identity genes

- geny tożsamości organu

organ infections

- zakażenia narządów

organ manifestations

- objawy spowodowane zajęciem narządów

organ of Corti

- narząd spiralny Cortiego
- narząd Cortiego
- narząd spiralny

organ of exchange

- narząd pozwalający na wymianę *the placenta is the organ of exchange between the mother and developing embryo* łożysko jest narządem pozwalającym na wymianę substancji odżywczych między matką a rozwijającym się płodem
- narząd, dzięki któremu dochodzi do wymiany
- narząd wymiany
- narząd pośredniczący w wymianie substancji

organ of gas exchange

- narząd wymiany gazowej

organ of photosynthesis

- organ fotosyntetyzujący
- organ prowadzący fotosyntezę

organ system

- układ narządów
- narząd *organ systems* narządy (wewnętrzne)
- narząd wewnętrzny

- system

organ transplant recipients

- osoby po przeszczepach narządów

organ transplants

- przeszczepianie narządów
- narządy do transplantacji

organ tuberculosis

- gruźlica narządowa

organelle data

- dane z genomu organellowego
- dane z genomów organellowych

organelle DNA

- DNA organellowy

organelle genes

- geny w organellach

organelle genomes

- genomy organellowe

organelle isolation

- izolacja organelli

organelle membranes

- błony organelli

organelle movements

- ruchy organelli

organelles

- organelle

organelles in eukaryotic cells

- organelle komórek eukariotycznych

organelle-specific enzymes

- enzymy specyficzne dla danego rodzaju organelli

organelle-targeting function

- funkcja kierowania do organelli

organic

- organiczny

organic acid screen

- oznaczanie kwasów organicznych

organic acids

- kwasy organiczne

organic chemist

- specjalista od chemii organicznej

organic chemistry

- chemia organiczna

organic compounds

- związki organiczne

organic debris

- szczątki organiczne

organic disease

- zaburzenia organiczne

organic evolution

- ewolucja biologiczna
- ewolucja organiczna
- modyfikacje w toku ewolucji biologicznej

organic farmers

- rolnicy prowadzący gospodarstwa „ekologiczne”

organic fuels

- substraty energetyczne
- organiczne substraty energetyczne

organic litter

- odpadki organiczne

organic material

- materia organiczna
- materiał organiczny

organic material

- substancje organiczne (*w ślinie*)
- podłoże organiczne *a mycelium that grows over organic material* grzybnia rosnąca na podłożu organicznym

organic matter

- materia organiczna
- materiał organiczny

organic molecules

- cząsteczki organiczne

organic nutrients

- substancje organiczne
- organiczne związki pokarmowe

organic osmolytes

- organiczne osmolyty

organic pollutants from sewage

- ścieki organiczne

organic system

- narządy *the pathogen penetrates into the target organic system with dust* drobnoustrój dostaje się do narządów wraz z kurzem

organic wastes

- szczątki organiczne

organism

- organizm
- istota żywa
- drobnoustrój *spore-forming organisms* drobnoustroje przetrwalnikujące

organisms

- drobnoustroje
- patogeny *new strains of bacteria or other organisms* nowe szczepy bakterii czy innych patogenów
- formy życia
- organizmy żywe
- fauna *organisms in the Hawaiian islands* fauna Hawajów

organismal

- organismal adaptations* adaptacje na poziomie organizmów

organismal complexity

- złożoność organizmu
- złożoność budowy
- złożoność organizmów

organismal ecology

- ekologia organizmów

organismal fitness

- dostosowanie organizmu

organismal forms

- formy życiowe organizmów

organismal level

- at the organismal level* na poziomie organizmów/na poziomie organizmalnym/na szczeblu organizmów; *differences in reproduction that exist below the organismal level* różnice w reprodukcji występujące poniżej poziomu osobniczego

organismal respiration

- oddychanie na poziomie organizmu

organismic biology

- biologia organizmalna

organismic model

- model organizmalny (*jeden z poglądów na naturę zespółu*)

organismic respiration

- oddychanie zewnętrzne
- oddychanie ustrojowe

organization

- organizacja **nervous system organization** organizacja/budowa układu nerwowego
- budowa **the organization of the oral cavity** budowa jamy ustnej; **the organization of the peripheral nervous system** budowa obwodowego układu nerwowego
- tworzenie **the processes of tissue organization** procesy tworzenia tkanek
- struktura **nuclear organization** struktura jądrowa
- powstanie **the organization and function of the spindle** powstanie i działanie wrzeciona podziałowego
- ułożenie **the organization of eukaryotic DNA into chromosomes** ułożenie DNA w chromosomach
- zorganizowanie **the organization of related genes into groups** zorganizowanie genów odpowiadających za podobne procesy w grupy
- stopień zorganizowania

organizational domains of prokaryotic DNA

- organizacyjne domeny prokariotycznego DNA

organizational features

- cechy organizacji

organize

- uczestniczyć w organizacji **the glycoproteins that organize the matrix** glikoproteiny uczestniczące w organizacji macierzy
- wyznaczać **the protein gradients that organize the early pattern of development in the embryo** gradienty białek, które wyznaczają wczesny plan rozwoju zarodka
- gromadzić informacje (o systematykach)
- ułożyć **to organize the character states into the correct evolutionary order** ułożyć stany rozpatrywanych cech w porządku ewolucyjnym
- uporządkować (wiedzę)
- porządkować (informację sensoryczną)
- budować **the genes that organize the structure of the egg cell** geny odpowiedzialne za budowę komórki jajowej

organized

- uformowany **radially symmetrical bodies organized around a gastrovascular cavity** ciała o symetrii promienistej uformowane wokół jamy gastralnej
- zgrupowane **enzymes organized in sequences** enzymy zgrupowane w sekwencje

- ułożony **organized to optimize photosynthesis** tkanki ułożone w sposób umożliwiający optymalny przebieg fotosyntezy
- zbudowany **to be more highly organized** mieć bardziej skomplikowaną budowę (o organizmie)
- zorganizowany **cells are organized to form tissues** komórki są zorganizowane w tkanki; **plant cells are organized into tissues** komórki roślinne są uorganizowane w tkanki
- budujący **chromatin, which is organized into chromosomes** chromatyna budująca chromosomy
- utworzony **enzymes are organized into teams in metabolic pathways** enzymy tworzą zespoły działające w szlakach metabolicznych
- uporządkowany **filaments that are organized into myofibrils** filamenty uporządkowane w miofibryle

organizing responses

- organizacja odpowiedzi

organogenesis

- organogeneza

organomegaly

- organomegalia

organophosphate

- organofosforan
- organiczne fosforany

organophosphate pesticides

- pestycydy fosforoorganiczne

organosulfur compounds

- związki siarkoorganiczne

organotrophic

- organotroficzny **organotrophic bacteria** organotrofy

organotrophs

- organotrofy

organotropism

- organotropizm

organs for transferring sperm

- organy kopulacyjne

organs of balance

- narządy zmysłu równowagi

organs of the digestive system

- narządy trawienne
- układ trawienny (*u pasożyta*)

organ-specific

- specyficzny narządowo (*choroba*)

organum vasculosum of the lamina terminalis

- narząd naczyniowy blaszki krańcowej

orgasm

- orgazm *at the time of orgasm* w momencie osiągnięcia orgazmu
- odczucie orgazmu

orgasmic phase

- orgazm

ORI sites

- miejsca ORI

ORI-binding protein

- białko wiążące się do miejsca ORI

orient

- orientować się *animals that orient to Earth's magnetic field* zwierzęta orientujące się według pola magnetycznego Ziemi
- ukierunkować się *fishes that orient themselves in an upstream direction* ryby, które ukierunkowują się w górę rzeki
- zwrócić *plants that fail to orient their leaves to the sun* rośliny, którym nie udało się zwrócić liści w kierunku padania promieni świetlnych
- ukierunkować *to orient the root so it grows downward* ukierunkowować wzrost korzenia w dół

Oriental realm

- kraina orientalna
- kraina indomalajska

oriental sore

- leiszmanioza skórna

orientation

- orientacja (*orbitali elektronowych*) *in the reverse orientation* w odwróconej orientacji; *identical sequences with opposite orientation* identyczne sekwencje o przeciwnej orientacji
- położenie (*cząsteczki, chromosomu*)
- kierunek *the orientation of cell expansion* kierunek powiększania się komórki
- ułożenie (*grupy hydroksylowej przy atomie*)
- odpowiednie położenie
- położenie ciała
- kierunek skrętu (*helisy DNA*)

orientation behavior

- zachowania orientacyjne

orientation diagram

- schemat orientacyjny (*cząsteczek*)

orientation flight

- lot orientacyjny (*osy*)

orientation-specific promoter elements

- sekwencje promotorowe, których aktywność zależy od względnej orientacji

oriented

- zorientowany
- rozmieszczony
- ułożony *the precisely oriented chlorophyll molecules* precyzyjnie ułożone cząsteczki chlorofilu
- oparty na *Th2-oriented immune response* odpowiedź odpornościowa oparta na Th2
- biegnący *if the strands are oriented in opposite directions...* jeśli łańcuchy biegną w przeciwnych kierunkach...

oriented movement

- ruch ukierunkowany *an oriented movement toward a stimulus* ruch ukierunkowany do bodźca

orienting mechanism

- mechanizm orientacji (*u zwierząt*)

orienting reflex

- odruch orientacyjny

orienting response

- odruch orientacyjny

orifice

- otwór *natural orifices* naturalne otwory ciała; *nasal orifices* otwory nosowe

origin

- przyczep (*mięśnia*)
- dzieje *to the origin of a species* badać dzieje gatunku
- zaczątek *bones that are the origin of novel skeletal elements* kości będące początkiem nowych elementów szkieletu
- pochodzenie *chromosomes that are exclusively paternal/maternal in origin* chromosomy mające pochodzenie wyłącznie ojcowskie/matczyne; *diseases of viral origin* choroby pochodzenia wirusowego
- powstanie *the origin of life* powstanie życia; *the origin of mammals* powstanie ssaków
- linia *dendritic cells of lymphoid origin* komórki dentrytyczne linii limfoidalnej

origin of life

- proces powstawania życia
- powstanie życia biogeneza

origin of replication

- miejsce inicjacji replikacji
- miejsce inicjacji
- sygnał replikacji
- region początku (w plazmidzie)
- miejsce początku replikacji **the M13 origin of replication** miejsce początku replikacji faga M13

origin recognition complex

- kompleks rozpoznający miejsce inicjacji
- ORC
- kompleks rozpoznający początek replikacji

origin sequences

- sekwencje inicjacji replikacji

original

- wyjściowy (komórka, kolejność aminokwasów w białku)
- macierzysty (komórka)
- pierwotny (transkrypt)
- pierwszy (błąd)
- początkowy częstość alleli

original alleles

- allele obecne w wyjściowej populacji
- allele wyjściowe

original character value

- wyjściowa wartość cechy

original DNA sequence

- matrycowy DNA

original gene lineages

- linie obecne w populacji wyjściowej

original genome

- macierzysty genom

original native sample

- natywna próba wyjściowa

original root

- korzeń zarodkowy (u roślin - inaczej 'radicle')
- korzonek zarodkowy

original species

- gatunek wyjściowy

originate

- pochodzić **the idea originated early in the 20th century** pomysł ten pochodzi z początków XX wieku
- powstać **the species that originated in North America** gatunki, które powstały w Ameryce Północnej; **genetic variation originates by**

mutation zmienność genetyczna powstaje w drodze mutacji

- rozwinąć się **the thrombus originated in a coronary artery** zakrzep rozwinął się w tętnicy wieńcowej
- brać początek **these rhythms originate in the SCN** rytmy te biorą początek w jądrze nadskrzyżowaniowym
- wyewoluować **the chromosomes originated as a homologous pair of autosomes** chromosomy te wyewoluowały z jednej homologicznej pary autosomów
- pojawić się (nowości ewolucyjne, cechy synapomorficzne) **H. erectus probably originated in Africa about 1.7 mya** Homo erectus pojawił się w Afryce prawdopodobnie około 1,7 mln lat temu
- wywodzić się **where did humans originate?** skąd wywodzi się człowiek?

origins of replication

- miejsca początku replikacji

ornament

- ornament

ornamental

- roślina ozdobna
- roślina dekoracyjna

ornamental plants

- rośliny ozdobne

ornamentation

- ornamentacja ciała
- ozdoby (na ciele ptaka)

ornamented

- ozdobny (zwierzę)
- efektowny **the male in this species is usually more ornamented than the female** samiec tego gatunku jest zazwyczaj bardziej ozdobny/ozdobiony/efektowny od samicy
- ozdobiony

ornaments

- ornamentacja ciała

ornidazole

- ornidazol

ornithine

- ornityna (aminokwas)

ornithine carbamoyltransferase

- karbamoiłotransferaza ornityny

ornithischians, Ornithischia

- dinozaury ptasiomiedniczne

- Ornithischia
- ptasiomiednicowe

ornithischian

- dot. inozaurów ptasiomiednicowych *the ornithischian pelvis* miednica dinozaurów ptasiomiednicowych

ornithologist

- ornitolog

Ornithonhynchidae

- Ornithonhynchidae
- dziobakowate

ornithosis

- ornitoza

oro-antral communication

- połączenie ustno-zatokowe

orofacial area

- obręb jamy ustnej i twarzy

orofacial trauma

- uraz okolicy ustno-twarzowej
- uraz okolicy twarzowej oraz jamy ustnej

oropharyngeal

- gardłowy (*postać tularemii*)

oropharyngeal and esophageal candidiasis

- kandydoza jamy ustnej, gardła i przełyku

oropharyngeal bacteria

- bakterie bytujące w przedniej części gardła

oropharyngeal carriage

- nosicielstwo w przedniej części gardła

oropharyngeal flora

- flora gardła

oropharyngeal isthmus

- cieśń gardzieli

oropharyngeal muscles

- mięśnie ustno-gardłowe

oropharyngeal swab

- wymaz z jamy ustno-gardłowej

oropharyngeal wall

- ściana ustnej części gardła

oropharynx

- część ustna gardła *to clear the oropharynx* oczyścić jamę ustną i gardło
- jama ustna i gardło *the flora of the oropharynx* flora zasiedlająca jamę ustną i gardło
- część przednia gardła
- gardło *the posterior oropharynx* tylna część gardła
- jama nosowo-gardłowa

Oropouche virus

- wirus Oropouche

Oroya fever

- gorączka Oroya
- choroba Carriona

orphan

- sierocy (*wirus*)

orphan receptors

- receptory sieroce

orpine family

- Crassulaceae (*rodzina roślin*)
- gruboszowate
- rodzina gruboszowatych

orthoconic

- ortokonowy *orthoconic nautiloids* łodziki ortokonowe

orthodromic conduction

- przewodnictwo ortodromowe

orthodromic stimulation

- stymulacja ortodromowa (*dot. motoneuronów rdzenia kręgowego*)

orthogenesis

- ortogeneza
- jedna linia rozwojowa
- ewolucja ortogenetyczna

orthogenetic

- ortogenetyczny

orthograde degeneration

- degeneracja postępująca

ortholog

- ortolog (*genomika*)

orthologous

- ortologiczny (*geny*)

orthologous member

- ortolog (*genomika*)

orthology

- ortologia

orthomyxoviruses

- ortomyksowirusy

orthopedic surgeon

- chirurg ortopeda

orthopnea

- możliwość oddychania jedynie w pozycji siedzącej

orthopoxvirus

- ortopokswirus

orthopterans, Orthoptera

- prostoskrzydłe

- Orthoptera

- szarańczaki

orthopteroid insects

- owady prostoskrzydłe

orthopteroids

- owady prostoskrzydłe

orthoreoviruses

- ortoreowirusy

orthostasis

- zaburzenia krążenia wywołane pozycją pionową ciała

orthostatic albuminuria

- albuminuria ortostatyczna

orthostatic hypotension

- niedociśnienie ortostatyczne

ortosystemic anastomosis

- zespolenia pomiędzy krążeniem wrotnym i krążeniem układowym

- zespolenia między żyłą główną dolną i żyłą wrotną

- zespolenia portokawalne

os tincae

- ujście zewnętrzne (*kanalu szyjki macicy*)

os trigonum

- kosteczka guzka bocznego wyrostka tylnego (*dot. kości skokowej*)

P

Pontiac fever

- gorączka Pontiac

pontine

- dot. mostu *pontine damage* uszkodzenie mostu

pontine area

- rejon mostu

pontine arteries

- tętnice mostu

pontine nuclei

- jądra mostu

pontine tegmentum

- nakrywka mostu

pontocerebellar

- mostowo-mózdkowy

pontocerebellum

- neocerebellum
- mózdek nowy
- mózdek mózgowy

ponto-geniculo-occipital waves

- fale mostowo-kolankowo-potyliczne
- fale PGO
- fale pobudzenia neuronalnego

pool

- pula (*jonów*)
- zbiornik wodny
- obszar *a pool of cytoplasm* obszar cytoplazmy
- oczko wodne
- zbiornik *rock pools* skaliste zbiorniki; *pools of standing water* zbiorniki stojącej wody
- zasób *deoxythymidine pools* zasób deoksytymidyny
- zapas *the substrate pool for DNA production* zapas substratów dla syntezy DNA
- przestrzeń *a pool of fluid* przestrzeń wypełniona płynem
- zatoka *pools of maternal blood* zatoki, do których napływa krew matki
- gromadzić *the pooling of plasma from seropositive people* gromadzenie surowicy od seropozytywnych dawców
- pobrać *samples pooled from multiple water bodies* próby pobrane z wielu zbiorników wodnych
- połączyć (dane z kilku populacji)

pooled clotting factors

- czynniki krzepnięcia od wielu dawców krwi

pooled IgG

- mieszana surowica IgG od wielu dawców

pooled immunoglobulin

- mieszana surowica od wielu dawców

pooled plasma

- surowica pochodząca od wielu dawców

pooled samples

- grupa danych (*do oszacowania frekwencji alleli*)

poor

- ubogi *nitrogen-poor soil* gleba uboga w azot;
- oxygen-poor water* woda uboga w tlen
- opóźniony *poor mental development* opóźniony rozwój umysłowy
- słabo rozwinięty (*węch*)
- utrudniony (*widoczność, posługiwanie się węchem*)
- niski (*sukces reprodukcyjny*)
- niepomysłny (*rokowanie*)
- zły (*odpowiedź na antygen*)

poor agricultural practices

- prymitywne techniki rolnicze

poor appetite

- brak apetytu

poor balance

- zaburzenia równowagi

poor blood perfusion

- słaby przepływ krwi

poor cardiac output

- słaby wyrzut serca

poor feeding

- niechęć do ssania (*noworodka*)

poor growth

- wolne tempo wzrostu (*ciała*)

poor health

- zły stan zdrowia

poor hip development

- niedorozwój stawów biodrowych

poor hygiene

- niska higiena

poor hygienic conditions

- niska higiena

poor left ventricular function

- upośledzona praca lewej komory serca

poor memory

- trudności w zapamiętywaniu

poor muscle coordination

- osłabienie koordynacji mięśniowej

poor muscle development

- słabo rozwinięte mięśnie

poor nutrition

- niewłaściwe odżywianie

poor nutritional status

- stan złego odżywienia
- złe odżywianie

poor perfusion

- niedostateczna perfuzja obwodowa
- zaburzenia perfuzji

poor prognosis

- rokowanie niepomyślne *to have a poor prognosis* *rokować niepomyślnie (o chorobie)*

poor sanitation

- niewłaściwe warunki sanitarne
- złe warunki sanitarne

poor soil

- gleba uboga w niektóre składniki mineralne

poor soil management practices

- niewłaściwa gospodarka rolna

poor weight gain

- mały przybór masy ciała
- słaby przyrost masy ciała

poor wound healing

- trudno gojące się rany

poorly adapted

- słabo przystosowany (*osobnik*)

poorly controlled

- źle leczony (*choroba*)

poorly developed

- słabo rozwinięty
- słabo wykształcony

poorly responsive

- słabo reagujący na polecenia (*pacjent*)

poorly soluble

- źle rozpuszczalny *to be poorly soluble in water* *źle rozpuszczać się w wodzie*

Popeye sign

- objaw Popeye'a

popliteal

- podkolanowy *popliteal vessels* *naczynia podkolanowe*

popliteal artery

- tętnica podkolanowa

popliteal artery aneurysm

- tętniak tętnicy podkolanowej

popliteal artery pulse

- tętno tętnicy podkolanowej

popliteal cyst

- torbiel podkolanowa
- torbiel Bakera

popliteal fossa

- dół podkolanowy

popliteal nodes

- węzły chłonne podkolanowe

popliteal pulse

- tętno na tętnicy podkolanowej

popliteal vein

- żyła podkolanowa

popliteus (muscle)

- mięsień podkolanowy

popliteus tendon

- ścięgno mięśnia podkolanowego

popping sen-sation

- trzeszczenie odłamów kostnych
- trzeszczenie
- crepitatio

populace

- populacja *prevention of infectious diseases in the populace* *zapobieganie chorób zakaźnych w populacji*
- ludność

popular

- często stosowany
- cieszący się powodzeniem

- rozpowszechniony

populate

- zasiedlać **an island populated by various tribes** wyspa zasiedlona przez różne plemiona
- zamieszkiwać **forests that populated by a variety of species** lasy zamieszkiwane przez różnorodne gatunki

population

- populacja (gatunkowa) **a wolf population** populacja wilków; **a population of 100 individuals** populacja licząca 100 osobników; **lymphocyte populations** populacje limfocytów; **small populations** populacje o małej liczebności; **differences between populations at several gene loci** międzypopulacyjne różnice w kilku loci
- cząsteczki **enzyme population** cząsteczki enzymu
- osoby **in the european population**, **approximately 2 million people are afflicted with this disease** w Europie cierpi na tą chorobę około 2 milionów osób
- liczebność populacji **human activities that lead to declines in animal populations** działalność człowieka prowadząca do spadku liczebności populacji zwierząt; **the population eventually rebounded** liczebność populacji w końcu wzrosła
- grupa **phage populations** grupy fagów; **high-risk populations** grupy wysokiego ryzyka
- zbiór **a population of DNA fragments** zbiór fragmentów DNA
- społeczność **Amish populations** społeczności amiszów
- zagęszczenie **when the lemming population is low** gdy zagęszczenie lemingów jest niewielkie

population allele frequencies

- częstość występowania alleli w populacji
- frekwencje alleli w populacji

population allele frequency data

- dane dotyczące frekwencji alleli w populacjach

population bottleneck

- efekt wąskiego gardła **post-bottleneck growth rate** tempo zwiększania się liczebności populacji po efekcie wąskiego gardła
- wąskie gardło **to go through a bottleneck** przechodzić przez „wąskie gardło” (populacja); **populations that have experienced bottlenecks** populacje, które przeszły przez wąskie gardła; **to pass populations of a species through several bottlenecks** spowodować przejście populacji danego gatunku przez serię wąskich gardel/wywołać w populacjach powtarzające się stany niskiej liczebności (w ramach eksperymentu)
- wąskie gardło populacyjne
- stan małej liczebności

- efekt "szyjki butelki" **to go through a bottleneck** ulec procesowi "szyjki butelki" (populacja)
- proces spadku liczebności populacji
- spadek liczebności **a population that has undergone a bottleneck** populacja, która doświadczyła spadku liczebności

population cage

- klatka populacyjna

population conservation

- ochrona populacji

population control

- kontrola populacji **dog population control** kontrola populacji psów

population count

- obliczanie wielkości populacji

population crash

- załamanie (się) populacji

population cycle

- cykl populacyjny **to conduct experiments over two wolf cycles** prowadzić eksperymenty przez dwa cykle (populacyjne) wilków; **populations that continue to cycle** populacje kontynuujące cykl

population data

- dane dotyczące populacji

population density

- zagęszczenie populacji **areas with high population densities** obszary o wysokim zagęszczeniu populacji
- gęstość zaludnienia

population differentiation

- zróżnicowanie populacji (ekologia)

population dispersion

- dyspersja
- rozmieszczenie przestrzenne

population dynamics

- dynamika populacji **lemming population dynamics** dynamika populacji lemingów
- dynamika rozwoju pojedynczych populacji

population ecologist

- ekolog populacyjny

population ecology

- ekologia populacyjna
- ekologia populacji

population expansion

- wzrost populacji (*populacji bakteryjnej*)

population expert

- demograf
- ekspert ds. populacji

population fluctuations

- fluktuacje populacji

population forecasts

- prognozy demograficzne

population fragmentation

- fragmentacja populacji

population genetic events

- procesy genetyczne w populacjach

population genetic methods

- metody genetyki populacyjnej

population genetic studies

- badania z dziedziny genetyki populacyjnej

population geneticist

- genetyk populacyjny
- badacz zajmujący się genetyką populacyjną

population genetics

- genetyka populacyjna *animal population genetics* genetyczne badania populacji zwierząt

population genetics data

- dane z zakresu genetyki populacji

population groups

- grupy ludności

population growth

- wzrost populacji

population growth momentum

- potencjał wzrostu populacji

population growth rate

- przyrost populacji

population movements

- migracje

population projections

- prognozy demograficzne

population regulation

- regulacja populacji *population regulation by*

negative feedback regulacja populacji przez sprzężenie zwrotne

- mechanizm regulacji populacji *a study of population regulation* badania nad mechanizmem regulacji populacji

population sex ratio

- populacyjna proporcja płci
- proporcja płci w populacji

population size

- wielkość populacji
- liczebność populacji

population structure

- struktura populacji

population studies

- badania nad populacjami

population subdivision

- podział populacji na odrębne podjednostki

population that is at genetic equilibrium

- populacja w równowadze

population viability analysis

- analiza żywotności populacji

populational

- populacyjny (*proces*)

populational change

- teoria zmian populacyjnych (*teoria Darwina*)

population-genetic principles

- zasady genetyki populacji

population-level factors

- czynniki populacyjne

population-regulating factor

- czynnik regulujący wielkość populacji

population's gene pool

- pula genowa populacji

population's overall fitness

- ogólne dostosowanie populacji

population-specific haplotypes

- haplotypy związane z określonymi populacjami

Por proteins

- białka Por

pore

- por (*dot. np. transportu białkowego*)

pore complex

- kompleks porowy (*dot. budowy komórki*)

pore space

- porowatość **pore space in the soil** porowatość gleby

pore spaces

- przestwory (*glebowe*)
- przestwory glebowe

pore-forming factors

- czynniki inicjujące formowanie się porów w błonie

pore-forming peptides

- peptydy tworzące pory w membranie
- peptydy tworzące pory w błonach komórkowych

pore-forming protein

- białko tworzące pory

pores

- pory (*na powierzchni spodniej roślin*)
- otworki
- ostia (*parzyste otwory serca stawonogów*)
- koneksyny (*łącznie komórki w złączu szczelinowym*)
- kanały

poriferans, Porifera

- Porifera
- gąbki

porin proteins

- białka porynowe

porins

- poryny

pork tapeworm

- tasiemiec uzbrojony

porocytes

- porocyty

porous

- porowaty (*naczynie krwionośne*)

porphyria

- porfiria

porphyrin ring

- pierścień porfiryrowy

porta hepatis

- wrota wątroby

portacaval anastomoses

- zespolenia żył głównych z układem żyły wrotnej wątroby

portacaval shunt

- zespolenie między krążeniem wrotnym i krążeniem układowym
- zespolenie wrotno-systemowe
- zespolenie wrotno-układowe

portal blood vessels

- naczynia wrotne

portal changes

- zmiany wrotne (*dot. wątroby*)

portal circulation

- krążenie wrotne

portal cirrhosis

- wrotna marskość wątroby

portal fibrosis

- włóknienie wnęki

portal flow

- przepływ krwi przez żyłę wrotną

portal hypertension

- nadciśnienie wrotne

portal hypophysial blood

- krew naczyń wrotnych przysadki

portal hypophysial vessels

- naczynia wrotne przysadki

portal inflow

- dopływ krwi do żyły wrotnej

portal of entry

- wrota zakażenia **ulcerous lesions develop at the portal of entry** w miejscu wnikięcia zarazka/w okolicy wrót zakażenia/we wrotach zakażenia pojawiają się wrzodziejące zmiany
- miejsce wnikięcia do organizmu
- miejsce wnikięcia (*patogenu*)

portal pathways

- drogi wrotne

portal pressure

- ciśnienie krwi w układzie żyły wrotnej
- ciśnienie w żyłę wrotnej

portal reaction

- reakcja wrotna

portal system

- układ wrotny

portal vein

- żyła wrotna wątroby
- żyła wrotna
- żyła wrotna wątrobowa

portal venous blood flow

- przepływ krwi przez żyłę wrotną

portal venous pressure

- ciśnienie krwi w układzie żyły wrotnej
- ciśnienie w żyłę wrotnej

portal venous system

- układ żyły wrotnej wątroby
- układ wrotny wątroby

portal venule

- żyłka wrotna

portal vessels

- naczynia wrotne

portals

- wrota *pathogens invade the host through various portals* patogeny wnikają do ustroju gospodarza poprzez różne wrota

portion

- część *the medial compartment of the knee joint* część przyśrodkowa stawu kolanowego; *the exocrine portion of the pancreas* egzokrynną część trzustki; *the regulatory portion of a gene* część regulatorowa genu
- przedział *the posterior compartment of the thigh* przedział tylni uda
- część (zakresu promieniowania)
- fragment (*białka, chromosomu, cząsteczki DNA/RNA, genu*)
- część *the diploid portion of the life cycle* diploidalna część cyklu życiowego
- odcinek (*jelita grubego*)

portioned out

- rozdzielany
- segregowany *cytoplasmic developmental determinants that are portioned out to each new cell during cleavage* cytoplazmatyczne

determinanty rozwojowe rozdzielane/segregowane do komórek podczas bruzdkowania

portobello mushroom

- pieczarka dwuzarodnikowa

portosystemic anastomosis

- zespolenia między krążeniem wrotnym i krążeniem układowym
- zespolenia wrotno-systemowe
- zespolenia wrotno-układowe

portosystemic shunt

- zespolenie między krążeniem wrotnym i krążeniem układowym
- zespolenie wrotno-systemowe zespolenie wrotno-układowe

Portuguese man-of-war

- żeglarz portugalski
- bąbelnica bąbelcowa
- żywłoga aretuza

position

- lokalizacja (*wiązań*)
- miejsce *the positions along the axon* miejsca wzdłuż aksonu; *a position on a chromosome* miejsce na chromosomie; *if the retrovirus genome is integrated in the cell genome at a random position...* jeśli genom retrowirusa ulegnie integracji z genomem komórki w przypadkowym miejscu...
- położenie *some animals track their position relative to the sun* niektóre zwierzęta śledzą swoje położenie względem Słońca
- pozycja *a hydroxyl group at the 2' position* grupa hydroksylowa w pozycji 2'; *deoxyribose has a hydrogen at the 2' position* deoksyryboza ma atom wodoru w pozycji 2'; *a stop codon in the mRNA at position 6666* kodon stop w mRNA w pozycji 6666; *modified nucleosides in the 5'-anticodon position* zmodyfikowane nukleozydy w pozycji 5' antykodonu; *amino acids in/at the third position* aminokwasy występujące w pozycji trzeciej
- ustawienie *positioning of the amino acids during translation* ustawienie aminokwasów w czasie translacji
- usytuowanie *the position of the eyes in the front of the head* usytuowanie oczu na przodzie ciała
- pozycja aminokwasowa
- umiejscowienie
- topografia *the position of the testicles* topografia jąder
- projekcja *to take an image with the patient in an anteroposterior position* wykonać zdjęcie pacjenta w projekcji przednio-tylnej
- nadawać pozycje (aminokwasom - przez rybosom)
- ustawiać (przedmiot)

- ustawić **to position the ribosome for initiation of protein synthesis** ustawić rybosom w miejscu inicjacji syntezy białka

position effects

- efekty pozycji (zmiana kolejności genów)

position of the centromere

- pozycja centromeru

positional cloning

- klonowanie pozycyjne

positional information

- informacja pozycyjna
- informacja przestrzenna

positioned

- zorientowany **properly positioned chromosomes** chromosomy zorientowane w prawidłowy sposób
- ustawiony **to be positioned vertically** być ustawionym pionowo; **when the mRNA codon becomes positioned in the unoccupied A site...** gdy kodon mRNA ustawia się w wolnym miejscu A...

positive

- dodatni (ładunek elektryczny atomu/cząsteczki)
positive feedback dodatnie sprzężenie zwrotne;
CMV-positive transplant recipients CMV dodatni biorcy przeszczepów; **the stool examination was positive for occult blood** badanie stolca było na krew ukrytą było dodatnie; **HIV-positive individuals** osoby HIV dodatnie; **cerebrospinal fluid-positive cases** przypadki z dodatnim wynikiem badania płynu mózgowo-rdzeniowego; **the vaginal smear was positive for C. trachomatis** w rozmazie materiału z pochwy stwierdzono *C. trachomatis*
- dodatnio naładowany (boczne łańcuchy lizyny)
- wypadający dodatnio **if serum antibody tests are positive...** jeśli odczyny wykrywające przeciwciała w surowicy wypadają dodatnio...
- dający wynik dodatni **if serological syphilis tests are positive...** jeśli testy serologiczne w kierunku kiły dają wynik dodatni/wyniki dodatnie
- zakażony **HIV-positive mothers** matki zakażone wirusem HIV/matki HIV dodatnie

R

reservoir

- zbiornik retencyjny
- rezerwuar *to represent a reservoir for the spread of the bacteria* stanowić rezerwuar dla rozprzestrzeniania się bakterii

reservoir animals

- zwierzęta rezerwurowe

reservoir host

- rezerwuar (*epidemiologia*)
- żywiciel stanowiący rezerwuar
- żywiciel rezerwurowy
- gospodarz *animals that are the usual reservoir hosts for the flaviviruses* zwierzęta będące zwykłe gospodarzami dla flawiwirusów
- gospodarz rezerwurowy

reservoir of variation

- rezerwuar zmienności *a population as a reservoir of variation* populacja jako rezerwuar zmienności

reset

- przywrócić na nowo (*aparat słuchu do danego stanu*)
- przygotowywać *to reset the muscle for the next cycle of contraction* przygotować mięsień do następnego cyklu skurczu (o komórkach)
- powracać do pozycji startowej
- nastawić (zegar biologiczny)
- uruchomić (*odpowiednią liczbę bramek kanałów Na⁺*)
- ponownie uruchomić (*odpowiednią liczbę bramek kanałów Na⁺*)
- powodować „reset” (*połączeń synaptycznych*)
- przestawić (termostat organizmu)

reshaping

- przekształcenia *the reshaping of the nervous system* przekształcenia układu nerwowego
- zmiany *the reshaping of the terrestrial environment* zmiany środowiska lądowego

reshuffling of alleles

- przetasowanie alleli

reside

- bytować (wirus, bakteria)
- znajdować się *allele w chromosomes*
- rezydować *to reside in lymph organs* rezydować w obwodowych narządach limfatycznych (o limfocytach)
- zalegać (woda)

- pojawić się *to reside in protein-coding regions* pojawić się w regionach kodujących białka (o substytucjach)

residence

- osiedlenie *to establish permanent residence* osiedlić się na stałe (w jakiejś części ciała - o patogenie)

resident

- żyjący *the stream and the resident organisms* strumień i żyjące w nim organizmy
- gniazdujący *resident birds* gniazdujące/osiadłe ptaki
- osiadły
- mieszkaniec *85% of U.S. residents* 85% mieszkańców/obywateli USA
- rezydent (o drobnoustroju)

resident female

- samica-rezydentka (*ekologia behawioralna*)

residual

- pozostały *the residual follicular tissue* pozostałe komórki pęcherzyka
- reszkowa ilość *residual antigen* reszkowa ilość antygenu
- pozostałość *a residual of a former plastid* pozostałość dawnego plastydu
- reszkowa obecność *residual proteins* reszkowa obecność białka

residual activity

- przedłużona aktywność (*środku chemicznego*)
- przedłużone działanie *to have residual activity* charakteryzować się przedłużonym działaniem

residual cleft

- szczątkowa szczelina [przy kieszonce Rathkego (*dot. przysadki*)]

residual volume

- objętość zalegająca (*dot. wydechu płuc*)

residue

- reszta *amino acid residues* reszty aminokwasowe; *215 amino acid residues* fragmenty 215 reszt aminokwasowych; *when the protein becomes phosphorylated at a specific tyrosine residue...* gdy białko to ulegnie fosforylacji na określonej specyficznej reszcie tyrozyny...;
- methionine residues* reszty metioninowe
- fragmenty
- nukleotyd *a variable arm may have between three and 21 residues* ramię zmienne może mieć długość od 3 do 21 nukleotydów; *a seven-residue loop* siedmionukleotydowa pętla

- reszta nukleotydowa **base pairing between residues** parowanie się zasad między resztami nukleotydowymi
- pozycja **glutamic acid at residue 4 on the β -chain** kwas glutaminowy w pozycji 4 globiny β

resilience

- sprężystość **the resilience of the cytoskeleton** sprężystość cytoszkieletu
- elastyczność **the resilience of the lungs** elastyczność płuc

resilient

- odporny na degradację (ekosystem)

resin

- żywica **resin oozing down the trunk** żywica wypływająca z drzewa w dół pnia
- żel **the selective binding of DNA to a resin** selektywne wiązanie DNA do żeli

resin ducts

- przewody żywiczne

resiquimod

- resikwimod

resist

- przeciwdziałać **to resist forming free ends** przeciwdziałać tworzeniu się wolnych końców (blon)
- chronić przed **to resist apoptosis** chronić przed apoptozą
- być opornym na **viroids resist heat and ultraviolet radiation** wiroidy są oporne na wysoką temperaturę oraz promieniowanie ultrafioletowe;
- bacteria that are able to resist phagocytosis** bakterie oporne na fagocytozę
- utrudniać **surface tension resists stretching** napięcie powierzchniowe utrudnia rozciąganie
- przetrwać **to resist dangerous weather conditions** przetrwać trudne warunki klimatyczne
- znosić (trudne warunki klimatyczne)
- zabezpieczać **to resist 3'-exonuclease action** zabezpieczać koniec 3' przed działaniem 3'-egzonukleaz (o białkach)

resistance

- odporność **poor resistance to stimuli** mała odporność na bodźce; **the resistance of the plant to various toxins** odporność ten roślinny na różne substancje toksyczne; **a resistance gene** gen odporności; **to develop resistance to antibiotics** nabyć odporność na antybiotyki (o szczepie patogenu); **bacteria with resistance to cephalosporins** bakterie oporne na cefalosporyny
- odporność **insulin resistance** odporność na insulinę; **antibiotic resistance** odporność na antybiotyki; **antibiotic resistance/resistance to antibiotics** odporność na antybiotyki

- opór **to reduce resistance to blood flow** zmniejszyć opór przepływu krwi
- niewrażliwość **insecticide resistance** niewrażliwość na insektycydy

resistance allele

- allel niewrażliwy
- allel odporności

resistance characteristics

- profil odporności **the resistance characteristics of the hospital flora** profil odporności flory szpitalnej

resistance determinants

- determinanty odporności
- geny odporności **the mechanisms of horizontal transfer of resistance determinants** mechanizmy horyzontalnego przekazywania genów odporności

resistance epidemiology

- epidemiologia odporności

resistance frequent

- częsta odporność

resistance genes

- geny odporności

resistance genes for the antibiotics

- geny odporności na antybiotyki
- geny warunkujące odporność na antybiotyki

resistance integrons

- integrony odporności

resistance locus

- locus odporności

resistance markers

- markery odporności

resistance mechanisms

- mechanizmy odporności (bakterii)

resistance patterns

- wzory odporności (bakterii)

resistance plasmids

- plazmidy odporności

resistance protein

- oporne białko

resistance test

- oznaczenie lekowrażliwości **resistance test with pure culture** oznaczenie lekowrażliwości czystego szczepu

- badanie lekowrażliwości
- badanie wrażliwości **antibiotic therapy must be based on a resistance test** antybiotykoterapia powinna opierać się na wynikach badania wrażliwości
- wyniki antybiogramu
- badanie oporności (bakterii)

resistance testing

- antybiogram
- badanie oporności

resistance transfer factor

- czynnik transferu oporności

resistance vessels

- naczynia odporowe

resistant

- odporny [odmiana rośliny (na choroby)]
- pesticide-resistant organisms** organizmy odporne na pestycydy; **to be more resistant to decay** być bardziej odpornym na procesy gnilne; **to become resistant to sth** uodpornić się/uzyskać oporność (bakterie na antybiotyk, wirus na lek przeciwwirusowy)
- odporny (wirus) **methicillin-resistant** metycylino-oporny
- wytrzymały (endospory)
- odporny na działanie **bacteria resistant to antibiotics** bakterie odporne na działanie antybiotyku; **strains that are resistant to drug treatments** szczepy, które nie poddają się dotychczasowym metodom leczenia
- przetrwalnikowy **resistant cysts** przetrwalnikowe cysty
- odporny na uszkodzenia (cysta)
- niewrażliwy **obese humans are often resistant to the actions of leptin** ludzie otyli są częst niewrażliwi na działanie leptyny; **strains that are resistant to all available drugs** szczepy (bakterii) niewrażliwe na żaden z dostępnych leków
- odporny na działanie czynników środowiska zewnętrznego (cysty, oocysty)
- odporny na czynniki środowiska zewnętrznego
- niepodatny **lineages that are more resistant to extinction** linie filogenetyczne mniej podatne na wymieranie
- nieprzepuszczający **to be water resistant** nie przepuszczać wody
- posiadający oporność **the strain is naturally resistant to cephalosporins** szczep ten posiada naturalną oporność na cefalosporyny

resistant cells

- komórki przetrwalnikowe

resistant HIV variants

- mutanty wirusa HIV odporne na leki

resistant strains

- szczepy odporne

resistant target molecules

- oporność cząsteczek docelowych
- odporne cząsteczki docelowe

resistin

- rezystyna

resolution

- rozdział
- likwidacja (zakażenia)
- eliminacja (zakażenia)
- ustąpienie objawów **resolution within 24 hours** objawy ustępują po 24 godz.
- ustąpienie (zakażenia)
- wyleczenie
- wyleczenie zakażenia **resolution of the virus** wyleczenie zakażenia wirusem
- wycofanie się (infekcji)
- patrz: **resolution phase**
- zdolność rozdzielcza (mikroskopu)

resolution phase

- odprężenie (etap cyklu reakcji seksualnej)
- faza odprężenia
- faza refrakcji

resolution site

- miejsce rozdziału (dot. replikacyjnej transpozycji)

resolvase

- resolwaza

resolve

- ustąpić (choroba)
- rozdzielać (się) **hydrophobic membrane proteins do not resolve** hydrofobowe białka błonowe nie rozdzielają się
- zlikwidować (zakażenie)
- wyjaśnić (wynik fałszywie dodatni)
- rozwiązać (zakażenie)
- zwalczyć [infekcję (o układzie odpornościowym)]
- przekształcić **the intermediate was resolved into two DNA duplexes** intermediat przekształcił się w dwie dwuniciowe cząsteczki DNA

resolved

- rozdzielony **resolved protein species** rozdzielone rodzaje białka

resolving power

- zdolność rozdzielcza (mikroskopu)

resonance

- rezonans **to eliminate unwanted resonances** eliminować niepożądane rezonanse (mikroskopia)

resonance waves

- fale rezonansowe **to set up resonance waves** wywoływać fale rezonansowe (o dźwiękach o danej częstotliwości)

resorb

- resorbować (resorbować kość)
- zanikać (struktury podczas metamorfozy)

resorption space

- przestrzeń resorpcji (dot. budowy kości)

resource consumption

- konsumpcja zasobów

resource limitation

- ograniczenie zasobów
- ograniczenie dostępu do zasobów

resource partitioning

- podział zasobów (dot. nisz ekologicznych)
- resource partitioning among 2 species** podział zasobów pomiędzy 2 gatunki
- dzielenie zasobów
- dzielenie zasobów środowiska
- podział zasobów środowiska

resource use

- wykorzystanie zasobów

resource-limited species

- gatunki ograniczone zasobami

resource-poor

- ubogi w zasoby (siedlisko)

resources

- zasoby **soil resources** zasoby glebowe; **cellular resources** zasoby komórkowe
- surowce
- potrzebne substancje
- niezbędne związki

respiration

- oddychanie **to carry out aerobic respiration** oddychać tlenowo (drożdże)
- oddech **respiration of 18 breaths/min** oddech 18

respiratory

- dot. układu oddechowego **respiratory specimens** próbki z układu oddechowego; **respiratory adenovirus infections** adenowirusowe zakażenia układu oddechowego

- związany z oddychaniem **respiratory difficulties** trudności w oddychaniu
- oddechowy **respiratory activity** aktywność oddechowa
- dot. dróg oddechowych **a respiratory pathogen** patogen dróg oddechowych

respiratory acidosis

- kwasica oddechowa

respiratory adenoviruses

- adenowirusy wywołujące infekcje dróg oddechowych

respiratory alkalosis

- zasadowica oddechowa
- alkaloza oddechowa

respiratory arrest

- napad duszności
- zatrzymanie akcji oddechowej

respiratory bronchioles

- oskrzeliki oddechowe

respiratory burst

- wybuch tlenowy

respiratory center

- ośrodek oddechowy

respiratory chain

- łańcuch oddechowy

respiratory chain enzymes

- enzymy łańcucha oddechowego

respiratory compensation

- mechanizm kompensacji oddechowej
- kompensacja oddechowa

respiratory compromise

- upośledzenie oddychania

respiratory control

- kontrola oddechowa

respiratory cycle

- cykl oddechowy

respiratory dead space

- oddechowa przestrzeń martwa

respiratory depression

- depresja oddechowa

respiratory diphtheria

- błonica dróg oddechowych

respiratory disease

- zaburzenia w oddychaniu

respiratory distress

- niewydolność oddechowa *the patient was in moderate respiratory distress pacjentka była w umiarkowanym wyczerpaniu oddechowym; a patient in acute respiratory distress pacjent z ostrym zespołem zaburzeń oddechowych*

respiratory distress

- trudności oddechowe

respiratory distress syndrome

- zespół zaburzeń oddychania
- niewydolność oddechowa

respiratory droplets

- the pathogen is spread from person to person through respiratory droplets patogen przenosi się z osoby na osobę drogą kropelkową; the virus is usually transmitted by respiratory droplets droga zakażenia jest zwykle droga kropelkowa*

respiratory effort

- wysiłek oddechowy
- oddech
- praca oddechowa

respiratory electron transport chain

- łańcuch transportu elektronów *the energy used to synthesize additional ATP through the electron transport chain energia służąca do syntezy dodatkowych cząsteczek ATP w łańcuchu transportu elektronów*
- łańcuch oddechowy *oxygen is the final electron acceptor in the electron transport chain tlen jest końcowym akceptorem elektronów w łańcuchu oddechowym*

respiratory enzymes

- enzymy oddechowe

respiratory epithelium

- nabłonek oddechowy (oskrzeli)

respiratory equipment

- sztucznie wentylowany *patients on respiratory equipment pacjenci sztucznie wentylowani*

respiratory exchange

- wymiana oddechowa

respiratory exchange ratio

- współczynnik wymiany oddechowej

- stosunek wymiany oddechowej

respiratory failure

- niewydolność oddechowa *the patient was in moderate respiratory distress pacjentka była w umiarkowanym wyczerpaniu oddechowym; a patient in acute respiratory distress pacjent z ostrym zespołem zaburzeń oddechowych*

respiratory function

- funkcje oddechowe *DNase improves respiratory function DNaza poprawia funkcje oddechowe*

respiratory gases

- gazy oddechowe

respiratory gills

- skrzela służące do oddychania

respiratory group

- grupa mięśni oddechowych

respiratory illness

- choroba układu oddechowego

respiratory impairment

- niewydolność oddechowa

respiratory infection

- zakażenie dróg oddechowych
- infekcja dróg oddechowych
- zakażenie układu oddechowego

respiratory inhibition

- zatrzymanie oddechu

respiratory insufficiency

- niewydolność oddechowa

respiratory isolation

- izolatka *the patient was placed on respiratory isolation pacjenta umieszczono w izolatce*

respiratory mechanics

- mechanika oddychania

respiratory medium

- środowisko oddechowe (dla wymiany gazowej)
- medium oddechowe

respiratory minute volume

- pojemność oddechowa minutowa (płuc)

respiratory movements

- ruchy oddechowe

respiratory muscles

- mięśnie oddechowe

respiratory neurons

- neurony oddechowe

respiratory obstruction

- niedrożność dróg oddechowych

respiratory organs

- drogi oddechowe *infections of the respiratory organs* zakażenia dróg oddechowych

respiratory oxidation

- oddechowe utlenianie

respiratory paralysis

- paraliż mięśni oddechowych

respiratory passages

- drogi oddechowe
- układ oddechowy

respiratory passageways

- patrz: *respiratory passages*

respiratory pathway

- łańcuch oddechowy

respiratory pigment

- barwnik oddechowy

respiratory problems

- problemy oddechowe

respiratory protein

- białko oddechowe

respiratory quotient

- współczynnik oddechowy
- RQ

respiratory rate

- częstość oddechów *respiratory rate of 30 breaths/min* częstość oddechów 30/min
- liczba oddechów

respiratory secretions

- wydzieliny z dróg oddechowych
- wydzieliny drzewa oskrzelowego

respiratory specimen

- materiał z dróg oddechowych

respiratory stimulation

- pobudzenie oddychania

respiratory structures

- narządy oddechowe

respiratory surfaces

- powierzchnie oddechowe (*oskrzeli*)

respiratory symptoms

- objawy ze strony dróg oddechowych

respiratory syncytial virus

- RSV
- wirus RSV
- wirus syncytialny dróg oddechowych
- oddechowy wirus syncytialny

respiratory system

- układ oddechowy
- system dróg oddechowych

respiratory tract

- drogi oddechowe *infections of the upper respiratory tract* zakażenia górnych dróg oddechowych
- układ oddechowy

respiratory tract infections

- zakażenia układu oddechowego

respiratory tract specimens

- materiały z dróg oddechowych

respiratory viruses

- wirusy oddechowe

respire

- oddychać

respire aerobically

- oddychać tlenowo

respired air

- powietrze oddechowe

respiring

- oddychający *respiring cells* komórki oddychające

respond

- reagować (*włókna nerwowe na bodźce*) *immune mechanisms that are ready to respond rapidly to invading pathogens* mechanizmy odpornościowe gotowe do szybkiej reakcji na inwazję patogenów
- odpowiedzieć *the endometrium responds to implantation by...* endometrium odpowiada na implantację poprzez...; *the glands respond to diverse stimuli in regulating homeostasis* gruczoły w odpowiedzi na różnorodne sygnały regulują homeostazę

- sterować *in some cells, aquaporins respond to specific signals from hormones* w niektórych komórkach akwaporynami sterują sygnały hormonalne
- rozpoznawać *T cells may respond to antigens* limfocyty T mogą rozpoznawać antygeny
- poddawać *this type of infection responds to antibiotic therapy* ten rodzaj infekcji poddaje się kuracji antybiotykami
- wyleczyć *bacterial infection that did not respond to penicillin* zakażenie bakteryjne, którego nie dało się wyleczyć penicyliną

respondent conditioning

- warunkowanie klasyczne (*dot. bodźców bezwarunkowych i warunkowych*)

responders

- osoby skutecznie zaszczepione

responding

- zdolny do odpowiedzi *responding T cells* zdolne do odpowiedzi/odpowiadające komórki T
- odpowiadający

response

- odpowiedź (*na stymulację neuronów, mięśnia*)
- the renal response to the drug was satisfactory* odpowiedź nerek na lek była zadowalająca; *the primary/secondary response to an antigen* pierwotna/wtórna odpowiedź na antygen; *the release of ADH was a response to an increase in blood osmolarity* uwolnienie ADH było odpowiedzią na wzrost osmolarności krwi; *the cells release epinephrine in response to stress-activated impulses from the nervous system* komórki te wydzielają adrenalinę w reakcji na/w odpowiedzi na sygnały nerwowe stresu; *breathing increases in response to the physical effort of sexual activity* w wyniku wysiłku fizycznego podczas aktu płciowego wzrasta częstotliwość oddechów; *gene regulation is primarily in response to stimuli in the environment* regulacja genów zachodzi głównie pod wpływem bodźców środowiskowych; *to change in response to the body's needs* zmieniać się w zależności od potrzeb organizmu (rytm oddychania); *evolution in response to competition* ewolucja stymulowana przez konkurencję
- reakcja *to elicit a response* wywołać reakcję; *a long-term stress response* reakcja na długotrwały stres; *the defensive responses of plants to disease organisms and insects* reakcje obronne roślin na czynniki chorobotwórcze i owady
- wrażliwość *a decreased response to insulin in target tissues* obniżenie wrażliwości na insulinę (komórek docelowych)
- odpowiedź komórkowa *signal transduction that resulted in a specific response* drogi transdukcji sygnału, których efektem była swoista odpowiedź komórkowa

- mechanizm odpowiedzi *a self-limiting response to the original stimuli in the target cells* samoregulujący się mechanizm odpowiedzi komórek docelowych na docierające sygnały
- objaw *the most common responses to fungi exposure are...* najczęstszymi objawami wywołanymi przez kontakt z grzybami są...
- zachowanie *emotional and sexual responses* zachowania emocjonalne i seksualne

response elements

- elementy odpowiedzi na hormony (*sekwencje DNA*)
- elementy odpowiedzi

response mechanism

- mechanizm odpowiedzi *the response mechanism for growth factors* mechanizm odpowiedzi komórkowej na czynniki wzrostu

response patterns

- modele odpowiedzi *response patterns to cytokines* modele odpowiedzi na cytokiny

response potential

- potencjał odpowiedzi *TH2 response potential* potencjał odpowiedzi TH2

responsive

- wrażliwy (*komórki na sygnały*)
- odpowiadający (*komórki*)

responsively

- zgodnie z potrzebami

responsiveness

- wrażliwość
- reaktywność
- odpowiedź (*komórki postsynaptycznej*)
- reakcje (*neuronów postsynaptycznych na pobudzenia*)

rest pain

- ból spoczynkowy

restiform body

- konar dolny mózdzku
- ciało powrózkowe

re-stimulated

- restymulowany (*komórki T pamięci*)

resting

- rozkurczony
- w spoczynku *resting cells* komórki w spoczynku; *resting individuals* osoby będące w spoczynku
- w okresie spoczynku

- spoczynkowy **resting blood flow** spoczynkowy przepływ krwi; **a resting neuron** neuron spoczynkowy
- w stanie spoczynku
- odpoczywający

resting condition

- stan spoczynku

resting conditions

- warunki spoczynkowe

resting expiratory level

- poziom spokojnego wydechu

resting G0 phase

- patrz: *resting phase*

resting heart rate

- tętno spoczynkowe

resting heat

- ciepło spoczynkowe

resting length

- długość spoczynkowa (*mięśnia*)

resting level

- poziom wartości wyjściowej
- poziom spoczynkowy **before the membrane potential returns to its resting level...** zanim potencjał błonowy powróci do poziomu spoczynkowego...

resting membrane potential

- błonowy potencjał spoczynkowy

resting phase

- faza spoczynkowa **to enter a resting phase** wejść w fazę spoczynkową (*oocyty*) (dot. cyklu komórkowego)
- faza G0
- faza spoczynku G0

resting position

- pozycja spoczynkowa

resting potential

- potencjał spoczynkowy **at resting potentials, Na⁺ cannot pass into the neuron** przy potencjale spoczynkowym Na⁺ nie mogą przechodzić do neuronu; **the regions where the membrane is at resting potential** rejony, gdzie błona wykazuje potencjał spoczynkowy

resting sporangia

- zarodnie spoczynkowe

resting stage

- stan spoczynku **to enter a resting stage** wejść w stan spoczynku (*komórki*)
- stadium spoczynkowe

resting state

- stan spoczynkowy (*dot. potencjału czynnościowego*) **before the membrane returns to its resting state...** zanim błona powróci do stanu spoczynkowego...
- stan spoczynku
- spoczynek **when a neuron is in the resting state** gdy neuron znajduje się w spoczynku

resting tone

- spoczynkowe napięcie mięśniowe

resting value

- wartość spoczynkowa

restless behavior

- ciągła aktywność **a hormone that causes restless behavior** hormon stymulujący ciągłą aktywność

restlessness

- niepokój
- nadmierne pobudzenie

restoration

- przywrócenie (*stężenia, stanu*)
- rekultywacja (*ekologia*)
- proces rekultywacji
- odtworzenie (*diploidalnej liczby chromosomów*)
- restytucja **restoration of disturbed lands** restytucja zniszczonych terenów
- restytucyjny **a restoration project** projekt restytucyjny (*ekologia*)
- patrz: *restoration ecology*

restoration ecologist

- ekolog zajmujący się odnową środowiska
- ekolog restytucyjny

S

self-assemble

- składać się *the virus parts self-assemble into new viruses* fragmenty wirusa składają się w nowe wirusy
- ulec samoorganizacji
- być zdolnym do samozłożenia
- ulec samoistnemu złożeniu (*kapsomer wirusa*)

self-assembly

- proces zwijania się *RNA self-assembly* proces zwijania się RNA

self-catalyze

- autokatalizować

self-cleavage

- samorozcięcie

self-cleave

- samodzielnie rozcinać się (*cząsteczki*)

self-cleaving

- ulegający samorozcięciu (*cząsteczki*)
- samorozcięcie

self-cleaving activity

- autokatalityczna aktywność rozcinania się

self-compatible

- samozgodny (*rośliny*)

self-complementary

- względem siebie komplementarne (*regiony sekwencyjne, sekwencje, nukleotydy*)
- wzajemnie komplementarne

self-conscious

- samoświadomy

self-control

- samokontrola

self-correcting

- samonaprawczy

self-degradation

- autodegradacja (*mRNA*)

self-destruct

- ulec autodestrukcji *reactions that cause the cell to self-destruct by apoptosis* reakcje prowadzące do autodestrukcji komórki w wyniku apoptozy

self-destruction

- samodestrukcja

self-determinants

- własne determinanty

self-digestion

- samostrawienie (*komórki*)
- samotrawienie

self-directed

- skierowany przeciw sobie (*odpowiedź odpornościowa*)

self-examination

- samokontrola (*piersi*)

self-fertile

- samopylny *plants that are fully self-fertile* rośliny, które są całkowicie samopylne
- samopłodny

self-fertilization

- samozapylenie
- samozapłodnienie
- samopylność *obligate self-fertilization* samopylność całkowita; *predominant self-fertilization* samopylność prawie całkowita

self-fertilize

- samopylny *to self-fertilize* być samopylnym (*o roślinie*)
- dokonywać samozapłodnienia
- ulec samozapyleniu

self-fertilize

- samozapładniać się *organisms that can self-fertilize* organizmy samozapładniających się
- rozmnażać się przez samozapylenie *plants that self-fertilize* rośliny rozmnażające się przez samozapylenie; *organisms that do not self-fertilize* organizmy, u których samozapłodnienie nie zachodzi

self-incompatibility

- samoniezgodność (*u roślin*)
- samobezpłodność
- system samoniezgodności

self-incompatibility alleles

- allele niezgodności pyłku i znamienia słupka
- allele samoniezgodności

self-incompatibility locus

- locus samoniezgodności

self-incompatibility system

- samoniezgodność (*u roślin*)

- samobezpłodność
- system samoniezgodności

self-incompatible

- samoniezgodny (*roślina*)

selfing

- samopylność (*u roślin*)
- samozapłodnienie **to reproduce by selfing** *rozmnażać się przez samozapłodnienie (u zwierząt)*
- samozapylenie
- samopylny (*kwiat*)

selfing plants

- rośliny rozmnażające się przez samozapylenie/samozapłodnienie

selfing rate

- częstość samopylności

selfing/clonal species

- gatunki rozmnażające się przez samozapłodnienie lub klonalnie

selfish

- samolubny **selfish social behaviors** samolubne zachowania społeczne (*genotyp*)

selfish DNA

- samolubny DNA

selfish gene

- samolubny gen

selfish genetic element

- samolubny element genetyczny

selflessness

- altruizm **an act of altruism** akt altruizmu
- bezinteresowność (*u zwierząt*)
- zachowanie altruistyczne

self-ligation

- ligacja pomiędzy sobą
- łączenie się cząsteczek wektora

self-limited

- samoistnie ustępujący (*choroba*) **such infections are usually self-limited** zakażenia takie najczęściej ustępują samoistnie
- samoograniczający się (*zakażenie, biegunka*)

self-limiting

- samoograniczający
- o charakterze samoograniczającym
- samoregulujący
- samoograniczające się (*zakażenie*)
- samowygasający (*choroba*)

self-maintenance functions

- funkcje samozachowawcze

self-molecules

- własne cząsteczki

self-myelin antigens

- osłonki mielinowe

self-peptides

- peptydy własne **recipient self-peptides** własne peptydów biorcy

self-perpetuating

- zachodzący samoistnie
- samo podtrzymujący się

self-pollinate

- samozapylać **to allow plants to self-pollinate** pozwolić roślinom na samozapylenie; **this plant species self-pollinates** ten gatunek rośliny jest samopylny
- ulec samozapyleniu **pea flowers naturally self-pollinate** kwiaty grochu w warunkach naturalnych ulegają samozapyleniu
- propagować w drodze samozapłodnienia

self-pollinated

- samozapylenie **when the plants are self-pollinated...** w razie samozapylenia... samopylny

self-pollination

- samozapylenie **plants produced by self-pollination** rośliny utworzone w wyniku samozapylenia
- samopylność

self-propagating

- rozchodzący się wzdłuż błony aksonu **action potentials are self-propagating** potencjały czynnościowe rozchodzą się wzdłuż błony aksonu
- samoistnie rozprzestrzeniający się wzdłuż błony aksonu

self-proteins

- własne białka

self-pruning

- samoprześwietlanie (*dot. roślin*)

self-reactive

- autoreaktywny (*przeciwciała*)
- nieprawidłowy (*limfocyty T*)
- reagujący na własne antygeny (*komórki T*)

self-reactivity

- reakcja z własnymi antygenami *antigen receptors of lymphocytes are tested for self-reactivity* receptory limfocytów są testowane na reakcję z własnymi antygenami; *lack of self-reactivity* tolerancja na własne antygeny

self-recognition

- samorozpoznanie (*u roślin*)

self-recognition signaling cascade

- kaskada sygnałowa

self-regulate

- podlegać samoregulacji *enzymes that self-regulate through autophosphorylation* enzymy podlegające samoregulacji na drodze autofosforylacji

self-regulated metabolism

- samoregulujący się metabolizm

self-regulating

- podlegający samoregulacji
- samoregulujący się (*układ*)

self-regulating whole

- samoregulujący się układ
- samoregulująca się całość

self-renewal

- samoodtwarzanie (*komórek*)

self-renewing

- samoodnawiający się (*komórka macierzysta*)

self-replicating

- samoreplikujący się (*cząsteczki*) *self-replicating RNA* samopowielające się RNA
- zdolny do samoreplikacji
- replikujący się autonomicznie
- ulegający bezpośredniej replikacji

self-replication

- samoreplikacja (*cząsteczek*)
- samopowielanie (RNA)
- autoreplikacja (RNA)

self-reproducing

- przejawiający zdolność rozmnażania (*komórki*)

self-sacrificing

- poświęcający się (*osobnik*)

self-seal

- zamykać się (*dwuwarstwy lipidowe*)

self-shading

- samozacienianie

self-splicing

- autokatalityczny splicing

self-splicing

- autoskładanie *self-splicing by the RNA* autoskładanie przez RNA
- samowycinanie (*intronów*)
- wycinający się autokatalitycznie (*introny*)

self-splicing reactions

- autokatalityczny splicing

self-stimulation

- samodrażnienie

self-sufficient

- samowystarczalny (*ekosystem*)

self-sustaining

- samopodtrzymujący (*układ*)
- o charakterze samopodtrzymującym się
- przejawiający funkcje życiowe (*komórki*)

self-terminate

- zatrzymać się samemu *the RNA polymerase self-terminates at a hairpin structure* polimeraza RNA sama zatrzymuje się przy strukturach spinki

self-thinning

- samoprzerzedzanie (*u roślin*)

self-tissue antigens

- antygeny własnych tkanek

self-tissues

- własne tkanki

self-tolerance

- autotolerancja immunologiczna (*układu odpornościowego*)
- autotolerancja

self-treatment

- samodzielne leczenie

sella turcica

- siodło tureckie

seller

- siodła *seller fracture* złamanie siodła tureckiego

SEM

- patrz: *scanning electron microscope*

semantic memory

- pamięć semantyczna

semelparity

- semelparyczność
- rozród jednorazowy

semelparous

- semelparyczny

semen

- nasienie

semen

- płyn nasienny

semenogelin

- semenogelina

semiaquatic

- częściowo żyjący w wodzie (*zwierzę*)
- wodno-ładowy (*owad*)

semi-aquatic

- częściowo związany ze środowiskiem wodnym
- nadwodny (*roślina*)

semi-arid

- półsuchy (*step*)
- półpustynny (*rejon*)
- umiarkowanie suchy (*obszar*)

semi-automated

- półautomatyczny

semiautonomous

- półautonomiczny

semicircular canal

- kanał półkolisty

semicircular ducts

- przewody półkoliste (*dot. błędnika kostnego*)

semicoma

- półśpiączka

semiconscious

- półświadomy

semiconservative

- semikonserwatywny (*model replikacji DNA*)
- półkonserwatywny

- o charakterze semikonserwatywnym *to prove that DNA replication is semiconservative* wykazać semikonserwatywny charakter replikacji DNA

semi-conservative mechanism

- mechanizm semikonserwatywny (*replikacja DNA*) *DNA can be copied by a semiconservative mechanism/semiconservatively* DNA może kopiować się semikonserwatywnie

semi-conservative model

- model semikonserwatywny (*replikacja DNA*)

semiconservative replication

- semikonserwatywny charakter replikacji
- zasada semikonserwatywnej replikacji *semiconservative replication by base pairing* zasada semikonserwatywnej replikacji przez tworzenie par zasad

semi-conservative replication of DNA

- semikonserwatywna replikacja DNA

semiconservatively

- semikonserwatywnie *DNA replicates semiconservatively* DNA replikuje się semikonserwatywnie
- w sposób semikonserwatywny

semidesert

- półpustynny

semi-discontinuous

- nieciągły (*synteza DNA*)

semidiscontinuous DNA replication

- replikacja ciągła jednej nici DNA i nieciągła drugiej

semi-discontinuous replication

- replikacja nieciągła *a semi-discontinuous replication model* model replikacji nieciągłej (*dot. replikacji DNA*)

semi-essential

- względnie egzogenne (*o aminokwasach*)

semifluid

- półpłynny

semiimmune

- półodporny
- częściowo immunizowany

semi-independent

- częściowo niezależny

semi-living

- niemalże żywy

semilog

- semilogarytmiczny *a semilog coordinate system*
semilogarytmiczny system współrzędnych

semilog plot

- wykres w skali półlogarytmicznej
- wykres półlogarytmiczny

semilogarithmic plot

- skala półlogarytmiczna

semilunar bone

- kość księżycowata nadgarstka

semilunar cusps

- płatki półksiężycowate

semilunar cusps of the aortic valve

- płatki półksiężycowate zastawki aorty

semilunar fold

- fałd półksiężycowaty (*dot. oka*)

semilunar valve closure

- zamknięcie zastawek półksiężycowatych

semilunar valve regurgitation

- niedomykalność zastawek półksiężycowatych

semilunar valve stenosis

- stenoza zastawek półksiężycowatych

semilunar valves

- zastawki półksiężycowate

semimembranosus muscle

- mięsień półbłoniasty

seminal colliculus

- wzgórek nasienny

seminal fluid

- płyn nasienny

seminal receptacle

- zbiornik nasienny
- zbiorniczek nasienny

seminal vesicles

- pęcherzyki nasienne

seminiferous epithelium

- nabłonek nasienny

seminiferous tubule dysgenesis

- dysgeneza kanalików nasiennych

seminiferous tubules

- cewki nasienne
- kanaliki nasienne

semipermanently

- na wpół trwale (*łączyć się (białka)*)

semipermeable

- półprzepuszczalny (*membrane*)

semipermissive cells

- komórki półpermisyjne

semipronated

- w połowie nawrócony (*ramię*)

semiquantitative

- półilościowy (*technika*)

semireflex

- półodruchowy

semireflex response

- odpowiedź półodruchowa

semisolid

- półstały (*kał*)
- półpłynny

semisolid foods

- pokarmy półpłynne

semispecies

- półgatunek (*ewolucja*)

semispecific myiasis

- muszyca semiswoista

semispinalis

- mięsień półkolcowy

semispinalis capitis (muscle)

- mięsień półkolcowy głowy

semispinalis cervicis (muscle)

- mięsień półkolcowy szyi

semispinalis muscle

- mięsień półkolcowy

semispinalis thoracis (muscle)

- mięsień półkolcowy klatki piersiowej

semisynthetic

- półsyntetyczny

semitendinosus

- mięsień półścięgnisty

semitendinosus muscle

- mięsień półścięgnisty

semitendinosus tendon

- ścięgno mięśnia półścięgnistego

semitropical

- subtropikalny *semitropical vegetation* roślinność subtropikalna

semi-variant

- względnie niezmienny *semi-variant nucleotides* względnie niezmiennie nukleotydy

Semliki Forest virus

- wirus gorączki lasu Semliki

send

- wysyłać [*informacje (przez komórki)*]
- nadawać (*sygnał*)
- przekazywać (*sygnał*)
- płynąć *impulses that are sent into the parietal* impulsy płynące do płata ciemieniowego

send out

- wysuwać (*wypustki*)

send up

- wypuszczać (*pędy*)

senesce

- starzeć się (*komórki*)

senescence

- starzenie (się) *leaf senescence* starzenie liści

senile dementia

- otępienie starcze
- otępienie starcze
- starcza demencja

senile plaques

- płytki starcze
- złogi amyloidowe
- blaszki amyloidowe

sensation

- odczucia *proprioceptive sensations* odczucia proprioceptywne
- wrażenie *tickling sensation* wrażenie laskotania

- uczucie *a sensation of satiety* uczucie sytości
- odczuwanie *the sensation of pain* odczuwanie bólu
- wzbudzanie *the frequency of auditory nerve sensations* częstotliwość wzbudzania nerwu słuchowego
- czucie *the sensation of sweet taste* czucie smaku słodkiego
- odbieranie bodźców czuciowych
- wrażenia zmysłowe *intensity of sensations* intensywność wrażeń zmysłowych
- odczucia zmysłowe
- odczuwanie wrażeń zmysłowych
- proces odczuwania

sensation of light

- wrażenia świetlne

sense

- wykrywać
- wyczuwać [*dźwięki (przez stawonogi)*]
- wykrywać obecność *chemoreceptors sense certain chemicals* chemoreceptory wykrywają obecność określonych związków chemicznych
- odbierać *antennae that sense taste and touch* czułki, które odbierają bodźce smakowe i dotykowe;
- to sense the smell of coffee* odbierać zapach kawy
- reagować na *receptors that sense extreme temperatures* receptory reagujące na skrajną temperaturę
- o sekwencji sens (*cząsteczki RNA*)
- czucie *pain/temperature sense* czucie bólu/temperatury

sense DNA

- nić DNA o dodatniej polarności

sense of direction

- zmysł kierunku

sense of self

- poczucia własnego „ja”

sense of self-awareness

- samoświadomość

sense of smell

- zmysł powonienia
- zmysł węchu
- powonienie
- węch *to have a well-developed sense of smell* mieć dobrze rozwinięty węch

sense of taste

- zmysł smaku
- smak

sense organs

- narządy zmysłów *the sense organ for vision*
narząd zmysłu wzroku
- narządy czucia

sense primer

- starter w orientacji sensownej

sense probe

- sonda sensowna

sense RNA strand

- dodatnia nić RNA
- nić RNA o dodatniej polarności
- dodatnio spolaryzowana nić RNA

sense RNA transcript

- sensowny transkrypt RNA

sense strand

- nić sensowna (DNA)
- nić „plus”
- nić o dodatniej polarności

sense viruses

- wirusy RNA o dodatniej (+) polarności nici
- wirusy zawierające jako genom nić plus RNA

sensed

- odczuwany *pain that is sensed as a constant burning* ból odczuwany jako ból piekący

sense-RNA strands

- nici RNA o dodatniej polarności

sense-strand genome

- genom z jednoniciowym RNA o dodatniej polarności

sense-strand orientation

viruses with single-stranded RNA genomes in sense-strand orientation wirusy, których genom stanowi jednoniciowy RNA o dodatniej polarności

sense-strand RNA viruses

- wirusy posiadające RNA o dodatniej polarności

sense-strand ssRNA viruses

- wirusy zawierające ssRNA o dodatniej polarności

sense-strand viruses

- wirusy posiadające RNA o dodatniej polarności

sensilla (l. poj. sensillum)

- sensilla (*włoski czuciowe*)

sensillum (l. mn. sensilla)

- sensillum

sensitive

- wrażliwy *a sensitive plant* roślina wrażliwa;
- fungi that are less sensitive to high osmotic pressures than bacteria* grzyby wykazujące mniejszą niż bakterie wrażliwość na wysokie ciśnienie osmotyczne
- wyczulony *an animal sensitive to certain stimuli* zwierzę wyczulone na pewne bodźce
- czuły (*miernik, wskaźnik*) *a very sensitive oscilloscope* wysokoczuły oscyloskop; *the most sensitive test* badanie o najwyższej czułości
- reagujący *baroreceptors are sensitive to changes in blood pressure* baroreceptory reagują na zmiany ciśnienia krwi
- wykazujący wrażliwość *the strain is very sensitive to penicillin* szczep (bakteryjny) wykazuje wrażliwość na penicylinę
- wrażliwy na *insulin-sensitive* wrażliwy na insulinę

sensitive period

- okres wrażliwości (*faza imprintingu/wpojenia u zwierząt*)
- okres krytyczny

sensitivity

- wrażliwość *sensitivity to drug X* wrażliwość na działanie leku X; *patients with protein sensitivity* pacjenci z nadwrażliwością na białko; *ether sensitivity* wrażliwość na eter
- nadwrażliwość
- podatność (*mtDNA na efekt "szyjki butelki"*)

sensitization

- uwrażliwienie
- sensytyzacja
- uczulenie (*na przeciwciała*)

sensitization stage

- faza uczulenia

sensitized

- uczulony (*osoba*) *if the patient's immune system becomes sensitized...* jeśli dojdzie do uczulenia układu odpornościowego...
- uwrażliwiony *allergically sensitized individuals* osoby alergicznie uwrażliwione
- wrażliwy (*osoba*)

sensor

- czujnik (*dot. homeostazy*)
- sensor receptor

sensor molecule

- molekularny sensor

sensor proteins

- białka receptorowe
- białka sensorowe
- białka sensoryczne

sensorium

- percepcja *light perception* percepcja światła

sensorium

- świadomość *to maintain a clear sensorium throughout the disease* zachowywać świadomość przez cały czas trwania choroby

sensory

- sensoryczny *sensory mechanism* mechanizm sensoryczny
- czuciowy (organ)
- zmysłowy *sensory tentacles* czułki zmysłowe (u małż)

sensory acuity

- wrażliwość czuciowa

sensory adaptation

- adaptacja czuciowa
- adaptacja sensoryczna

sensory area

- pole czuciowe (*dot. kory mózgu*)
- okolica sensoryczna

sensory axon

- akson czuciowy

sensory bias

- odchylenie sensoryczne (*dot. preferencji płciowych wśród zwierząt*)
- odchylenia sensoryczne

sensory capsules

- torebki zmysłowe

sensory cells

- komórki czuciowe
- komórki zmysłowe

sensory cortex

- czuciowa kora mózgu

sensory data

- informacje czuciowe

sensory deficit

- zaburzenia czucia

sensory distortions

- zaburzenie czucia

sensory equipment

- narządy zmysłów *the sense organ for vision* narząd zmysłu wzroku
- narządy czucia

sensory experiences

- wrażenia sensoryczne

sensory fibers

- włókna czuciowe

sensory functions

- appendages specialized for sensory functions* odnóża funkcjonujące jako narządy zmysłów

sensory ganglia

- zwoje czuciowe

sensory hair cells

- czuciowe komórki włoskowate
- czuciowe komórki rzęsate
- zmysłowe komórki włoskowate

sensory hairs

- włoski czuciowe
- włoski sensoryczne

sensory information

- informacja czuciowa
- informacje zmysłowe
- informacje sensoryczne

sensory innervation

- unerwienie czuciowe

sensory input

- dośrodkowa impulsacja czuciowa
- informacja czuciowa
- sygnał czuciowy
- wejście czuciowe
- sygnały czuciowe
- informacja sensoryczna
- reprezentacje czuciowe
- sensoryczne sygnały wejściowe

sensory loss

- utrata czucia
- zaburzenia czucia

sensory modality

- zmysł

sensory nerve cell bodies

- ciała neuronów czuciowych

sensory nerve cells

- nerwy czuciowe *stimulation of sensory nerve cells pobudzenie nerwów czuciowych*

sensory nerve fibers

- nerwy czuciowe
- włókna czuciowe
- włókna dośrodkowe

sensory nerve supply

- unerwienie czuciowe

sensory nerves

- nerwy czuciowe
- włókna czuciowe
- włókna dośrodkowe
- włókna autonomiczne czuciowe
- włókna autonomiczne trzewno-czuciowe

sensory neuron endings

- zakończenia neuronu czuciowego

sensory neurons

- neurony czuciowe
- neurony sensoryczne

sensory nuclei of the thalamus

- jądra czuciowe wzgórza

sensory organs

- organy czuciowe
- narządy zmysłów
- narządy czucia

sensory output

- informacje czuciowe

sensory pathways

- drogi czuciowe
- szlaki czuciowe

sensory physiology

- fizjologia czucia

sensory processing

- przetwarzanie informacji czuciowej
- przetwarzanie zmysłowe

sensory reception

- odbiór bodźca czuciowego
- recepcja bodźca czuciowego
- percepcja zmysłowa
- odbiór bodźca

sensory receptor cells

- czuciowe komórki receptorowe

sensory receptors

- receptory czuciowe
- receptory czucia
- komórki receptorowe narządów zmysłów
- receptory sensoryczne

sensory relay nuclei

- czuciowe jądra przekaźnikowe

sensory retina

- część neurosensoryczna siatkówki
- siatkówka neurosensoryczna

sensory root

- korzeń czuciowy (*dot. np. nerwu twarzowego*)

sensory stimulation

- stymulacja czuciowa

sensory stimuli

- bodźce czuciowe

sensory structures

- narządy zmysłów *the sense organ for vision narząd zmysłu wzroku*
- narządy czucia

sensory system

- układ czuciowy
- układ postrzegania
- układ sensoryczny

sensory tracts

- drogi czuciowe
- szlaki czuciowe

sensory transduction

- transdukcja czuciowa

sensory transmission

- przewodzenie impulsacji czuciowej

sensory unit

- jednostka czuciowa

sentinel

- strażnik *cells that serve as sentinels komórki pełniące funkcję strażników*
- wartownik (*zwierzę stojące na straży stada*)

sentinel behavior

- zachowanie polegające na trzymaniu warty

sepals

- działki kielicha (*organ kwiatu*)

separate

- rozdzielić się [*cząsteczki (w słabym wiązaniu), gatunki (w drodze ewolucji)*] **the chromosomes separate during meiosis I** rozdzielenie chromosomów następuje podczas pierwszego podziału mejotycznego
- rozszczepiać (*światło*)
- rozdzielać (chromosomy przez mikrotubule) **after the DNA double strand has been separated by applying heat...** po rozdzieleniu dwuniciowego DNA pod wpływem wysokiej temperatury...
- oddzielić się (nici DNA) **before the sister chromatids separate...** zanim kontakt między chromatydami siostrzanymi zostanie przerwany...
- oddzielać **the nuclear envelope in eukaryotes separates transcription from translation** otoczka jądrowa u eukariotów oddziela transkrypcję od translacji
- rozejść się (linie genetyczne w drodze ewolucji)
- rozchodzić się (chromosomy)
- oderwać się **to separate from the parent** oderwać się od osobnika rodzicielskiego (*popip*)
- wyodrębnić
- ulec separacji **to become separated** rozdzielić się/ulec segregacji (*allele*)
- ulec rozdzieleniu (*populacje*)
- odłączyć się (*kontynenty*)
- powodować rozdzielenie (o reakcji)
- frakcjonować (*białka*)
- rozpleść się (nici DNA)
- pozwalać rozdzielić (o elektroforezie żelowej)
- wydzielić (*grupy organizmów*)
- obok siebie **while the nuclei remain separate within the cytoplasm...** podczas gdy jądra pozostają obok siebie w cytoplazmie...
- pojedynczy
- nowy
- odosobniony
- jeden **to represent a separate generation** reprezentować jedno pokolenie (*rysunek*)
- odseparować **a separated gene pool** odseparowana pula genowa
- rozdzielony (*kontynenty*)
- nie zintegrowany **particles that are separate from the host cell chromosome** cząsteczki nie zintegrowane z genomem gospodarza
- odrębny **separate chromosomes** odrębne chromosomy
- osobny
- różne

separated

- odseparowany **bones fully separated from the joint** kości w pełni odseparowane od stawu; **to become separated from one another** rozdzielić się (*centromery chromosomów homologicznych*)
- izolowany (*populacja*)
- oddzielone od siebie (*populacje*)

- porozdzielane (*geny*)
- denaturowany **double strands separated by heat** dwuniciowe fragmenty DNA denaturowane pod wpływem wysokiej temperatury
- uwolniony **to become separated from RNA polymerase** uwolnić się od polimerazy RNA (koniec 3' cząsteczki mRNA)
- rozdzielony **RNA molecules separated by electrophoresis** cząsteczki RNA rozdzielone elektroforetycznie

separately

- indywidualnie
- niezależnie od siebie (*ewoluować*)
- niezależnie **rRNA subunits that are transcribed separately** podjednostki rRNA transkrybowane niezależnie

separately inherited

- dziedziczone oddzielnie (*geny*)

separateness

- rozdzielnosć **the separateness of species from one another** rozdzielnosć gatunków

separate-sexed

- dwupienny (*rośliny*)

separation

- rozdzielenie **the separation of chromosomes** rozdzielenie/rozdział chromosomów
- rozdział (*przepływu krwi w sercu*) **the separation of charges across the membrane** rozdział ładunków w poprzek błony; **the separation of DNA strands** rozdział nici DNA
- oddzielenie
- podział **the separation of a parent organism into two individuals** podział organizmu rodzicielskiego na dwa osobniki potomne
- separacja
- rozchodzenie się **mitotic/meiotic separation of chromosomes** rozchodzenie się chromosomów w czasie mitozy/mejozy
- frakcjonowanie **the separation of proteins by electrophoresis** frakcjonowanie białek techniką elektroforezy

T

tick

- kleszcz *bacteria carried by ticks* bakterie przenoszone przez kleszcze; *a rash present at the site of the ticks bite* rumień widoczny w miejscu ukąszenia przez kleszcza

tick paralysis

- paraliż kleszczowy

tickbites

- ugryzienia kleszczy

tickborne

- przenoszony przez kleszcze (choroba)

tickborne encephalitis

- kleszczowe zapalenie mózgu
- TBE

tick-borne encephalitis pathogen

- wirus kleszczowego zapalenia mózgu

tick-infested areas

- miejsca występowania kleszczy

tidal

- pływowy *a network of tidal channels* sieć kanałów pływowych
- zalewowy *tidal environments* tereny zalewowe

tidal action

- pływy

tidal estuary

- estuarium

tidal flats

- błoto (*przybrzeżne*)
- obszar błotnisty (*na wybrzeżu*)
- przybrzeżne błotniste równiny
- zalewowe muliste równiny

tidal regions

- strefa pływów

tidal volume

- objętość oddechowa (*płuc*)
- pojemność oddechowa

tidal waters

- wody pływowe

tidal wave

- fala pływowa

tide pool

- rozlewisko pływowe

tides

- pływy *ocean tides* pływy oceanu; *the salinity depends on the rise and fall of the tides* zasolenie jest uzależnione od pływów morskich
- pływy morskie
- odpływ *at low tide* w czasie odpływu/przy najniższym odpływie

tier

- populacja [*blastomerów* (*dot. bruzdkowania*)]
- poziom (*łańcucha pokarmowego*)

tigecycline

- tigecyklina

tight

- zwarty
- dość zwarty (*helisa*)

tight binding

- ściśle wiązanie (*utworzenie otwartego kompleksu z polimerazą w wyniku rozplecenia DNA*)

tight control

- ścisła kontrola *the barrier permits tight control of...* bariera ta pozwala ściśle kontrolować...

tight junctions

- połączenia zamykające (*typ połączeń międzykomórkowych*)
- strefy zamykające
- obwódki zamykające
- połączenia ściśle (*między komórkami*)

tighten

- zacieśniać (*interakcje komórek*)

tightly

- ciasno *to bind tightly to sth* ciasno/ściśle wiązać się z (*o cząsteczkach, DNA*)
- ściśle
- silnie *proteins which bind tightly to DNA* białka, które wiążą się silnie z DNA
- trwale
- prawidłowo *if a valve does not close tightly* jeśli zastawka nie domyka się prawidłowo

tightly associated

- ściśle zespolone (*chromatydy*)
- ściśle upakowane (*chromatydy*)

tightly bound

- mocno związane (*atomy*)

- ciasno związane

tightly coiled

- silnie skondensowany (*rejon chromatyny*)
- ciasno zwinięty (*cząsteczka DNA*)
- mocno spiralnie skręcony (*pasożyty*)

tightly controlled

- ściśle kontrolowany (*proces*)

tightly packed

- ciasno upakowane (*geny*)
- zbity (*stado*)
- ściśle upakowane

tightly pressed

- przylegające ściśle

tilorone

- tiloron

tilt

- przechylić (*głowę*)
- pochylać
- ochylać się *Northern Hemisphere tilts toward sun* półkula północna odchyła się od Słońca;
Southern Hemisphere tilts away from sun półkula południowa nachyla się ku Słońcu
- nachylać się *the north pole tilts toward the sun* biegun północny jest nachylony w kierunku Słońca
- chwiać się (*DNA*)
- odchylenie
- nachylenie *Earth's tilt* nachylenie osi obrotu Ziemi

timberline

- granica lasu

timbre

- barwa dźwięku

time constant

- stała czasowa

time for speciation

- czas do specjacji (*ewolucja*)

time interval

- odstęp czasowy
- przedział czasowy
- interwał

time of flowering

- czas kwitnienia

time requirement

- potrzebny czas (*do hodowli*)
- wymagany czas

time scale

- skala czasu

time the pregnancy

- określić stopień zaawansowania ciąży

time-averaging

- uśrednianie czasu (*badanie skamieniałości*)

time-consuming

- czasochłonny

time-consuming nature

- czasochłonność (*metody badawczej*)

timed close together

- następujące w krótkim czasie (*bodźce*)

timed very closely together

- następujące w krótkim czasie (*bodźce*)

timed vital capacity

- natężona objętość wydechu
- pierwszosekundowa
- FEV1

timelapse

- poklatkowy *timelapse imaging* poklatkowe obrazowanie

time-lapse film

- film poklatkowy

time-lapse photography

- fotografia poklatkowa

time-of-flight analyzer

- analizator czasu przelotu

timing

- czas wystąpienia (*szmeru w sercu*)
- czas *the timing and pattern of meiosis* czas i przebieg mejozy
- czas trwania (*cyklu komórkowego*)
- czas powstania (*organizmu*)
- czas działania (*bodźców świetlnych na siatkówkę*)
- synchronizacja *the timing of expression* synchronizacji ekspresji
- czas zajścia (*danego wydarzenia ewolucyjnego*)

timing mechanisms

- mechanizmy pomiaru czasu (*dot. zegarów biologicznych*)

tin

- cyna
- Sn

tinamous, Tinamiformes

- kusacze
- Tinamiformes
- kusakowate
- kusaki

T-independent antigens

- antygeny T-niezależne

T-independent B cell response

- odpowiedź komórek B niezależna od komórek T

tinea barbae

- tinea barbae

tinea capitis

- tinea capitis

tinea corporis

- tinea corporis

tinea nigra

- tinea nigra

tinea pedis

- Tinea pedis
- grzybica stóp

tinea unguium

- tinea unguium

tinea versicolor

- patrz: *pityriasis*

Tinel's sign

- dodatni objaw Tinela

tinge

- odcień *individuals with a blue-tinged back* osobniki mające grzbiet o odcieniu niebieskim

tingle

- drażnić (*kubki smakowe*)

tingling

- mrowienie *tingling of hands* mrowienie dłoni

tinidazole

- tynidazol

tiny

- drobny (*naczynie krwionośne, organizm*)

- śladowy (*ilość*)

- mikroskopijny

- znikomy *a tiny fraction* znikoma część

tip

- końcówka *the tip of a chromosome* końcówka chromosomu; *the tip of a heavy chain* końcówka łańcucha lekkiego

- koniec *the tip of the coracoid process* koniec wyrostka kruczego; *the outer tip of a molecule* zewnętrzny koniec cząsteczki; *the microelectrode tip* koniec mikroelektrody; *the tip of a micropipette* koniec mikropipety

- wierzchołek *the shoot tip* wierzchołek pędu

- skrawek *the southern tip of Texas* południowy skrawek/kraniec Teksasu

- szczyt *the tip of a renal pyramid* szczyt piramidy nerkowej; *receptor cells with ciliated tips* komórki receptorowe orzęsione na szczycie

- czubek

- koniec ramienia chromosomu

- kraniec (*kontynentu*)

tip links

- wiązania końcowe (*dot. ucha wewnętrznego*)

tip of nose

- szczyt nosa
- koniec nosa

tip of the coccyx

- wierzchołek kości guzicznej

tip of the nose

- szczyt nosa
- koniec nosa

tip of the stamen

- główka pręcika

tips of axons

- końcówki aksonów

tips of the chromosome

- końce ramion chromosomu

tips of the digits

- czubki palców
- wierzchołki palców

tissue

- tkanka *skeletal muscle tissue* tkanka mięśni szkieletowych; *cords of tissue* sznury tkankowe

- tkankowy

- dot. tkanek *tissue capillaries* naczynia

- włosowate tkanek

- komórki *the endometrial tissue* komórki endometrium

- miąższ (*owocu, rośliny*)

- płyn tkankowy *nitrogen has a low solubility in tissues* azot ma słabą rozpuszczalność w płynach tkankowych
- komórki tkanek *transplanted tissues have MHC antigens* komórki przeszczepianych tkanek mają białka MHC

tissue arrangement

- układ tkankowy

tissue biopsies

- materiał biopcyjny

tissue building

- budowa tkanek

tissue cells

- komórki tkanki

tissue components

- składniki tkankowe

tissue conductance

- przewodnictwo tkankowe

tissue culture

- hodowla tkankowa

tissue culture cells

- komórki hodowli tkankowych

tissue culture dose

- dawka hodowli tkankowej

tissue culture infective dose

- dawka zakaźna dla hodowli tkankowej
- dawka zakażenia hodowli tkankowej

tissue culture technique

- technika hodowli kultur tkankowych

tissue cysts

- cysty tkankowe

tissue damage

- uszkodzenie tkanek
- rozpad tkanki

tissue debris

- szczątki tkanek (*we krwi*)
- resztki rozpadłych tkanek

tissue destruction

- uszkodzenie tkanek
- rozpad tkanki

tissue differentiation

- zróżnicowanie tkanek *to exhibit tissue differentiation* mieć zróżnicowane tkanki

tissue distribution

- dystrybucja tkankowa
- rozmieszczenie w tkankach

tissue engineering

- inżynieria tkankowa

tissue extract

- wyciąg z tkanki
- ekstrakt z tkanki

tissue fluid

- płyn tkankowy

tissue fold

- fałd tkankowy

tissue formation

- formowanie tkanek

tissue growth

- wzrost tkanek ciała

tissue growth factor-beta

- tkankowy czynnik wzrostowy beta
- TGF- β

tissue hormone

- hormon tkankowy

tissue hypoxia

- hipoksja tkanek

tissue isomerase

- izomeraza tkankowa

tissue juices

- soki tkankowe

tissue kallikrein

- kalikreina tkankowa

tissue layers

- listki zarodkowe
- warstwy komórek *cnidarians have two tissue layers* parzydełkowce są zbudowane z dwóch warstw komórek

tissue lesions

- zmiany tkankowe

tissue macrophage system

- układ makrofagów tkankowych

tissue macrophages

- makrofagi tkankowe

tissue mass

- masa tkanki

tissue metabolism

- metabolizm tkankowy

tissue necrosis

- martwica tkanki

tissue oxidative process

- proces utleniania w tkankach

tissue perfusion

- perfuzja tkanek
- ukrwienie tkanek

tissue plasminogen activator

- tkankowy aktywator plazminogenu
- t-PA
- tPA

tissue preparations

- preparaty z tkanek

tissue pressure

- ciśnienie wywierane przez tkanki

tissue reaction

- reakcja tkankowa

tissue receptors

- receptory tkankowe

tissue regenerative capacity

- zdolności regeneracyjne tkanek

tissue sample

- próbka tkankowa

tissue schizont

- schizont tkankowy

tissue sections

- skrawki tkanki
- wycinki tkanek
- skrawki tkankowe

tissue specimens

- materiały tkankowe
- próbki tkanek

tissue system

- układ tkankowy

tissue thromboplastin

- tromboplastyna tkankowa

tissue tropism

- tropizm tkankowy (wirusa) *viruses that have different tissue tropisms* wirusy wykazujące tropizm do różnych tkanek

tissue-engineered cartilage

- chrząstka uzyskiwana z hodowli tkankowej

tissue-engineered skin grafts

- przeszczepy fragmentów skóry z hodowli tkankowych

tissuelike

- tkankopodobny (*sieć/skupienia komórek*)

tissue-specific

- tkankowo specyficzny
- tkankowospecyficzny

tissue-specific proteins

- białka specyficzne dla tkanek

tissue-specific regulation

- regulacja tkankowo-specyficzna

tissue-type plasminogen activator

- patrz: *tissue plasminogen activator*

tit for tat

- wet za wet (*typ strategii behavioralnej*)

titanotheres

- tytanoterie
- Brontotheriidae

titer

- miano *the titer of agglutinins against the recipient's cells cannot be too high* miano aglutynin przeciwko krwinkom biorcy nie może być za wysokie; *antibody titer determination* oznaczenie miana przeciwciał; *increased blood antibody titers* podwyższone miano przeciwciał; *high-titer immune globulin preparations* preparaty o wysokim mianie globulin odpornościowych; *high-antibody titer* wysokie miano przeciwciał; *to replicate to high titers* namnażać się osiągając wysokie miano (wirus)
- poziom *the titers to the phase II antigen* poziom przeciwciał dla antygenów fazy II

U

unabsorbed

- niewchłonięty
- niezaabsorbowany

unacetylated

- nieacetylowany

unadorned

- bez ozdób
- nieozdobiony (*ciało ptaka*)

unaerated

- nienatlenowany (*woda*)

unaffected

- niedotknięty *sick and unaffected individuals* osoby chore i niedotknięte chorobą; *the unaffected individuals* osoby, na które dana substancja nie działa
- odporny *some animals seem unaffected by the snake's venom* niektóre zwierzęta wydają się odporne na jad tego węża; *viruses are unaffected by antibiotics* antybiotyki nie wpływają na replikację wirusów

unaided ear

- ucho nieuzbrojone *murmurs audible to the unaided ear* szmery słyszalne uchem nieuzbrojonym

unalterable

- niezmienny (*cecha*)

unaltered

- w niezmienionej formie
- nieprzekształcony
- nie zmieniony

unanchored

- niezakotwiczony (*para zasad*)

unarmed

- nieuzbrojony (*główka tasiemca*)

unattached

- wolny (*komórki, grupa α-aminowa/karboksylowa*)

unbalanced

- niezrównoważony (*ładunek elektryczny*)
- nieurozmaicony (*dieta*)

unbalanced complement of chromosomes

- nieprawidłowy skład chromosomów

unbeatable

- nie dający się wyleczyć (*choroba*)

unblock

- odblokować (*receptory*)

unblocked

- odblokowany (*kanały sodowe*)

unbound

- niezwiązany *unbound fraction* frakcja niezwiązana; *unbound antibodies* niezwiązane przeciwciała

unbranched

- prosty (*szkielet węglowy*)
- nierozgałęziony (*postać węglowodanu*)
- o nierozgałęzionym łańcuchu (*wielocukier*)

unbroken skin

- nieuszkodzona skóra

unbuffered

- pozbawione fizjologicznych „buforów” (*zwierzęta*)

uncapped

- bez czapeczki (*mRNA*)

uncatalyzed reaction

- reakcja przebiegająca przy braku katalizatora

uncertain

- nie w pełni poznany
- nieregularny (*opady deszczu*)

unchanged

- w niezmienionej formie *genes are usually passed unchanged* geny zwykle są przekazywane w niezmienionej formie
- niezmienny *allele frequencies remain unchanged if...* częstości alleli pozostają niezmiennie/stale jeśli...
- stały

unchanging

- niezmienny *unchanging species* niezmiennie gatunki stały (*klimat*)
- stały
- niezmiennający się (*środowisko*)

uncharacteristic

- nieswoisty (*faza choroby*)

uncharged

- pozbawiony ładunku elektrycznego
- niezwiązany (*tRNA*)
- wolny (*tRNA*)

- nie zawierający ładunku
- obojętny (*aminokwas*)

unchecked

- w niezmiennym tempie **to reproduce**
- unchecked** rozmnażać się w niezmiennym tempie (*bakterie*)
- niekontrolowany **if the rate of population growth is unchecked by the environment** jeśli tempo wzrostu populacji rośnie w sposób niekontrolowany

uncinate process

- wyrostki hakowe (*dot. np. kręgów szyjnych*)

uncleaved

- poza obrębem podziałów komórkowych **to remain uncleaved** pozostawać poza obrębem podziałów komórkowych (część zapłodnionego jaja bogata w żółtko - *dot. bruzdkowania*)
- niestrawiony (*substrat w reakcji cięcia cząsteczek tRNA*)

unclonable

- nieprzydatny do klonowania (*wektor*)

uncoat

- odpłaszczyc

uncoatase

- enzym rozbierający

uncoated

- nagi **an uncoated vesicle** nagi pęcherzyk (*w przeciwieństwie do 'a coated vesicle' - 'pęcherzyka opłaszczonego'*)
- odpłaszczony (*wirus*)

uncoating

- uwalnianie genomu (*dot. wirusów*)
- pozbycie się otoczki i kapsydu (*przez wirusa*)
- uwolnienie wirusa z otoczki i kapsydu
- odpłaszczanie

uncoating of the core

- usunięcie osłony rdzenia (*replikacja wirusa*)

uncoating step

- proces odpłaszczania (*wirusa*)

uncoil

- ulegać dekondensacji (*chromosomy*)

uncoiled

- rozkręcony **a partially uncoiled cochlea** ślimak częściowo rozkręcony

uncommitted

- niezdeterminowany (*komórka*)
- niezróżnicowany
- niewyspecjalizowany

uncommon

- rzadko spotykany
- rzadki (*choroba*)
- specjalny (*funkcja*)
- nie częsty
- niezbyt powszechny

uncompensated

- niewyrównany (*changes*)
- nieskompensowany

uncomplicated

- niepowikłany (*choroba, zabieg*)

unconcentrated

- niezagęszczony (*próbka kału*)

unconditional

- bezwarunkowy (*opieka ojcowska*)

unconditioned

- bezwarunkowy (*odruch, bodziec*)

unconditioned response

- reakcja bezwarunkowa

unconditioned stimulus

- bodziec bezwarunkowy

unconjugated

- niezwiązany **compounds secreted in the unconjugated form** związki wydzielane w niezwiązanej/wolnej/nieskoniugowanej postaci
- nieskoniugowany
- wolny
- niesprzężony **unconjugated bilirubin** niesprzężona bilirubina

unconjugated hyperbilirubinemia

- żółtaczką wywołaną przez bilirubinę pośrednią
- hiperbilirubinemia pośrednia
- hiperbilirubinemia z podwyższonym stężeniem bilirubiny niesprzężonej

unconnected populations

- izolowane od siebie populacje

unconscious

- mimowolny (*stan, czynność*)
- nieświadomy (*pamięć*)

unconsciousness

- utrata świadomości

unconstrained

- nieograniczony (*ewolucja cech*)
- nienapięty (*forma cząsteczki kolistej DNA*)

unconstrained supercoiling

- superhelikalność strukturalnie niewymuszona

unconsummated courtship

- bezowocne zaloty

uncontaminated

- niezanieczyszczony
- nieskażony
- wolny od zanieczyszczeń

uncontrollable muscle spasms

- skurcze mięśni

uncontrolled

- niekontrolowany (*rozwój choroby*)
- nieleczony *in a person with uncontrolled diabetes mellitus* u osób z nieleczoną cukrzycą nadmierny (*erozja gleby*)
- niepodlegający kontroli

uncorrected

- nieskorygowany (*błędy podczas replikacji DNA*)

uncouple

- rozprzęgać (*dot. procesów chemicznych, zachodzących w komórce*)
- oddzielić (*transport elektronów od wytwarzania ATP*)
- rozdzielić

uncoupled

- rozprężony *uncoupled mitochondria*
rozprężone mitochondria

uncoupling

- rozprężenie
- rozprężający *coupling agents* czynniki rozprężające

uncoupling proteins

- białka rozprężające

uncovertebral joints

- stawy unkowertebralne
- stawy hakowo-kręgowe
- stawy Luschki

uncrowded

- niezagęszczony (*siedlisko*)

uncultivated

- nieuprawiany (*gleba, obszar*)

uncultured

- bez posiewu (*badanym materiale*)

uncut forest

- nienaruszony las

undamaged

- nieuszkodzony

undecaprenol

- undekaprenol

under

- w odpowiedzi na *under continued stimulation by LH* w odpowiedzi na stałą stymulację przez LH
- pod wpływem *under different environmental conditions* pod wpływem różnych czynników środowiska; *under immunological pressure* pod wpływem presji immunologicznej
- zgodnie z (*hipotezą, teorią*)
- w świetle (*teorii*) w *under a defined set of conditions* w ściśle określonych warunkach; *under a gas atmosphere* w atmosferze gazu; *under anaerobic conditions* warunkach beztlenowych

underactivation

- zbyt słaba odpowiedź immunologiczna

underactive

- niedostatecznie pobudliwy (*dopaminowy układ nagrody*)

underbrush

- podszycie

underdeveloped

- niedorozwój *underdeveloped testes* niedorozwój jąder
- niedorozwinięty (*struktury*)
- słabo rozwinięty (*kraj*)

underdiagnosed

- źle diagnozowany (*choroba na danym obszarze*)

underdominance

- niższe dostosowanie heterozygot
- subdominacja
- gorsze dostosowanie heterozygot

underdominant

- charakteryzujący się subdominacją (*locus*)

underexercising

- brak aktywności fizycznej

undergo

- brać udział w **to undergo various reactions** brać udział w różnych reakcjach
- ulec **to undergo meiosis** ulegać mejozie
- przejść **to undergo meiosis** przechodzić mejozę (o komórkach)
- podlegać **to undergo chemical modifications** podlegać modyfikacjom chemicznym (o cząsteczkach); **to undergo apoptosis** podlegać apoptozie (o komórkach)
- wykazywać **to undergo convergent extension** wykazywać ruchy zbieżno-rozciągające (o tkankach)
- nastąpić **if the receptors undergo a decrease in responsiveness** jeśli w receptorach nastąpi zmniejszenie wrażliwości
- następować **many eukaryotic groups underwent rapid diversification** u wielu grup eukariontów następowało szybkie różnicowanie się; **before the protein undergoes a change in shape** zanim nastąpi zmiana konformacji białka
- występować **flowering plants undergo alternation of generations** u roślin okrytozalążkowych występuje przemiana pokoleń; **most insects undergo complete metamorphosis** dla większości owadów charakterystyczne jest przeobrażenie zupełne

underground

- podziemny **underground plants** rośliny podziemne
- pod ziemią **to seek shelter underground** szukać schronienia pod ziemią
- głęboko pod ziemią **to grow underground** rosnać głęboko pod ziemią
- wewnątrz podłoża **to live underground** rosnać wewnątrz podłoża (o strzępkach grzybni)

undergrowth

- podszyt **forest undergrowth** podszyt leśny
- runo

underlie

- decydować o **the modifications that underlie an animal's ability to alter its behavior** modyfikacje, które decydują o zdolności zwierzęcia do zmiany zachowań
- leżeć u podstaw **to underlie memory and learning** leżeć u podstaw pamięci i uczenia się (o zmianach w połączeniach synaptycznych)
- stanowić podstawę **to underlie memory and learning** stanowić podstawę pamięci i uczenia się
- leżeć u podłoża
- wpływać na **to underlie differences in an animal's behavior** wpływać na zróżnicowanie zachowań zwierząt (o różnicach genetycznych i środowiskowych)

- odpowiadać za **to underlie genetic variation** odpowiadać za zmienność genetyczną (o allelach)
- być przyczyną **to underlie sexual isolation** być przyczyną izolacji rozrodczej
- kierować **to underlie morphological development** kierować procesami rozwoju morfologicznego (o sieciach genetycznych)

underlying

- niższy **the underlying layers of the lake** niższe warstwy jeziora
- leżący niżej **the underlying soft tissues** leżące niżej tkanki miękkie
- leżący pod (czymś) **the epithelium and the underlying tissues** nabłonek oraz leżące pod nim tkanki
- położony głębiej **the epithelium and the underlying tissues** nabłonek oraz położone głębiej tkanki
- leżący u podstaw **the mechanisms underlying drug addiction** mechanizmy leżące u podstaw nałogu narkotykowego
- wpływający na **various characters and the underlying genes** różnorakie cechy oraz wpływające na nie geny
- decydujący o **developmental pathways underlying morphogenesis** szlaki rozwojowe decydujące o morfogenezie
- odpowiadający za
- kształtujący **the morphology of embryos and the underlying developmental mechanisms** morfologia zarodków oraz kształtujące ją mechanizmy rozwojowe
- podstawowy (zaburzenie, choroba)
- istniejący (choroba)

underlying disease

- choroby podstawowe **patients with underlying HBV infection** osoby, które przechodzą zakażenie HBV

undernourished

- głodzony niedożywiony

undernourishment

- niedożywienie będące wynikiem głodzenia
- niedożywienie

undernutrition

- niedożywienie

underperfusion

- hipoperfuzja

underprotected

- niedostatecznie chroniony (gatunek)

underrepresented

- reprezentowane zbyt nisko (*allele w pokoleniach*)

undershoot

- hiperpolaryzacja *during the early part of the undershoot* na początku hiperpolaryzacji (faza końcowa potencjału czynnościowego)

underside

- podstawa *on the underside of the brain* u podstawy mózgu
 - spodnia strona *on the snake's underside* na spodniej stronie ciała węża; *on the underside of sth* na spodniej stronie
 - podbrzusze (ryby)
 - dolna strona *on the underside of the leaf* na dolnej stronie blaszki liściowej

undersized

- o zmniejszonych rozmiarach (*narząd*)

understory

- podszyt *understory of plants* roślinność podszytu
 - podszycie
 - niższe piętra (*dot. lasu deszczowego*)

undersurface

- powierzchnia dolna *the undersurface of the muscle* powierzchnia dolna mięśnia
 - dolna strona (*ramienia*)

underutilized

- niedostatecznie wykorzystany (*nisza ekologiczna*)

underventilated

- niedostatecznie wentylowany
 - o niedostatecznej wentylacji (*area*)

underventilated alveoli

- pęcherzyki płucne o niedostatecznej wentylacji

underwater

- podwodny *underwater leaves* liście podwodne

underwings

- spód skrzydeł

underwound

- nadmiernie rozwinięty (*cząsteczka DNA*)

undescended testes

- niezstąpione jądra
 - wnętrostwo *unilaterally undescended testicles* jednostronne wnętrostwo

undetectable

- niewykrywalny (*substancja, obecność czegoś*)
 - niedostrzegalny *such mutations may be undetectable* tego typu mutacji zwykle się nie dostrzega

undetected

- ukryty (*zmiennosc genetyczna*)
 - nierozpoznany (*zakażenie*) *to go undetected* pozostawać nierozpoznanym

undeveloped

- jeszcze niezróżnicowany (*tkanki*)
 - niedorozwinięty (*jajniki*)

undifferentiated

- niezróżnicowany (*komórki*)
 - mało zróżnicowany (*struktura*)
 - niedojrzały (*limfocyt B*)

undigested

- niestrawiony
 - nieprzetrawiony

undirected

- nieukierunkowany (*ruchy cząstek*)

undiscovered

- nieodkryty (*gatunek*)

undissociated

- niezdysojowany *undissociated acid* niezdysojowany kwas

undisturbed

- o niezachwianej równowadze *undisturbed rain forests* lasy deszczowe o niezachwianej równowadze
 - niezmieniony *an area relatively undisturbed by human activities* teren relatywnie niezmieniony przez działalność człowieka
 - niezaburzony (*nawarstwienia skalne*)
 - nieprzekształcony (*siedlisko*)
 - nienaruszony (*siedlisko*)
 - dziewiczy (*obszar*)

undivided

- niepodzielony (*komórka jajowa*)

undulant fever

- falista gorączka
 - gorączka falująca

undulate

- falować *flagella whales move by undulating their body* wieloryby poruszają się falując ciałem

undulating

- falujący (*blona komórkowa*)

undulating motion

- ruch falowy (*wici*)

undulation

- falowanie (*rzęsek*)

unduplicated

- niezreplikowany *chromosom if a cell has unreplicated DNA* jeśli DNA w komórce nie zostało zreplikowane
- niezduplikowany (*chromosomy*)

unearth

- odkryć *fossils unearthed by paleontologists in Egipt* skamieniałe szczątki odkryte przez paleontologów w Egipcie
- odkopać (*szczątki, skamieniałości*)
- wykopać
- wydobyć

unedited

- niezredagowany (*RNA*)

unembryonated

- nieembrionalny (*jajo*)

unembryonated state

- stadium niezawierające zarodka (*o gliście ludzkiej*)

unenriched

- o mniejszej żywności
- pozbawiony nadmiaru pierwiastków odżywczych

unequal

- nierównomierny (*nierównomierne współdzielenie elektronów między atomami*)
- niejednakowy (*zdolność do czegoś poszczególnych osobników*)
- nierówny (*dystrybucja jonów*)

unequal crossing over

- nierównomierny crossing-over
- nierównomierne crossing-over
- nierówny crossing-over

unequally

- nierównomiernie *unequally shared electrons* elektrony nierównomiernie uwspólnione

unerupted

- niewyrżnięty (*ząb*)

unesterified

- niezestryfikowany

uneven

- nierównomierny
- chropowaty (*powierzchnia jaja*)
- nierówny (*wielkość próby*)

uneven sex ratios

- nierówne proporcje płci (*w populacji*)

unevenly

- nierówno *unevenly distributed proteins* nierówno rozmieszczone białka
- nierównomiernie
- przypadkowo *members of a population that are univenly distributed* członkowie populacji rozmieszczeni przypadkowo

unevenness

- nierównomierność (*rozmieszczenia*)

uneventful recovery

- poprawa stanu zdrowia bez powikłań *the patient made an uneventful recovery* nastąpiła poprawa stanu zdrowia bez powikłań; *recovery was uneventful* wyzdrowienie nastąpiło bez powikłań

unexcitable

- niepobudliwy *the cells became unexcitable* doszło do braku pobudliwości komórek

unexpanded

- nie w pełni rozwinięty (*liście*)

unexposed

unexposed bacterial populations populacje bakterii nie mające kontaktu z lekami

unfalsifiable

- nieodrzucaalny (*hipoteza*)

unfavorable alleles

- allele niekorzystne

unfed tick

- głodny kleszcz

unfertilized

- niezapłodniony *an unfertilized egg* niezapłodniona komórka jajowa

unfiltered

- nieoczyszczony (*powietrze*)

unfit

- niedostosowany (*osobnik, potomstwo*)

- gorzej dostosowany
- o niskim dostosowaniu
- słabo dostosowany

unfixed

unfixed populations populacje, w których nie doszło do utrwalenia alleli

unfolded

- niesfałdowany (polipeptyd)
- niezwinęty (cząsteczka RNA)

unfolded proteins

- białka o niewłaściwej strukturze

unfolding

- rozprostowanie (dot. struktury białek)

unfractionated

- niefrakcjonowany

UNG

- patrz: *uracil-DNA glycosylase*

ungated

- niebramkowy **ungated ion channels** niebramkowane kanały jonowe

ungerminated

- niewykiełkowany (*nasiono*)
- niekiełkujący

ungulates

- parzystokopytne
- ssaki kopytne
- Artiodactyla
- zwierzęta kopytne
- kopytne

unheated serum reagin test

- test USR

unhybridized

- niezwiązany (sonda) **unhybridized single-stranded RNA** jednoniciowe RNA, które nie zhybrydowały z sondą

unhygienic conditions

- warunki braku higieny

uniaxial joints

- stawy jednoosiowe

uniaxial synovial joints

- stawy jednoosiowe

unicellular

- jednokomórkowy **a unicellular organism** jednokomórkowy organizm; **a single-celled zygote** jednokomórkowa zygota
- składający się z jednej komórki
- mający budowę jednokomórkową
- występujący w postaci jednokomórkowej

unicentric

- jednoogniskowy (*choroba Castlemana*)

unidirectional

- jednokierunkowy (*transport*)

unidirectional deletions

- stosowanie jednokierunkowych delecji
- jednokierunkowe delecje

unidirectionally

- bezkierunkowo
- jednokierunkowo

unifacetal cervical vertebral dislocation

- jednostawowe zwichnięcie kręgów szyjnych

unified

- ujednolicony
- wspólny
- zunifikowany

uniflagellate

- jednowiciowy (*stadium pasożyta*)

uniform

- jednolity (*ciśnienie, temperatura*)
- stały (*średnica*)
- ujednolicony **species that are uniform at many loci** gatunki ujednolicone w wielu loci
- równomierny **a uniform growth** równomierny wzrost
- regularny **regions where polypeptide chains form a uniform helical coil** regiony, w których łańcuchy polipeptydowe układają się w regularne helikalne skręty
- jednorodny
- jednakowy

uniform dispersion

- rozmieszczenie równomierne
- równomierne rozmieszczenie (zwierząt)

uniform evolutionary trend

- trend o charakterze powszechnym (*ewolucja*)

uniform labeling

- znakowanie równomierne (*cząsteczek DNA*)

uniform pattern of dispersion

- rozmieszczenie równomierne
- równomierne rozmieszczenie (*zwierząt*)

uniformitarianism

- uniformitaryzm

uniformity

- jednorodność *viruses that show morphological uniformity* wirusy wykazujące jednorodność morfologiczną
- podobieństwo

uniformly

- równomiernie

unify

- unifikować

unikonts, Unikonta

- Unikonta *unikont organisms* organizmy należące do Unikonta
- przedstawiciele Unikonta

unilateral

- jednostronny (*obrząk, utrata słuchu*)

unilateral blunted red reflex

- jednostronny, osłabiony czerwony refleks siatkówkowy

unilateral hearing loss

- jednostronny niedosłuch

unilateral inattention

- zespół nieuwagi stronnej
- zespół pomijania stronnego
- jednostronne "zaniedbywanie" przestrzeni
- zespół zaniedbywania połowiczego

unilateral paralysis

- jednostronne porażenie

unilateral simian crease

- małpia bruzda
- pojedyncza poprzeczna bruzda na dłoni

unilateral visual inattention

- patrz: *unilateral inattention*

unilocular

- jednokomorowy (*torbiel*)

unimmunized

- nieuodporniony (*o osobie, której nie podano szczepionki*)
- nieodporny

uninfected

- niezakażony (*komórki*)
- zdrowy
- niezainfekowany
- niezarażony

uninjured

- nieuszkodzony (*komórka*)

uninterrupted

- nieprzerwany (*region kodujący*)

uninucleate

- jednojądrowy

union

- połączenie *the union of gametes* połączenie gamet
- zlanie się *the union of the cytoplasms* zlanie się cytoplazmy
- fuzja

uniparental

- jednorodzicielski (*marker*)

uniparental inheritance

- dziedziczenie jednorodzicielskie *organelle genomes exhibit a uniparental mode of inheritance* genomy organelle dziedziczą się tylko po jednym rodzicu

uniparental mode of inheritance

- patrz: *uniparental inheritance*

uniparentally inherited

- jednorodzicielsko dziedziczony

unipennate

- z jednym brzuścem *unipennate muscles*
- jednopierzaste

unipolar depression

- depresja jednobiegunowa

unipolar leads

- odprowadzenia jednobiegunowe (*dot. EKG serca*)

unipolar limb leads

- jednobiegunowe odprowadzenia kończynowe (*dot. EKG serca*)

unipolar recording

- odprowadzenie jednobiegunowe (*dot. EKG serca*)

uniporters

- uniportery (*typ białek przenośnikowych*)

uniports

- uniporty (*typ białek transportowych*)

unique

- specyficzny **unique subsets of genes** specyficzne grupy genów; **to have unique properties** posiadać specyficzne właściwości
- unikatowy (*gen, mutacja, sekwencja*)
- jedyny w swoim rodzaju
- wyjątkowy
- osobliwy
- niepowtarzalny
- oryginalny
- niezwykły
- powstały jednorazowo [*synapomorfie, stany cech (ewolucja)*]
- nowy (*allele*)

unique DNA

- DNA o sekwencjach unikatowych

uniquely

- specyficznie

uniquely shaped

- o nietypowym kształcie

uniramous

- jednogłęziowy [*odnóże (np. u wijów)*]
- jednoramienny

unisexual

- jednopłciowy

unit

- cząsteczka **glucose units** cząsteczki glukozy; **polymers that are built up of a repeated series of carbohydrate units** polimery utworzone z powtarzających się serii węglowodanów
- reszta **disaccharides consist of two monosaccharide units joined by covalent bonds** disacharydy są zbudowane z dwóch reszt monosacharydów połączonych wiązaniami kowalencyjnymi; **glucose units** reszty glukozy
- część
- jednostka

unit of inheritance

- jednostka dziedziczenia

unit of packed red blood cells

- opakowanie koncentratu krwinek czerwonych

unitary smooth muscle

- mięśnie gładkie jednostkowe

unite

- łączyć się **when male and female gametes unite...** kiedy gamety męskie i żeńskie łączą się...
- połączyć się (*allele z allelem*)

united

- zrosnięte (*owocolistki*)

uniting gametes

- gamety łączące się w zygoty

units of electrical charge

- jednostki ładunku elektrycznego

unity

- jedność **anatomical unity** anatomiczna jedność; **unity of life** jedność życia

universal genetic code

- uniwersalny kod genetyczny

universal molecule of heredity

- uniwersalną cząsteczką dziedziczenia

universal primers

- startery uniwersalne

universality

- uniwersalność
- uniwersalizm

unjointed

- nieczłonowane (*odnóża*)

unlabeled

- nieznakowany (*ligand, przeciwciało*)
- nieoznaczony

unlearned

- niewyuczony (*czynność*)

unlimited

- nieograniczony (*podział komórkowy, wzrost*)

unlink

- rozłączać (*potomne chromosomy - przez enzym*)

unlinked

- niesprzężony **unlinked genes** geny niesprzężone,
- niezależny (*geny*)
- rozłączone (*cząsteczki*)
- odrębny (*geny*)

unload

- rozładować
- pozbyć się

- wyładować **blood unloads O2 and loads CO2**
krew wyładowuje/uwalnia O2 i załadowuje CO2
- uwolnić (tlen - o hemoglobinie)
- odłączyć (się)

unloading

- uwalnianie **unloading of respiratory gases**
uwalnianie gazów oddechowych; the unloading of O2 by hemoglobin uwalnianie O2 z hemoglobiny
- rozładunek (cukru)

unlysed cells

- komórki, które nie uległy lizie

unmarked

- nieoznakowany (*zwierzę*)

unmask

- odsłonić (*domenę katalityczną*)

unmated individuals

- osobniki nieskojarzone
- osobniki, które nie znalazły partnera

unmethylated

- niemetylowany

unmineralized

- niezmineralizowany (*kość, chrząstka*)

unmodified

- niezmodyfikowany
- niezmienny

unmutated

- nie zmutowany

unmyelinated

- niezmielinizowany (*neuron*)
- pozbawiony osłonki mielinowej (*włókno*)
- bezmielinowy

unneeded

- niepotrzebny
- zbędny

unoccupied

- niezajęty (*teren*)
- niezamieszkany (*siedlisko*)
- wolny (*miejsce kodonu*)
- niezasiedlony

unossified

- nieuwapniony

unoxygenated blood

- krew nieutlenowana

unpacked

- nieupakowany (*DNA*)

unpaired

- niesparowany (*elektrony, odcinki DNA*)
- nieparzysty (*naczynia krwionośne, nerwy*)

unpalatable

- niesmaczny (*dla zwierzęcia*)
- niejadalny (*gatunek*)
- odrażający (*smak*)
- trujący

unpasteurized

- niepasteryzowany (*mleko*)

unphosphorylated

- nie (u)fosforylowany

unpigmented

- pozbawiony barwników (*preparat w mikroskopie*)
- bezbarwny
- pozbawiony pigmentu

unpleasant

- awersyjny (*bodziec*)

unpollinated

- niezapylony

unpolluted

- czysty (*rzeka*)

unpredictable

- mało stabilny (*środowisko*)

unpredictable spacing

- rozmieszczenie losowe (*zwierząt w populacji na danym obszarze*)
- rozmieszczenie nieprzewidywalne

unpreserved

- niekonserwowany (*próbka kału*)

unprocessed

- niepoddany obróbce termicznej (*mięso*)

unproductive

- nieproduktywny (*gleba*)

unprotected intercourse

- niezabezpieczony stosunek płciowy
- stosunek płciowy bez zabezpieczenia

unreabsorbed

- niezresorbowany
- który nie uległ reabsorpcji

unreacted

- wolny *an unreacted 3' hydroxyl group* wolna grupa 3'-hydroksylowa

unreactive

- nieaktywny *atom elements that are quite unreactive* pierwiastki, które trudno wchodzi w reakcje chemiczne

unrecognized

- niewykryty

unreduced

- niezredukowany (*gamety*)

unregulated

- nieuregulowany *in an unregulated manner* w sposób nieuregulowany
- nieograniczony (*podziały komórkowe*)
- nie podlegający regulacji

unregulated hunting

- nadmierne polowanie *overhunting of lions* nadmierne polowanie na lwy
- nadmierna presja łowiecka *to become extinct from overhunting by humans* wymrzeć z powodu nadmiernej presji łowieckiej ze strony człowieka
- zbyt intensywne polowania

unrelated

- niespokrewniony (*osobniki, gatunki*)
- niezwiązany *traits unrelated to sex* cechy niezwiązane z płcią
- niezwiązane ze sobą przypadkowych
- obcy (sekwencja DNA)
- nie swój (*potomstwo*)

unremarkable

- nieswoisty (*okres prodromalny*)
- mało znaczący (*wyniki badania*)

unrepaired DNA damage

- brak naprawy uszkodzeń DNA

unreplicated

- niezreplikowany *chromosom if a cell has unreplicated DNA* jeśli DNA w komórce nie zostało zreplikowane
- niezduplikowany (*chromosomy*)

unresolved

- nieustalony (*kolejność*)
- nierozdzielony (*białka w elektroforezie 2D*)

- nierozwiązany (*drzewo konstruowane metodą parsymonii*)

unresponsive

- niewrażliwy (*mięsień*) *to be unresponsive to a drug* być niewrażliwym na lek; *AIDS is unresponsive to AZT therapy* AIDS nie odpowiada na leczenie AZT

unresponsiveness

- niewrażliwość (*a jakiś związek*)
- brak odpowiedzi

unrestricted random mating

- nieograniczone kojarzenia losowe

unrevealing

- findings from a lumbar puncture were unrevealing* punkcja lędźwiowa nic nie wykazała/wyniki punkcji lędźwiowej były normalne

unripened fruit

- niedojrzałe owoce

unrooted

- niezakorzenione (*drzewo genowe*)

unrooted gene tree

- niezakorzenione drzewo genowe

unsanitary areas

- regiony o niskim stopniu higieny

unsanitary conditions

- złe warunki sanitarne

unsaturated

- nienasycone (*kwasy tłuszczowe*)
- niewysycony [*tlenem (krew)*]
- nie w pełni wysycony O₂ (*krew*)

unsaturated fats

- tłuszcze nienasycone

unsaturated fatty acid

- nienasycony kwas tłuszczowy

unsaturation

- niecałkowite wysycenie tlenem

unscientific

- nienaukowy (*teoria*)

unsegmented

- niesegmentowany (*ciało*) *the organ that is nonsegmented* narząd, który nie jest zbudowany segmentalnie

- nieczłonowany

unselfish

- bezinteresowny (*zachowanie*)

unshared derived states

- apomorfie pojedynczych taksonów

unshared electrons

- elektrony nie wchodzące w skład wspólnej powłoki walencyjnej

unshared pair

- wolna para *unshared pairs of electrons* wolne pary elektronów

unsheathed microfilariae

- mikrofilarie bez osłonki

unspecialized

- niewyspecjalizowany (*uzębienie*)

unspecified

- niezidentyfikowany (*przodek*)
- nieokreślony (*zakażenie*)

unspliced

- niedojrzały (*RNA*)
- nie poddany splicingowi *unspliced RNA* RNA, które nie uległy splicingowi
- nie podlegający splicingowi

unspoiled

- dziki (*przyroda*)

unsporulated

- przed sporulacją *an unsporulated oocyst* oocysta przed sporulacją
- bez sporulacji *oocysts that are excreted unsporulated* oocysty wydane bez sporulacji

unstable

- niestabilny (*izotop*)
- radioaktywny
- reaktywny
- znakowany radioaktywnie (*sonda*)
- wyznakowany izotopowo (*aminokwasy*)

V

vagal

- dot. nerwów błędnych **vagal cardiac branches** *gałęzie sercowe nerwów błędnych*
- nerwu błędnego **vagal stimulation** *stymulacja nerwu błędnego*; **vagal afferent fibers** *włókna aferentne nerwu błędnego*
- biegnący w nerwie błędnym **vagal fibers** *włókna biegnące w nerwie błędnym*

vagal afferents

- włókna aferentne nerwów błędnych

vagal cardiac branches

- gałęzie sercowe nerwów błędnych

vagal discharge

- wyładowania w nerwie błędnym

vagal efferents

- włókna doprowadzające nerwu błędnego

vagal endings

- zakończenia neuronów nerwu błędnego

vagal fibers

- włókna nerwu błędnego

vagal tone

- napięcie nerwu błędnego **increased vagal tone** *zwiększona częstość wyładowań tonicznych w nerwie błędnym*

vagal trunks

- pnie błędne

vagally innervated

- unerwiony przez nerw błędny

vagi

- nerw błędny

vagile

- ruchliwy (*gatunek zwierzęcia*)

vagina

- pochwa

vaginal

- pochwy **vaginal stimulation** *stymulacja pochwy*; **the vaginal mucosa** *śluzówka pochwy*
- z pochwy **vaginal secretion** *wydzielina z pochwy*
- dopochwowy (*podanie leku*)

vaginal abnormalities

- wady rozwojowe pochwy

vaginal artery

- tętnica pochwowa

vaginal bleeding

- krwawienia z pochwy

vaginal canal

- kanał pochwy

vaginal cavity

- jama pochwy

vaginal columns

- marszczki pochwy

vaginal contractions

- skurcze pochwowe

vaginal delivery

- poród drogą naturalną **the infants were born by vaginal delivery** *noworodki urodziły się w sposób naturalny przez kanał rodny*
- poród pochwowy

vaginal discharge

- wydzielina z pochwy
- upławy z pochwy

vaginal epithelium

- nabłonek pochwy

vaginal fornices

- sklepienia pochwy

vaginal fornix

- sklepienie pochwy

vaginal lactic acid

- kwas mlekowy w pochwie

vaginal lining

- wyściółka pochwy

vaginal lubrication

- wydzielanie śluzu pochwowego

vaginal nerves

- nerwy pochwy

vaginal opening

- ujście pochwy
- wejście do pochwy

vaginal orifice

- ujście pochwy
- wejście do pochwy

vaginal passageway

- układ moczowo-płciowy *the genital tract in women układ moczowo-płciowy kobiet*
- drogi rodne

vaginal pouch

- dopochwowa gumowa wkładka
- prezerwatywa dla kobiet

vaginal rudiment

- szczątkowa pochwa

vaginal secretions

- wydzielina pochwy

vaginal smear

- wymaz błony śluzowej pochwy

vaginal specula

- wziernik waginalny

vaginal vault

- sklepienie pochwy

vaginal wall

- ściana pochwy

vaginally

- przez kanał rodny

vaginitis

- zapalenie pochwy *Trichomonas vaginitis zapalenie pochwy wywołane przez Trichomonas*

vaginosis

- vaginosis
- beztlenowe zapalenie pochwy
- waginoza *bacterial vaginosis bakteryjna waginoza*

vagus

- nerw błędny

vagus nerve

- nerw błędny

valacyclovir

- walacyklowir

valence

- walencyjność (atomu) *the valence of carbon is 4 walencyjność /wartościowość węgla wynosi 4;*

atoms with a valence of 2 atomy o walencyjności równej 2

- wartościowość *the elements that can have a valence of 5 pierwiastki, które mogą przyjmować walencyjność/wartościowość równą 5 kationu, anionu*

valence electrons

- elektrony walencyjne

valence orbitals

- orbitale walencyjne (w atomie)

valence shell

- powłoka walencyjna *the outer shell of an atom zewnętrzna powłoka (walencyjna) atomu*

valent

- walentny *7-valent conjugated vaccine 7-walentna koniugowana szczepionka*

valganciclovir

- walgancyklowir

valine

- walina

vallate papillae

- brodawki okolone (*języka*)

valleculae

- dołki nagłośniowe

Valsalva maneuver

- próba Valsalvy

values

- stężenie *hemoglobin values stężenie hemoglobiny*

valve abnormalities

- wady zastawkowe

valve closure

- zamknięcie zastawek

valve deformities

- uszkodzenie zastawek

valve disease

- wady zastawkowe

valve of coronary sinus

- zastawka zatoki wieńcowej

valve of inferior vena cava

- zastawka żyły głównej dolnej

valve replacement

- wszczepienie zastawek

valves

- zastawki (*w żyłach*)

valvulae conniventes

- fałdy Kerkringa
- zastawki rzekome

valvular heart disease

- choroby zastawek serca

valvular incompetence

- niewydolność zastawek

valvular lesions

- uszkodzenia zastawek serca

valvular pulmonary stenosis

- zwężenie zastawki pnia płucnego

valvular reconstruction

- rekonstrukcja zastawek

valvular system in the legs

- układ zastawek w głębokich naczyniach kończyny dolnej

valyl

- walylowy (*pochodna*)

valyl esters

- estry walylowe

Van der Waals interactions

- siły van der Waalsa

vanadium

- wanad V

vancomycin

- wankomycyna

vane

- chorągiewka *birds that had feathers with vanes*
ptaki, które miały pióra z chorągiewkami

vaned feathers

- pióra konturowe

vanilloid receptor-1

- receptor wanilinowy
- VR1

vanillylmandelic acid

- 3-metoksy-4-hydroksymigdałowy kwas
wanilinomigdałowy

vanishingly small

- znikomy (*prawdopodobieństwo*)
- znikomo mały

vapor

- para wodna
- opary *hydrogen peroxide vapors* opary nadtlenu wodoru

vapor phase

- faza gazowa (*dot. ciepła parowania i wiązań wodorowych*)
- stan pary *to enter the vapor phase* przejść w stan pary/fazę gazową

vapor sterilization

- sterylizacja parą

vaporization

- ewaporacja
- parowanie *the evaporation of water from the oceans* parowanie wody z oceanów

vaporization

- parowanie
- odparowanie *the laser vaporization of a solid matrix* laserowe odparowanie stałego podłoża

vaporize

- odparować *the amount of heat needed to vaporize a gram of alcohol* ilość ciepła niezbędna do odparowania 1 g alkoholu

vaporized

- doprowadzony do stanu pary *before the samples are vaporized* zanim próbki przeprowadzi się w stan pary
- odparowany *the droplets of protein solution are then vaporized* kropelki białka następnie odparowuje się

VAPs

- białka VAP

var

- odmiana
- typ *vars of Enterobacteriaceae* typy *Enterobacteriaceae*
- war

var eltor

- biotyp eltor

variability

- różnicowanie *the variability of precipitation* różnicowanie opadów
- zmienność *to exhibit variability* przejawiać zmienność (wirusy, priony); *variability among offspring* zmienność w obrębie potomstwa
- podatność na zmiany *the variability of individual characters* podatność pojedynczych cech na zmiany ewolucyjne
- poziom zmienności *low variability* niski poziom zmienności
- polimorfizm *high variability of microsatellites* duży polimorfizm mikrosatelit

variability among gene sequences

- zmienności sekwencji genu

variability potential

- potencjał zmienności (receptora)

variable

- zmienny *a variable number of tandem repeats in 4 alleles* zmienna liczba powtórzeń tandemowych w 4 allelach; *highly variable salinity* bardzo zmienne zasolenie; *histones more variable in sequence than the others* histony mające bardziej zmienną sekwencję niż inne
- zróżnicowany (opady)
- zmienna *environmental variables* zmienne środowiskowe
- różniące się
- niestały *air pressure is variable* ciśnienie powietrza nie jest stałe
- mutujący *highly variable microsatellite regions* szybko mutujące regiony mikrosatelitarne
- charakteryzujący się polimorfizmem (mtDNA)
- polimorficzny *variable sites* miejsca polimorficzne (w technice PCR); *highly variable loci* wysokopolimorficzne loci
- charakteryzujący się zmiennością *to be variable in nature* charakteryzować się naturalną zmiennością (domeny)
- czynnik *environmental variables* czynniki środowiska

variable arm

- ramię zmienne (struktura drugorzędowa tRNA)

variable base pair sites

- zmienne pozycje nukleotydowe

variable DNA bases

- zmienne pozycje DNA

variable domain

- domena zmienna (biochemia)

variable loci

- zmienne loci

- polimorficzne loci

variable major protein

- białko o znacznej zmienności
- vmp

variable N-terminal domains

- N-końcowe domeny zmienne

variable number

- zmienna liczba

variable number tandem repeats

- minisatelity (*elementy satelitarnego DNA*)
- tandemowe powtórzenia o zmiennej liczbie powtórzeń
- sekwencje powtarzające się typu VNTR

variable region

- część zmienna *the variable region of the receptor chain* część zmienna łańcucha receptora
- obszar zmienny (w sekwencji genowej)
- region zmienny (*budowa cząsteczki przeciwciał*)
- region V

variable segment

- segment zmienny (*segment genowy*)

variable selection

- zmienny kierunek doboru (ewolucja)

variable sites

- pozycje zmienne (zróżnicowanie sekwencji DNA)

variables

- zmienne
- czynniki *genetic and environmental variables* czynniki genetyczne i środowiskowe
- charakterystyki *sound variables* charakterystyki dźwięku

variance

- wariancja (*genetyka*) *the variance of a character* wariancja cechy; *temporal variance in allele frequencies* okresowa wariancja frekwencji alleli
- zmienność *the variance in male mating success* zmienność sukcesu rozrodczego samców

variance in a phenotypic character

- wariancja cechy fenotypowej

variant

- wariant (*białka, wiroidów*) *variants with four tandem copies* warianty z czterema tandemowo ułożonymi kopiami

variant chromosomes

- warianty chromosomów

variant genes

- geny wykazujące zmienność **variant genes**
within species geny wykazujące zmienność w
obrębie gatunku
- warianty genów

variant genetic code

- kod genetyczny, który wykazuje odstępstwa
od kodu uniwersalnego

variant MHC proteins

- warianty białek MHC

variant specific surface proteins

- specyficzne zmienne białka powierzchniowe

variant surface specific antigen

- swoisty powierzchniowy antygen wariantowy

variation

- zmienność (w dziedziczeniu cech) **a variation in DNA** zmienność w obrębie DNA; **nucleotide variation** zmienność nukleotydów; **variation in a quantitative trait** zmienność cechy ilościowej; **the mechanisms that generate DNA variation** mechanizmy powodujące zmienność DNA; **variation in offspring** zmienność potomstwa; **variation at locus** zmienność w locus
- zmienność dziedziczna
- zmiana **variation in the stiffness of the membrane** zmiana sztywności błony; **systolic and diastolic variations in arterial blood pressures** skurczowe i rozkurczowe zmiany ciśnienia tętniczego krwi
- wahania **variation in humidity** wahania wilgotności
- zróżnicowanie **variation in the offspring size** zróżnicowanie wielkości potomstwa; **to show a great deal of variation from one another** różnić się licznymi cechami (członkowie populacji)
- zmienność kształtu **variation in guard cells** zmienność kształtu komórek szparkowych
- różnice
- rozbieżności (w wynikach badań)

W

webbed

- połączone błoną (*palce*)
- przypominający płetwy *the hand of an embryo is webbed* dłonie zarodka przypominają płetwy
- połączone są ze sobą błoną pławną (*palce ludzkiego zarodka*) *the feet of this bird species are not completely webbed* błona pławna między palcami jest u tego gatunku zredukowana

webbed feet

- stopy połączone błoną (*u kaczek*)

webbing

- staśmienie (*budowa roślin*)

webbing of digits

- syndaktylia
- fałd skóry między palcami

webbing of neck

- płetwiasta szyja
- płetwistość szyi

webbing of the clot

- osnowa skrzepu
- osnowa powstającego skrzepu

web-building

- sieciowy (*pająk*)

webworm

- oprzędnica

Weddell seal

- foka Weddella

wedge fracture

- złamanie klinowe

wedge-shaped

- klinowaty

weed

- odchwaszczać *to weed a garden* odchwaszczać ogród
- chwast

weed killers

- herbicydy

weed out

- usunąć [*osobniki z danym fenotypem (o mechanizmie doboru naturalnego)*]

weedy

- zielny *weedy plants* rośliny zielne
- chwast *this plant is a weedy annual native to North America* ta jednoroczna roślina jest chwastem pochodzącym z Ameryki Północnej

weedy relatives

- pokrewne chwasty

weevils

- ryjkowce

weigh out

- odważyć

weight distribution

- rozkład ciężaru

weight gain

- przyrost masy ciała
- zwiększanie masy ciała
- dodatkowa masa ciała

weight loss

- utrata masy ciała
- ubytek masy ciała
- obniżenie masy ciała
- spadek wagi

weight reduction

- zmniejszenie masy ciała

weightbearing

- utrzymanie ciężaru ciała

weightbearing bones

- kości utrzymujące masę ciała
- kości podtrzymujące ciężar ciała

weightbearing joint

- staw przenoszący ciężar ciała

Weil disease

- leptospiroza
- choroba Weila

Weil-Felix agglutination test

- odczyn aglutynacji Weila-Felixa
- odczyn Weila-Felixa

Weil-Felix test

- patrz: *Weil-Felix agglutination test*

well

- studzienka
- dołek (*z agarem*); *wells cut into agar* dolki/studzienki wycięte w agarze

- kieszonka

well nourished

- dobrze odżywiony (*pacjent*)

well oxygenated

- bogaty w tlen (*woda*)

well plate

- płytka studzienkowa **a 96-well plate** płytka 96-cio studzienkowa (*genetyka*)

well preserved

- zachowany w dobrym stanie (*skamieniałość*)

well vascularized

- bogato unaczyniony (*struktura, organ*)
- dobrze ukrwiony

well-baby immunizations

- szczepienia zdrowych dzieci

well-defined

- wyraźnie określony (*bodźce*)
- wyodrębniony (*narząd*)
- dobrze zdefiniowany (*obszary, granice*)
- dobrze opisany (*choroba*)

well-defined circumstances

- ściśle określone okoliczności

well-defined disease

- choroba o charakterystycznych objawach
- dobrze opisana choroba

well-developed

- wyraźnie wykształcony (*narząd*)
- dobrze wykształcony
- dobrze wyodrębniony
- znakomicie rozwinięty

well-fed

- dobrze odżywiony (*pacjent*)

well-formed

- dobrze rozwinięty (*organ*)
- dobrze wykształcony (*organ, część ciała*); **legs with well-formed digits** kończyny o dobrze wykształconych palcach

well-innervated

- dobrze unerwiony

well-preserved

- doskonale zachowany (*skamieniałość*)
- doskonale zakonserwowany

well-provisioned

- dobrze odżywiony (*potomstwo*)

well-recognized

- dobrze udokumentowany (*choroba*)
- znany (*patogen*)

well-tolerated

- dobrze tolerowany (*chemioterapeutyki*)

Wenckebach phenomenon

- objaw Wenckebacha

Wenckebach's bundle

- środkowy szlak międzywęzłowy (*dot. budowy serca*)
- pęczek Wenckebacha

Wernicke's area

- pole Wernickego

Wernicke's area

- ośrodek Wernickego
- obszar Wernickego

West Nile fever

- gorączka Zachodniego Nilu

West Nile virus

- wirus Zachodniego Nilu

westerlies

- wiatry zachodnie

Western blot

- odwzorowanie Western
- metoda Western
- hybrydyzacja Western
- Western blot
- metoda odwzorowania Western
- technika western
- test Western blot

Western blot assay

- metoda Western blot

Western blotting

- patrz: *Western blot*

Western immunoblot

- Western immunoblot

wet

- wilgotny (*gleba*) **a very wet habitat** środowisko o dużej wilgotności

wet air masses

- masy ciepłego, wilgotnego powietrza

wet mount

- preparat natywny
- preparat przyżyciowy
- preparat bezpośredni
- preparat wilgotny *organism that may be detected in wet mounts* drobnoustroje wykrywalne w preparacie wilgotnym

wet period

- lata mokre

wet preparation

- preparat bezpośredni (*mikroskopia*)

wet season

- pora deszczowa

wet woodlands

- wilgotne lasy

wetland

- mokradło *vegetation in wetlands* roślinność mokradel
- teren podmokły
- trzęsawisko
- grzęzawisko
- rozlewisko
- błotny *wetland herbs* błotne rośliny zielne
- mokradłowy *wetland habitats* siedliska mokradłowe

wetland birds

- ptaki wodne

wetlands

- mokradła
- tereny podmokłe
- rozlewiska
- środowiska podmokłe

wet-mount preparation

- preparat bezpośredni przyżyciowy
- preparat wilgotny *wet-mount preparations of blood films* wilgotne preparaty rozmazów krwi

wet-mount preparation examination

- badanie preparatu wilgotnego

wetting

- zwilżanie *wetting with ivermectin solution* zwilżanie roztworem ivermektyny

whale front flipper

- przednia płetwa walenia

whaling

- polowania na wieloryby

Wharton duct

- przewodód ślinianki podżuchwowej
- przewód Whartona

wheal

- bąbel

whealing of the skin

- tworzenie się bąbli w skórze

wheat germ extract

- ekstrakt z kielków pszenicy

wheat leaf rust

- rdza żdźbłowa
- rdza zbożowa

wheat rust

- rdza żdźbłowa
- rdza zbożowa

wheat starch

- skrobia pszenna

wheel animals

- wrotki *bdelloid rotifers* wrotki z gromady *Bdelloidea*

wheel shaped

- kolisty (*okrzemki*)

wheezing

- świsty (*objaw*)
- świszczący oddech

whelk

- trąbik (*ślimak morski*)

whiplike

- biczycowaty (*wypustka, ogonek*)
- przypominający bicz (*wić*)

whipping

- biczycowaty *whipping flagella* biczycowate wici

Whipple disease

- choroba Whipple'a

Whipple's disease

- choroba Whipple'a

whipworm

- włosogłówka ludzka
- *Trichuris trichiura*

whipworm infection

- trichurioza
- włosogłówczyca

whirl

- krążyć *the electrons that wirl around the nucleus* elektrony krążące wokół jądra atomowego

whisk ferns

- psylofity
- psyloty
- psylotowe

whiskers

- włosy czuciowe (*kotów*)
- wąsy

white blood cells

- leukocyty
- krwinki białe

white breast muscles

- białe mięśnie piersiowe (*u kur*)

white cells

- leukocyty
- krwinki białe

white coat hypertension

- nadciśnienie białego fartucha

white fat

- biały tłuszcz (*w przeciwieństwie do brunatnej tkanki tłuszczowej*)

white fibers

- włókna białe (*czyli włókna szybkie glikolityczne*)

white matter

- istota biała
- substancja biała

white muscles

- białe mięśnie

white mushrooms

- pieczarki

white piedra

- biała piedra

white pulp

- miazga biała

white rami

- gałęzie białe (*np. nerwów piersiowych*)

white rami communicantes

- gałęzie łączące białe

white ramus communicans

- gałąź łącząca biała (*dot. autonomicznego układu nerwowego*)

white RC

- gałąź łącząca biała (*dot. autonomicznego układu nerwowego*)

white reflex

- biały refleks (*siatkówki oka*)

white rot

- biała zgnilizna

white rot fungi

- grzyby białej zgnilizny

white-blooded fish

- Channichthyidae
- białokrwiste
- bielankowate

whitefish

- sielawy

white-spot lesion

- biała plama próchnicowa

Whitnall's ligament

- więzadło Whitnalla

whole blood

- pełna krew

whole genome sequences

- sekwencje całych genomów

whole grains

- całe ziarna zbóż
- niełuskane ziarna
- pełne ziarna

whole milk

- mleko pełne

whole number

- liczba całkowita

whole-cell vaccine

- szczepionka pełnokomórkowa

whole-chromosome comparisons

- porównania całych chromosomów

whole-gene level

at the whole-gene level na poziomie całego genu

whole-genome duplications

- duplikacje całego genomu

whole-muscle contractions

- skurcze całego mięśnia

whooping

- pianie przy wdechu (*w przebiegu krztuśca*)
- tzw. pianie koguta
- świszczący wdech
- charakterystyczne zanoszenie się

whooping cough

- krztusiec

whooping cough paroxysms

- napady kaszlu krztuścowego

whorl of stamens

- okółek pręcików

whorled

- okółkowy *a whorled arrangement of floral organs* okółkowy układ organów w kwiecie

whorled leaf arrangement

- ulistnienie okółkowe

whorled phyllotaxy

- filotaksja okółkowa

whorls

- okółki *whorls of a flower* okółki kwiatu; *whorls of scales* okółki łusek

wide split

- szerokie rozdwojenie (*tonu serca*)

wide-awake

- aktywny (*noworodek*)

widen

- powiększać się (*struktura*)
- rozrastać się (*struktura*)
- rozszerzać się
- powiększyć *inflating the balloon widens the vessel* napełnienie balonu gazem powiększa światło naczynia

wide-ranging species

- szeroko rozprzestrzeniony gatunek

widespread

- rozmieszczone daleko od siebie (*populacje*)
- bardzo powszechny (*zjawisko*)
- występujący powszechnie (*zjawisko*)
- szeroko rozpowszechniony
- uogólniony (*reakcja alergiczna, zapalenie*)
- szeroko rozprzestrzeniony (*gatunek*)
- rozległy *widespread organ damage* rozległe uszkodzenia wielu narządów
- powszechny *widespread food shortages* powszechne niedobory żywności
- rozpowszechniony (*typ częsteczki*)
- panujący na dużych obszarach (*klimat*)
- szeroko rozmieszczone (*gatunki*)
- bardzo różne (*objawy patologiczne*)

widespread effects

some interleukins have widespread effects niektóre interleukiny wykazują działanie ogólnoustrojowe/wywierają szeroki wpływ na organizm

widespread infection

- szerzące się zakażenie
- rozległa infekcja

widow's hump

- wdowi garb

width of the cline

- szerokość kliny

wiggle

- wyginać ciało na boki (*organizm*)

wild

- dziko żyjący (*gatunek, osobnik*)
- dziki *wild grass* dzika trawa
- występujący w naturze (*populacje*) *in the wild* w naturze
- naturalny (*populacja*)

wild animal cycles

the pathogen develops in wild animal cycles drobnoustroj ten odbywa swoje cykle rozwojowe w organizmach zwierząt dziko żyjących

wild-caught individuals

- osobniki zebrane/schwytane w środowisku naturalnym

wilderness area

- prawnie chroniony obszar naturalny

wildfire

- pożar *natural wildfires* naturalne pożary

wildflower bulbs

- rośliny cebulowe

wildflowers

- dzikie kwiaty
- kwiaty polne
- rośliny kwiatowe

wildland

- dziki rejon

wildlife

- dzika przyroda
- okazy dzikiej przyrody *illegal trade in wildlife*
nielegalny handel okazami dzikiej przyrody

wildlife habitat

- siedliska dzikich roślin i zwierząt

wildlife management

- gospodarka łowiecka

wildlife park

- park dzikich zwierząt
- park dzikiej przyrody

wildlife refuge

- ostoja dzikiej zwierzyny

wildtype

- dziki szczep (*wirusa*)

wild-type

- typu dzikiego *wild-type alleles allele* typu dzikiego
- typ dziki *wild-type hamsters typ* dziki chomików;
wild-type viruses dzikie typy wirusa
- dziki (*wirus*)

X

X-bearing egg

- komórka jajowa z chromosomem X

X-bearing sperm

- plemnik niosący chromosom X
- plemnik z chromosomem X

X-containing sperm

- plemnik zawierający chromosom X

xenarthrans, Xenarthra

- Xenarthra
- szczerbaki
- Edentata

xenobiotic

- ksenobiotyk

xenobiotic metabolism

- metabolizowanie ksenobiotyków

xenodiagnosis

- ksenodiagnoza

xenogeneic

- ksenogeniczny (*przeszczep*)

xenogeneic transplant

- ksenoprzeszczep
- przeszczep ksenogeniczny

xenon

- ksenonowy (*lampa w mikroskopie*)

xeric

- kserofityczny

xeric plant

- kserofit
- roślina kserofilna
- roślina kserofityczna
- roślina sucholubna

xeroderma pigmentosum

- zespół skóry pergaminowej
- skóra pergaminowata i barwnikowa

xerophyte

- patrz: *xeric plant*

xerostomia

- kserostomia

X-gal

- X-gal
-
- 5-bromo-4-chloro-3-indolilo- β -D-tiogalaktopiran ozyd

xiphoid

- wyrostek mieczykowaty

xiphoid process

- wyrostek mieczykowaty

X-irradiation

- promienie rentgenowskie
- promienie X

X-linked

- przenoszony na chromosomie X (*choroba*)
- związany z płcią (*choroba*)
- związany z chromosomem X *X-linked disorder* *choroba, której dziedziczenie jest sprzężone z chromosomem X*
- sprzężony z chromosomem X (*geny*)
- sprzężony z płcią (*mutacja*)

X-linked genes

- geny sprzężone z płcią
- geny z chromosomu X *the expression of X-linked genes ekspresja genów z chromosomu X*
- geny sprzężone z chromosomem X
- geny położone na chromosomie X

X-linked recessive traits

- fenotypy zależne od recesywnych alleli sprzężonych z chromosomem X

X-ray

- rentgenowski *to undergo an X-ray investigation zostać poddanym badaniu rentgenowskim*
- zdjęcie rentgenowskie

x-ray absorption

- absorpcja promieniowania rentgenowskiego

X-ray beam

- wiązka promieni rentgenowskich

X-ray crystallography

- krystalografia rentgenowska

X-ray crystallography data

- dane krystalograficzne

X-ray crystallography studies

- badania rentgenograficzne kryształów RNA

X-ray data

- dane dyfrakcyjne

X-ray diffraction

- dyfrakcja rentgenowska
- dyfrakcyjny (*obraz*)
- pomiar dyfrakcji promieni rentgenowskich

X-ray diffraction can determine... *dzięki pomiarowi dyfrakcji promieni rentgenowskich można wyznaczyć...*

- zjawisko dyfrakcji promieni rentgenowskich
- dyfraksja promieni x

X-ray diffraction data

- dane uzyskane z dyfrakcji promieni X
- wyniki badań nad dyfrakcją promieni rentgenowskich

Z

zinc finger domains

- domeny palca cynkowego
- domeny o typie palców cynkowych
- domeny palców cynkowych

zinc finger motifs

- motywy palca cynkowego

zinc fingers

- motyw palca cynkowego *DNA-binding domains with multiple zinc fingers* domeny wiążące DNA z występującym wielokrotnie motywem palca cynkowego
- palce cynkowe *the C2H2 zinc fingers* palce cynkowe (typu) C2H2

zinc metalloprotease

- metaloproteaza cynkowa

zinc-dependent protease

- proteaza cynkowo-zależna

zinc-metalloprotease

- Zn²⁺-metaloproteaza

Zn

- cynk
- Zn

zona fasciculata

- warstwa pasmowata (*kory nadnerczy*)

zona glomerulosa

- warstwa kłębkowata (*kory nadnerczy*)

zona incerta

- warstwa niepewna (*skupisko istoty szarej międzymózgowia, część niskowzgórza*)

zona pellucida

- osłonka przejrzysta *the egg's zona pellucida* osłonka przejrzysta jaja